T.C.

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BELİREN YETİŞKİNLİKTE ÇOCUKLUK ÇAĞI OLUMSUZ YAŞANTILARI VE FLÖRT ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE DUYGU DÜZENLEME VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIĞIN ARACI ROLÜ

SENA BALCI

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Yelda YILDIZ ÖNAL

İSTANBUL-2025

T.C.

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

BELİREN YETİŞKİNLİKTE ÇOCUKLUK ÇAĞI OLUMSUZ YAŞANTILARI VE FLÖRT ŞİDDETİ ARASINDAKİ İLİŞKİDE DUYGU DÜZENLEME VE PSİKOLOJİK SAĞLAMLIĞIN ARACI ROLÜ

SENA BALCI

REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

DANIŞMAN
Dr. Öğr. Üyesi Yelda YILDIZ ÖNAL

İSTANBUL-2025

ETİK BEYAN

Bu tez çalışmasının tarafıma ait olduğunu, tezin planlamasından başlayarak yazımına kadarki herhangi bir safhada etik dışı sayılabilecek bir davranışım olmadığını, bu tezdeki tüm bilgileri akademik ve etik kurallar dâhilinde elde ettiğimi, doğrudan elde edemediğim bilgi ve yorumları edindiğim kaynaklara atıf yaptığımı ve bu kaynakları kaynakçada gösterdiğimi ayrıca bu tez çalışmasında ve yazım aşamasında patent ve telif haklarını ihlal edici bir davranış içinde bulunmadığımı beyan ederim.

Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak her türlü yasal sonucu ve sorumluluğu kabullendiğimi bildiririm.

Sena BALCI

ÖNSÖZ

Yüksek Lisans sürecim boyunca bana yol gösteren, bu süreçte en iyisi olması adına çabalayan, sabır ve anlayış gösteren, çok şey öğrendiğim ve mesleki anlamda bu noktaya gelmemde çok fazla emeği olan tez danışmanım sayın Dr. Öğr. Üyesi Yelda YILDIZ ÖNAL'a çok teşekkür ederim.

Tez jürim olmayı kabul eden, değerlendirmeleri ve dönütleri ile bana katkı sağlayan Dr. Öğr. Üyesi Sena GÜME ve Dr. Öğr. Üyesi Fatih BAL'a çok teşekkür ederim.

Yüksek lisans ders dönemimde bize bilgi ve birikimlerini aktaran ve yol gösteren Medipol Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Bölümü'ndeki kıymetli hocalarıma teşekkür ederim.

Her adımımda benimle beraber olan, bana inanan ve desteğini esirgemeyen ve koşulsuz sevgilerini hissettiğim canım aileme çok teşekkür ederim. Özellikle bu süreçte beraber bolca geçirdiğimiz vakit ile bana motivasyon sağlayan canım yeğenim Doruk Ali GÜNGÖR'e çok teşekkür ederim.

Bu süreçte yanımda olan ve desteklerini hiçbir zaman esirgemeyen kıymetli arkadaşlarım Beyza AYANGÜL, Büşra GENÇ ve Said ÖĞÜTLÜ'ye çok içten teşekkürlerimi sunarım.

Her anımda yanımda olduklarını hissettiğim, hayatımda çok farklı bir yerde olan, zorlandığım her an desteklerini gösteren, uzun yıllardır beraber olmaktan çok keyif aldığım canım arkadaşlarım Betül, Şevval, Dilara, Sena ve Seleme'ye sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ ..... **ii**
İÇİNDEKİLER ..... **iii**
KISALTMALAR ..... **vi**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **vii**
TABLOLAR ..... **viii**
ÖZET ..... **iix**
ABSTRACT ..... **x**
GİRİŞ **1**
1. Problem Durumu 1
2. Araştırmanın Amacı 8
3. Araştırmanın Önemi 8
4. Araştırmanın varsayımları 10
5. Araştırmanın Sınırlılıkları 10
6. Tanımlar 11
BÖLÜM 1: KURAMSAL ÇERÇEVE **12**
1.1. Flört 12
1.1.1. Flört Şiddeti 12
1.2. Beliren Yetişkinlik 23
1.2.1.Beliren Yetişkinlik Döneminin Özellikleri 24
1.2.2. Kimlik Oluşturma 24
1.2.3. İstikrarsızlık 26
1.2.4. Kendine Odaklanma 27
1.2.5. Arada Kalmışlık 28
1.2.6. Fırsatlar 29
1.2.7. Beliren Yetişkinlikle ilgili Yapılan Çalışmalar 30
1.3. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları 31
1.3.1. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantı Çeşitleri 33
1.3.2. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları Risk Faktörleri 37
1.3.3. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları Yaygınlığı 39
1.3.4. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar ile ilgili Yapılan Çalışmalar 41
1.3.5. Beliren Yetişkinlikte Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları 42
1.4. Duygu Düzenleme 43

1.4.1. Duygu Düzenleme Güçlüğü 44
1.4.2. Duygu Düzenleme Stratejileri 44
1.4.3. Duygu Düzenleme ile İlgili Yapılan Çalışmalar 47
1.5. Psikolojik Sağlamlık 49
1.5.1.Psikolojik Sağlamlığın Mekanizmaları 50
1.5.2. Psikolojik Sağlamlığın Risk Faktörleri 52
1.5.3. Psikolojik Sağlamlığın Koruyucu Faktörleri 54
1.5.4. Psikolojik Sağlamlık ile ilgili Yapılan Çalışmalar 56
BÖLÜM II: YÖNTEM 57
2.1. Araştırma Modeli 57
2.2. Evren ve Örneklem 57
2.3. Veri Toplama Araçları 58
2.3.1. Kişisel Bilgi Formu 58
2.3.2. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar Ölçeği 58
2.3.3. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği 59
2.3.4. Duygu Düzenleme Ölçeği 59
2.3.5. Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (KPSÖ) 60
2.4. Verilerin Analizi 60
BÖLÜM III: BULGULAR 62
3.1. Tanımlayıcı İstatistikler 62
3.2. Güvenirlik Analiz Sonuçları 63
3.3. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Betimleyici İstatistikler 64
3.4. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Normallik Analizleri 65
3.5. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Karşılaştırılmalı Analizleri .. 65
3.6. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Korelasyon Analizleri 70
3.7. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Aracı Rolü Analizleri 72
BÖLÜM IV: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER 75
4.1. TARTIŞMA 75
4.1.1. FŞ, ÇÇOY, DD ve PS'nin demografik değişkenlere göre incelenmesine yönelik tartışma 75
4.1.2. FŞ, ÇÇOY, DD ve PS arasındaki ilişkilere yönelik tartışma 86
4.1.3. Aracılık rolüne ilişkin bulguların tartışılması 95
4.2. SONUÇ 102
4.3. ÖNERİLER 1044
KAYNAKÇA 106

EKLER..... 169

KISALTMALAR

DDG	**:**	Duygu Düzenleme Güçlüğü
ÇODYÖ	**:**	Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları Ölçeği
DSM	**:**	Ruhsal Bozuklukların Tanısal ve İstatistiksel El Kitabı
KPSÖ	**:**	Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği
SPSS	**:**	Sosyal Bilimler için İstatistik Paketi
IDEA	**:**	Gelişen Yetişkinlik Boyutları Envanteri
TSSB	**:**	Travma Sonrası Stres Bozukluğu
ÇÇOY	**:**	Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar
FŞ	**:**	Flört Şiddeti
DD	**:**	Duygu Düzenleme
PS	**:**	Psikolojik Sağlamlık

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Hipotetik Model 57

Şekil 2. Beliren Yetişkinlikte Olumsuz Çocukluk Çağı Yaşantıları ve Flört Şiddeti Tutumu Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolüne ilişkin Hayes Process Macro Analiz Sonuçları ... 74

TABLOLAR

Tablo 1. Psikolojik Sağlamlık ile İlgili Sekiz Temel Sonuç için Risk Faktörleri 54

Tablo 2. Psikolojik Sağlamlık ile İlgili Sekiz Ana Temel Sonuç İçin Koruyucu Faktörler 55

Tablo 3. Demografik Değişkenlere Ait Frekans ve Yüzde Değerleri 62

Tablo 4. Ölçeklerin Güvenilirlik Analiz Sonuçları 63

Tablo 5. Ölçek Puanlarına Ait Tanımlayıcı İstatistikler 64

Tablo 6. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçeklerinin Normallik Analiz Sonuçları 65

Tablo 7. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçek Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları 65

Tablo 8. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçek Puanlarının Medeni Duruma Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Kruskall Wallis Testi Sonuçları 67

Tablo 9. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçek Puanlarının Eğitim Durumuna göre Karşılaştırılması İlişkin Kruskall Wallis Testi Sonuçları 68

Tablo 10. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçek Puanları Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analiz (Spearman's Rho Katsayısı) Sonuçları 70

Tablo 11. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları ve Flört Şiddeti Tutumu Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik sağlamlığın Aracı Rolüne Ait Hayes Process Macro Analiz Sonuçları 72

Tablo 12. Beliren Yetişkinlikte Olumsuz Çocukluk Çağı Yaşantıları ve Flört Şiddeti Tutumu, Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolüne Ait Model Uyum İyilik Testleri 73

Tablo 13. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar ve Flört Şiddeti Tutumu Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Aracılık Etkisinin Belirlenmesine İlişkin Hayes Process Macro Analiz Sonuçları 73

ÖZET

Araştırmanın amacı beliren yetişkinlikte çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolünü incelemektir. Değişkenler arasındaki ilişkinin aracılık etkisini ortaya koymak için ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır. Bu araştırmanın evrenini, İstanbul ilinde ikamet eden 19-26 yaş aralığında bireyler oluşturmaktadır. Bu evreni temsilen İstanbul'da ikamet eden 19-26 yaş aralığındaki 454 (393 kadın, 61 erkek) yetişkin kolayda örnekleme yoluyla seçilmiştir. Araştırmanın değişkenlerini ölçmek için Kişisel Bilgi Formu, Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar Ölçeği, Flört Şiddeti Tutum Ölçeği, Duygu Düzenleme Ölçeği ve Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği kullanılmıştır. Değişkenler arası ilişkilerin değerlendirilmesinde korelasyon analizi ile yapısal eşitlik modellemesi uygulanmıştır. Araştırma kapsamında toplanan veriler IBM Spss 25, IBM SPSS Makro Process paket programları ile test edilmiştir. Elde edilen sonuçlara göre çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile duygu düzenleme, psikolojik sağlamlık ve flört şiddeti arasında anlamlı ilişki görülmüştür. Çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolüne bakılmış; çocukluk çağı olumsuz yaşantıların duygu düzenleme (ß= 0,114) ve psikolojik sağlamlık üzerinde (ß= 0,156) ve duygu düzenlemenin flört şiddeti üzerinde (ß= 0,122) olumlu etkisinin olduğu görülmüştür. Çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ve flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenlemenin kısmi aracı rolünün olduğu ancak psikolojik sağlamlığın aracı rolünün olmadığı görülmüştür. Ayrıca çocukluk çağı olumsuz yaşantıların medeni durum ve yaş, flört şiddetinin cinsiyet, yaş ve eğitim düzeyi, duygu düzenlemenin cinsiyet, psikolojik sağlamlığın da cinsiyet ve yaşa göre anlamlı şekilde farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular ilgili alanyazında tartışılmış ve gelecekte yapılacak olan araştırmalara önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları, Flört Şiddeti, Duygu Düzenleme, Psikolojik Sağlamlık

ABSTRACT

The aim of the study is to examine the mediating role of emotion regulation and psychological resilience in the relationship between adverse childhood experiences and dating violence in emerging adulthood. Relational screening model was used to identify the mediating effect of the relationship between variables. The population of this study consists of individuals between the ages of 19-26 residing in Istanbul. Representing this population, 454 (393 female, 61 male) adults between the ages of 19-26 residing in Istanbul were selected through convenience sampling. Personal Information Form, Childhood Adverse Experiences Questionnarre, Dating Violence Scale, Emotion Regulation Scale and Brief Psychological Resilience Scale were used to measure the study variables. Correlation analysis and structural equation modelling were applied to evaluate the relationships between variables. The data were analyzed with IBM Spss 25, IBM SPSS Macro Process package programmes. The results revealed a significant relationship between childhood adverse experiences, emotion regulation, psychological resilience and dating violence. The mediating role of emotion regulation and psychological resilience in the relationship between adverse childhood experiences and dating violence was examined; it was observed that adverse childhood experiences had a positive effect on emotion regulation (ß= 0.114) and psychological resilience (ß= 0.156) and emotion regulation had a positive effect on dating violence (ß= 0.122). Emotion regulation was found to have a mediating role in the relationship between adverse childhood experiences and dating violence, while psychological resilience did not have a mediating role in the relationship between adverse childhood experiences and dating violence. In addition, significant differences were found between childhood adverse experiences, dating violence, emotion regulation, psychological resilience and demographic characteristics of the participants.

Keywords: Adverse Childhood Experiences, Dating Violence, Emotion Regulation, Psychological Resilience

GİRİŞ

Bu bölüm, incelenen konu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, araştırmanın problemi, sayıltılar, sınırlılıklar ve kullanılan tanımlara ilişkin bilgileri içermektedir.

1. Problem Durumu

'Beliren yetişkinlik' terimi ilk olarak Arnett (1998) tarafından geç ergenlik ile genç yetişkinlik arasındaki dönemi tanımlamak için önerilmiştir ve 18 ile 25 yaş aralığını kapsamaktadır. Son 50 yılda, özellikle 18-29 yaş arası bireyler için yetişkinliğe geçişte önemli değişiklikler olmuştur. Evlilik, ebeveynlik, eğitimi tamamlama ve bir yuva kurma gibi geleneksel yetişkinlik belirteçleri, bu yaş grubundaki gelişimin doğasını etkileyerek daha ileri yaşlara kaymıştır. 18-29 yaş aralığındaki bireylerin yetişkin rollerini tam olarak benimseyip benimsemedikleri belirsizdir, zira bu yaş grubundaki bireylerin özellikleri büyük değişkenlik göstermektedir (Arnett ve ark., 2014). Bu niteliksel farklılıkların bir sonucu olarak, yaşamın bu aşaması "beliren yetişkinlik" olarak adlandırılmıştır. Bu dönem, kariyer, ilişkiler ve kimlik oluşumu da dahil olmak üzere yaşamın çeşitli alanlarında uzun süreli keşif ve deneylerle karakterize edilir. Beliren yetişkinlik kavramı, bu yaş aralığındaki bireylerin karşılaştığı benzersiz zorlukları ve deneyimleri kabul etmektedir (Arnett, 2000, 2004). Bu niteliksel farklılıklardan dolayı, bu dönem "beliren yetişkinlik dönemi (emerging adulthood)" olarak adlandırılmıştır (Atak ve Çok, 2010).

Bu terim ilk olarak 2000 yılında yayınlanan bir makalede ana hatları çizilen bir teori ile bağlantılı olarak ortaya atılmıştır. Teorinin kapsamlı bir açıklaması 2004 yılında aynı konuda bir kitapta yayınlanmıştır. Teori, psikolojinin yanı sıra diğer akademik disiplinlerde de büyük ilgi görmüştür. Yakın zamanda düzenlenen Beliren yetişkinlik Konferansında psikoloji, psikiyatri, sosyoloji, antropoloji, eğitim, epidemiyoloji ve sağlık bilimleri de dahil olmak üzere çok çeşitli ilgili disiplinler temsil edilmiş ve gelişmekte olan yetişkinlik çalışmalarının önemi ve çok yönlü etkileri vurgulanmıştır (Arnett, 2007). Bu etkiler, beliren yetişkinlik kavramının ortaya çıkmasına katkıda bulunmuştur.

Sanayileşmenin ortaya çıkışı, gelişmekte olan ülkelerde evlilik yaşının yükselmesine ve beliren yetişkinlik kavramının ortaya çıkmasına neden olmuştur. Bu dönem, evlilik arayışından ziyade bireyin kimliğini keşfetmesi ve kendi kimliğini oluşturması ile karakterize edilmektedir (Atak ve Çok, 2010). Beliren yetişkinlik yaşının 19-26 yaş arası olarak belirlendiği Türkiye'de, diğer Batı toplumlarında olduğu gibi, evlilik yaşının uzadığı, eğitim ve kariyerin daha önemli olduğu görülmektedir (Atak, 2005; 2011). Beliren yetişkinlik döneminde bireyler geleneksel yetişkin rollerinin (örn. evlilik, mülk sahipliği) ve kimliklerinin peşinde koşmakta (Côté, 2006), ancak kendilerini henüz tam anlamıyla olgun yetişkinler olarak algılamamaktadırlar (Molgat, 2007). Yakın tarihli bir çalışmada Arnett (2016), erken çocukluk travması yaşamış bireylerin daha erken yaşlarda daha fazla sorumluluk üstlenmek zorunda kalabileceğini ve bunun da hızlandırılmış bir olgunluk hissini tetikleyebileceğini öne sürmüştür (Davis ve ark., 2018). Bu durum, araştırmacıların dikkatlerini çocukluk ve beliren yetişkinlik dönemini incelemeye yöneltmelerine neden olmuştur.

"Çocukluk çağı olumsuz yaşantıları" terimi, çocukluk döneminde meydana gelen bir dizi olumsuz yaşam olayını tanımlamak için kullanılır (Pearce ve ark., 2019). Bu tür deneyimler istismar, zorbalık, kayıp ve yoksulluk gibi faktörleri içerebilir. Bu faktörlere erken yaşta maruz kalmak, duygusal refah için bir risk faktörü olarak tanımlanmıştır (Cowie ve ark., 2004). Çocukluk çağı travması terimi literatürde net bir şekilde tanımlanmamıştır, ancak kötü muamele, şiddet olayları ve kişiler arası olmayan travmaları içerecek şekilde anlaşılabilir (Boullier ve Blair, 2018). Bu bağlamda, diğer araştırmacılar çocukluk çağı olumsuz deneyimlerine ilişkin tanımlar önermişlerdir.

Çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile sağlık sonuçları arasındaki ilişki ilk olarak 1998 yılında CDC-Kaiser tarafından yürütülen büyük ölçekli bir çalışmada tanımlanmıştır. Bu, daha sonra çocukluk dönemi olumsuz deneyimlerinin sağlık, davranış, yaşam fırsatları ve ekonomik istikrarın çeşitli yönleri üzerindeki etkisine olan ilginin artmasına neden olmuştur (Boullier ve Blair, 2018; Prevention, 2020). Buna karşılık farklı akademik disiplinlerde, beliren yetişkinlik bağlamında çocukluk dönemi olumsuz deneyimlerine ilişkin farklı kavramsallaştırmalar önerilmiştir.

Yaşamın farklı evreleri, özellikle de 20 ile 65 yaşları arasında evrensel bir fikir birliği bulunmamaktadır (Newton, 1994). Ancak genel olarak bu

dönemin üç ana evreye ayrılabileceği kabul edilmektedir: Erken yetişkinlik (20-35), orta yetişkinlik (35-55) ve geç yetişkinlik (55 ve üzeri). Bu aşamalar birbiriyle örtüştüğü ve iç içe geçtiği için net değildir. Daniel Levinson'a (1986) göre, her aşama içinde geçiş dönemleri vardır. İlk çocukluk geçiş dönemi 0-3 yaş arasında, ilk yetişkinlik geçiş dönemi 17-22 yaş arasında, orta yaş geçiş dönemi 40-45 yaş arasında ve son yetişkinlik geçiş dönemi 60-65 yaş arasında gerçekleşir. Bu bakış açısı, bireylerin gelişim evrelerinin birbiriyle bağlantılı olduğunu ve yalnızca belirli yaş aralıklarıyla tanımlanmadığını vurgulamaktadır (Elder ve ark., 2003). Bu teori, 20. yüzyılın ortalarında ortaya çıkan ve evlilik yaşının 20'li yaşların başında olduğunu ve tam zamanlı çalışma ile uyumlu olduğunu varsayan bir modele dayanmaktadır. Ancak bu paradigma günümüzde artık geçerli değildir. İş değiştirme ve lise sonrası eğitime devam etme yaygınlığı gibi bireylerin evlenme yaşı da artmıştır (Arnett, 2007). Ayrıca, evlilik öncesi cinsel ilişki ve birlikte yaşama gibi durumlar da 20'li yaşlarda kabul görmektedir. Sonuç olarak, Ericson'un yaşam seyri teorisinin, erken yetişkinlik dönemindeki bireylerin farklı yaşam tercihleri sergilediği günümüz çağında artık uygun bir normatif model olmadığı açıktır (Hutchison, 2010). Bununla birlikte, araştırmalar çocukluk dönemindeki olumsuz deneyimlerin ve işlevsiz aile ortamlarının erken yaşlarda ortaya çıktığını göstermiştir (Flores ve ark., 2014). Amerika Birleşik Devletleri'nde ergenlerin yaklaşık %60'ı en az bir travmatik olaya maruz kalmıştır (Giano ve ark., 2020). Bu durum, bireyi yaşamı boyunca önemli sağlık risklerine açık hale getirmektedir.

Çocukluk çağı olumsuz yaşantıları, sigara gibi diğer köklü risk faktörleriyle kıyaslanabilecek kadar önemli bir sağlık riski olarak kabul edilmektedir (Bellis ve ark., 2014). Araştırmalar toksik stresin veya tekrarlanan olumsuz deneyimlerin beyinde geri dönüşü olmayan hasara ve kronik hastalıkların başlamasına neden olduğunu göstermektedir (Shonkoff ve ark., 2012). Bu tür deneyimlerin, bireylerin bağışıklık ve nörolojik sistemlerinin işleyişinde değişikliklere yol açtığı ve böylece erken ölüm riskini artırdığı öne sürülmüştür (Van der Kolk, 2003). Çocuklukta istismar ve ihmal gibi travmatik deneyimler, stres etkenine uyum sağlamaya çalışan bedende fiziksel ve davranışsal değişikliklere yol açabilir. Çocukluk çağı olumsuz yaşantı geçmişi olan bireylerin yaşamlarının ilerleyen dönemlerinde fiziksel ve psikolojik hastalıklara yakalanma riski daha yüksektir (Afifi ve ark., 2009; Felitti ve ark.,

1998). Bu kişiler ayrıca bir dizi sağlık riski taşıyan davranışta bulunmaya daha yatkındır (Dube ve ark., 2001; Ford ve Delker, 2018). Bu riskler arasında cinsel istismar, akademik çalışmalarda da odaklanılan önemli alanlar olarak ortaya çıkmıştır.

CDC-Kaiser (Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezleri) çocukluk çağı olumsuz yaşantıları çalışması ABD'de yapılan bir araştırma sonucunda, sağlık kliniklerinde bakım arayan hastalar arasında cinsel istismara maruz kalma yaygınlığının yüksek olduğunu ortaya koymuştur (McFarlane ve ark., 2005). Örneğin, bir çalışmada, yaygınlığın nüfusun %60'ı olduğu tahmin edilmektedir (Center for Social Development, 2007). Ayrıca, başka çalışmalar da çocukluk döneminde yaşanılan olumsuz deneyimlerin yaygın olduğunu göstermiştir (O'Hara ve Morelli, 2019).

Flört, sosyal etkileşimle tanımlanan belirli bir ilişki türü olarak kavramsallaştırılabilir (Cate ve ark., 1995). Bu ilişki, ilişkiyi sürdürme ya da sonlandırma kararının verildiği bir süreçtir. Bir flört ilişkisi taraflardan birinin isteği üzerine sonlandırılabilir ya da evlilik, nişanlılık veya birlikte yaşama gibi resmi bir ilişkiye dönüşebilir (Scott ve Scott, 1998). Bu tanım hem heteroseksüel hem de homoseksüel birliktelikleri kapsamaktadır (Scott, 2004). Ayrıca, flört ilişkileri şiddet için bir bağlam olarak da hizmet edebilir (Nowinski ve Bowen, 2012). Flört şiddeti, tehdit edici sözler, jestler ve davranışlara ek olarak acı verici veya yaralayıcı fiziksel veya psikolojik güç kullanımı olarak tanımlanabilir (Stonard ve ark., 2014). Flört şiddeti evli olmayan bireyler arasında meydana gelmekte ve yakın partner şiddetinin bir alt türünü oluşturmaktadır. 'Yakın partner şiddeti' terimi, hem resmi ilişkileri (evlilik) hem de gayri resmi ilişkileri (flört ilişkileri ve evlilik dışı cinsel ilişki) kapsayan geniş bir tanımdır (Breiding ve ark., 2014). Bu tanımlar Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) tarafından da desteklenmektedir. Park ve arkadaşları (2018) ile Taquette ve Monteiro'nun (2019) bulgularının da ortaya koyduğu gibi, flört şiddeti önemli bir halk sağlığı sorunudur. Bu terim, mevcut veya eski bir yakın partner tarafından uygulanan fiziksel şiddet, duygusal şiddet, cinsel şiddet, ısrarlı takip ve psikolojik saldırganlık (zorlayıcı taktikler dahil) dahil olmak üzere bir dizi istismar edici davranışı tanımlamak için kullanılmaktadır. Ayrıca, araştırmalar flört şiddetinin sonuçlarının sadece geçici olmadığını, bireyin yaşamı boyunca devam etme potansiyeline sahip olduğunu göstermektedir (Chamberlain ve Levenson, 2012).

Bir dizi çalışma, yaralanma ve ölüm gibi acil sonuçlara ek olarak, flört şiddeti mağdurlarının bir dizi akut ve kronik ruhsal ve fiziksel sağlık sorunu yaşama olasılığının daha yüksek olduğunu göstermiştir (Kaura ve Lohman, 2007; Tennakoon ve ark., 2020; Wolitzky-Taylor ve ark., 2008). Bu tür olaylar saldırgan davranışlara yol açar ve bu da duygusal düzenleme kapasitesini gerektirir.

Saldırgan davranışların tipik olarak duygu düzenleme bozukluklarıyla ilişkili olduğu ve bu tür düzenlemelerin etkilerinin kısa vadede sınırlı olduğu öne sürülmüştür (Roberton ve ark., 2012). Saldırganlık, olumsuz duyguların ifade edilmesini veya kabul edilmesini önlemeye hizmet eden bir mekanizma olarak anlaşılabilir (Feshbach, 1964). Bu tür eylemler, bireyin duygularını bastırma veya engelleme girişimlerinin bir sonucu olarak otonomik uyarılma ve olumsuz duygulanımda artışa neden olabilir. Bu faktörlerin, bireylerin zorlu kişilerarası durumları çözme kapasitesini azalttığı ve böylece kişilerarası şiddet olasılığını artırdığı gösterilmiştir (Geisler ve Schröder-Abé, 2015). Buna göre, bireylerin duygusal durumlarını düzenleme kapasitelerini artırmak, şiddetin devam etmesini engellemek amacıyla çok önemli bir müdahale hedefini temsil etmektedir (WHO, 2019). Literatür, bireyin duygularını düzenleme kapasitesinin, kişiler arası şiddete başvurma eğiliminin önemli bir belirleyicisi olduğunu göstermektedir (Hesser ve ark., 2017). Duygu düzenlemeyi geliştirmek için tasarlanan eğitim programlarının şiddete yönelik eğilimi azaltmaya hizmet edebileceği ileri sürülmüştür (Roberton ve ark., 2012).

Duygu düzenleme, stres tepkisi bağlamında özellikle önemlidir (Myruski ve ark., 2019). Stres, beyni ve bedeni meşgul eden bir deneyimdir ve bireysel özellikler ile çevresel faktörlerin etkileşimiyle ortaya çıkar (Lazarus ve Cohen, 1977). Talepler kaynakları aştığında stres tehdit edici olarak algılanırken, kaynaklar talepleri karşılayabilecek düzeyde olduğunda stres zorlayıcı olarak algılanır (Hobfoll, 1989). Bununla birlikte erken yaşam stresörleri (kötü muamele veya ihmal) genellikle bir çocuğun başa çıkma yeteneğini aşar ve daha zayıflatıcı olarak algılanır (Agorastos ve ark., 2018). Bu nedenle, bireyler kısa süreli veya uyumsuz duygu düzenleme geliştirebilir ve bu da erken yaşam stresi ile olumsuz sağlık sonuçları arasındaki ilişkiyi açıklar (Duffy ve ark., 2018). Olumsuz çocukluk deneyimlerine yanıt olarak nörobiyolojik gelişimde ortaya çıkan bilişsel ve duygusal bozulma mekanizmasının etkisi olduğunu gösteren

kanıtlar da bulunmaktadır (Navalta ve ark., 2018). Bu bağlamda, olumsuz çocukluk deneyimlerine yanıt olarak duygu düzenleme önemlidir (Kalia ve Knauft, 2020). Bu nedenle bu çalışmada duygu düzenlemenin çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ve flört şiddeti üzerinde aracı rolü olduğu düşünülmektedir.

Çok az sayıda çalışma, beliren yetişkinlik döneminde flört şiddetinin sürdürülmesiyle doğrudan ilişkili faktörleri incelemiştir. Vagi ve arkadaşları (2013) ergenler arasında flört şiddeti uygulanmasına yönelik risk ve koruyucu faktörleri inceleyen çalışmalara odaklanmıştır. Bu çalışmalar, ergenler arasında flört şiddeti uygulanmasını etkileyen faktörleri belirlemiştir. Araştırmalar, yüksek bilişsel uyumsuzluk, yüksek empati, iyi akademik performans, okul katılımı ve olumlu anne-çocuk ilişkisi gibi faktörlerin flört şiddeti uygulayan ergenler arasında koruyucu olduğunu göstermektedir. Ancak flört şiddeti uygulayan gençlerin uygulamayanlara göre empati, sosyal destek, ebeveyn takibi ve okul aidiyeti konularında daha yavaş gelişim gösterdikleri bulunmuştur (Schumacher ve Slep, 2004). Çocuklukta yaşanan olumsuzlukların ardından yetişkinlikte ortaya çıkan önemli bir kavram da sağlamlıktır. Bu, bireyin yaşamın zorluklarına dayanma ve uyum sağlama kapasitesi olarak tanımlanabilir.

Sağlamlık terimi, bir sistemin önemli zorluklar veya gelişimsel tehditler karşısında işlevselliğini veya yaşayabilirliğini sürdürme kapasitesi olarak tanımlanmaktadır (Pisano, 2012). Sağlamlık kavramının nörobiyolojik, genetik, epigenetik, psikososyal ve kültürel faktörler de dahil olmak üzere bir dizi faktörden etkilenen çok boyutlu bir yapıya sahip olduğu anlaşılmaktadır (Renzi ve ark., 2018). Psikolojik sağlamlık, bireyin zorluklarla başa çıkma kapasitesi olarak tanımlanabilir (Ward, 2003). Buna göre, zorlukların üstesinden gelmek, etkili başa çıkma mekanizmalarının geliştirilmesine bağlıdır (Walsh, 2002). Psikolojik sağlamlık, zaman içinde bireyin çevresinde ortaya çıkan risk ve fırsatlarla etkileşime giren dinamik bir psikolojik kaynak olarak kavramsallaştırılabilir ve olumsuzluklar karşısında uyum ve başa çıkmayı kolaylaştırmak için kullanılabilecek bir süreç oluşturur. Başka bir deyişle, daha fazla sağlamlık gösteren bireylerin zorlu koşullarla etkili bir şekilde başa çıkma olasılığı daha yüksektir (Pisano, 2012). Bu nedenle sağlamlığın psikolojik sorunlar için etkili ve koruyucu bir faktör olduğu sonucuna varılabilir.

Psikolojik sağlamlığın olumsuz duygulanımın azaltılmasında etkili bir kavram olduğu ortaya konmuştur. Özellikle, psikolojik sağlamlığın travma ve stres bağlamında koruyucu bir işlev gördüğü ortaya konmuştur (Ong ve ark., 2010). Ayrıca, üniversite öğrencileri arasında psikolojik sağlamlık ile çocukluk döneminde yaşanan olumsuzluklar arasında ters bir ilişki gözlenmiştir (Kelifa ve ark., 2020). Ayrıca, ruh sağlığı sorunları için yardım isteyen gençlerin, istemeyenlere göre daha düşük düzeyde sağlamlık gösterme eğiliminde olduğu ortaya konmuştur. Bu bağlamda, yaşam olayları bağlamında sağlamlığı teşvik etmenin ve anlamanın önemi vurgulanmaktadır (Kelifa ve ark., 2020). Bu bağlamda sağlamlık ile ilgili gençler ve yetişkinler arasında ilişkileri etkileyen çalışmalar yapılmıştır.

Son araştırmalar, gençler ve yetişkinler arasındaki romantik ilişkilerde flört şiddetinin kayda değer bir yaygınlığı olduğunu göstermektedir (Set, 2020). Özellikle 16-24 yaş arasındaki genç kadınlar, yakın ilişkilerinde şiddete maruz kalmaya daha yatkındır. Ayrıca, araştırmalar erkeklerin kadınlara kıyasla saldırgan ve şiddet içeren davranışlarda bulunmaya daha yatkın olduğunu göstermektedir (Güdek, 2016). Şiddete yönelik tutumlar aile bağlamında şekillenmektedir ve aile içi şiddetin altında yatan nedenler flört şiddeti için de geçerlidir (Seçim, 2020). Çocukların aile içi şiddete maruz kalması, sonraki yıllarda davranış sorunları, anti-sosyal davranışlar ve saldırganlık eğilimi geliştirme riskinin artmasıyla ilişkilendirilmiştir. Bu tür deneyimler, ilerleyen yıllarda şiddet içeren davranışlarda bulunma olasılığının artmasına katkıda bulunabilir (Tekin ve Türk, 2018). Yukarıda belirtilen kanıtlar ışığında, duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ve flört şiddeti arasında aracı olarak hareket edebileceği varsayılmaktadır.

Ulusal çalışmalar incelendiğinde, bir dizi kayda değer araştırma projesi ortaya çıkmaktadır. Bunlar arasında reddedilme duyarlılığı ve akılcı olmayan inançların flört şiddeti ve çocukluk çağı istismar deneyimlerindeki aracı rolü (Serçe, 2023), üniversite öğrencilerinde flört şiddetini öngörmede ego durumları ve erken dönem uyumsuz şemaların rolü (Sırım, 2021) ve yakın ilişkilerde çiftler arasındaki şiddeti kabullenme düzeyi ile üniversite öğrencilerinin psikolojik sağlamlıkları arasındaki ilişki (Mert, 2023) yer almaktadır. Ancak beliren yetişkinlikte olumsuz çocukluk çağı yaşantıları ile flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolüne ilişkin bir

çalışma bulunmamaktadır. Bu nedenle bu çalışmanın problemi beliren yetişkinlikte olumsuz çocukluk çağı yaşantıları ile flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolünün olup olmadığıdır.

2. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı beliren yetişkinlikte çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ve flört şiddeti tutumu arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolünü incelemektir.

Bu amaçlar doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

1. Beliren yetişkinlikte çocukluk çağı olumsuz yaşantıları, flört şiddeti tutumu, duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlık; yaş, cinsiyet, medeni durum ve eğitim düzeyine göre anlamlı farklılık göstermekte midir?
2. Beliren yetişkinlikte çocukluk çağı olumsuz yaşantıları, flört şiddeti tutumu, duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlık arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?
3. Beliren yetişkinlikte çocukluk çağı olumsuz yaşantıları duygu düzenleme aracılığıyla flört şiddeti tutumunu anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?
4. Beliren yetişkinlikte çocukluk çağı olumsuz yaşantıları psikolojik sağlamlık aracılığıyla flört şiddeti tutumunu anlamlı düzeyde yordamakta mıdır?

3. Araştırmanın Önemi

Beliren yetişkinlik kavramı, gelişim psikolojisi, eğitim ve tıp dahil olmak üzere çeşitli disiplinlerde kullanılan bir terimdir (Arnett ve ark., 2014). Bu alanlardaki araştırma ve uygulamaların başarısı, beliren yetişkinlik dönemine ilişkin bilginin ilerlemesinde önemli bir etkiye sahiptir (Nagaoka ve ark., 2015).

Son elli yılda, yetişkinliğe geçişte bireylerin rollerinde kayda değer değişiklikler olmuş, özellikle 18-29 yaş arasındaki genç yetişkinlerin rollerinde belirgin bir değişim gözlenmiştir (Atak ve Çok, 2010). Yetişkinliğe geçiş artık önceki dönemlere kıyasla daha geç yaşlarda gerçekleşmekte, evlilik, ebeveynlik, eğitimi tamamlama ve kendi evinde yaşama gibi yetişkinliğin belirleyici unsurları daha geç yaşlarda ortaya çıkmaktadır. Bu durum, 18-29 yaş arasındaki

genç yetişkinlerin gelişimini etkilemektedir. Bu dönemde bireyler, çocukluk ve yetişkinlik arasında bir geçiş durumunda kalmakta, ikili bir bağımlılık ve sorumluluk sergilemektedir. Sanayileşmiş ülkelerde genç nüfusun önemli bir kısmı, gönül meseleleri, kariyer seçimleri ve dünya görüşleri de dahil olmak üzere bir dizi kilit alanda hayatlarını değiştirecek kararlar almaktadır (Arnett, 2000). Ayrıca, bu dönemde bireyler hayatlarının diğer dönemlerine kıyasla kendilerine daha fazla ilgi göstermekte, çok sayıda karar almakta ve kendi hayatlarını yönetmek için daha fazla sorumluluk üstlenmektedir. Bu dönemde genç yetişkinler, romantik ilişkilere ergenlik dönemindekilere kıyasla daha büyük bir ciddiyet ve odaklanma ile yaklaşırlar (Arnett, 2000). Bu dönemdeki bireylerin çocukluk deneyimlerinin flört şiddeti ve duygu düzenleme ile ilişkili olduğu varsayılmaktadır. Ayrıca, psikolojik sağlamlığın bu ilişki üzerinde bir etkisi olduğu öne sürülmektedir (Morales-Sanhueza ve ark., 2024).

Stresin ruh sağlığı gelişiminde önemli bir rol oynadığı kabul edilmektedir. (Gurung ve Roethel-Wendorf, 2009). Ancak stresin niteliği ve gücü bireyden bireye farklılık gösterebilir ve bazı insanlar stresle başa çıkmakta daha başarılı olabilirken diğerleri ruh sağlığı sorunlarına yakalanabilir (Hatfield ve Lefley, 1993). Bu nedenle, olumsuz yaşam olaylarına maruz kalan herkesin ruhsal bir hastalık geliştirmediği ve kötü sonuçlarla karşılaşmadığı belirtilmiştir. Ayrıca, bazı insanların en zorlayıcı koşullara bile dayanabildiği, stresten sonra iyileşebildiği hatta başarılı olabildiği gözlemlenmiştir. Bu nedenle, psikolojik sağlamlık kavramının bazı insanlar için koruyucu bir etkisi olduğu ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak, bazı durumlarda psikolojik sağlamlık, çocukluk dönemindeki olumsuz deneyimler ve romantik ilişkiler de dahil olmak üzere hayatın birçok yönü üzerinde önemli bir etkiye sahiptir (Vella ve Pai, 2019). Bu bağlamda psikolojik sağlamlığın etkilerini araştırmak önemlidir.

Evli olmayan çiftler arasındaki şiddetin incelenmesi önemli bir araştırma alanını temsil etmektedir. Flört şiddeti, bir çiftin flört sürecinde taraflardan birinin diğerine uyguladığı fiziksel şiddet veya fiziksel şiddet tehdidi olarak tanımlanmaktadır (Smith ve Williams, 1992). Flört şiddeti kavramı, araştırmalarla da kanıtlandığı üzere, fiziksel olarak saldırgan eylemleri kapsamaktadır. Çalışmalar ağırlıklı olarak üniversite öğrencileri üzerinde yürütülmekle birlikte, bazı çalışmalar lise öğrencilerini de kapsamaktadır (Sugarman, 1989). Flört şiddetinin incelenmesi, önemli bir halk sağlığı sorunu

olan yetişkin partner şiddetinin nedenlerini ve öncüllerini anlamak için çok önemlidir (Lewis ve Fremouw, 2001). Ayrıca, flört eden çiftler arasındaki yakın partner şiddetinin araştırılması, bunun hastalık üzerindeki etkisinin belirlenmesi açısından hayati önem taşımaktadır (Hamberger ve Ambuel, 1998).

Çocukluk dönemindeki olumsuz deneyimlerin, beliren yetişkinlik döneminde flört şiddeti davranışı üzerinde önemli bir etkisi olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın bu etkiyi olumlu yönde etkileyip etkilemediğini araştırmak önemlidir; zira bu, beliren yetişkinlerin yaşadığı sorunlara yönelik potansiyel çözümlere ilişkin değerli içgörü sağlayacaktır.

Bu nedenle, olumsuz çocukluk deneyimleri ile flört şiddeti tutumu arasındaki ilişkiyi etkileyebileceği düşünülen duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın rolünün incelenmesi önem arz etmektedir.

4. Araştırmanın varsayımları

- Araştırmaya katılan katılımcıların ölçekleri doğru şekilde anlayarak samimi bir şekilde doldurdukları varsayılmıştır.
- Araştırmanın örneklem grubu evrenini temsil ettiği varsayılmıştır

5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Aşağıda araştırmanın sınırlılıkları yer almaktadır. Bunlar:

- Araştırma, 2023-2024 yılında İstanbul ilinde ikamet eden örneklem grubu ile sınırlıdır.
- Araştırma, araştırmada kullanılan ölçekler ile sınırlıdır.
- Araştırma beliren yetişkinlik döneminde olan 19-26 yaş arası katılımcılar ile sınırlıdır.
- Araştırma verileri web-tabanlı olarak çevrimiçi elde edilmiştir.
- Araştırmaya katılım gönüllülük esasına dayanmakla birlikte, kadınlar erkeklerden daha fazla katılım göstermiştir. Erkek katılımcı sayısı 61 iken kadın katılımcı sayısı 393'tür.
- Değişkenleri ölçmek için yalnızca Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar Ölçeği, Flört Şiddeti Tutumu Ölçeği, Duygu Düzenleme Ölçeği ve Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği kullanılmıştır.

- Araştırma gerçekleştirilirken çocukluk çağı olumsuz yaşantıları, flört şiddeti, duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığı etkileyen biyolojik ve çevresel parametreler araştırmaya dahil edilmemiştir.

6. Tanımlar

Beliren yetişkinlik: Ergenlik dönemi ve yetişkinlik arasında yer alan ve yaş aralığı kültürlere göre farklılık gösterebilen, onlu yaşların sonundan başlayıp yirmili yaşların sonuna kadar devam edebilen bir gelişim dönemidir (Arnett, 2004; 2016).

Çocukluk çağı olumsuz deneyimleri: Çocukluk çağı olumsuz deneyimleri, sağlık ve esenlik üzerinde olumsuz kalıcı etkileri olabilen potansiyel travmatik olaylar olarak tanımlanmaktadır. Bu, kötü muamele ve istismarın yanı sıra bireylerin gelişimleri için zararlı bir ortamda yaşamayı da içerir (Boullier ve Blair, 2018).

Flört şiddeti: Flört şiddeti, tehdit edici iletişim, sözlü taciz veya fiziksel saldırganlığı içerebilen muğlak bir terimdir. Flört şiddeti tanımı, bir flört ilişkisi içerisinde bir başkasına acı vermek veya zarar vermek amacıyla gerçekleştirilen fiziksel güç veya kısıtlama kullanımı veya tehdidini kapsamaktadır (Sugarman ve Hotaling, 1989).

Duygu düzenleme: Duygu düzenleme, duygusal tepkilerin, özellikle de yoğun ve zamansal süreçlerin izlenmesinden, değerlendirilmesinden ve değiştirilmesinden sorumlu dışsal ve içsel süreçler olarak tanımlanabilir. Biyolojik olarak duygular, önemli çevresel olaylara karşı çoklu sistem tepkilerini düzenler ve koordine eder (Thompson, 1991).

Psikolojik Sağlamlık: Psikolojik sağlamlığın üzerinde uzlaşılmış bir tanım olmasa da psikolojik sağlamlığın tüm tanımları temelde hem olumsuzluklara hem de olumlu sonuçlara atıfta bulunmaktadır. Yani, yaygın olarak bir tür sıkıntının üstesinden gelme veya geri dönme ve böylece olumsuz bir olay veya duruma rağmen olumlu sonuçlar yaşama yeteneği olarak tanımlanır (Vella ve Pai, 2019).

BÖLÜM 1: KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde beliren yetişkinlik, olumsuz çocukluk deneyimleri, flört şiddeti, duygusal düzenleme ve psikolojik sağlamlık kavramlarıyla alt başlıkları kuramsal açıklamalar ve araştırmalarla sunulmuştur.

1.1. Flört

Flört, iki kişi arasında oluşan duygusal, romantik ve cinsel bir çekimi içeren, arkadaşlık kavramına uygun olmayan bir ilişki türü şeklinde tanımlanmaktadır (Mıhçıokur ve Akın, 2015). Flört literatürü, insan etkileşiminde flört üzerine büyüyen bir alandır. Araştırmalar, flört davranışlarını kullanarak bireylerin ilgilerini belirttiklerini ve karşı cinsle teması teşvik ettiklerini göstermektedir (Hall ve Xing, 2015). Flört, genellikle cinsel bir karşılaşmayı teşvik etmek için kullanılan davranışlar olarak tanımlanır. Ancak, flört içeren bir etkileşim için cinsel bir niyetin gerekli olmadığı belirtilmektedir. Örneğin, bazı araştırmalar, cinsel ve platonik karşı cins ilişkilerinde benzer flört davranışları bulunduğunu göstermiştir (Compian ve Hayward, 2003). Kur yapma ve yarı kur yapma terimleri de kullanılmaktadır. Kur yapma, cinsel temasla ilgilenilmediği durumlarda tipik olarak kullanılan kur başlatma davranışlarını ifade ederken, yarı kur yapma ise cinsel niyeti olmayan davranışları ifade etmektedir. Buradaki fark, motivasyonlarda yatmaktadır. Cinsel motivasyonlu davranışlar kur başlatıcı olurken, cinsel niyeti olmayan davranışlar yarı kur yapıcıdır (Hall ve Xing, 2015).

Flörtün kur başlatıcı mı yoksa yarı kur başlatıcı mı olduğunun belirlenmesinin cinsiyetler arası etkileşimler için önemli sonuçları vardır. Örneğin, yarı-kur flörtünü yanlışlıkla kur başlatma olarak yorumlayan bireyler, istenmeyen sosyal-cinsel davranışlarda bulunmak için kendi davranışlarını tırmandırabilirler. Bu tür bir tırmanma, bir ilişkide cinsel zorlamaya ya da cinsel tacize yol açabilir (Givens, 1978).

1.1.1. Flört Şiddeti

Flört, duygusal, psikolojik veya cinsel çekimle kurulan bir ilişkiyi ifade ederken, flört şiddeti ise flört eden bireylerin ilişkilerinde uyguladıkları veya

maruz kaldıkları psikolojik, fiziksel, ekonomik ve cinsel şiddeti ifade eder (Lewis ve Fremouw, 2001).

Flört şiddeti, kişilerarası şiddet türlerinden biridir ve şiddet türleri arasında en yaygın olanıdır (Uluocak ve ark., 2014). Flört şiddeti, genellikle erkeklerin partnerlerine uyguladığı fiziksel, cinsel, psikolojik, sosyal ve dijital şiddet olarak tanımlanmaktadır (Hinduja ve Patchin, 2011).

Amerika Birleşik Devletleri'nde her yıl 10 milyondan fazla yetişkin erkek ve kadın yakın partner şiddetine maruz kalmaktadır (Leemis ve ark., 2022). Bu şiddete maruz kalanlar, yaralanma, kardiyovasküler hastalık, anksiyete bozuklukları, travma sonrası stres bozukluğu, madde bağımlılığı, intihar eğilimi, riskli cinsel davranışlar, suç işleme ve akademik kopukluk gibi alanlarda olumsuz sonuçlarla karşı karşıyadır (Quarantini ve ark., 2009). Yakın partner şiddeti oranlarının yaşla birlikte azaldığı tahmin edilmektedir ve bu nedenle gelişmekte olan yetişkinler (onlu yaşların sonundan yirmili yaşların başına kadar) yakın partner şiddeti faili ve mağduru olma açısından en yüksek risk altındadır. Araştırmalar, yakın partner şiddeti mağdurlarının yaklaşık %50'sinin bu gelişim aşamasında mağduriyet yaşadığını göstermektedir (Chiesa ve ark., 2018). Bu nedenle, gelişmekte olan yetişkinler yakın partner şiddetine karşı özellikle savunmasızdır ve sınırlı iletişim ve ilişki becerilerine sahip oldukları için flört ilişkilerinde yeni oldukları ve romantik ortaklıklar içinde daha fazla çalışma yapılması gereken önemli bir gelişimsel grup olarak kabul edilmektedir (Breiding ve ark., 2014).

Mor Çatı Kadın Sığınağı Vakfının E-Bülten'ine göre şiddetin 3 kademeli bir döngü halinde olduğu belirtilmektedir. Bunun ilki "gerginliğin tırmanması" aşamasıdır. Bu aşamada birey partnerini devamlı kontrol etme, kıskançlık ve psikolojik şiddet gibi partnerle arasında gerginliği arttıracak eylemlerde bulunur. İkinci aşaması ise "şiddet" aşamasıdır. Burada gerginliğin artmasıyla beraber bu kişi öfkesini kontrol edemez ve partnerine şiddet uygular. Uygulanan şiddet için ise bahaneler ortaya sunar. Üçüncü aşaması ise "balayı evresi"dir. Burada şiddeti uygulayan birey, pişman olduğunu belirtir, özür diler ve kendini değiştireceği hakkında sözler verir. Mağdur edilen kişiye karşı olumlu tutum sergiler. Bu aşama ilişkinin devam etmesine neden olan ve ilişkiyi bitirmeyi zorlaştıran bir aşamadır. Çünkü mağdur edilen kişi ilişkisinin düzeleceğine inanır fakat bu döngü artarak sürmeye devam eder (Aslan ve ark., 2008).

1.1.1.1. Flört Şiddetinin Türleri

Flört şiddeti çeşitli şekillerde kendini gösterebilmektedir. Ancak yapılan çalışmalar daha çok fiziksel şiddet üzerine yoğunlaşıp psikolojik, cinsel, ekonomik gibi şiddet türleri üzerinde daha az durmuştur (Süzer, 2019). Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) flört şiddetini cinsel, fiziksel ve psikolojik şiddet olarak 3'e ayırmıştır (Türk ve ark., 2019). Günümüzde teknolojinin gelişimiyle beraber değişim her alanda olmuştur. Bu durum şiddet açısından da değerlendirildiğinde dijital şiddet, ısrarlı takip, ekonomik şiddet gibi çeşitler de bu konudan bağımsız değerlendirilmemektedir (Yenici, 2021). Bunun yanı sıra bazı kaynaklar, ihmali de flört şiddeti türleri arasına dahil etmektedir (Rubio-Garay ve ark., 2017). Şiddet, farklı başlıklara ayrılmış olsa da aralarında net bir çizgi yoktur ve hepsi iç içe geçmiştir (Aslan ve ark., 2008).

1.1.1.1.1. Fiziksel Flört Şiddeti

Fiziksel flört şiddeti, partnerlerden birinin diğerinin vücuduna kasıtlı olarak zarar vermesi olarak ortaya çıkmaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018). Saldırganca davranışlar sergilemek, vurmak, boğmak, ısırmak, tokat atmak, hırpalamak, yaralamak gibi davranışları içermektedir (Foshee ve ark., 2007). Fiziksel flört şiddeti, en kolay fark edilen ve şiddet denildiğinde akla ilk gelen şiddet türüdür. Çünkü fiziksel şiddetin kişide neden olduğu zararları ve sonuçları somut olarak daha net fark edilebilmektedir (Uluocak ve ark., 2014).

Uygulanan şiddetin yalnızca erkeklere özgü bir davranış olmadığı, aynı zamanda kadınlar tarafından da uygulandığı belirtilmektedir. Flört ilişkisi içerisinde kişinin hem saldırgan hem de kurban rolünde olma olasılığı bulunmaktadır. Yapılan çalışmalarda, kadınların ilişki içerisinde çoğunlukla cinsel ve fiziksel şiddete maruz bırakıldıkları görülürken, erkeklerin ise daha çok duygusal veya sözel şiddete maruz kaldıkları görülmektedir (Koçak ve Can, 2019). Partnerler arasındaki şiddet, ilk başlarda psikolojik şiddet olarak kendini göstermeye başlasa da zaman geçtikçe şiddetin son aşaması olan fiziksel şiddetle sonlanabilmektedir. Psikolojik ve fiziksel şiddet iç içe geçtiğinden dolayı partnere karşı fiziksel şiddet azalsa dahi anımsatıcısı olarak duygusal şiddet devam etmektedir (Özcan, 2009).

Flört ilişkisinde fiziksel şiddetin kadın ve erkeklerdeki yaygınlığını araştıran ve 31 üniversitede gerçekleştirilen bir çalışmada, son 12 ay içerisinde

partnerlerinden şiddet gördüğünü bildiren kişi oranı en düşük olan üniversitede %17 iken bu oranın en yüksek olduğu üniversitede %44,7 olarak bulunmuştur. Yine bu çalışmada 31 üniversiteden 21'inde çalışmaya katılan kadın katılımcılar flört ilişkilerinde erkeklerden daha fazla fiziksel saldırıya maruz kaldıklarını bildirmişlerdir (Straus, 2004).

1.1.1.1.2. Psikolojik/Duygusal Flört Şiddeti

Psikolojik/duygusal flört şiddeti, ilişki içerisinde partnerine bağırması, onu azarlaması, küçük düşürmesi ve aşağılaması şeklinde değerlendirilmektedir. Bunlar dışında partnerlerden birinin ileri düzeyde takip ediliyor olması, öz saygısına yönelik yapılan saldırılar, çevresinden gelebilecek yardımların engellenmesi, manipüle edilmesi, özel hayatına dair bilgileri yayınlamak da psikolojik/duygusal flört şiddeti davranışlarındandır (Offenhauer ve Buchalter, 2011)

Kişinin devamlı psikolojik şiddete maruz kalıyor olması korku duygusunu uyandırdığından dolayı bu durum kişide benlik saygısının azalmasıyla sonuçlanmaktadır. Bununla beraber partnerine karşı bağımlılık ve başa çıkma becerileri her geçen gün zayıflamaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018). Psikolojik şiddet, diğer şiddet türleriyle kıyaslandığında anlaşılmasının ve farkına varılmasının çok daha zor olduğu görülmektedir (Barter, 2009).

Türkiye'de psikolojik/duygusal şiddetin yaygınlığına dair yapılan çalışmada kadınların %44'ünün psikolojik/duygusal şiddete maruz kaldıkları belirlenmiştir (Başkale ve Sözer, 2015). Uluslararası çalışmalar incelendiğinde flört şiddeti türlerinden en yaygın türün psikolojik/duygusal şiddet olduğu belirtilmektedir (Liles ve ark., 2012). Shorey ve arkadaşları (2015) psikolojik/duygusal şiddete maruz bırakılan erkeklerin oranının %70 ile %90 arasında değişiklik gösterdiğini belirlemiştir. Yapılmış olan başka bir çalışmada ise duygusal şiddete maruz kalmanın cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir (Eskici ve Tinkir, 2019). Flört şiddetinin risk faktörlerinin belirlendiği bir araştırmada ise duygusal şiddete maruz kalmanın kadınlar ve erkekler arasında anlamlı bir fark olmadığı belirlense de, kadınların psikolojik şiddete maruz kalma puanlarının erkeklere göre daha yüksek olduğu görülmüştür (Romans ve ark., 2007).

1.1.1.1.3. Cinsel Flört Şiddeti

Psikolojik ve fiziksel flört şiddeti davranışlarını içeren durumlar meydana geldiğinde, ilişki içerisinde partnerlerden birinin diğeri üzerinde güç kurmaya çalışmasıyla cinsel baskınlığın meydana gelme olasılığı da artmaktadır (Smith ve Donnelly, 2000). Cinsel flört şiddeti, partnerin rızası ve izni dışında cinsel bir yakınlaşma ve birlikteliğe zorlamaya çalışmak olarak tanımlanmaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018; Straus, 2004). Partneri cinsel bir yakınlaşmaya veya birlikteliğe zorlamak ve bu durum ile ilgili partneri tehdit etmek cinsel flört şiddetinin en yaygın örneklerindendir. Bununla beraber, cinsel flört şiddetine sözel tarafından fiziksel tarafına kadar ayrıntılı bir şekilde bakmak önemlidir (Gamez-Guadix ve ark., 2015).

Cinsel flört şiddetinin meydana gelmesinde, partnerlerden birinin vermiş olduğu "hayır" yanıtının kabul edilmemesi önemli bir etkendir (Fidan ve Yeşil, 2018). Verilen "hayır" yanıtının net olarak söylenmiş olduğunun kabul edilmeden, naz yapıldığının düşünülmesi de cinsel flört şiddetine sebep olabilmektedir (Kaplan, 2020).

Üniversite öğrencileri ile yapılan bir çalışmada flört ilişkisinde cinsel şiddete maruz kalan kadınların oranı %77,6 iken, erkeklerde bu oran %57,3 olarak bulunmuştur. Yine aynı çalışmada tecavüze uğramış olan kadınların oranı %14,7, erkeklerin oranı ise %7,1 olarak belirlenmiştir (Muehlenhard ve Linton, 1987). Chan ve arkadaşlarının (2008) yaptıkları çalışmada 1 yıl ve üzerinde flört ilişkisi olan üniversite öğrencilerine ilişkilerinde partnerlerine cinsel şiddette bulunup bulunmadıkları sorulmuştur. Katılımcıların %20'sinin partnerine cinsel şiddette bulunduğu belirlenmiştir. Genç yetişkinlerde cinsel flört şiddetinin yaygın olması, deneyimlerinin az oluşu veya nişan ya da evlilik gibi bir durumun gerçekleşmemiş olmasının kişide güvensizlik oluşturmasıyla ilgili bir durum olabildiği tahmin edilmektedir (Kaplan, 2020).

1.1.1.1.4. Dijital Flört Şiddeti

Dijital flört şiddeti, romantik ilişkide partnerlerden birinin diğerine karşı teknolojik araç gereçleri kullanarak o kişiyi denetleyebilmek için korkutması durumu olarak tanımlanmaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018). Partnerinden sıklıkla konum atmasını istemek, hakaret içeren paylaşımlarda bulunmak, özel fotoğraflarını paylaşmasını istemek, cinsellik içeren mesajlar yollamak, sosyal

medya şifrelerini öğrenmeye çalışmak dijital şiddet örneklerinden bazılarıdır (Tompson ve ark., 2013).

Son zamanlarda genç yetişkinlerin dijital ortamlarda arkadaş edinmeleri ve mesajlaşmaları oldukça popüler bir hale gelmiştir. Sıklıkla kullandıkları bu sosyal medya platformları zaman zaman romantik ilişkilere zarar verebilmektedir. Bu sebeple genç yetişkinlerin sosyal medyayı çok kullanıyor olmaları dijital flört şiddetine maruz kalma bakımından riskli hale gelmektedir (Marganski ve Melander, 2015).

Dijital flört şiddetine maruz bırakılan kişilerde anksiyete, stres ve depresyon gibi durumların görülmesiyle beraber alkol kullanımı ve tehlikeli cinsel davranışlarla beraber fiziksel sağlık sorunlarına da neden olabileceği görülmektedir (Bennett ve ark., 2011). Dijital flört şiddetinin bunlarla beraber ilişkide çatışmayı arttırdığı ve partnerlerin ilişkiden aldıkları tatmini azalttığı belirtilmektedir (Van Ouytsel ve ark., 2016).

Yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre gençlerin %25'i, partneri tarafından kendisine lakap takıldığını, aşağılandığını veya taciz edildiğini belirtmektedir. %22'si cep telefonu üzerinden yapmak istemedikleri bir cinsel davranışı yapmaya zorlandığını, %19'u partnerlerinin kendileriyle ilgili bir söylenti yaymak için cep telefonunun kullanıldığını, %18'i partnerlerinin onları aşağılamak ya da taciz etmek için sosyal bir ağ kullandığını, %17'si partnerinin aramasına veya mesajlarına geri dönmezlerse göstereceği tepkiden korktuklarını bildirirken %10'u ise e-posta veya mesaj yoluyla partneri tarafından tehdit edildiğini belirmiştir. Bu çalışmanın sonuçları, dijital şiddetin partner ilişkisinde önemli bir etken olduğunu göstermektedir (Zweig ve ark., 2013).

1.1.1.1.5. Ekonomik Flört Şiddeti

Kadın partnerin çalışmasına izin vermemek, herhangi bir işe gitmesini engellemek, gelirlerine el koymak, yapacağı harcamalarını sınırlandırmak, erkek partnerin kazancının paylaşılmaması veya çalışmayarak partnerini çalıştırmaya zorlaması ekonomik flört şiddeti davranışları arasındadır (Fawole, 2008). Evli bireylerde daha çok görülen bu davranışlar, evlilik öncesinde yaşanan romantik ilişkilerde de görülebilmektedir (Temple ve ark., 2017).

Flört şiddetine maruz kalan çok az sayıda kadın ekonomik olarak özgürlüğe sahip olmalarıyla birlikte, şiddete uğrayan kadınların ilişkilerini

devam ettirmelerinin en önemli sebeplerinden birinin ekonomik olarak özgürlüğe sahip olmamaları olarak belirlenmiştir (Center for Social Development, 2007). Bu doğrultuda ekonomik flört şiddeti kişinin partnerine bağımlı olmasına neden olmaktadır (Yıldız, 2016).

1.1.1.1.6. Israrlı Takip

Israrlı takip, flört ilişkisi devam eden veya etmeyen kişilerin partnerlerini devamlı olarak gözetlemesidir. Bu şekilde sürdürülen ısrarlı takipler mağdur olan kişiyi kaygıya, korkuya ve kendini güvensiz hissetmesine neden olmaktadır (Fidan ve Yeşil, 2018). Israrlı takipte aynı zamanda genellikle açık veya gizli bir şekilde cinsel ilişkiye girme isteği de bulunmaktadır (Wells, 1997). Takip davranışı genellikle romantik ilişkinin sonlandırmak istenmesinden veya ilişkiyi sonlandırdıktan hemen sonra belirmektedir (Yörük Tepe ve Çalık Var, 2021).

Yapılan çalışmalarda ısrarlı takibe maruz kalanların çoğunlukla 18-24 yaşları arasında olduğu belirtilirken, bu yaş arasında olan kişilerin diğer kişilere oranla daha yüksek mağduriyet oranını yansıttığı belirtilmektedir (Öztürk, 2016). Israrlı takibin yaygınlığını belirleyen bir çalışmada kadın katılımcıların %78'inin, erkek katılımcıların ise %22'sinin ısrarlı takibe maruz bırakıldıkları belirtilmektedir (Dursun ve Özdemir, 2024).

1.1.2. Flört Şiddetinin Sıklık ve Yaygınlığı

Flört şiddeti konusunda işlevsel bir tanımın olmaması, flört şiddetini araştırmayı zorlaştıran bir durumdur (Shorey ve ark., 2008). Flört şiddeti, tehditlerle iletişim kurma, sözlü taciz veya fiziksel saldırı gibi muğlak bir terimdir. Bu nedenle yaygınlık oranları, araştırma için kullanılan tanım kriterlerine bağlı olarak değişebilmektedir. Flört şiddeti konusunda birçok araştırma yapılmıştır (Lewis ve Fremouw, 2001). Makepeace (1986) tarafından yapılan bir çalışmada, her beş üniversite öğrencisinden birinin flört ilişkisinde fiziksel istismara maruz kaldığı belirlenmiştir. Ayrıca, örneklemin %61'i flört şiddeti yaşamış birini tanıdığını belirtmiştir. Bu çalışmanın ardından yapılan diğer araştırmalar ise çeşitli sonuçlar ortaya koymuştur. Epidemiyolojik araştırmalar ise flört şiddetinin yaygınlık oranlarının genellikle %21 civarında olduğunu göstermektedir (Taquette ve Monteiro, 2019).

Cinsiyet, flört şiddeti üzerinde önemli bir etkiye sahiptir ve saldırganları mağdurlardan ayırmak önemlidir. Geleneksel olarak, flört şiddeti literatüründe mağdurların çoğunluğunun kadın olduğu söylenir. Kadına yönelik şiddet, dünyada görülen bir toplumsal sorun olarak kabul edilmekte ve her geçen gün önemi artmaktadır (Gülnar ve Bal, 2023). Ancak yapılan araştırmalar, flört şiddetinin başlatılmasında farklı bulgular ortaya koymaktadır. Bazı kanıtlar, şiddet oranlarının her iki cinsiyette de benzer olduğunu göstermektedir. Örneğin, bir araştırmada erkeklerin %37'sinin şiddet uyguladığı ve %39'unun ise partnerlerinden şiddet gördüğü bildirilmiştir. Aynı araştırmada, kadınların %35'inin partnerlerine karşı şiddet uyguladığı ve %32'sinin flört ilişkilerinde şiddet gördüğü tespit edilmiştir (Fulu ve ark., 2013). Bu bulgular, flört şiddetinin cinsiyetten bağımsız olmadığını göstermektedir. Bu nedenle, flört şiddetiyle mücadele ederken her iki cinsiyetin de dikkate alınması önemlidir (Foshee ve ark., 1998).

Flört şiddeti konusunda yapılan araştırmalar, yaygınlık oranlarının birbirinden farklı olduğunu göstermektedir (Wincentak ve ark., 2017). Bu farklılıkların nedeni ise örnekleme, metodoloji ve veri analizi gibi faktörlere bağlanmaktadır. Flört şiddetinin tanımı da araştırmacılar arasında farklılık göstermektedir. Bazıları sözel tehditleri ve saldırganlığı da dahil ederken, bazıları sadece fiziksel şiddet eylemlerini dikkate almaktadır. Önceki ilişkilerdeki şiddetin dikkate alınıp alınmaması da farklılık göstermektedir (Fagan ve Browne, 1994). Flört şiddetini araştırmak için en yaygın kullanılan yöntem öz bildirimdir, ancak bu yöntemin de sınırlamaları bulunmaktadır. Kadınlar ve erkekler genellikle farklı ifadelerde bulunmaktadır ve yaygınlık oranları katılımcıya bağlı olarak yanıltıcı olabilir (Wiederman, 1997). Karşılıklı şiddet raporlarına dayanarak yapılan bir araştırmada, flört şiddeti yaygınlık oranının düştüğü görülmüştür (Fernández-González ve ark., 2020).

Yapılan çalışmalarda, lise öğrencilerinin %15-50'sinin son bir yıl içinde flört şiddetine maruz kaldığı belirlenmiştir (Set, 2020). Üniversite öğrencileri arasında ise kadınların %31,6'sı, erkeklerin ise %24,4'ü fiziksel şiddete maruz kalmıştır (Tiruneh ve ark., 2022). ABD'de ise her 5 kız öğrenciden biri ve her 10 erkek öğrenciden biri flört şiddetiyle karşılaşmıştır (Straus, 2004). Bir Meksika çalışmasında katılımcıların %88'i şiddete maruz kalmadığını belirtirken, %15,2'si korkutulduğunu ve %27'si kendini kapana kısılmış hissettiğini

söylemiştir (Ayala ve ark., 2014). Türkiye'de yapılan çalışmalar sınırlıdır, ancak yapılan bir çalışmada üniversite birinci sınıf öğrencilerinin %12,9'u ve dördüncü sınıf öğrencilerinin %25,8'i flört ilişkilerinde şiddete maruz kaldığını belirtmiştir (Karatay, 2018). Ayrıca erkek öğrencilerin flört şiddetini daha çok onayladığı görülmüştür (Ozan ve ark., 2020).

1.1.3. Flört Şiddeti ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Türkiye'de yapılan bir araştırma, flört şiddetinin gençler arasında yaygın olduğunu ve ciddiye alınması gereken bir konu olduğunu ortaya koymaktadır. Yapılan bir araştırmada kız öğrencilerin %5'i ve erkek öğrencilerin %1'i flört şiddetini duyduklarını belirtmiştir. Araştırma 30 kız 30 erkek katılımcıyla gerçekleşmiş ve sonuçlarına göre, kız öğrencilerin tamamı psikolojik ve sosyal şiddete maruz kalmış, 9 kız öğrenci cinsel şiddete ve 10 kız öğrenci fiziksel şiddete maruz kalmıştır. Aynı şekilde, erkek öğrencilerin tamamı psikolojik ve sosyal şiddete maruz kalmış, 3 erkek öğrenci cinsel şiddete ve 12 erkek öğrenci fiziksel şiddete maruz kalmıştır. Araştırma ayrıca, flörtün birliktelik ve özel arkadaşlık yerine sahiplik anlayışıyla değerlendirilmesinin şiddete yol açtığını göstermektedir (Fidan ve Yeşil, 2018).

Sünetçi ve arkadaşlarının (2016) yaptıkları bir çalışmaya göre flört şiddetinin temel nedenlerinden biri toplumsal cinsiyet eşitsizliğidir ve bu çevrede büyüyen bireyler, toplumsal beklentiler ve cinsiyet rolleri sebebiyle şiddet davranışları sergileyebilir. Bu araştırmaya katılan öğrencilerin %13,8'i flört ilişkilerinde şiddete maruz kaldığını belirtirken, %12,4'ü ise şiddet uyguladığını söylemiştir. Dikmen ve arkadaşları (2018) tarafından yapılan araştırmaya göre flört şiddeti maruziyetinin kadın üniversite öğrencilerinin duygusal ve psikolojik sağlığı üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu sonucuna varılmıştır.

Yapılan başka bir çalışmada flört şiddeti tutumlarının yaş, cinsiyet ve anne-baba eğitim durumuna göre farklılaştığını göstermiştir. Bu bulgular, flört şiddetinin cinsiyet, yaş ve aile eğitimi gibi faktörlerden etkilendiğini ortaya koymaktadır. Bu nedenle, flört şiddetinin önlenmesi ve azaltılması için eğitim ve farkındalık çalışmalarının yapılması önemlidir. Bu çalışma, üniversite öğrencileri arasında flört şiddetine karşı farkındalık yaratmayı amaçlamıştır (Ayyıldız ve Taylan, 2019).

Ankara'daki üniversite öğrencilerinin flörtte şiddet konusundaki görüşlerini ve flört sırasında yaşadıkları ve uyguladıkları şiddetin sıklığının araştırıldığı bir çalışmada 148 öğrencinin yaklaşık %20'sinde bir tür şiddet meydana geldiği belirlenmiştir. Bu öğrencilerin %31,6'sı flört ilişkisi sırasında şiddete maruz kalan bir arkadaşa sahip olduklarını belirtmiştir ve bu şiddete maruz kalan arkadaşların %87,8'i kadınlardır (Özcebe ve ark., 2002).

387 kişinin flört şiddetine yönelik toplumsal cinsiyet algıları ve tutumları incelenen bir çalışmada, kadınların toplumsal cinsiyet algılarının erkeklere göre daha olumlu olduğu ve flört şiddetine yönelik tutumlarının daha olumsuz olduğu tespit edilmiştir. Sınıf düzeyine bağlı olarak algı ve tutumlarda farklılık olmadığı ancak geniş aile yapısına sahip olanların, çekirdek aile veya tek ebeveynli ailelere göre daha olumsuz bir toplumsal cinsiyet algısına sahip olduğu belirlenmiştir (Lotfi ve ark., 2022). Ayrıca, bir şiddet türünün uygulanması veya bir şiddet türüne maruz kalmanın diğer şiddet türlerinin riskini artırdığı ve flört şiddetinin karşılıklı olduğu sonucuna varılmıştır (Demirtaş ve Sümer, 2022).

Çocukluk dönemindeki şiddet ile flört şiddeti arasındaki bağlantının incelendiği bir araştırmada, çocukluk döneminde şiddete maruz kalanların, flört ilişkilerinde şiddete maruz kalma ve şiddet uygulama olasılığının daha yüksek olduğunu ortaya koymaktadır. Önceki araştırmaların gösterdiği gibi, flört ilişkilerinde şiddet, ergenler ve genç yetişkinler arasında ciddi bir sosyal sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Ayrıca, fiziksel ve psikolojik istismar ile çocukluk çağındaki şiddet arasındaki ilişkide cinsiyet farklılıklarının da incelendiği belirtilmektedir. Bu çalışma için yaklaşık 2.500 üniversite öğrencisinden veri toplanmıştır. Bulgular, çocukluk çağındaki şiddetin hem erkekler hem de kadınlar için şiddet içeren ilişkilerde yer alma eğilimini etkileyen bir faktör olduğunu göstermektedir (Gover ve ark., 2008).

Son araştırmalar, ergenlerin flört ilişkilerinin yanı sıra diğer insanları taciz ve istismar etmek için teknolojiyi kullandığını ortaya koymuştur (Stonard ve ark., 2017). Ancak, teknoloji kullanımı ile flört şiddeti arasındaki ilişki ve bu ilişkinin erkekler ve kızlar için nasıl farklılaştığı hala tartışmalıdır. Sorunlu ilişkiler yaşamış 39 gençle yapılan odak grupları incelenerek bu açık kapatılmaya çalışılmıştır. Bulgular, gençlerin flört ilişkilerini başlatmak ve sonlandırmak için genellikle teknolojiyi kullandıklarını göstermiştir. Teknoloji

kullanımı ayrıca kıskançlık yaratmış ve partnerleri izlemek ve diğer insanlardan izole etmek için kullanılmıştır (Baker ve Carreño, 2016).

Bethke ve DeJoy (1993) tarafından yapılan çalışmanın sonuçlarına göre, ilişkinin ciddi olduğu durumlarda ve failin kadın olduğu durumlarda flört şiddetine daha fazla tolerans gösterildiği belirtilmiştir. İlişki durumu, şiddetin kabul edilebilirliği yanında, olayın sonrasında atılabilecek adımların, özellikle ilişkiyi değiştirme veya sona erdirme adımlarının uygunluğunu da etkilemiştir. Bir erkek tarafından gerçekleştirilen şiddet daha az kabul edilebilir, daha yaralayıcı ve daha suç teşkil edici olarak değerlendirilmiştir. Ayrıca, erkek mağdurların, kadın mağdurlara kıyasla daha az başvuru veya telafi ihtiyacı olduğu görülmüştür. Erkek ve kadın katılımcılar arasında flört şiddeti geçmişleri açısından belirgin bir fark bulunmamış ve önceki deneyimler flört senaryolarına verilen tepkileri etkilememiştir.

1.1.3.1. Flört Şiddeti ve Olumsuz Çocukluk Çağı Yaşantıları

Flört şiddetinin önlenmesi, yüksek yaygınlık oranları ve olumsuz sonuçları nedeniyle önemli bir halk sağlığı meselesidir (Park ve ark., 2018). Sosyal öğrenme teorisi, flört şiddeti için çocukluk dönemi risk faktörleri üzerine yapılan araştırmalarla desteklenmektedir (Tontodonato ve Crew, 1992). Bu araştırmalar, çocukluk döneminde bireyler arasında şiddet deneyimlenmesinin gözlemsel öğrenme yoluyla nesiller arası aktarıma ve daha sonraki ilişkilerde şiddetin uygulanmasına yol açabileceğini göstermektedir (Kwong ve ark., 2003). Araştırmacılar hem kesitsel hem de boylamsal metodolojiler kullanarak, kötü muamele ve yakın partner şiddetine tanık olmanın da dahil olduğu çocukluk döneminde yaşanan şiddet deneyimlerinin, yetişkinlikte romantik bir ilişkide şiddet uygulama ve mağdur olma riskini artırdığını bulmuştur (Whitfield ve ark., 2003). Çocukluk çağındaki risk faktörleri ile flört şiddeti arasındaki ilişkiye dair yapılan çalışmaların çoğu, çocukluk döneminde şiddete maruz kalmanın bireysel etkilerini ele almaktadır (Godbout ve ark., 2017). Ancak çoklu çocukluk risk faktörlerinin kümülatif etkisinin değerlendirilmesi, bir dizi olumsuz çocukluk deneyiminin yakın partner şiddeti riskine nasıl katkıda bulunduğunu anlamamıza yardımcı olmaktadır (Nowakowski, 2006).

1.2. Beliren Yetişkinlik

Onlu yaşların sonundan yirmili yaşlara kadar olan dönem, insan gelişiminde önemli bir geçiş aşaması olması nedeniyle bilimsel ilginin odağı olmuştur (Bynner, 2005). Erikson, ergenlerin bir kimlik kriziyle karşı karşıya kaldığı evreyi tanımlamak için 'psikolojik moratoryum' terimini kullanmıştır (Cuzzocrea, 2019; Elder ve Shanahan, 2007). Arnett bu dönemi "beliren yetişkinlik" olarak adlandırmış ve eğitim, iş, kimlik ve dünya görüşünde bir deney ve keşif dönemi olduğunu öne sürmüştür (Arnett, 2000).

"Beliren yetişkinlik" olarak adlandırılan yaşam evresi, ergenlik ile genç yetişkinlik arasında yer alan bir dönemdir (Arnett, 2010). Bu dönemde bireyler ergenlikten yetişkin rollerine geçiş yapmaktadır. Ancak bu deneyimlerin ulusal, kültürel ve sosyo-ekonomik bağlama göre değişebileceği unutulmamalıdır. Beliren yetişkinlik dönemi, eğitim arayışları, mesleki çabalar, inançlar, kişisel gelişim ve ilişkileri kapsayan keşif ve deneyimler için çok sayıda fırsat sunar (Arnett ve ark., 2014). Bu dönemde bireyler geleneksel yetişkin rollerini erteleyerek kimlik keşfi yaparlar (Cote, 2006).

Beliren yetişkinlik dönemi, bireylere kimlik keşfi için fırsatlar sunar (Arnett 2000). Bu dönemde kişiler kendi kendilerine yetebilmek için yeteneklerini geliştirir, kararlı ilişkiler kurar, yetişkin rollerini üstlenir ve eğitim almaya başlar (Greenberger ve Sørensen, 1974). Yirmili yaşların başından sonuna kadar olan dönem, gençler için büyük değişimlerin ve önemli deneyimlerin yaşandığı bir dönemdir (Schulenberg ve Zarrett, 2006). Yirmili yaşların sonuna gelindiğinde birçok insan kalıcı yaşam seçimleri yapmış olur. Bu süreç zorluklar ve yoğun duygularla doludur, bu yüzden başarılı bir uyum sağlamak için duyguların etkili bir şekilde ele alınması gereklidir (Ashkanasy ve Daus, 2002). Bu dönemdeki olaylar, hayatın en önemli olayları olarak hatırlanır (du Bois-Reymond, 2015).

Beyin gelişimiyle ilgili araştırmalar, bu dönemi yaşam seyrinde bir aşama olarak tanımlamak için destek sağlar. Bu aşamanın başında, genç yetişkinler genellikle ailelerine bağımlıdır ve onlarla beraber yaşar. Romantik ilişkilere başlarlar ve liseye devam ederler (Wood ve ark., 2018). Aşamanın sonunda ise genç yetişkinler genellikle bağımsız yaşar, uzun süreli ilişkilere sahiptir ve net kariyer hedefleri vardır. Bu aşamada, eğer istikrarlı bir yetişkinlik elde etmek isteniyorsa, kişinin sahip olduğu kaynaklar, çevreyle olan

etkileşimler ve aldıkları destekler önem kazanmaktadır (Hartmann ve Swartz, 2006).

Gelişim bilimciler, beliren yetişkinliğin yeni bir gelişim aşaması olduğu konusunda hemfikir olmasa da, sosyal ve ekonomik faktörlerin yetişkinliğe girişi geciktirdiği ve ergenlik döneminin ötesinde önemli gelişim zorlukları getirdiği kabul edilmektedir (Cote 2014).

1.2.3. Beliren Yetişkinlik Döneminin Özellikleri

Her gelişim döneminde olduğu gibi, beliren yetişkinlik dönemi de bir dizi farklı özellik ile karakterize edilir (Syed ve Seiffge-Krenke, 2013). Hem ergenlik hem de yetişkinlik ile bazı özellikleri paylaşmasına rağmen, beliren yetişkinlik beş temel özellik ile karakterize edilir. Bu beş özellik kimlik keşfi, olumsuzluk/kararsızlık, kendine odaklanma, arada kalmışlık hissi ve olasılıkları deneme eğilimidir (Hathaway, 2000). Ayrıca bu özelliklerin yaşla birlikte değiştiği öne sürülmektedir. Yapılan bir çalışmada kullanılan Beliren Yetişkinlik Boyutları Envanteri (IDEA) bu özellikleri değerlendirmek için kullanılmış ve birçok araştırmada geçerliliği kanıtlanmıştır. Araştırma sonuçları, 20'li yaşlardaki katılımcıların beş özellikte daha yüksek puanlar sergilediğini göstermiştir (Arnett ve Mitra, 2020). IDEA, farklı yaşlardaki katılımcıları karşılaştırmak yerine, genç yetişkinler arasındaki gelişimsel süreçleri incelemek için yaygın olarak kullanılan bir araçtır. Bu çalışmada, arada kalmışlık hissi, 20'li yaşlarda kayda değer bir artışla yaşa göre önemli farklılıklar göstermiştir. Ayrıca, diğer özelliklerde de yaşa bağlı farklılıklar gözlenmiştir (Arnett, 2007).

1.2.3.1. Kimlik Oluşturma

Beliren yetişkinliği karakterize eden kimlikle ilgili arayış ve değişkenlik, bu aşamanın bir geçiş dönemi olduğuna işaret etmektedir (Gilmore, 2019). Beliren yetişkinlik dönemi, ergenlik ve genç yetişkinlik aşamaları arasında yer alır. Bu dönemde bireyler genellikle ebeveynleriyle birlikte yaşar ve ortaokul ya da liseye devam eder. Genç yetişkinliğe geçerken evlilik ilişkileri, ebeveynlik ve istikrarlı bir iş arayışına girebilirler. Ergenliğin kısıtlamaları ve yetişkinliğin yükümlülükleri, beliren yetişkinliği karakterize eden arayış ve değişkenliğe yol açar (Crocetti ve ark., 2012). Son yıllarda kimlik gelişimi üzerine yapılan çalışmalar, ergenlik döneminin kimlik oluşumu üzerinde önemli bir etkisi

olduğunu göstermiştir (Kroger, 2006). Kimlik statüsü paradigması bu çalışmalarda kullanılan en yaygın paradigmadır. Bu paradigma iki boyutta işlemektedir: Keşif ve bağlılık. Bu iki boyutun birleşiminden dört farklı kimlik statüsü ortaya çıkar: Düşük keşif, yüksek bağlılık; düşük keşif, düşük bağlılık; yüksek keşif, düşük bağlılık ve yüksek keşif, yüksek bağlılık. Kimlik statüleri üzerine yapılan araştırmalar, bu statülerin ergen gelişiminin diğer alanlarıyla ilişkili olduğunu göstermiştir. Bu bulgular, kimlik gelişimi araştırmaları alanına önemli bir katkı sağlamaktadır (Arnett, 2023).

Kimlik gelişimi hakkındaki araştırmaların eleştirel bir analizi, bu alanda hala çok az şey bilindiğini ortaya koymaktadır. Mevcut araştırmalar sadece belirli bir insan grubuna odaklanmıştır ve sınırlı bir çerçeve sunmaktadır. Ergenlikteki kimlik statüsünün diğer işlevlerle ilişkisi üzerine odaklanan araştırmaların sayısı oldukça azdır (Kroger, 2006). Ayrıca, ergenlik döneminde kimlik gelişimiyle ilgili yapılan araştırmaların da çok azı Erikson'un tanımladığı gibi bir kriz veya meydan okuma olarak kimliğe odaklanmaktadır (Waterman, 1982). Farklı olarak, yetişkinlik döneminde iş ve çalışma hayatında daha ciddi kimlik deneyimleri yaşanmaktadır. Ergenler işi sadece para kazanma aracı olarak görürken, yetişkinler iş ve eğitim fırsatlarını keşfederken aynı zamanda kendi kimliklerini de keşfederler. Bu süreçte, yetişkinler farklı iş ve eğitim seçeneklerini deneyerek kendi hakkında daha fazla şey öğrenirler (Bynner, 2005).

Üniversite ortamı, gelişmekte olan yetişkinlere bir dizi dünya görüşünü keşfetme ve kendi benzersiz bakış açılarını geliştirme fırsatı sunar (Moran, 2019). Mevcut literatür, yükseköğretimin bir dünya görüşünün edinilmesi ve keşfedilmesi için elverişli olduğunu göstermektedir (Seatter ve Ceulemans, 2017). Ergenler genellikle profesyonel kariyer peşinde koşmazlar; bunun yerine genellikle yarı zamanlı veya kısa süreli istihdam fırsatları ararlar. Ergenlik dönemi genellikle gelecekteki profesyonel arayışlar için bir temel oluşturmaktan ziyade bir boş zaman biçimi olarak algılanır. Ancak yetişkinlikte, uygun bir meslek belirlemek amacıyla eğitim programlarına ve çalışma ortamlarına katılmaya başlarlar. Amaç, kişilikleriyle uyumlu ve iş tatmin düzeylerini artıracak bir meslek belirlemektir. Araştırma süreci, öz farkındalığın artmasını ve kişinin ilgi alanlarına ve başarı potansiyeline uygun bir mesleğin belirlenmesini sağlar. Bu süreçte, üniversiteye başlayan bireyler çok sayıda

dünya görüşüyle karşılaşır ve eğitim deneyimleri ve sosyal çevreleri aracılığıyla kendilerini keşfetme sürecine girerler (Kroger, 2004). Bu dönemde bireyler aynı zamanda romantik ilişkiler aracılığıyla kimliklerini belirlemeye çalışırlar (Arnett, 2015). Romantik ilişkiler ve profesyonel çabaları aynı anda sürdürenler bir kimlik dönüşümü sürecinden geçerler. Kimlik oluşum sürecini başarıyla tamamlayanlar, bu sürece katılmayanlara göre daha başarılı bir kimlik sergileme eğilimindedir (Schlenker ve Weigold, 1989).

1.2.3.2. İstikrarsızlık

Onlu yaşların sonları ve yirmili yaşlar, sanayileşmiş toplumlardaki gençler için önemli bir değişim ve istikrarsızlık dönemidir. Bu dönemde rol deneyimleri, kimlik keşfi ve moratoryum gibi faktörler istikrarsızlık kavramını desteklemektedir. Yaygın olarak 'genç yetişkinlik' olarak adlandırılan bu dönemde, yaşam seçimlerinde belirli bir derecede istikrarsızlık temel bir özellik olarak kabul edilir (Côté, 2002). Bireyselleşme süreci, daha önce normatif olarak kabul edilen yaşam döngüsü olaylarının artık bireylerin kendilerine bırakıldığı kademeli bir değişimle sonuçlanmıştır. Ancak, bu uzun geçiş sürecine ilişkin olarak akademisyenler arasında görüş ayrılıkları bulunmaktadır (Elder, 1975). Görüş ayrılıklarından biri nüfusun önemli bir bölümü için yaşam sürecinin geçmişte olduğundan daha az öngörülebilir ve kontrol edilebilir olduğudur. Bu kültürel ortam, bireylere öz yönelim ve eylemlilik kapasitelerini geliştirme fırsatı sunmaktadır (Luyckx ve ark., 2006).

Beliren yetişkinlik dönemi, diğer yaşam dönemlerine göre daha fazla değişkenlik gösteren dönemdir (Arnett, 2000). Bu dönemdeki bireyler, arayış içinde oldukları için kararsızlık yaşayabilmektedirler. Aşk ve kariyer seçimleri açısından kimlik arayışı içinde olan bireyler, birçok değişken yaşayarak yoğun bir dönem geçirirler. Beliren yetişkinler sık sık ikamet adreslerini ve işlerini değiştirirler. Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir araştırmaya göre, ikamet yeri değiştirmenin en sık yaşandığı dönem beliren yetişkinlik dönemidir (Arnett ve ark., 2014). Bu dönemdeki bireyler iş, aşk ve eğitim alanlarında diğer gelişim dönemlerine göre daha fazla değişim yaşarlar. Bu süreçte kendini keşfetmeye çalışan beliren yetişkinlerin sürekli değişimler yaşaması normaldir. Yeni şeyler keşfeden ve deneyimleyen bireyler bu dönemde planlarını sürekli olarak güncellerler (Hanson, 2014).

1.2.3.3. Kendine Odaklanma

Beliren yetişkinlik döneminde bireyler, hayatlarının diğer aşamalarında olduğundan daha büyük ölçüde kendilerine odaklanma eğilimindedir. Başka bir deyişle, bireyler bu dönemde yaşamın birçok alanında büyük ölçüde özerktir. Çok sayıda karar vermeleri ve kendi hayatlarını yönetme sorumluluğunu üstlenmeleri gerekir (Arnett, 2004).

Gelişmekte olan yetişkinlerin kendilerine odaklanmaları doğaları gereği olumsuz bir durum değildir. Bu kendine odaklanma davranışı, beliren yetişkinliğin sağlıklı ve geçici bir özelliğidir. Kendilerine odaklanarak, beliren yetişkinler günlük yaşamdaki yeteneklerini geliştirir; kimliklerini ve isteklerini daha derinlemesine kavrar ve böylece bir yetişkin kimliğinin oluşumuna zemin hazırlarlar (Spišákova ve Ráczová, 2020).

Kendine odaklanma konusu yaklaşık 50 yıldır aktif bilimsel araştırmalara konu olmaktadır (Boyd ve ark., 2009). Bireyin yaşamı boyunca sosyal normlara ve ailevi yükümlülüklere uygun davranması beklenmektedir. Özellikle yaşamın ilerleyen dönemlerinde aile kurmak ve bu aile biriminin ihtiyaçlarını karşılamak gibi sorumlulukları da üstlenmesi beklenmektedir. Bu nedenlerle, bireyler kendilerine odaklanabilecekleri fırsatları belirleyememektedir (Finch ve ark., 2003). Beliren yetişkinlik dönemi, bireyin kendisine odaklanabildiği tek evredir. Bu dönemde, birey artık ergenlik döneminde kurulan ailevi yükümlülüklere bağlı değildir. Aynı zamanda, henüz bir aile birimi kurmanın getirdiği sorumlulukları üstlenmedikleri için kendilerine odaklanma sürecine girebilirler (Coleman ve ark., 2016). Sonuç olarak beliren yetişkinlik dönemindeki kişiler kendi kararlarını kendileri verirler ve böylece kendi hayatlarını yönetirler. Bu bireyler kendi özgür iradelerini kullanarak, ihtiyaçlarını nasıl karşılayacaklarından ne tür bir meslek edineceklerine kadar her konuda kendi seçimlerini yaparlar (Hendry ve Kloep, 2010).

Gelişmekte olan yetişkinlere yönelik en yaygın şikayetlerden bazıları, benmerkezci oldukları, öncelikle kendi mutluluklarıyla ilgilendikleri ve yapmak istemedikleri bir şeyi yapmaya karar verecek kadar sorumluluk sahibi olmadıklarıdır (Smith ve ark., 2011). Bu endişeleri gidermek, beliren yetişkinliği bir yaşam evresi olarak tanımlamanın önemli olmasının temel nedenlerinden biridir. New York Time'da yayınlanan bir makalede yer alan şu soru konunun özüne inmektedir: “Arnett'in dediği gibi, beliren yetişkinlik kendini keşfetmek

için zengin ve çeşitli bir dönem midir? Yoksa kendini şımartmak için kullanılan başka bir terim mi?" (Henig, 2010).

Yetişkinler, kendi kişisel gelişimlerine öncelik vererek günlük yaşamın inceliklerini müzakere etme kapasitelerini artırabilir, kendi kimliklerini daha derinlemesine kavrayabilir ve yetişkinliğe başarılı bir geçiş için zemin hazırlayabilirler (Singer, 2004). Bu benlik odaklı gelişim döneminin amacı, kendi kendine yeten bir birey olarak bağımsız işleyiş kapasitesini geliştirmektir. Bununla birlikte, bu, kendi kendine yeterliliğin mutlak bir durum olarak görüldüğü anlamına gelmez. Bunun yerine hem romantik ilişkilerde hem de profesyonel alanda başkalarıyla kalıcı bağlantılar kurmanın bir ön koşulu olarak görürler (Rogers ve Maytan, 2019).

1.2.3.4. Arada Kalmışlık

Arada kalmışlık kavramı, Arnett'in yüzlerce yeni yetişmekte olan yetişkine yönelttiği ve aşağıdaki şekilde özetlenebilecek sorusuyla özetlenebilir: Katılımcılara yetişkinliğe ulaştıklarını hissedip hissetmedikleri sorulmuştur. Ankete katılanların % 45'i kendilerini çocuk ve yetişkin olma durumları arasında bir yerde hissettiklerini belirtmiştir. "Cevap bazı açılardan olumlu, bazı açılardan ise olumsuzdur." Bu nispeten düşük rakamın olası bir açıklaması, anketin 18-29 yaş arası gelişmekte olan yetişkinlere uygulanmış olmasıdır. Daha genç yeni yetişkinlerin, biraz daha yaşlı ve yetişkinliğe daha yakın hissedenlere kıyasla arada kalmışlık hissi yaşama ihtimalinin daha yüksek olduğu düşünülebilir (Arnett, 2015).

Arada kalma kavramı, genellikle geleneksel etiketlere ve kategorilere meydan okuyan bir alanı işgal eden beliren yetişkinler için özellikle geçerlidir. Bu dönemde, bireyler köken aileleriyle olan ailevi ilişkilerini sonlandırmış ancak henüz kendi ailelerini kurmamışlardır. Sık sık yer değiştirirler ve mevcut ikamet yerleri ile coğrafi bir özdeşleşme duygusundan yoksun olabilirler. Bu demografinin önemli bir kısmı romantik bir ilişki yaşamakta ve hatta birlikte yaşamaktadır, ancak sadece küçük bir azınlık evlilik teklifinde bulunmuştur. Bu grubun önemli bir kısmı yükseköğrenime başlamış ancak henüz eğitimlerini tamamlamamıştır. Ergenlik parametrelerine ya da geleneksel yetişkinlik tanımına uymadıkları da açıktır (Arnett, 2015). Bu gelişim aşamasındaki bireyler tarafından algılandığı şekliyle yetişkinliğin en önemli kriterleri, kişinin

eylemlerinin sorumluluğunu üstlenebilme, özerk kararlar verebilme ve ekonomik bağımsızlık elde edebilme kapasitesidir. Beliren yetişkinlerin çoğunluğu bu kriterlerin gerekliliğine katılmakta ve yetişkinliğin bunlara bağlı olduğu görüşünü benimsemektedir (Parks, 2011).

1.2.3.5. Fırsatlar

Beliren yetişkinlikte, bireylerin yaşamında aslında çok az şey kesin olarak belirgindir ve birçok farklı gelecek hala olası görülmektedir. Bu özelliği nedeniyle bu yıllar büyük umutlar ve beklentiler dönemi olarak görülmektedir (Arnett, 2000).

Beliren yetişkinliğin sunduğu fırsatların bir diğer gerçek etkisi de dezavantajlı koşullarda büyüyen yetişkinlere yöneliktir. Beliren yetişkinlik bu gençlere evden ayrılma ve yetişkin yaşamları için farklı bir gelecek inşa etme şansı sunar (Arnett, 2023). Kariyer, romantik ilişkiler ve eğitim gibi birçok keşfin yapıldığı bir dönemde bireylere hayallerini gerçekleştirmeleri için fırsat ve olanaklar sunulur. Aynı zamanda bu dönemde bireylerin beklentileri de yüksektir. Bireyler hayatlarının diğer evrelerine göre daha fazla seçeneğe sahiptir ve birçok farklı iş ve partner alternatifi arasından kendilerine en uygun olanı seçme konusunda bağımsızdırlar (Arnett, 2018).

Bir bireyin hayatta istediği herhangi bir rol veya pozisyona talip olabileceği ve bunu başarabileceği düşüncesi, beliren yetişkinler arasında yaygın bir düşüncedir (Smith ve ark., 2011). Bazı gelişmekte olan yetişkinler bunun tamamen doğru olmayabileceğini, örneğin astronot olmak istiyorlarsa fen eğitimi almaları gerektiğini fark eder (Stuster, 2010). Aynı zamanda, gelişmekte olan yetişkinlerin önemli bir kısmı gelecekteki beklentilerini düşünürken gerçek bir olasılık duygusu algılamaya devam etmektedir. Bu duygu aslında çok sayıda faktör tarafından desteklenmektedir. Bireylerin henüz bir kariyer ya da eş seçmediği bir dönemde ortaya çıkan beliren yetişkinlik keşifleri, gelecekteki yaşamları için yeni olasılıkların ortaya çıkmasını kolaylaştırabilir. Bir karara varılana kadar, alternatif sonuçlar için potansiyel devam eder (Arnett, 2015). Tersine, bu olasılık duygusu sarhoş edici olabilir ve bazı beliren yetişkinler bu duyguya bağımlı hale gelerek kapıları kapatma konusunda isteksizlik sergileyebilir (Henderson, 2005).

1.2.4. Beliren Yetişkinlikle İlgili Yapılan Çalışmalar

Beliren yetişkinlerle yapılan bir çalışmada bireylerin cinsiyet, yaş ve ilişki süresi romantik ilişki doyumunun anlamlı yordayıcıları olarak ortaya çıkmazken, benlik kavramı netliği ve eylemliliğin romantik ilişki doyumundaki varyansın %12'sini açıklayan anlamlı yordayıcılar olarak belirlendiğini ortaya konulmuştur (Çürükvelioğlu, 2012).

Bir başka çalışmada, beliren yetişkinlik döneminde otobiyografik bellek işlevleri ile benlik yapıları arasındaki ilişki ve bu ilişkide duygusal güvenlik algısının rolü incelenmiştir. Duygusal güvenlik algısının, benlik kurguları ve kendini tanımlayan anılar arasındaki ilişkiye aracılık ettiği bulunmuştur. Bu ilişki hem aile hem de arkadaşlar bağlamında tanımlanan anılar için geçerlidir. Ayrıca, erken yetişkinlik döneminde aile içindeki deneyimlerin uzun vadeli etkilerini anlamamıza katkıda bulunmaktadır (Göz Çengelli, 2024).

Üniversite öğrencileri arasında 404 katılımcının dahil edildiği bir çalışmada çocukluk çağı travmaları, duygu düzenleme güçlükleri ve yılmazlık arasındaki ilişki incelenmiş ve analizlerin sonuçları, duygu düzenleme güçlüklerinin çocukluk çağı travmaları ve yılmazlık arasındaki ilişkiye aracılık ettiğini göstermiştir. Çocukluk çağı travmalarının sağlamlık üzerindeki etkisi, katılımcıların yaşadığı duygu düzenleme güçlüklerinin düzeyine bağlı olmuştur. Travmatik deneyimlerin değişmez bir şekilde psikopatolojiye yol açtığı yönündeki yaygın varsayımın aksine, duyguları düzenleme kapasitesi bireyin travmanın üstesinden gelme kapasitesinin önemli bir belirleyicisidir. Çocuklukta yaşanan olumsuz olayların, duyguları düzenlemede zorluk yaşayan bireylerin sağlamlılığını etkilediği bulunmuştur (Aydın ve Süslü, 2023).

Beliren yetişkinlik döneminde yapılan bir başka çalışma, çocukluk döneminde karşılaşılan olumsuz deneyimlerin bir dizi sağlık sorunuyla ilişkili olduğunu göstermiştir. Bununla birlikte, öz şefkat gibi koruyucu faktörlerin bu ilişkileri hafiflettiği gösterilmiştir (Hazzard ve ark., 2021).

Çocukluk ve ergenlik döneminde aile içi şiddete tanık olmanın ve maruz kalmanın uzun vadeli ruh sağlığı etkilerini araştıran bir çalışma, ebeveynler arası şiddete tanık olmanın ve ebeveyn şiddetine maruz kalmanın genç yetişkinlikte travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) gelişimi ile ilişkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca, bulgular her iki şiddet türüne maruz kalma ile yüksek TSSB oranları arasında bir korelasyon olduğunu göstermektedir. Çocukluk ve

ergenlik döneminde aile içi şiddete maruz kalan gençlerde mevcut TSSB ile depresyon, uyku bozukluğu, ayrışma ve anksiyete belirtileri arasındaki ilişkiye kısmen sosyal destek aracılık etmektedir (Haj-Yahia ve ark., 2019).

1.3. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları

Olumsuz Çocukluk Deneyimleri kavramı ilk olarak 1998 yılında CDC-Kaiser tarafından yürütülen geniş ölçekli bir çalışmada sağlık sonuçlarıyla ilişkili olarak tanımlanmıştır (Petruccelli ve ark., 2019). Bulgular, olumsuz çocukluk deneyimlerinin bir dizi sağlık sonucunun yanı sıra davranışsal, yaşam fırsatı ve ekonomik istikrar sonuçları üzerindeki etkisine olan ilginin artmasına neden olmuştur (Boullier ve Blair, 2018). Çocukluk dönemindeki olumsuz deneyimler genel olarak şu şekilde sınıflandırılabilir: Büyük çaplı felaketler (göç, savaş vb.), doğal veya kaza sonucu oluşan travmalar (yangın, trafik kazası vb.), tıbbi travmalar, kişisel travmalar (tecavüz, şiddet vb.) ve kişiler arası travmalar (ihmal ve istismar) (Fink ve ark., 1995).

Dube ve arkadaşları (2001) tarafından yapılan bir çalışma, olumlu ve olumsuz çocukluk deneyimlerinin kişinin gelecekteki zihinsel ve psikiyatrik sorunlarını ve hatta fiziksel hastalıklarını etkileyebileceğini ortaya koymuştur. Olumsuz çocukluk deneyimleri, fiziksel istismar, duygusal ve cinsel istismar, şiddet ve ihmal gibi travmatik deneyimleri içermektedir (Whitfield, 1998). Bu deneyimler, aile içi şiddet, madde kullanımı veya ebeveynlerin boşanması gibi olaylarla ilişkilendirilebilir (Afifi ve ark., 2009). Çocukluktaki travmatik deneyimlerin, farklı sağlık sorunları, engellilik ve erken ölümle ilişkili olduğu görülmektedir (Felitti ve ark., 1998). Olumsuz Çocukluk Deneyimleri olan bireylerin yetişkinlikte aynı yaşta olan akranlarına göre daha sık psikiyatrik bozukluk yaşadığı da ortaya konmuştur (Danese ve ark., 2009). Hastalık Kontrol ve Önleme Merkezi Şiddet Önleme Birimi ile yapılan bir çalışma, Olumsuz Çocukluk Deneyimleri üzerine en önemli çalışmalardan biridir ve 17000'den fazla katılımcıyı kapsamaktadır (Bellis ve ark., 2018). Olumsuz Çocukluk Deneyimleri olan kişilerde kronik hastalıklara yakalanma, sağlık açısından riskli davranışlarda bulunma, ruh sağlığında bozulma, cinsel sağlıkta bozulma ve riskli cinsel davranışlar, alkol ve madde kullanımı, suç işleme, suça karışma ve başka bir suçun mağduru olma riski yaşam boyunca artmaktadır (Elkington ve ark., 2010).

Çocukluk çağı olumsuz yaşantılar çeşitli kötü muamele biçimleri ve hane halkı işlev bozukluğunu içerir ve zihinsel ve fiziksel sağlık sorunlarıyla ilişkilidir (Felitti ve ark., 1998). Özellikle depresif ruh hali, yüksek kilo durumu ve düzensiz beslenmenin çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile ilişkili olduğu görülmektedir (Petruccelli ve ark., 2019). Çocukluk çağı olumsuz yaşantıları deneyimleyen bireyler için öz-şefkatin önemi vurgulanır çünkü öz-şefkat, duygu düzenlemesini kolaylaştırarak bu bireylerin duygularını kontrol etmelerine yardımcı olabilir (Briggs ve ark., 2021). Depresif ruh hali, yüksek kilo durumu ve düzensiz yeme ile ilişkili olan duygu düzenleme zorluklarına karşın, öz-şefkat bu sonuçları azaltıcı bir etkiye sahiptir (Hughes ve ark., 2017). Bu nedenle, öz-şefkati artırmak için yapılan müdahaleler çocukluk çağı olumsuz yaşantılara maruz kalan bireylerde olumsuz ruh hali, kilo sorunu ve düzensiz yeme ile ilgili sonuçların azaltılmasında etkili olabilir (Kelly-Irving ve Delpierre, 2019). Bu bulgular, umut verici bir şekilde çocukluk çağı olumsuz yaşantılara karşı mücadelede öz-şefkati teşvik etmeyi önermektedir (Hazzard ve ark., 2021).

Psikolojik sağlamlık, bazı bireylerin çocukluk travmasıyla başa çıkmalarını ve yaşamlarını başarılı bir şekilde sürdürmelerini sağlayan bir faktördür (Leung ve ark., 2022). Araştırma bulguları, sağlamlığın intihar riskinin azalmasıyla ilişkili olduğunu gösterirken, çocukluk dönemindeki duygusal ihmalin genç yetişkinlikte psikiyatrik semptomların azalmasıyla bağlantılı olduğunu göstermektedir (Ahn, 2021).

Travma geçmişi olan ve evsizlik yaşayan ergenlerin yüksek riskli davranışlara girme olasılığı daha düşüktür ve daha fazla dayanıklılık gösterdiklerinde daha yüksek düzeyde umut ve sosyal bağlılık sergilerler (Manning, 2021). Sağlamlığın hem doğuştan gelen faktörlerden hem de destekleyici yetişkin ilişkilerinin varlığından etkilendiği öne sürülmüştür. Bu nedenle, sağlamlığın bireylerin çocukluk travmalarıyla başa çıkabilmelerinde ve bu tür deneyimlerin olumsuz sonuçlarını hafifletebilmelerinde önemli bir rol oynadığı vurgulanmaktadır (Yıldırım ve ark., 2022).

Depresyonla ilişkili koruyucu faktörlerin araştırılması, bazı bireylerin olumsuz çocukluk deneyimlerine rağmen nasıl olumlu sonuçlar elde edebileceğini açıklayabilir. (Bonanno ve ark., 2015). Bu faktörlerden biri psikolojik sağlamlıktır, yani sıkıntılarla başa çıkabilme yeteneği. Psikolojik sağlamlık, yapısal, biyolojik, bilişsel ve kişilerarası faktörlerin etkileşimiyle

oluşan çok boyutlu bir yapının parçasıdır (Gurtman, 1992). Sağlamlık, değiştirilebilir bir özellik olmasına rağmen genellikle benzer özelliklere sahip bireylerde görülür. Aktif ve uyumlu başa çıkma stratejileri, iyimserlik, olumlu duygular ve yaşam amacı gibi özellikler sağlamlıkla ilişkilidir (Lietz ve ark., 2011). Sağlamlık çalışmaları, özellikle savunmasız gruplar arasında pozitif uyumun teşvik edilmesine yönelik uygulamalara ve politika geliştirmeye yardımcı olabilir (Wright ve ark., 2012).

1.3.3. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantı Çeşitleri

Aşağıdaki listede, olumsuz çocukluk deneyimlerine yol açtığı ve çocuğun normal gelişimini engellediği kanıtlanmış olan ihmal ve istismar türleri sıralanmaktadır.

1.3.3.1. Fiziksel İhmal ve İstismar

Çocuklara kötü muamele hem fiziksel istismarı hem de ihmali kapsar ve bir dizi risk faktörü ile ilişkilidir. Çocuklara kötü muamele sıklıkla ebeveyn depresyonu, stres ve sosyal izolasyon gibi birden fazla risk faktörünün karşılıklı etkileşiminden kaynaklanmaktadır (Seagull, 1987). "Çocuk istismarı" terimi, 0-18 yaş arası çocuklar için zararlı kabul edilen davranışları tanımlamak için kullanılır. Bu tür davranışlar çocuğun gelişimini engeller ve toplumun değerleriyle uyuşmaz (Sedlak, 2014).

Fiziksel ihmal, çocukların temel ihtiyaçlarının karşılanmaması olarak tanımlanmaktadır (Hornor, 2014). Bu ihmalin sonuçları uzun bir süre boyunca ortaya çıkabilir ve diğer istismar türlerine göre fark edilmesi daha zor olabilir (Dubowitz, 2000). Fiziksel ihmalin çocukların büyüme ve gelişimi üzerindeki etkileri karmaşık ve potansiyel olarak derindir. Bu tür bir ihmal, çocukların duygusal, bilişsel ve ruhsal gelişimleri üzerinde zararlı bir etkiye sahip olabilir ve ölüm de dahil olmak üzere ciddi sonuçlar doğurabilir. Mevcut literatür, çocukluk çağı ihmalinin yetişkinlikte depresyon, bağımlılık ve düşük öz saygı geliştirme riskinin artmasıyla ilişkili olduğunu göstermektedir (Oshri ve ark., 2017). İhmale katkıda bulunan kesin nedenler ve altta yatan faktörler belirsizliğini korumaktadır. Bununla birlikte, ekonomik koşulların ve ebeveynlerin kişilik yapısının önemli katkıda bulunan faktörler olması mümkündür. Kendi çocukluklarında karşılanmamış ihtiyaçlar yaşamış

ebeveynler, ebeveynlik davranışlarında sıklıkla kayıtsızlık ve yetersizlik sergileyebilmektedir (Cleaver ve ark., 2011). Yakın zamanda yapılan çalışmalar, fiziksel ihmale maruz kalan çocukların büyüme geriliği ve zayıf dil becerileri sergileme eğiliminde olduğunu göstermiştir (Legano ve ark., 2009).

Fiziksel istismar, istismar türleri arasında en çok karşılaşılan ve en kolay tanımlanabilen istismar türüdür (Hancı, 2002; Polat, 2004). Dünya Sağlık Örgütü fiziksel istismarı çocuğa yönelik uygulanan fiziksel şiddetin bir sonucu olarak çocuğun sağlığının ve gelişiminin hasara uğraması olarak tanımlamaktadır (Şenkal, 2013; Yurdakök, 2010). Fiziksel istismar bir kişinin kaza dışında yaralanmasına veya travmatize olmasına neden olan bir durumdur (Stoddard ve Saxe, 2001). Çocuklarda fiziksel istismar, çocuğun dövülmesi, yaralanması, yanması veya kırıklara neden olacak şekilde zarar görmesidir. Bu tür yaralanmaların açıklanamaması veya akranlar arasında şiddet eğiliminin olması durumunda dikkate alınmalıdır (Kudagammana, 2011). Çocuğa uygulanan fiziksel istismarın en sık görülen şekli olan "dayak atma" ebeveyn tarafından ceza verme yöntemi olarak kullanılmaktadır (Şahin ve ark., 2012; Şenkal, 2013).

Türkiye'de istismar vakalarının sıklığı hakkında yorum yapmak zor olsa da yapılan çalışmalarda çeşitli istismar türleri saptanan çocukların oranı yüksektir (Dubowitz ve Bennett, 2007). Türkiye'deki bir hastanede yapılan bir çalışmada izlenen 50 çocuğun %76'sında istismar türleri tespit edilmiştir. Ancak bu verilerin sadece tespit edilebilen çocukların bir kısmını kapsadığı düşünülmektedir (Kılınç ve ark., 2023). Çocuk istismarı vakaları, gizlenmeleri, tespit edilmeleri ve kayıt altına alınmalarının zor olması nedeniyle önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır (Finkelhor, 1994). Yapılan araştırmalarda düşük sosyoekonomik düzey, yüksek çocuk sayısı, düşük eğitim düzeyine sahip ebeveynler, aile ilişkilerinde sorunlar ve ebeveynler arasında uyumsuzluk olan ailelerde yaşayan çocukların fiziksel istismara uğrama olasılığının daha yüksek olduğu görülmüştür (Al-Matalka, 2014).

1.3.3.2. Duygusal İstismar

Duygusal istismar, çocuğun yapabileceklerini aşan taleplerde bulunarak saldırgan davranışlar sergilemek olarak tanımlanır ve bu istismarın etkileri yaşam boyu sürebilir (Iwaniec, 2006). Duygusal istismar, bireyin psikolojik ve

duygusal gelişimini aksatabilecek tehdit, aşağılama, korkutma, küçük düşürme, ihtiyaç duyduğu ilgi ve sevgiden yoksun bırakmak gibi davranışları kapsamaktadır (Şimşek ve Önder, 2011). Sevgiden yoksun büyüyen ve sürekli eleştirilere maruz kalan çocuklar güvensiz, antisosyal ve pasif kişilik özellikleriyle büyürler. Ayrıca bu durum çocukların bilişsel gelişimlerini olumsuz etkileyebilir ve bu çocuklar öğrenme güçlüğü ve dikkat sorunları yaşayabilirler (Ingersoll ve Goldstein, 1993). 7-18 yaş aralığındaki çocuklarda en sık duygusal istismar şekli akademik baskıdır (Li ve ark., 2021). Evde azarlanma en sık görülen duygusal istismar şekli olup, genellikle anneden gelirken, kötü sözleri genellikle okul ve arkadaş çevresinde yapılır. Duygusal istismarın neden olduğu en yoğun duygu ise üzüntüdür (Doyle, 1997).

Çocukların duygusal istismarı, toplum standartları temelinde psikolojik olarak zarar verici olduğuna karar verilen ihmal ve suç eylemlerinden oluşur. Bu tür eylemler, çocuğu savunmasız bırakacak derecede güçlü konumda olan ebeveynler tarafından gerçekleştirilir. Bu tür eylemler çocuğun davranışsal, bilişsel, duyuşsal, sosyal ve fizyolojik işlevlerine doğrudan veya nihai olarak zarar verir (Brassard, 2019).

Duygusal istismarın tanınması, tanımlanması ve yasal olarak kanıtlanmasındaki güçlükler, çocukları zarar verici koşullarda kalma riskiyle karşı karşıya bırakmaktadır (Glaser, 2002). Olası fiziksel veya cinsel istismarı yorumlarken ve müdahalenin risk ve faydalarını dengelerken duygusal ortamın değerlendirilmesi gereklidir (Rees, 2010).

Duygusal istismarın yaygınlığı ve görülme sıklığı hakkında yeterli çalışmanın olmadığı belirtilmektedir. Kayıtlara dayanarak, duygusal istismarın diğer istismar biçimlerine göre daha az yaygın olduğu görülmektedir. Ancak, az sayıda kayıtlı vakaların önemli bir sorun olduğu vurgulanmaktadır (Stoltenborgh ve ark., 2015). İngiltere'de yapılan bir çalışmada, düşük sosyoekonomik gruplarda duygusal istismarın daha yaygın olduğu belirtilmektedir (Khalifeh ve ark., 2013). Ancak, zengin ailelerde de duygusal istismar örneklerine rastlandığı belirtilmektedir. Bazı çalışmalar, istismar davranışlarına odaklanırken, diğerleri çocuklar üzerindeki etkilere odaklanmaktadır (Wolfe, 1985). Örneğin, Iwaniec (2006) büyümekte zorlanan çocuklar üzerine kapsamlı bir çalışma sunarken, Morreim (1983) zarar görmeyen çocuk kavramını tartışmaktadır.

1.3.3.3. Cinsel İstismar

Cinsel istismar, 18 yaşın altındaki bir çocuğun veya gencin bir yetişkin tarafından cinsel amaçlarla sömürülmesi olarak tanımlanmaktadır (Johnson, 2004). Cinsel istismar, doğrudan genital temas, teşhircilik, çocuk pornografisi ve röntgencilik gibi bir dizi davranışı kapsamaktadır. Ampirik çalışmaların da gösterdiği üzere, kız çocuklarının %12-25'i ve erkek çocuklarının %8-10'u 18 yaşına gelmeden önce cinsel istismara maruz kalmaktadır (Bolen ve Gergely, 2014). Çocuk cinsel istismarı, kadınların %2 ila 62'sini ve erkeklerin %3 ila 16'sını etkileyen, önemli sonuçları olan yaygın bir küresel sorundur (Barth ve ark., 2013). İstismardan kaynaklanan fiziksel hasar zaman içinde onarılabilirken, psikolojik ve tıbbi etkiler yetişkinlikte de devam edebilmektedir (Barth ve ark., 2013).

Cinsel istismar ile cinsel oyunları birbirinden ayırmak çok önemlidir. Küçük yaşlardaki cinsel oyunlar, gelişimin normal bir yönü olarak görülmelidir (Elliott ve ark., 1995). Bununla birlikte, araştırmalar çocukluktaki istismarın yetişkinlikte çeşitli kişilik bozukluklarının gelişimini hızlandırabileceğini göstermiştir. Farklı istismar biçimlerinin belirli kişilik bozukluklarıyla bağlantılı olduğu gösterilmiştir. Cinsel istismara uğramış bireylerin yetişkinlikte kişiler arası ilişkiler kurma ve sürdürmede zorluklar yaşama eğiliminde oldukları ve sınırda kişilik bozukluğu tanısı alma olasılıklarının daha yüksek olduğu gösterilmiştir (Johnson, 2004).

İstismar sonucunda cinsel yolla bulaşan hastalıklar ve intihar girişimleri gibi ölümcül sonuçlar da ortaya çıkabilir (Jina ve Thomas, 2013). Çocukları tedavi eden tüm doktorlar, çocuk cinsel istismarının belirtilerini ve sonuçlarını bilmeli ve çocukların genital ve anal anatomisine aşina olmalıdır. Bu amaçla, eğitim ve rutin muayeneler yoluyla çocukların anüs ve genital bölgeleri incelenmelidir. Cinsel istismar şüphesiyle değerlendirilen çocukların çoğunun muayene sonucu normal çıkabileceği unutulmamalı ve istismarın belgelenmesi için eğitimli bir uzmanın adli görüşüne başvurulmalıdır (Devries ve ark., 2014).

Çocuklukta yaşanan cinsel istismarın gelişim sürecindeki etkilerinin ve bu etkilerin genç yetişkinlik döneminde nasıl ortaya çıktığının önemi vurgulanmaktadır. (Finkelhor, 1990). Bazı istismar türleri ergenlik veya genç yetişkinlik dönemine kadar belirgin hale gelmezken, mağdurların travmanın "uyuyan etkilerini" göstermeye başlayabildiği belirtilmektedir (Sotilleo,

2020). Ayrıca, genç yetişkinlik döneminde duygudurum bozukluklarının önemli bir etkiye sahip olduğu ve bu sorunların bir sonraki nesil üzerinde de etkili olduğunu belirtilmektedir. Bu tür sorunların çocukların fiziksel sağlığı, bilişsel yetenekleri, anne-bebek bağlanması ve çoklu kötü muamele riski ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle, çocuklukta yaşanan istismarın etkilerinin nesiller arası aktarımı da vurgulanmaktadır (Noll, 2008).

Çocukluk çağı cinsel istismarın etkilerinin üzerinde durulmaktadır. Çalışmalar, mağdurların bazılarının bu etkilerle mücadele etme veya direnç gösterme yeteneğine sahip olduğunu göstermektedir (Finkelhor, 1990). Bu nedenle, bu etkileri azaltacak faktörlerin araştırılması önemlidir. Araştırmalar ayrıca, dirençli bireylerin ekonomik, psikolojik ve sosyal kaynakları kullanma konusunda yetenekli olduğunu göstermektedir. Psikolojik olarak sağlam olan çocuklar, olumlu benlik saygısı, duygusal destek, psikoterapi ve istikrarlı bir ev ortamına sahip olma ve geçmişteki olumsuz deneyimleri hatırlama ve bütünleştirme becerilerine sahip olma gibi özelliklere sahiptir. Bu nedenle, sağlamlığın bireyler arasında nasıl değiştiğinin ve yaşam boyunca nasıl dalgalanma gösterdiğinin ve gelişim karşısında nasıl zorlandığının incelenmesi önemlidir (Noll, 2008).

1.3.4. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları Risk Faktörleri

Çocukluk döneminde gelişimsel görevlerin başarıyla tamamlanmasının yetişkin ruh sağlığının korunması için çok önemli olduğu uzun zamandır kabul edilmektedir (Zarb, 2013). Özellikle Sigmund Freud, Erik Erikson ve Jean Piaget gibi önde gelen teorisyenler, insan gelişiminin aşamalarında gezinmenin psikososyal ve bilişsel adaptasyona yardımcı olduğunu ve yaşam boyu yaratıcılığın ortaya çıkması için gerekli olduğunu öne sürmüşlerdir (Capuzzi ve ark., 2016).

Buna karşılık, son zamanlarda yapılan pek çok araştırma, olumsuz çocukluk olaylarının yaşam boyu işlevsellik üzerindeki zararlı sonuçlarını kanıtlamaktadır. Çocukluk çağı olumsuz olayları (duygusal, fiziksel ve cinsel istismar; ihmal; çocukluk çağı ev içi işlev bozukluğu ve diğer çocukluk çağı travma biçimlerini içerir) ile yaşam boyu risk faktörlerinin ortaya çıkışı arasındaki ilişki incelenmiştir (Chapman ve ark., 2007). Çocuklukta yaşanan fiziksel, cinsel ve duygusal istismarın ve ihmalin, çocukluk ve yetişkinlik

döneminde bir dizi olumsuz ruh sağlığı sonucuna yol açtığını göstermektedir. Bu nedenle, olumsuz çocukluk deneyimlerinin erken tespit edilmesi ve hızlı müdahale edilmesi çok önemlidir (Barnes ve ark., 2020). Çalışmalar, yetişkin ve çocuk sağlık hizmetlerinin sosyal hizmetler ve madde bağımlılığı hizmetleriyle daha iyi koordinasyon sağlanması gerektiğini, bu sayede hem yetişkin alkol bağımlığı hem de olumsuz çocukluk deneyimlerinin daha erken tanınmasının, tedavi edilmesinin ve önlenmesinin mümkün olacağını belirtmektedir (O'Connell ve ark., 2009).

Infurna ve arkadaşları (2016) tarafından yapılan bir çalışma, çocuklukta yaşanan olumsuz olaylar ve çocuk istismarının depresyon ve anksiyete gibi durumlarla ilişkisini incelemektedir. Bu çalışma, 18-45 yaşları arasındaki 49 kadın üzerinde gerçekleştirilmiş ve çocuklukta istismara uğradıklarını bildiren kadınların stresle ilişkili fizyolojik tepkilerinin kontrol grubuna kıyasla daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur (Chapman ve ark., 2007; Heim ve ark., 2000; Teicher ve ark., 2010) İleriye dönük çalışmalar, çocukluk dönemi istismarının yetişkinlikte daha yüksek alkol bağımlılığı oranlarıyla ilişkili olduğunu bildirmiştir, ancak bu farklılık erkekler arasında görülmemiştir. Bu durum, çocuklukta istismara maruz kalan bireylerin yetişkinlikte istismarı içselleştirdiği ve daha kabul edilebilir bir şekilde ifade ettiği şeklinde yorumlanabilir (Chapman ve ark., 2007).

Çocuk istismarının genellikle cinsel ve fiziksel istismarla sınırlı olarak incelendiği ve istismarın net bir şekilde tanımlanmasını sağlayacak kriterlere ihtiyaç duyulduğu dönemde maruz kalınan istismarın duygusal, fiziksel ve cinsel boyutlarıyla aile içi işlev bozukluğu ve yaşam boyu sağlık riski davranışı arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılması gerektiği vurgulanmaktadır (Chapman ve ark., 2007). Felitti ve arkadaşları, büyük bir sağlık bakım kuruluşunda yaptıkları bir anket çalışmasıyla olumsuz çocukluk deneyimlerini incelemiş ve operasyonel tanımlar yapmışlardır. Bu tanımlar, katılımcıların hayatlarının ilk 18 yılında yaşadıkları psikolojik, fiziksel ve cinsel istismarı, anne şiddetine maruz kalmalarını veya akıl hastalığı olan, uyuşturucu kullanan veya hapse girmiş aile üyeleriyle birlikte yaşamalarını içermektedir (Murray ve ark., 2012).

Çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının oluşmasında bazı bireysel, ailesel ve toplumsal risk faktörleri görülmektedir. Çocuklarını ihmal eden ebeveynlere bakıldığında, bu ebeveynlerin çocukluk dönemlerinde istismara maruz

bırakılmaları nedeniyle oluşan düşük benlik saygısı, çocuk büyütmede bilgi ve deneyim eksikliğine sahip olmaları, yetersizlik duygularının hâkim olması, boşanma ve işsizlik gibi olaylarla başa çıkmada zorlanma gibi etkenler öne çıkmaktadır (Henschel ve ark., 2014; Walker ve Davies, 2012). Çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının diğer risk faktörlerine bakıldığında sosyoekonomik düzeyin düşük olması, adaletsizlik, ihmal ve istismar sorunları, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, desteklenme ve korunma olanaklarının yetersizliği ve şiddetin meşru hale gelmesi ile ilgili çalışmaların yetersiz olması gösterilmektedir (Celiloğlu, 2018).

Çocukluk dönemindeki olumsuz deneyimlerin yetişkinlikte depresyon, kişilik bozuklukları, intihar düşüncesi ve girişimleri ve madde bağımlılığı gibi bir dizi olumsuz sonucu tetikleyebileceği öne sürülmüştür (Lee ve ark., 2022). Önemli sayıda kanıt, olumsuz çocukluk deneyimlerinin bireyin yaşamı boyunca depresif bozukluk geliştirme riskinin artmasıyla ilişkili olduğunu göstermektedir (Chapman ve ark., 2004). Stres duyarlılığı teorisinin ilkelerine uygun olarak, bu tür deneyimler çocuğun stresli uyaranlara karşı fizyolojik tepkisini artırmaya ve onları mevcut stresörlerin etkilerine karşı daha duyarlı hale getirmeye hizmet eder. Yakın zamanda yapılan bir çalışma, dört veya daha fazla olumsuz deneyim yaşamış bireylerin depresyona yakalanma olasılığının %23,9 daha fazla olduğunu göstermiştir (Dalgard ve ark., 2006). Sonuç olarak, çocukluk dönemindeki olumsuz deneyimler, olumsuz sonuçların gelişimi için önemli bir risk faktörüdür (Akcan ve Taşören, 2020).

Diğer taraftan olumlu çocukluk deneyimleri, çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının etkilerini hafifletirken, dört veya daha fazla çocukluk çağı olumsuz yaşantıları olan bireylerde olumlu çocukluk deneyimlerinin koruyucu etkisi engellenmektedir (Wu ve ark., 2024).

1.3.5. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları Yaygınlığı

Çocukluk çağı olumsuz yaşantıları tüm çocuklar arasında eşit şekilde dağılmayan genel bir risk olarak görülmektedir (Briggs ve ark., 2021). Ulusal düzeyde veya belirli bir bölgeye bakıldığında, ırk ve etnik kökene bağlı olarak açık bir eşitsizlik görülmektedir. Örneğin, Hispanik olmayan beyaz çocukların %60'ı hiç çocukluk çağı olumsuz yaşantıları yaşamamışken, bu oran Hispanik çocuklarda %49 ve Hispanik olmayan siyah çocuklarda %39'dur (Caballero ve

ark., 2017). Amerika Birleşik Devletleri'nde ve her bölgede, Asyalı Hispanik olmayan çocuklar çocukluk çağı olumsuz yaşantıları yaygınlığı en düşük olan gruptur. Ulusal düzeyde, bu çocukların dörtte üçünden fazlası hiç çocukluk çağı olumsuz yaşantıları yaşamamıştır. Ulusal düzeyde ve Dağ bölgesinde, Hispanik olmayan siyah çocukların, diğer ırklardan Hispanik olmayan çocuklar ve Hispanik çocuklara göre iki veya daha fazla çocukluk çağı olumsuz yaşantıları yaşamış olma olasılığı daha yüksektir. Ulusal düzeyde, Hispanik olmayan siyah çocukların üçte biri, iki ila sekiz çocukluk çağı olumsuz yaşantıları yaşamışken, Hispanik olmayan beyaz çocukların beşte biri yaşamıştır (Sacks ve Murphey, 2018).

ABD'de yapılan bir başka araştırmada, çocukluk çağı cinsel istismar oranının %10,14 olduğu ortaya konulmuştur (Pérez-Fuentes ve ark., 2013). Almanya'da yapılan bir çalışmada katılımcıların %43,7'si en az bir çocukluk çağı olumsuz yaşantıları bildirmiştir; %8,9'u dört veya daha fazla bildirmiştir. En sık bildirilenler ebeveyn ayrılığı ve boşanma (%19,4), ailede alkol tüketimi ve uyuşturucu kullanımı (%16,7), duygusal ihmal (%13,4) ve duygusal istismardır (%12,5) (Witt ve ark., 2019).

Brezilya'daki 1993 Pelotas Kohortundan elde edilen 3.951 ergenin verilerinin analizi sonucunda yedi tür çocukluk çağı olumsuz yaşantıları değerlendirilmiştir: fiziksel istismar, cinsel istismar, fiziksel ihmal, duygusal ihmal, aile içi şiddet, ebeveyn ayrılığı ve ebeveyn ölümü. Ebeveyn ayrılığı en yaygın çocukluk çağı olumsuz yaşantıları (%42) olarak belirlenmiştir. Yaklaşık %85'i en az bir çocukluk çağı olumsuz yaşantıları yaşamıştır ve kadınlar daha fazla sayıda olumsuzluk bildirmiştir. Çocukluk çağı olumsuz yaşantıları, beyaz olmayan ten rengi, düşük aile geliri, düşük anne eğitimi, annenin eşinin olmaması, annenin sigara içmesi ve annenin ruh sağlığının kötü olması gibi sosyoekonomik, demografik ve aileyle ilgili faktörlerle ilişkilendirilmiştir (Soares ve ark., 2016).

İzmir, Denizli ve Zonguldak'taki çocukları kapsayan bir araştırma 7.540 birey üzerinde yapılmıştır. Sonuçlar, yaşam boyu psikolojik ve fiziksel olumsuz çocukluk deneyimlerinin sırasıyla %70,5, %58,3 ve %42,6 oranında olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, son bir yıldaki deneyimlerin oranları da sırasıyla %62,7, %46,0 ve %37,5'tir. Araştırma ayrıca, psikolojik olumsuz çocukluk deneyimlerinin kentlerde, ihmalin kız çocuklarda ve fiziksel olumsuz çocukluk

deneyimlerinin erkek çocuklarda daha yaygın olduğunu göstermektedir. Sonuç olarak, olumsuz çocukluk deneyimlerinin sıklığının, deneyim türünden bağımsız olarak çocuğun yaşına bağlı olarak arttığı tespit edilmiştir (Sofuoğlu ve ark., 2014). Türkiye'de yapılan çalışmalarda çocuk istismarıyla ilgili olarak en yaygın şeklin duygusal istismar olduğu ve bu istismarın genellikle fiziksel ve cinsel istismarın ardından geldiği belirtilmiş ve çoğunlukla duygusal istismara maruz kaldığı tespit edilmiştir (Zeren ve ark., 2012).

Ferguson ve arkadaşları (2015) tarafından yapılan bir çalışmada, çocukluk veya ergenlik döneminde istismarın düşük gelir ve eğitim düzeyine sahip ailelerde daha yaygın olduğu belirtilmiştir. Büyük şehirlerde yaşayan ekonomik düzeyi düşük ailelerde çocukların büyük bir kısmı ailelerine katkıda bulunmak için sokaklarda çalışmakta ve aile desteğinden tamamen uzak kalmaktadır. Çocuklar eğitim haklarından mahrum kalmaktadırlar. Devlet İstatistik Enstitüsünün 1994 yılında yaptığı araştırma sonuçlarına göre 6-14 yaş grubunda 1 milyon 8 bin çocuk ekonomik işlerde çalışmaktadır (Şişman, 2003). Çalışmada duygusal istismarın 1000 TL ve altı gelir düzeyine sahip ailelerde anlamlı derecede yüksek olduğu görülmüştür (Zeren ve ark., 2012). Aynı zamanda, yapılan anket sonuçlarına göre erkek öğrencilerin duygusal, fiziksel ve cinsel istismara uğrama oranlarının kız öğrencilere göre anlamlı derecede yüksek olduğu (Al-Fayez ve ark., 2012) ve düşük gelir düzeyine sahip olan öğrenciler ile boşanmış annelere sahip olan öğrencilerin duygusal istismara daha fazla maruz kaldığı belirlenmiştir (Şahbal ve ark., 2016).

1.3.6. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar ile ilgili Yapılan Çalışmalar

Çocukluk çağı olumsuz yaşantılar, kötü muamele ve aile içi şiddet yaşayan çocukların, yetişkinlik döneminde sağlık sorunlarına daha yatkın olduğunu göstermektedir (Grigsby ve ark., 2020). Çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile yetişkinlikteki sağlık sonuçları arasındaki ilişkinin araştırıldığı bir çalışmada çocukluk çağı olumsuz yaşantıları, fiziksel ve psikolojik sağlık sorunları, riskli davranışlar, gelişimsel sorunlar ve artan sağlık hizmeti kullanımı ile ilişkilendirilmiştir (Kalmakis ve Chandler, 2015). Çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının yetişkinlikte sık görülen baş ağrıları ile ilişkisine dair bir araştırmada ise çocuklukta kötü muamele gibi olumsuz yaşantılarının baş ağrısı şiddetiyle ilişkili olduğu belirtilmiştir (Anda ve ark., 2010).

Çocukluk döneminde yaşanan olumsuz deneyimlerin yetişkinlik döneminde yakın partner şiddeti üzerindeki etkisi dokuz farklı olumsuz deneyimle (duygusal istismar, fiziksel istismar, cinsel istismar, duygusal ihmal, fiziksel ihmal, aile içi şiddete tanık olma, akıl hastası, madde bağımlısı veya hapsedilmiş bir hane halkıyla yaşama) incelenmiş ve elde edilen verilerle yapılan analizlerde, olumsuz çocukluk deneyimlerinin yakın partner şiddetiyle kümülatif bir ilişkisi bulunmadığı ortaya çıkmıştır (Thulin ve ark., 2021). Ancak, aile içi şiddete tanık olma ve hane halkı üyelerinin hapsedilmesi ve fiziksel istismar, fiziksel saldırganlıkla ilişkilendirilmiştir. Sonuç olarak, olumsuz çocukluk deneyimlerinin yakın partner şiddeti üzerindeki etkisinin bireysel deneyimlerle daha ilişkili olduğu görülmüştür (Nikulina ve ark., 2021).

Cohrdes ve Mauz (2020) çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının genç yetişkinlerin ruhsal ve fiziksel sağlıkla ilgili yaşam kalitesi üzerindeki etkisini incelemiştir. Araştırmaya katılan genç yetişkinlerin %65,6'sı çocukluk çağı olumsuz yaşantıları bildirmiştir. Duygusal istismar, ihmal, bir hane üyesinin depresyonu/intiharı ve çocukluk çağı olumsuz yaşantıları birlikteliği genel sağlık düzeyini olumsuz etkilemiştir. Bununla birlikte, bazı koruyucu faktörler bu etkilerin hafiflemesine yardımcı olmuştur. Öz yeterlilik ve duygusal istikrar, çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının zihinsel ve fiziksel yaşam kalitesi üzerindeki etkisini azaltmada önemli bir rol oynayabilir. Öte yandan olumsuz çocukluk deneyimlerinin riskli davranışlarla ilişkili olduğu ve bu davranışların önemli sağlık sorunlarına yol açabileceği belirtilmektedir (Chandler ve ark., 2015).

Yapılan başka bir çalışmada çocukluk döneminde yaşanan olumsuz deneyimlerin erken yaşlarda kronik hastalıklarla ilişkili olduğu, özellikle yüksek çocukluk çağı olumsuz yaşantıları skoruna sahip genç yetişkinlerde kronik hastalık riskinin attığı belirtilmektedir (Rogers ve ark., 2022).

1.3.7. Beliren Yetişkinlikte Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları

Arnett (2000), gecikmiş yetişkin rollerine uymayan ve muhtemelen olumsuz çocukluk çağı yaşantılar yaşamayan akranlarına göre kendilerini daha az beliren yetişkin gibi hisseden bireylerin yetişkinlikteki farklılıklarını açıklamaktadır. Evrimsel sosyalleşme teorisi, çocukluktaki stresli ortamların yetişkin rollerinin daha erken benimsenmesine neden olduğunu öne sürerek bu

fikri desteklemektedir (Belsky ve ark., 1991). Olumsuz çocukluk çağı yaşantılarının fiziksel ve psikolojik gelişim üzerindeki etkisi daha önce incelenmemiş olup burada geleneksel yetişkin rolleri ile stresin, beliren yetişkinlik deneyimi üzerindeki etkisini anlamak önemlidir (Arnett, 2014). Beliren yetişkinlik teorisi, ergenlikten yetişkinliğe geçişteki farklılıkları anlamak için etkilidir ve madde kullanımı, psikopatoloji ve ruh sağlığı ve kişilik gelişimi gibi alanlarda kullanılmıştır (Hawkins ve ark., 2009).

1.4. Duygu Düzenleme

Duygu düzenleme, kişilerin duygularını, bu duyguları ne zaman yaşadıklarını ve ne şekilde deneyimleyip ifade ettiklerini etkileyen dışsal ve içsel süreçleri kapsamaktadır (Are ve Shaffer, 2015; Gross, 2015). Duygu düzenlemenin dış etmenlerden veya duyguları doğrudan etkileyen süreçler dışında, kişinin kontrolünde olan duygular gibi çeşitli kontrol sürecini kapsayan geniş bir kavram olduğu belirtilmektedir (Garnefski ve ark., 2001)

Duyguları düzenleme becerisi yaşla birlikte gelişir ve kişinin işlevselliği üzerinde geniş kapsamlı etkilere sahiptir (Schore, 2015). Duygu düzenleme süreci çocukların bakım vereniyle oluşan ilişkisi bağlamında hayatın erken dönemlerinde gelişmeye başlamaktadır (Gross, 2002). Bebeklik ve ilk çocukluk döneminde duygu düzenleme becerileri noktasında bakım verene ihtiyaç duyulurken, zamanla kişilerin kendi çabalarıyla bu becerileri geliştirdiği belirtilmiştir (Leahy ve ark., 2011). Hem olumlu hem de olumsuz duygularla baş etmeyi sağlayan duygu düzenleme becerisinin amacı, bireyin karar vermesi üzerinde etki sağlayarak başarıyı sağlamak ve bireyin kendisini gerçekleştirmesine olanak sağlamaktır (Gottman ve Katz, 2002; Koole, 2009). Duygu düzenleme alanı, zorlukları olan bir konudur ve araştırmalar hala devam etmektedir (Dobson ve Dobson, 2018).

Duygu düzenlemedeki aksaklıklar nedeniyle kişiler birçok duygulanım bozukluğu yaşayabilmektedir (Thompson ve Goodman, 2010). Bu aksaklıklar kişilerin öznel iyi oluşlarına zarar verirken aynı zamanda düzenlemekte zorlanılan olumlu ve olumsuz duygular sonucunda ruhsal dengenin sağlanamamasına neden olabilmektedir (Larsen ve Prizmic, 2004).

Mauss ve arkadaşlarının (2007) çalışmasına göre duygu düzenleme süreci, bilinçli ve otomatik olmak üzere 2 modeli içermektedir. Bilinçli modelde

dikkat gerekir ve kişinin belirlediği amaçlara ulaşmak için yapılmaktadır. Otomatik modelde ise bilinçli bir dikkat olmadan dolaylı olarak hedefe yönelik süreç ifade edilir. Bu durum, rahatsızlık hissettiren bir durumda hissedilen öfkeyi saklamak gibi kontrollü ve bilinçli bir şekilde olabileceği gibi, rahatsızlık hissettiren görüntüden dikkatimizi hemen kendiliğinden uzaklaştırmak gibi otomatik bir şekilde de olabilir (Thompson, 2007).

1.4.3. Duygu Düzenleme Güçlüğü

Duygu düzenleme güçlüğü (DDG), bir kişinin duygusal deneyimlerini, eylemlerini ve ifadelerini düzenleme ve değiştirme konusunda zayıf olduğu durumu ifade eder (Sheppes ve ark., 2015). Bu durum, normalde yeterli çaba gösteren bir kişinin duygusal tepkilerini kontrol etmekte zorluk çekmesiyle karakterizedir (Lazarus, 1991). Biyososyal teoriye göre duygu düzenleme güçlüğü, altta yatan olumsuz duygulanım, artan duygusal hassasiyet ve duygusal uyarılara aşırı tepki gibi faktörlerden kaynaklanır (Reeves, 2007). Duygu düzenleme güçlüğü, duygusal tepkilerin düzenlenememesi, duygusal uyarılara karşı aşırı hassasiyet ve güçlü ve uzun süren tepkilerin bir kombinasyonu olarak tanımlanır. Ayrıca, borderline kişilik bozukluğunun merkezi bir özelliği olarak kabul edilir ve bu bozuklukla ilişkili davranışların temelini oluşturur, bu da kendine zarar verme gibi davranışları içerebilir (Smolewska, 2012).

1.4.4. Duygu Düzenleme Stratejileri

Duygu düzenleme, bireylerin çevresel taleplere uygun şekilde duygularını modüle ettikleri süreçleri ifade eder. Bireyler, duygusal deneyimlerinin büyüklüğünü veya türünü değiştirmek için düzenleyici stratejiler kullanır (Aldao, 2013). Teorik modeller, başarılı duygu düzenlemenin sağlık sonuçları, ilişkiler, akademik ve iş performansıyla ilişkili olduğunu belirtmektedir (Kobylińska ve Kusev, 2019).

Duygu düzenleme kavramının duyguları etkileyen süreçlere ve dinamiklere odaklandığı belirtilmektedir. Bu duygu düzenleme süreçlerinin farklı şekillerde gerçekleştiği ifade edilmektedir (Webb ve ark., 2012). James Gross'un (2014) modeline göre, duygu düzenleme kişilerin duygularını kontrol etmesini ve belirli durumların uygun olduğu koşulların farkına varmasını gerektirmektedir. Modelde beş farklı duygu düzenleme stratejisi bulunmaktadır:

Ortam seçimi, ortamın düzenlenmesi, dikkatin yoğunlaştırılması, bilişsel değişim ve tepki adaptasyonu. Bu stratejilerden biri ya da daha fazlası kullanılabilmektedir (Gross, 2002). Son zamanlarda duygu düzenleme çalışmaları, duygusal dinamiklerin ve bu dinamikleri etkileyen koşulların değiştirilmesi için sosyal psikoloji perspektifinden duygu düzenleme stratejilerinin kullanımına odaklanmıştır (Conklin ve ark., 2015).

Yıllar boyunca, farklı teorik modeller farklı adaptif veya maladaptif duygu düzenleme stratejilerini vurgulamıştır (Tull ve Aldao, 2015). Stres ve başa çıkma teorileri ve bilişsel-davranışçı yaklaşımlar, çeşitli bağlamlarda iki strateji olan yeniden değerlendirme ve problem çözme üzerinde durmuştur (Theodoratou ve Argyrides, 2024). Yeniden değerlendirme, stresli bir durumu olumlu bir şekilde algılamayı içerir. Uyumsuz değerlendirme süreçlerinin depresyon ve anksiyeteye neden olduğu düşünülmekte ve tedavilerin odak noktasını yeniden değerlendirme becerileri oluşturmaktadır. Gross'un etkili duygu düzenleme modeli ise yeniden değerlendirmeyi olumlu duygusal tepkilere yol açan bir strateji olarak vurgulamaktadır (Sheppes ve Gross, 2012). Duygu düzenleme stratejileri üzerine yapılan çalışmalar bilişsel yeniden değerlendirme ve dışavurumcu bastırmanın en yaygın olarak kullanılan stratejiler olduğunu göstermektedir (Gross ve John, 2003). Bilişsel yeniden değerlendirme, duygusal durumların yeniden yorumlanarak duygusal etkisinin değiştirilmesi anlamına gelirken, dışavurumcu bastırma duyguların ifade edilmesinin engellenmesine odaklanır (Haga ve ark., 2009). Bilişsel yeniden değerlendirme kullanımı duygusal tepkilerin yönünü değiştirebilirken, dışavurumcu bastırma daha çok tepki modülasyonu üzerine etkilidir (Cutuli, 2014). Bu stratejileri alışkanlık haline getirenler, zor durumları başa çıkmak için bir fırsat olarak görüp daha fazla olumlu ve az olumsuz duygu ifade ederken, bastırma kullananlar ise duygularını ifade etmekten kaçınır ve daha az olumlu ve daha fazla olumsuz duygu gösterirler (Bebko ve ark., 2014). Çalışmalar, yeniden değerlendirmenin alışkanlık haline getirilmesinin iyi oluşla pozitif, psikopatoloji belirtileriyle negatif ilişkili olduğunu, dışavurumcu bastırmanın ise depresyon belirtileriyle pozitif, kişilerarası ilişkilerdeki memnuniyetle negatif ilişkili olduğunu göstermiştir (Verzeletti ve ark., 2016).

Problem çözme tepkileri, stresli durumlarla başa çıkmak, kontrolü ele almak ve sonuçları değiştirmek amacıyla yapılan bilinçli girişimlerdir (D'Zurilla

ve Nezu, 2010). Beyin fırtınası çözümleri veya hareket planlaması gibi belirli eylemler, problem çözme olarak değerlendirilebilir. Problem çözme tepkileri, duyguları doğrudan düzenleme amacı taşımazken, stres faktörlerini değiştirerek ya da ortadan kaldırarak duygular üzerinde olumlu etkilere sahip olabilir (Hannula, 2015). Düşük problem çözme yönelimi veya yetersiz problem çözme becerileri, depresyon, anksiyete, madde kullanımı ve yeme bozuklukları gibi sorunlara yol açabilir. Bu bozuklukların tedavi sürecinde, problem çözme becerileri eğitimi bilişsel-davranışçı terapilerin bir parçası olarak kullanılmaktadır. Bu terapiler, Beck ve arkadaşları (1979), Fairburn ve arkadaşları (1995) ve Marlatt ve arkadaşları (1988) tarafından önerilmiştir.

Son zamanlarda, bilinçli farkındalığın uyarlanabilir duygu düzenleme üzerindeki önemi artmaktadır (Teper ve ark., 2013). Bilinçli farkındalığın bileşenleri hala tartışmalı olsa da duyguların yargılamadan kabul edilmesi konusunda bir uzlaşma vardır. Bilinçli farkındalık, düşüncelerin, duyguların ve hislerin olduğu gibi kabul edildiği, işbirlikçi olmayan, yargılayıcı olmayan ve şimdiki zamana odaklanan bir farkındalık olarak tanımlanmıştır. Bu yaklaşım, depresyon, anksiyete, yeme bozuklukları, madde bağımlılığı ve borderline kişilik bozukluğu gibi çeşitli bozuklukların tedavisinde kullanılan farkındalık temelli terapilerin temelini oluşturur (Roemer ve ark., 2015). Araştırmalar, kabul üzerine odaklanmanın olumlu sonuçları teşvik ettiğini göstermektedir (Lindsay ve Creswell, 2019). Ayrıca, düşük kabul düzeylerinin yaygın anksiyete bozukluğu, panik bozukluğu, eroin kullanımı ve borderline kişilik bozukluğu gibi çeşitli bozukluklarla ilişkili olduğu bulunmuştur. Bu nedenle, bilinçli farkındalığın duygu düzenlemesinde düzenleyici bir strateji olarak kullanımının etkili olduğu söylenebilir (Brockman ve ark., 2017).

Duygu düzenleme hem olumlu hem de olumsuz duygusal olayları etkileyebilir ve bu süreç bilinçli veya bilinçsiz olabilir (Hopp ve ark., 2011). Araştırmalar genellikle insanların olumsuz duygularla başa çıkma stratejilerine odaklanırken, olumlu duyguların düzenlenmesi üzerine pek fazla önem verilmemiştir (Fredrickson, 2004). Ancak günlük yaşamda ve klinikte, insanların hoş olmayan deneyimleri düzenlemek yerine hoş deneyimleri değiştirmeye veya sürdürmeye yönelik endişeleri sık sık ortaya çıkar. Bu bilgi, duygu düzenlemenin birçok farklı durumda önemli bir rol oynadığını göstermektedir (Aldao ve Tull, 2015).

Duyguların düzenlenmesi, duygusal deneyimin sürdürülmesini içerebilir. İnsanlar genellikle iyi hissetmek istedikleri için olumlu duyguları uzatmaya çalışırlar (Krohne ve ark., 2002). Örneğin, iyi haber alan insanlar bu mutlu durumu uzatmak için yakınlarıyla paylaşımlar yapar veya onları ziyaret ederler. Araştırmalar, mutlu hissedildiğinde bireyin kendisini korumak için davranışlarda bulunduğunu göstermektedir (Greenberg ve ark., 2008). Stratejilerin kullanılması, olumlu duyguları sürdürmek için önerilen hedonik modelle uyumlu olabilir. İnsanlar olumlu şeylere fayda sağladığı düşünülen davranışları öğrenir ve bu şekilde duygusal deneyimlerini sürdürmeye çalışırlar (Beck, 2020). Bu modelin önerdiği gibi, insanlar, olumlu deneyimleri sürdürmek veya artırmak için uygun davranışları veya bilişleri seçerler (Bandura ve ark., 1977).

Günlük yaşamda ise insanlar bazen duygusal deneyimlerini düzenlemek için stratejiler geliştirirler (Hoffmann ve ark., 2020). Örneğin, üzgün veya sinirli olunduğunda gülümsemek, moral bulmaya yardımcı olabilir (Bal, 2023). Bu şekilde, olumsuz duyguların etkisini azaltmak mümkün olabilir. Duygusal ifadelerin davranışlarla değiştirilmesi, duygusal işlevsellik üzerinde önemli bir etkiye sahip olabilir (Van Kleef ve Côté, 2022). Örneğin, üzüntü içinde gülümsemek, kardiyovasküler iyileşmeyi hızlandırabilir. Ayrıca, hayattaki nimetleri düşünmek ve minnettarlık duygularını artırmak da olumlu duygusal deneyimleri geliştirmemize yardımcı olabilir. Bu stratejiler, olumsuz durumlarla başa çıkmak için etkili olabilir (Boggio ve ark., 2020). Duygu düzenleme, psikolojik sağlık ve refahı desteklemenin yanı sıra olumsuz yaşam olayları ve stresle başa çıkmada yardımcı olurken, bazı durumlarda da psikopatoloji ile ilişkilendirilebilir (Singh ve Mishra, 2011).

1.4.5. Duygu Düzenleme ile İlgili Yapılan Çalışmalar

Wenzlaff ve Wegner (2000) tarafından yapılan bir araştırma, gönüllü olarak düşünceleri bastırma girişimlerinin, bastırılan düşüncelerin daha erişilebilir hale gelmesiyle sonuçlandığını göstermiştir. Duygusal uyarılmanın artmasıyla da fizyolojik açıdan duygusal tepkilerin arttığı kanıtlanmıştır (McLafferty ve ark., 2020). Kronik bastırmanın depresyon ve anksiyete ile ilişkili düşünceler ve semptomlarla aşırı duyarlılığa neden olabileceği öne sürülmüştür (Wegner ve Zanakos, 1994). Hayes ve arkadaşları (2006) ise

deneyimsel kaçınma olarak adlandırdıkları bir kavram üzerine çalışmışlardır. Bu kavram, düşünceler, duygular, hisler, anılar ve dürtüler gibi çeşitli psikolojik deneyimlerin bastırılması veya kaçınılması anlamına gelmektedir. Deneyimsel kaçınmanın paradoksal olarak olumsuz düşünceleri artırabileceği ve ruh hali sorunlarından madde kullanım sorunlarına kadar çeşitli olumsuz sonuçlara yol açabileceği savunulmuştur. Bu durum, bireylerin gerekli önlemleri almasının önüne geçebilir. Yeme bozukluklarının da duygu düzenleme modelleri üzerinde benzer bir etkisi olduğu düşünülmektedir (Aldao ve ark., 2010).

Genç yetişkinlerin bilişsel duygu düzenleme tarzları ve cinsiyet özelliklerinin saldırganlık ifadeleri üzerindeki etkisinin araştırıldığı bir çalışmada cinsiyet ve bilişsel duygu düzenleme tarzlarının birlikte fiziksel ve sözel saldırganlıkta yordayıcı etkiye sahip olduğunu, saldırganlıktan kaçınma ve dürtüsel saldırganlık ifadelerinde ise sadece bilişsel duygu düzenleme tarzlarının yordayıcı etkiye sahip olduğunu göstermiştir (Çelik ve Kocabıyık, 2014).

Çocukluk çağındaki travmaların duygu düzenleme, kimlik karmaşası ve psikopatoloji ile ilişkisinin incelendiği bir çalışma, çocuklardaki duygusal ihmalin ve istismarın cinsel ve fiziksel istismardan daha yaygın olduğunu, yüksek gelirli, uyuşturucu bağımlısı ve kendine zarar verici davranışları olan katılımcıların duygu düzenleme güçlükleri puanlarının diğerlerine göre daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur. Duygusal istismar ve cinsel istismarın duygusal düzenleme üzerinde etkili olduğu, duygusal ihmalin ise kimlik karmaşası üzerinde etkili olduğu bulunmuştur. Duygu düzenleme güçlüğünün duygusal istismar ve kimlik karmaşası arasındaki ilişkide kısmi bir aracı değişken olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca, tanıyı karşılayan ve karşılamayan katılımcılar arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Demirkapı, 2014).

Psikolojik danışman adaylarının psikolojik sağlamlık, bilişsel esneklik ve duygu düzenleme özellikleri arasındaki ilişkinin incelendiği bir araştırmada, psikolojik danışman adayları arasında bilişsel esneklik ve duygu düzenleme güçlükleri arasında anlamlı bir farklılık tespit edilmemiştir (Gökçen ve ark., 2020). Bununla birlikte, psikolojik sağlamlık, bilişsel esneklik ve duygu düzenleme özellikleri arasında pozitif ve istatistiksel olarak anlamlı bir korelasyon gözlenmiştir. Çalışma, duygu düzenleme özelliğinin, bağımsız olarak ve bilişsel esneklik ile birlikte ele alındığında, psikolojik sağlamlık üzerinde yordayıcı bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymuştur. Ayrıca, bu iki

özelliğin birleşik etkisinin daha belirgin olduğu bulunmuştur (Bonanno ve Burton, 2013).

1.5. Psikolojik Sağlamlık

Psikolojik sağlamlık, zaman içinde sürekli sıkıntılarla karşılaşan bireylerin olumlu psikolojik adaptasyonu olarak tanımlanabilir (Popham ve ark., 2021). Psikolojik sağlamlık teorisi, Van Breda (2001) tarafından öne sürüldüğü üzere üç temel ilke üzerine kurulmuştur. İlk olarak, sağlamlık belirli koşullara yanıt olarak ortaya çıkan gelişimsel bir süreçtir. İkinci olarak, sağlamlık çocukluk ve ergenlik döneminde ortaya çıkar ve gelecekteki işleyişin temellerini oluşturur. Üçüncü olarak, bireyler yaşamları boyunca değişim ve büyüme geçirirler.

Sağlamlık kavramı, çoklu mekanizmaların karmaşık etkileşimi ile karakterize edilen bir yapıdır. Bu kavram, bireylerin zorluklarla başa çıkma ve kişisel gelişimlerini kolaylaştırma kapasitelerini kapsar (Windle, 2011). Bireylerin günlük yaşamın talepleriyle başa çıkma ve müzakere süreci yoluyla zorlukların üstesinden gelme kapasitesi, sağlamlık kavramının temel bir unsurunu oluşturmaktadır (Rutter, 2006). Bununla birlikte, sağlamlık teorisi, bireylerin karmaşık bir çevre içinde yer aldığını ve kişisel ilişkilerin, kültürel normların, ekonomik yapıların ve nörobiyolojik süreçlerin sağlamlık üzerinde önemli bir etkiye sahip olduğunu ileri sürmektedir (Southwick ve ark., 2014). Psikolojik sağlamlığı etkileyen değişkenlerin birbirleriyle nasıl etkileşime girdiğini anlamak çok önemlidir, çünkü bu, bireylerin tepki verme biçimlerini aydınlatmak için gereklidir (Rutter, 2012). Sağlamlığın tanımlanması, değişim mekanizmalarının belirlenmesi ve bireylerin zorluklara nasıl tepki verdiklerinin analiz edilmesi, sağlamlık kavramının kapsamlı bir şekilde anlaşılması için gereklidir (Southwick ve ark., 2014).

Araştırmacılar, sağlamlığı stres faktörlerinin olumsuz etkilerine uyum sağlamayı teşvik eden bir özellik olarak tanımlamıştır (Connor ve Zhang, 2006). Aynı şekilde, olumsuz olaylardan sonra sağlıklı bir işleyişin istikrarlı bir şekilde devam etmesi ve sıkıntılara olumlu uyumu kolaylaştırmak için iç ve çevresel kaynakları harekete geçiren dinamik bir süreç olduğunu ileri sürmüşlerdir (Bonanno ve ark., 2015). Sağlamlık kavramı sadece zorluklara dayanma kapasitesi değildir; aynı zamanda bu tür koşullara rağmen gelişme yeteneğini de

kapsar. Bireyler zorluklarla karşılaşarak gelişip büyüyebildiğinden, dayanıklılık göstermek için belirli bir risk derecesi gereklidir (Tay ve Lim, 2020).

Psikolojik sağlamlığın tanımının herkes için farklı olmasına rağmen bazı ortak noktaları ön plana çıkmaktadır. Bu noktalar psikolojik sağlamlığın bir veya birden daha fazla risk durumlarına sahip olması, dinamik bir süreci kapsıyor olması, oluşan uyumsuz olaylarla başa çıkabilme ve buna rağmen kişinin iç ve dış uyumunu sağlıklı bir şekilde sağlaması şeklindeki süreçle açıklanabilir (Demircioğlu ve Yoldaş, 2019).

Psikolojik sağlamlığı teşvik etmeyi amaçlayan müdahalelerin etkili olabilmesi için, bireyin kaynaklarının (psikolojik, sosyal veya maddi) ve bağlamının kapsamlı bir şekilde anlaşılması gerekir. Bu anlayış, anlamlı değişimin etkili bir şekilde gerçekleşmesine yardımcı olur (Fletcher ve Sarkar, 2013). Önemli sıkıntılar bağlamında, sağlamlık sürecinin bir sonucu olarak güçlü yönler yıllar sonra ortaya çıkabilir. Bu doğrultuda sağlamlık bir süreçtir (Luthar, 2015).

1.5.3. Psikolojik Sağlamlığın Mekanizmaları

Rutter ve Masten gibi sağlamlık teorisyenlerine göre, koruyucu mekanizmalar sağlamlığın anlaşılmasında önemlidir. Koruyucu mekanizmalar, bir kişinin risk durumuna verdiği tepkiyi pozitif yönde değiştirir. Bu mekanizmalar adaptif süreçleri teşvik eder ve olumsuz süreçleri hafifletebilir (Masten ve Cicchetti, 2016). Koruyucu mekanizmaların amacı, riskin etkilerini azaltmak, olumsuz zincirleme reaksiyonlarını kırmak, öz-yeterlilik oluşturmak ve yeni fırsatlar yaratmaktır. Koruyucu mekanizmalar müdahale gerektirmeden ya da dış müdahale ile ortaya çıkabilir (Azeez ve Dubey, 2023). Koruyucu mekanizmalar kırılganlık veya risk mekanizmalarından farklıdır, çünkü adaptif işlevsellikle ilişkilidirler. Sağlamlık bağlamında koruyucu mekanizmanın tercih edilen bir terim olduğu belirtilir. Mekanizma terimi, sağlamlığın doğasını yansıtır ve tek bir faktörün adaptif sonuçlar için yeterli olmadığını gösterir. Sonuç olarak, koruyucu mekanizmalar sağlamlık için önemli faktörlerdir (Shean, 2015).

Koruyucu mekanizmalar, bireyler üzerindeki etkilerine bağlı olarak çeşitli şekillerde ortaya çıkabilir. Zimmerman (2013) tarafından sunulan mekanizma tipolojisi ve sağlamlık süreci modelleri, bu mekanizmaların farklı

türlerini açıklamaktadır. Bir faktörün doğrudan olumlu etkileri, telafi edici sağlamlık modellerine karşılık gelir. Örneğin, yoksulluk içinde yaşayan gençlerin ebeveynlerinin davranışlarını izlemesi, gençlerin şiddet eylemlerinde bulunma olasılığını azaltabilir. Koruyucu faktör modelleri ise risk faktörlerinin negatif etkilerini hafifleten veya azaltan kaynakları açıklar (Artuch-Garde ve ark., 2017). Örneğin, yoksulluk ve şiddet arasındaki ilişki, birden fazla ebeveyne sahip gençler (yani üvey anne ya da baba) arasında daha zayıf olabilir. Meydan okuma modelleri ise risk faktörleri ile sonuçlar arasında eğrisel bir ilişkiyi tasvir eder. Düşük ve yüksek düzeyde riskli durumlar olumsuz sonuçlarla ilişkilendirilirken, orta düzeyde riskli durumlar bireylerin başa çıkma becerilerini geliştirmesine ve kaynakları kullanmasına olanak sağlar. Bu çalışmalar, bireylerin koruyucu mekanizmalarını çalışmanın farklı yönlerini açıklamak için kullanmışlardır (Graber ve ark., 2015).

1.5.3.1. Koruyucu mekanizmalar: Bireysel düzey

Koruyucu aile ortamı, çocukların sağlamlığını teşvik etmede önemli bir faktör olarak tanımlanmıştır (Juliano ve Yunes, 2014). Ebeveyn desteğinin sağlanması, çocukların riskli durumlarla başa çıkmasını sağlar ve madde kullanımı, şiddet ve alkol bağımlılığı gibi sorunlarla başa çıkma kapasitesinin artmasıyla ilişkilendirilir (Dias ve Cadime, 2017). Güvenli bağlanma, sağlamlığı teşvik etmede ve psikolojik işlevselliği güçlendirmede çok önemli bir rol oynar (Resnick, 2000). Ebeveyn gözetiminin varlığının, yüksek riskli ortamlarda ikamet eden gençlerin sağlamlığını artırdığı gösterilmiştir (Betancourt ve ark., 2015). Sosyal destek, yaş, bölge, kültür ve risk faktörleri arasında tutarlı bir etkinlik sergileyen önemli bir koruyucu mekanizma olarak hizmet etmektedir (Li ve ark., 2015). Sosyal desteğin yetersizliği travma sonrası stres bozukluğunun gelişimini hızlandırabilir ve olumsuz psikolojik tepkilere yol açabilir. Sosyal destek algısı, somut desteğin sağlanmasından daha büyük önem taşımaktadır. Önemli olan, kişinin gözlemlenebilir bir destek alıp almadığı değil, gerektiğinde başvurabileceği anlamlı bir ilişkiye sahip olup olmadığıdır (Malecki ve Demaray, 2003).

1.5.3.2. Koruyucu mekanizmalar: Sosyal düzey

Yüksek düzeyde yoksulluk yaşayan toplumlarda ve dezavantajlı geçmişe sahip bireylerde, eğitim sıklıkla sağlamlığın bir göstergesi olarak tanımlanmaktadır (Abelev, 2009). Akademik başarı ile psikolojik refah, fiziksel sağlık ve istihdam beklentileri de dahil olmak üzere bir dizi diğer faktör arasındaki bağlantı ışığında, akademik sağlamlık önemli bir husustur. Akademik sağlamlık, sürekli bağlılık, okula bağlılık ve bütünsel destek ile karakterize edilir (Wang ve Gordon, 2012). Eğitim, bireylere afetler sırasında uzun vadeli sağlamlığı kolaylaştırmak için gerekli mali ve sosyal kaynakları sağlayabilir. Kültür, etnik köken ve bağlamın etkisi, bir dereceye kadar koruma sağlamaya hizmet edebilir (Abramson ve ark., 2015). Kültürel değerler ve ilişkiler, hem maddi hem de maddi olmayan kaynaklar sunarak kişiler arası sağlam bağların oluşmasını kolaylaştırır (Valdivieso-Mora ve ark., 2016). Kültür, sosyal bağlantıları güçlendirmeye hizmet etmekte ve ailevi hizmetlerin sağlanmasını ve çatışmaların yorumlanmasına yardımcı olan ahlaki değerlerin benimsenmesini teşvik etmektedir (Turiel, 2002).

1.5.4. Psikolojik Sağlamlığın Risk Faktörleri

"Risk faktörleri" terimi, çocukluk ve ergenlik döneminde meydana gelen olumsuz deneyimleri ve felaketleri tanımlamak için kullanılır. Bu deneyimler bir dizi faktöre atfedilebilir (Trickey ve ark., 2012). Bu faktörler arasında yoksulluk, ebeveynlerdeki psikolojik sorunlar veya hastalıklar, genetik bozukluklar, cinsel istismar, boşanma, doğal afetler ve terörizm yer almaktadır (Lester ve ark., 2021). Belirlenen risk faktörleri ise yoksulluk, düşük sosyoekonomik durum, aile içi şiddet, annenin eğitim düzeyi, genetik bozukluklar ve ebeveynlerdeki patolojik semptomlardır (Maunakea ve ark., 2024). Garmezy ve Masten (1986), psikolojik sağlamlığın önemli bir yönü olarak risk faktörlerinin önemini vurgulamakta ve psikolojik sağlamlık tanımlarının bu faktörleri kapsaması gerektiğini belirtmektedir. Ancak Masten, sadece belirgin bir risk durumunun olmamasının bir bireyin psikolojik olarak sağlam kabul edilmesi için yeterli olmadığını ileri sürmektedir. Bu risk faktörleri, gelecekteki gelişimsel sorunların potansiyelinin göstergeleri olarak kabul edilmektedir (Kraemer ve ark., 2001).

Risk altındaki çocuklarda davranış problemleri, madde bağımlılığı ve erken gebelik gibi olumsuz deneyimlerin yaşanma olasılığı, bir dizi faktörün bir

araya gelmesiyle artmaktadır (Dube ve ark., 2003). Sağlamlık konusunda yapılan araştırmalar, birden fazla risk faktörünün bir arada var olduğunu ve sağlıklı yaşamı tehdit ettiğini göstermektedir (Gore ve Eckenrode, 1996). Çoklu risk faktörlerinin kümülatif etkisi sağlamlık kavramını etkilemektedir. Çalışmalara göre, risk faktörleri genellikle aynı zamanda ortaya çıkar ve birikir. Özellikle düşük sosyoekonomik statüdeki ailelerde yetişen çocuklar daha az koruyucu özelliklere sahiptir ve daha stresli yaşam olaylarına maruz kalma eğilimindedir. Bu durum, zihinsel kapasitelerinin daha düşük olduğu ve çeşitli alanlarda daha az yetenek ve beceri gösterdikleri sonucunu ortaya koymaktadır. Sonuç olarak, risk altındaki çocukların sağlıklı gelişimleri için risk faktörlerinin dikkate alınması ve uygun destek ve önlemlerin alınması gerekmektedir (Evans ve ark., 2013).

Psikolojik sağlamlık ile koruyucu ve risk faktörleri bağlamında yapılan çalışmalara bakıldığında; Rutter (1987) 'koruyucu faktörler' üzerine odaklanmış, Karaırmak (2006) kişisel faktörler arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Gizir (2007) tarafından yapılan çalışmada psikolojik sağlamlığın risk ve koruyucu faktörleri arasındaki ilişki ortaya konmuş, Terzi (2008) 'içsel koruyucu faktörleri' incelemiş, Arslan (2015) çocuklarda bireysel koruyucu faktörleri ele almış, Demircioğlu ve Yoldaş (2019) ise risk faktörleri ve koruyucu faktörleri psikososyal açıdan incelemiştir. Tablo 1’de risk faktörleri ile ilgili bilgiler sunulmuştur (Durlak, 1998).

Tablo 1

Psikolojik Sağlamlık ile İlgili Sekiz Temel Sonuç için Risk Faktörleri

ANALİZ DÜZEYİ	Davranışsal problemler	Okul başarısızlığı	Kötü fiziksel sağlık	Fiziksel yaralanma	Fiziksel istismar	Hamilelik	Uyuşturucu Aids
Toplumsal							
Yoksul mahalle	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Etkisiz sosyal politika	✓	✓	✓		✓	✓	
Okul							
Düşük kaliteli okullar	✓	✓	✓			✓	✓
Akran							
Olumsuz akran baskısı/modelleme	✓	✓	✓			✓	✓
Akran reddi	✓				✓		
Aile							
Düşük SED	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ebeveyn psikopatı	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Evlilik uyuşmazlığı	✓	✓	✓	✓	✓	✓	
Çocukları cezalandırma	✓	✓					
Bireysel							
Hedef sorunun erken başlaması	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Diğer alanlardaki problemler	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Diğer[a]							
Stres[b]	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

a Erken cinsel aktivite bir risk faktörüdür.
b Stres her düzeyde ortaya çıkabilir ve çocukları doğrudan veya ebeveynler, akranlar ve öğretmenler aracılığıyla dolaylı olarak etkileyebilir.

1.5.3. Psikolojik Sağlamlığın Koruyucu Faktörleri

Psikolojik sağlamlığın ve bunu etkileyebilecek koruyucu ve risk faktörlerinin incelenmesine yönelik önemli sayıda araştırma yapılmıştır (Rutter,

1985). Rutter (1987) psikolojik sağlamlığın, bireyin travmatik olaylardan kurtulma kapasitesini belirleyen yapısal bir unsur olduğunu ve iyi olma hali ile pozitif bir korelasyona sahip olduğunu ileri sürmüştür. Karaırmak'a (2006) göre öz yeterlilik, bireyin başarıya ulaşmak için algıladığı yetenek olarak tanımlanabilir. Gizir (2007) sosyal desteğin zorlukların üstesinden gelmek ve iyi olma halini artırmak için paha biçilmez bir kaynak oluşturduğunu belirtmektedir. Yapılan bir çalışmada öğrencilerin akademik stresi ile sosyal destek arasında pozitif bir korelasyon tespit edilmiştir (Arslan, 2015). Bu çalışmalar, psikolojik sağlamlığın koruyucu ve risk faktörleri üzerindeki etkisini ve bu faktörlerin bireyin iyi olma halini, öz yeterlilik duygusunu ve sosyal destek ihtiyacını nasıl etkilediğini incelemektedir (Demircioğlu ve Yoldaş, 2019). Aşağıda koruyucu faktörler ile ilgili bilgiler sunulmuştur (Durlak, 1998).

Tablo 2

Psikolojik Sağlamlık ile İlgili Sekiz Ana Temel Sonuç İçin Koruyucu Faktörler

ANALİZ DÜZEYİ	Davranışsal problemler	Okul başarısızlığı	Kötü fiziksel sağlık	Fiziksel yaralanma	Fiziksel istismar	Hamilelik	Uyuşturucu	Aids
Toplumsal								
Sosyal normlar	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Etkili sosyal politika	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓
Okul								
Yüksek kaliteli okullar	✓	✓				✓	✓	✓
Akran								
Olumlu akran modelleme	✓	✓		✓		✓	✓	✓
Aile								
İyi ebeveyn-çocuk ilişkisi	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bireysel								
Kişisel & sosyal beceriler	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Öz-Yeterlilik	✓	✓				✓	✓	✓
Diğer								
Sosyal destek[a]	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

a Sosyal Destek her düzeyde gerçekleşebilir ve ebeveynlere, akranlara ve öğretmenlere yardım ederek çocuklara doğrudan veya dolaylı olarak yardımcı olabilir.

1.5.5. Psikolojik Sağlamlık ile ilgili Yapılan Çalışmalar

İsrail'de yapılan çalışmaların bulguları, bireysel sağlamlığın travma sonrası güç/kırılganlık oranı olarak kavramsallaştırılabileceğini göstermektedir. Bu, sağlamlığın hem iyileşmeyi kolaylaştıran kaynakları hem de bunu engelleyebilecek risk faktörlerinin düzeyini kapsayan geçerli bir endeks olarak anlaşılabileceğini göstermektedir. Bu bakış açısı Zeidner ve Kampler'in (2020) çalışmalarıyla da desteklenmektedir. Ancak, bu çalışmalar risk faktörlerinin durumunu ve koruyucu faktörlere kıyasla konumlarını analiz etmemiştir. Bu analiz, sağlamlık yapısı için risk faktörlerinin göreceli önemini belirlemek açısından önemlidir. Sağlamlık tanımında koruyucu faktörlerin risk faktörlerine göre daha fazla ağırlık kazanabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla, risk faktörlerinin aslında bireysel sağlamlığın bağımsız negatif göstergeleri olduğunu göstermek, sağlamlık teorisine önemli bir katkı sağlayabilir (Eshel ve ark., 2018).

Li ve arkadaşlarının (2011) yaptığı çalışmada Çin'de yaşayan ergenlerin psikolojik sağlamlığı, risk ve koruyucu faktörleri incelenmiştir. Risk faktörü olarak görülen aile katılımının ve bireyin okula devam etmesinin problem davranışları arttırdığı ve psikolojik sağlamlığını olumsuz etkilediği tespit edilmiştir. Aile bağlılığının ve okuldaki fırsatların problem davranışları azalttığı ve sağlamlığı olumlu yönde etkilediği belirtilmiştir. Bunun dışında akademik olarak başarısızlık ve yüksek bir başarı beklentisi içinde olmanın da psikolojik sağlamlığı önemli düzeyde etkileyen faktörler arasında olduğu görülmüştür.

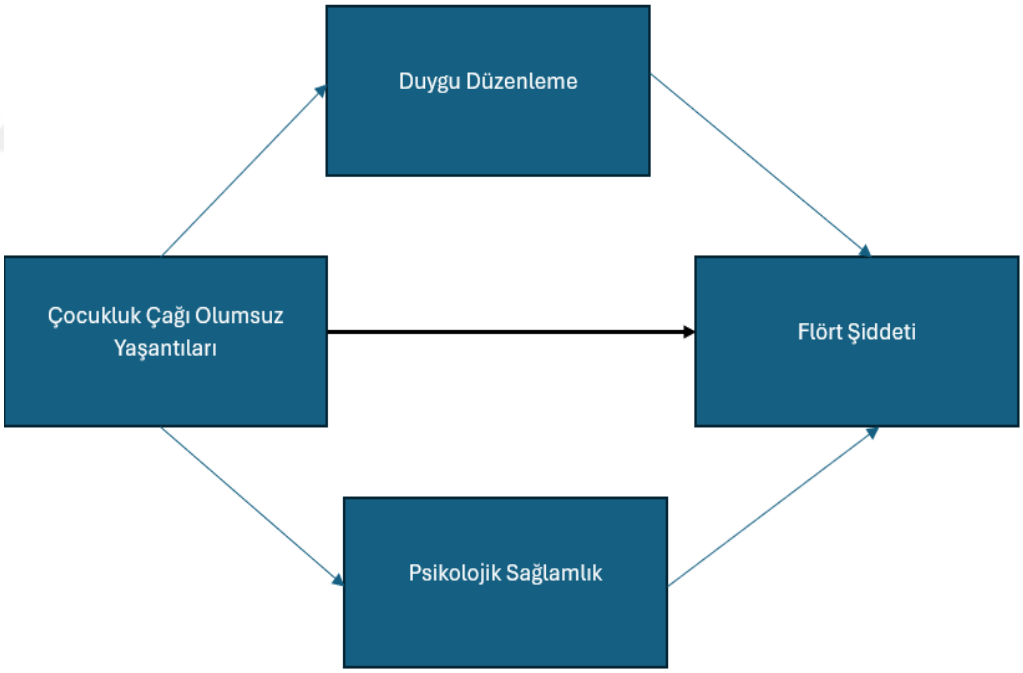
Özpirincci (2017) yapmış olduğu çalışmada ergenlerin değerlerinin artmasıyla beraber psikolojik sağlamlık ve yaşam doyumu arasında pozitif yönlü anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmada aynı bireylerin psikolojik sağlamlık ve yaşam doyumları arasında da pozitif yönlü anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir.

BÖLÜM II: YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırmanın katılımcıları, veri toplama araçları, veri toplama sürecinde kullanılan metodoloji ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler sunulmaktadır.

2.1. Araştırma Modeli

Bu araştırma beliren yetişkinlikte çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolü arasındaki ilişkide aracılık etkisini ortaya koymak için ilişkisel tarama modeline uygun olarak gerçekleştirilmiştir. İlişkisel tarama modeli, iki ya da daha çok sayıdaki değişken arasındaki birlikte değişimin varlığını ve/veya derecesini belirlemeyi amaçlayan araştırma modelidir (Karasar, 2012). Araştırma kapsamında test edilmek üzere Şekil 1.1'de verilen hipotetik model aşağıdaki şekilde belirlenmiştir.

Şekil 1

Hipotetik Model

2.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 19-26 yaş aralığında bireyler oluşturmaktadır. Bu evreni temsilen İstanbul'da ikamet eden 19-26 yaş aralığındaki 454 (393 kadın, 61 erkek) yetişkin kolayda örnekleme yoluyla seçilmiştir. Kolayda

örnekleme yöntemi tesadüfî olmayan bir örnekleme olup araştırmacının kolaylıkla ulaşabildiği, birimleri ifade etmektedir. Kolayda örnekleme yönteminde veriler hızlı bir şekilde toplanmakta olup araştırmacılara zaman tasarrufu sağlar ve bu nedenle de son derece ekonomiktir (Baştürk ve Taştepe, 2013). Örneklem büyüklüğünü belirlemek için öncelikle güven aralığına karar verilmiştir. Bu araştırmada %95 güven aralığı kullanılmıştır. Evren büyüklüğü için 2023 yılında İstanbul'da ikamet eden bireyler baz alınmıştır. Belirli evrende örneklem belirlemek için kullanılan formül aşağıda belirtilmiştir.

Belirli evrende örneklem büyüklüğünün hesaplanması:

N=Evrendeki birey sayısı, n=Örnekleme alınacak birey sayısı, p= İncelenecek olayın görülüş sıklığı (olasılığı), q= İncelenecek olayın görülmeyiş sıklığı (1-p), t= Belirli serbestlik derecesinde ve saptanan yanılma düzeyinde t tablosunda bulunan teorik değer, d= Olayın görülüş sıklığına göre yapılmak istenen + sapma olarak simgelenmiştir. t:1.96'dır ve □=0.05 de ∞ serbestlik derecesindeki t değeridir.

$$N = \frac{N\ t^2\ p\ q}{d^2(N-1) + t^2\ p\ q}$$

N= 30000.(1.96)²x0.50x0.50\(0.05) ²(30000-1)+(1.96)²x0.50x0.50=379.3

Yukarıdaki formüle göre araştırmada tahmini minimum 400 katılımcı yer almıştır.

2.3. Veri Toplama Araçları

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından geliştirilen katılımcıların yaşı, cinsiyeti, medeni durumu ve eğitim durumu gibi bilgilerinin yer aldığı formdur.

2.3.2. Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar Ölçeği

Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları Ölçeği (ÇODYÖ) 1997 yılında CDC ve Permanente tarafından geliştirilmiş, 2013 yılında Ulukal ve arkadaşları tarafından Türkçeye çevrilmiş ancak geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmamıştır. 2018 yılında Gündüz ve arkadaşları Türkçeye uyarlamış ve geçerlik güvenirlik çalışmalarını yapmışlardır. Bu ölçek çocukluk çağı travmalarını sorgulayan 10 maddeden oluşmaktadır. Sorular sadece 'evet'

seçeneğini içermekte, aksi takdirde boş bırakılmaktadır. Kesme değeri bulunmayan ölçeğin toplam puanı 0 ile 10 arasında değişmektedir. Kesme değeri belirlenmemiş olan ölçekten alınan yüksek puan bireyin çocukluk çağına dair yaşadığı olumsuz yaşantıların düzeyini ifade etmektedir (Gündüz ve ark., 2018). Ölçeğin iç tutarlık Cronbach alfa değeri 0,74 olarak bulunmuştur.

2.3.3. Flört Şiddeti Tutum Ölçeği

Flört Şiddeti Tutum Ölçeği, Terzioğlu ve arkadaşları (2016) tarafından bireylerin flört ilişkilerindeki şiddete yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla geliştirilmiş 5'li Likert tipi bir ölçektir. Flört şiddetine yönelik tutumlar için puanlama şu şekilde yapılmıştır: Birey kesinlikle katılıyorsa '5' puan, katılıyorsa '4' puan, kararsızsa '3' puan, katılmıyorsa '2' puan ve kesinlikle katılmıyorsa '1' puan verilmiştir. Buna göre, ölçekteki her bir madde için alınabilecek en yüksek puan 5, en düşük puan ise 1'dir. 1-5 maddeleri Genel Şiddet Alt Boyutunu, 6-10 maddeleri Fiziksel Şiddet Alt Boyutunu, 11-16 maddeleri Duygusal Şiddet Alt Boyutunu, 17-21 maddeleri Ekonomik Şiddet Alt Boyutunu, 22-28 maddeleri ise Cinsel Şiddet Alt Boyutunu ölçmektedir. Bu ölçeklerden alınan puanların ortalamasının 5'e yaklaşması bireylerin flört şiddetine sahip olduğu tutumlarının flört şiddetini desteklemediğini göstermektedir. (Terzioğlu ve ark., 2016). Bu araştırmada alt boyutların haricinde flört şiddeti tutum ölçeği toplam puanları da analize dahil edilmiştir. Ölçeğin Cronbach-alpha güvenirlik katsayısı 0.91 olarak belirlenmiştir.

2.3.4. Duygu Düzenleme Ölçeği

Duygu düzenleme ölçeği, Gross ve John (2003) tarafından geliştirilen bir ölçektir. Ölçek, bireylerin yeniden değerlendirme ve bastırma olmak üzere iki duygu düzenleme stratejisini değerlendirmektedir. Ölçek, 10 madde içermekte olup, yanıtlar 7'li Likert tipi bir ölçekte verilmektedir. Yeniden değerlendirme alt ölçeği, olumlu duygular hissetmek için düşünceleri değiştirme fikrini içermektedir. Bastırma alt ölçeği ise duyguları kendine saklama stratejisini incelemektedir. Yeniden değerlendirme alt ölçeği için puan aralığı 6 ile 42 arasında değişmektedir. Bastırma alt ölçeği için ise puan aralığı 4 ile 28'dir. Ölçeğin yeniden değerlendirme faktörü için iç güvenirlik katsayısı .80 ile .82 arasında değişirken, bastırma faktörü için ise .73 ile .76 arasında değişmektedir.

Test-tekrar test güvenirliği ise üç aylık aralıklarla yapılan testlerde .69 olarak bulunmuştur (Gross ve John, 2003). Eldeleklioğlu ve Eroğlu 2015 yılında duygu düzenleme ölçeğini Türkçeye uyarlamıştır. Çalışmaları, ölçeğin Türkçe versiyonunun orijinal formuna eşdeğer olduğunu bulmuştur. Doğrulayıcı faktör analizleri, Türkçe versiyonun yeniden değerlendirme ve bastırmadan oluşan iki faktörlü bir yapıya sahip olduğunu göstermiştir. Ayrıca, çoklu grup analizleri ölçeğin cinsiyetler arasında faktöriyel değişmezliğe sahip olduğunu göstermiştir. Alt ölçeklerin iç tutarlılık ve test-tekrar test güvenilirlikleri tatmin edici bulunmuştur. Cronbach Alpha değeri yeniden değerlendirme ve bastırma alt boyutları için sırasıyla .78 ve .73 olarak bulunmuştur. Bu bulgular, Duygu Düzenleme Ölçeğinin Türkçe versiyonunun tatmin edici psikometrik özelliklere sahip olduğunu ve Türk üniversite öğrencileri arasında duygu düzenleme çalışmalarında kullanılabileceğini göstermektedir (Eldeleklioğlu ve Eroğlu, 2015).

2.3.5. Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği (KPSÖ)

Ölçek ilk olarak Smith ve diğerleri (2008) tarafından geliştirilmiş ve daha sonra Doğan (2015) tarafından Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek tek boyutlu olup altı maddeden ve beşli Likert tipi yanıt ölçeğinden oluşmaktadır. Türkçe uyarlamada yapının dağılımı açımlayıcı ve doğrulayıcı faktör analizleri ile incelenmiştir. Sonuçlar, tek faktörlü bir yapının toplam varyansın %54'ünü açıkladığını göstermiştir. Ölçek oranlarının faktör yükleri 0,63 ile 0,79 arasında değişmekte olup, Cronbach alfa katsayısı 0,83 olarak belirlenmiştir. Ölçeğin geçerlilik çalışmaları Oxford Mutluluk Ölçeği, Ego Dayanıklılık Ölçeği ve Connor-Davidson Dayanıklılık Ölçeği ile de yapılmıştır. Mevcut KPSÖ ile bu ölçekler arasındaki korelasyon katsayıları sırasıyla .40 ($p < .001$), .61 ($p < .001$) ve .66 ($p < .001$) olarak bulunmuştur. Ayrıca, iç yapı katsayısı .86 olarak hesaplanmıştır (Doğan, 2015).

2.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmada, tanımlayıcı istatistik amacıyla ortalama, standart sapma, medyan, basıklık ve çarpıklık değerleri kullanılmıştır. Çalışma, verilerin normallik analizini de içermektedir (Khatun, 2021). Gruplar arasındaki ortalama farklılıkların değerlendirilmesi parametrik olmayan analizler kullanılarak

yapılmıştır (Sedgwick, 2015). Değişkenler arasındaki ilişkilerin değerlendirilmesi korelasyon ve yapısal eşitlik modellemesi kullanılarak gerçekleştirilmiştir (Bielby ve Hauser, 1977; Franzese ve Iuliano, 2018). Bu araştırmanın amaçları doğrultusunda toplanan veriler, IBM SPSS 25 yazılım paketi ve IBM SPSS Macro Process eklenti modülleri kullanılarak analize tabi tutulmuştur. Tüm araştırma projesi boyunca 0.05 istatistiksel anlamlılık düzeyi kullanılmıştır (Di Leo ve Sardanelli, F. 2020).

BÖLÜM III: BULGULAR

3.1. Tanımlayıcı İstatistikler

Çalışmanın bu bölümünde, araştırma sürecinde toplanan verilerin istatistiksel analizi sunulmaktadır.

Tablo 3

Demografik Değişkenlere Ait Frekans ve Yüzde Değerleri

Değişkenler	**Min. – Max.**	**Ort. ± SS**
Yaş	19-26	21.5 ± 3.0
	n	***%***
Cinsiyet		
Erkek	61	13.4
Kadın	393	86.6
Toplam	454	100
Medeni Durum		
Bekar	344	75.8
Evli	22	4.8
İlişkisi var	88	19.4
Toplam	454	100
Eğitim Durumu		
Lise ve altı	41	9.0
Ön lisans	98	21.6
Lisans	295	65.0
Lisansüstü	20	4.4
Toplam	454	100

Tablo 1'de, araştırmaya katılanların yaş ortalamasının 22 yaş olduğu görülmüştür. Araştırmaya katılanların %86.6'sı kadın, %75.8'i bekar, %65'i lisans mezunu olduğu belirlenmiştir.

3.2. Güvenirlik Analiz Sonuçları

Tablo 4

Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçeklerin Güvenilirlik Analiz Sonuçları

Ölçekler		**Cronbach's Alpha**	**Madde Sayısı**
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar Ölçeği		0.748	10
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği		0.750	28
Genel Şiddet		0.730	5
Fiziksel Şiddet		0.740	5
Duygusal Şiddet		0.739	6
Ekonomik Şiddet		0.700	5
Cinsel Şiddet		0.723	7
Duygu Düzenleme Ölçeği	Yeniden Değerlendirme	0.711	6
	Bastırma	0.705	4
Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği		0.845	6

Tablo 2'de, "Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar Ölçeği" güvenilirliğinin 0.748, Flört Şiddeti Tutumu Ölçeği güvenilirliği 0.750 "Genel Şiddet Ölçeği" güvenilirliği 0.730, Fiziksel Şiddet Ölçeği" güvenilirliği 0.740'', Duygusal Şiddet Ölçeği" güvenilirliği 0.739'', Ekonomik Şiddet Ölçeği" güvenilirliği 0.700'', Cinsel Şiddet Ölçeği" güvenilirliği 0.723'' "Duygu Düzenleme Ölçeği ("Yeniden Değerlendirme Ölçeği" güvenilirliği 0.711, "Bastırma Ölçeği") güvenilirliği 0.705 ve "Kısa Psikolojik Sağlamlık Ölçeği" güvenilirliğinin 0.845 olduğu tespit edilmiştir. Bu bulgular ölçeklerin güvenilir düzeyde olduğunu göstermektedir.

3.3. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Betimleyici İstatistikler

Tablo 5

Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçek Puanlarına Ait Tanımlayıcı İstatistikler

Değişkenler	***Min. – Max.***	***Ort. ± SS***	***Medyan (IQR)***
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar	1.0- 10.0	2.7 ± 1.8	2.0 (9.0)
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği	1.0- 3.3	1.9 ± 0.3	1.9 (0.4)
Genel Şiddet	1.0- 3.1	1.8 ± 0.3	1.7 (0.4)
Fiziksel Şiddet	1.0- 3.2	1.8 ± 0.3	1.8 (0.4)
Duygusal Şiddet	1.0- 3.2	1.8 ± 0.3	1.8 (0.4)
Ekonomik Şiddet	1.0- 3.2	1.8 ± 0.3	1.8 (0.4)
Cinsel Şiddet	1.0- 3.1	1.7 ± 0.3	1.8 (0.4)
Duygu Düzenleme	14.0- 68.0	44.2 ± 8.3	45.0 (11.0)
Yeniden Değerlendirme	6.0- 42.0	30.0 ± 6.5	30.0 (9.0)
Bastırma	4.0- 28.0	14.2 ± 5.2	15.0 (8.0)
Psikolojik Sağlamlık	6.0- 30.0	18.0 ± 4.7	18.0 (6.0)

Tablo 3'te, Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar (2.7 ± 1.8) ortalama, Flört Şiddeti Tutumu Ölçeği (1.9 ± 0.3) ortalama, Genel Şiddet (1.8 ± 0.3) ortalama, Fiziksel Şiddet (1.8 ± 0.3) ortalama, Duygusal Şiddet (1.8 ± 0.3) ortalama, Ekonomik Şiddet (1.8 ± 0.3), Cinsel Şiddeti(1.8 ± 0.3) ortalama ve Duygu Düzenleme ölçeği toplam puanı (44.2 ± 8.3), Yeniden Değerlendirme alt boyut ölçeği (30.0 ± 6.5) ve Bastırma alt boyut ölçeği (14.2 ± 5.2), Psikolojik Sağlamlık ölçeği toplam puanı (18.0 ± 4.7) ortalama ile dağıldığı görülmüştür.

3.4. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Normallik Analizleri

Tablo 6

Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçeklerinin Normallik Analiz Sonuçları

Değişkenler		**Kolmogorov-Smirnov**			**Shapiro-Wilk**		
		İstatistik	***sd***	***p***	***İstatistik***	***sd***	***p***
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar		0.199	275	<0.001	0.846	275	<0.001
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği		0.081	454	<0.001	0.973	454	<0.001
Genel Şiddet		0.080	454	<0.001	0.980	454	<0.001
Fiziksel Şiddet		0.079	454	<0.001	0.972	454	<0.001
Duygusal Şiddet		0.078	454	<0.001	0.971	454	<0.001
Ekonomik Şiddet		0.082	454	<0.001	0.977	454	<0.001
Cinsel Şiddet		0.077	454	<0.001	0.976	454	<0.001
Duygu Düzenleme	Yeniden Değerlendirme	0.064	454	<0.001	0.983	454	<0.001
	Bastırma	0.069	454	<0.001	0.986	454	<0.001
Psikolojik Sağlamlık		0.066	454	<0.001	0.991	454	0.007

Tablo 4'te Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu Ölçeği, Genel Şiddeti, Fiziksel, Duygusal Ekonomik ve Duygusal Şiddet, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık ölçek puanlarının normal dağılım sergilemediği görülmüştür ($p<0.05$). Bu nedenle analizler parametrik olmayan analizlerle devam edilmiştir.

3.5. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Karşılaştırılma Analizleri

Tablo 7

Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçek Puanlarının Cinsiyete Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Ölçek Boyutları	**Cinsiyet**	**n**	**Medyan (IQR)**	**Karşılaştırma**
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar	Erkek	61	3.0 (3.0)	Z=0.367; p=0.714
	Kadın	393	2.0 (3.0)	
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği	Erkek	61	2.9 (0.5)	Z=2.778; p=0.005
	Kadın	393	2.1 (0.4)	

Tablo 7'nin devamı

Genel Şiddeti		Erkek	61	2.1 (0.5)	Z=0.251; p=0.214
		Kadın	398	1.9 (0.3)	
Fiziksel Şiddet		Erkek	61	2.5(0.4)	Z=0.157; p=0.114
		Kadın	393	2.3(0.4)	
Duygusal Şiddet		Erkek	61	2.3(0.4)	Z=0.057; p=0.104
		Kadın	393	2.2(0.4)	
Ekonomik Şiddet		Erkek	61	2.3(0.4)	Z=0.132; p=0.115
		Kadın	393	2.3(0.4)	
Cinsel Şiddet		Erkek	61	2.1(0.3)	Z=0.111; p=0.095
		Kadın	393	2.1(0.3)	
Duygu Düzenleme	Yeniden Değerlendirme	Erkek	61	29.0 (9.5)	Z=0.787; p=0.432
		Kadın	393	31.0 (9.0)	
	Bastırma	Erkek	61	17.0 (6.5)	Z=4.821; p<0.001
		Kadın	393	14.0 (7.0)	
Psikolojik Sağlamlık		Erkek	61	19.0 (5.5)	Z=3.177; p=0.001
		Kadın	393	18.0 (6.0)	

Tablo 5'te çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının cinsiyete göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$).

Flört şiddeti tutumunun cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda flört şiddeti tutumunun cinsiyete göre farklılık gösterdiği bulunmuştur. ($Z=2.778$; $p=0.005$; $p<0.05$). Böylece erkeklerin Flört Şiddeti Tutumunun daha yüksek olduğu görülmüştür.

Genel şiddet, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddetinin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddetin cinsiyete göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$).

Yeniden değerlendirmenin cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda yeniden değerlendirmenin cinsiyete göre farklılık göstermediği bulunmuştur. ($p>0.05$).

Bastırmanın cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda duygu düzenlemenin cinsiyete göre farklılık gösterdiği bulunmuştur. ($Z=4.821$; $p<0.001$). Böylece erkeklerin bastırmasının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Psikolojik sağlamlığın cinsiyete göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda psikolojik sağlamlığın cinsiyete göre farklılık gösterdiği bulunmuştur. (Z=3.177; p=0.001<0.05). Böylece erkeklerin psikolojik sağlamlığının daha yüksek olduğu görülmüştür.

Tablo 8

Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçek Puanlarının Medeni Duruma Göre Karşılaştırılmasına İlişkin Kruskall Wallis Testi Sonuçları

Ölçek Boyutları		**Medeni Durum**	**n**	**Medyan (IQR)**	**Karşılaştırma**
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar		Bekar	344	2.0 (3.0)	c^2=11.341; p=0.003
		Evli	22	5.0 (5.0)	
		İlişkisi var	88	2.0 (3.0)	
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği		Bekar	344	1.9 (0,3)	c2=2.260; p=0.323
		Evli	22	1.9 (0,3)	
		İlişkisi var	88	1.9 (0,5)	
Genel Şiddet		Bekar	344	1.9 (0,3)	c2=2.133; p=0.343
		Evli	22	1.6 (0,3)	
		İlişkisi var	88	1.3 (0,3)	
Fiziksel Şiddet		Bekar	344	1.9 (0,5)	c2=2.069; p=0.355
		Evli	22	1.8 (0,5)	
		İlişkisi var	88	1.9 (0,5)	
Duygusal Şiddet		Bekar	344	1.8 (0.3)	c^2=2.236; p=0.311
		Evli	22	1.8 (0,3)	
		İlişkisi var	88	1.7 (0,3)	
Ekonomik Şiddet		Bekar	344	1.7 (0,3)	c^2=2.216; p=0.310
		Evli	22	1.7 (0.3)	
		İlişkisi var	88	1.6 (0.3)	
Cinsel Şiddet		Bekar	344	1.6 (0.3)	c^2=2.212; p=0.300
		Evli	22	1.6 (0.3)	
		İlişkisi var	88	1.65(0.3)	
Duygu Düzenleme	Yeniden Değerlendirme	Bekar	344	30.0 (9.0)	c^2=0.957; p=0.620
		Evli	22	30.0 (8.3)	
		İlişkisi var	88	30.5 (9.0)	
	Bastırma	Bekar	344	15.0 (7.0)	c^2=1.441; p=0.487
		Evli	22	16.0 (10.0)	
		İlişkisi var	88	14.5 (6.0)	
Psikolojik Sağlamlık		Bekar	344	18.0 (6.0)	c^2=4.441; p=0.109
		Evli	22	20.0 (3.3)	
		İlişkisi var	88	18.0 (6.0)	

Tablo 6'da çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının medeni duruma göre farklılık gösterdiği bulunmuştur (c^2=6.129; p=0.047; p<0.05). Böylece evlilerin çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının bekarlardan ve ilişkisi olanlardan daha yüksek olduğu görülmüştür.

Flört şiddeti tutumu, genel şiddet, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddetinin medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda flört şiddeti tutumu genel şiddet, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddetinin medeni duruma göre farklılık göstermediği bulunmuştur (p>0.05).

Yeniden değerlendirmenin medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda yeniden değerlendirmenin medeni duruma göre farklılık göstermediği bulunmuştur (p>0.05).

Bastırmanın medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda duygu düzenlemenin medeni duruma göre farklılık göstermediği bulunmuştur (p>0.05).

Psikolojik sağlamlığın medeni duruma göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda psikolojik sağlamlığın medeni duruma göre farklılık göstermediği bulunmuştur (p>0.05).

Tablo 9

Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçek Puanlarının Eğitim Durumuna göre Karşılaştırılması İlişkin Kruskall Wallis Testi Sonuçları

Ölçek Boyutları	Eğitim Durumu	n	Medyan (IQR)	Karşılaştırma
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar	Lise ve altı	41	3.0 (3.0)	c^2=1.271; p=0.736
	Ön lisans	98	2.0 (3.0)	
	Lisans	295	2.0 (3.0)	
	Lisansüstü	20	2.5 (2.5)	
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği	Lise ve altı	41	1.9 (0.3)	c^2=10.798; p=0.013
	Ön lisans	98	2.0 (0.4)	
	Lisans	295	1.9 (0.3)	
	Lisansüstü	20	1.8 (0.3)	
Genel Şiddet	Lise ve altı	41	1.7 (0.3)	c^2=14.666; p=0.111

Tablo 8'in devamı

		Ön lisans	98	1.9 (0.3)	
		Lisans	295	1.8 (0.3)	
		Lisansüstü	20	1.9 (0.3)	
		Lise ve altı	41	1.9 (0.3)	
Fiziksel Şiddet		Ön lisans	98	1.9 (0.3)	c^2=14.798; p=0.113
		Lisans	295	1.9 (0.3)	
		Lisansüstü	20	1.8 (0.3)	
		Lise ve altı	41	1.8 (0.3)	
Duygusal Şiddet		Ön lisans	98	1.8 (0.3)	c^2=14.698; p=0.103
		Lisans	295	1.8 (0.3)	
		Lisansüstü	20	1.7 (0.3)	
		Lise ve altı	41	1.7 (0.3)	
Ekonomik Şiddet		Ön lisans	98	1.7 (0.3)	c^2=14.576; p=0.093
		Lisans	295	1.7 (0.3)	
		Lisansüstü	20	1.6 (0.3)	
		Lise ve altı	41	1.6 (0.3)	
Cinsel Şiddet		Ön lisans	98	1.6 (0.3)	c^2=13.566; p=0.091
		Lisans	295	1.6 (0.3)	
		Lisansüstü	20	1.6 (0.3)	
		Lise ve altı	41	32.0 (9.0)	
	Yeniden Değerlendirme	Ön lisans	98	32.0 (10.0)	c^2=4.104; p=0.250
		Lisans	295	30.0 (8.0)	
Duygu Düzenleme		Lisansüstü	20	30.5 (8.8)	
		Lise ve altı	41	14.0 (7.0)	
	Bastırma	Ön lisans	98	14.0 (8.0)	c^2=1.196; p=0.754
		Lisans	295	15.0 (7.0)	
		Lisansüstü	20	13.0 (8.3)	
		Lise ve altı	41	19.0 (5.0)	
Psikolojik Sağlamlık		Ön lisans	98	18.0 (5.3)	c^2=4.424; p=0.219
		Lisans	295	18.0 (7.0)	
		Lisansüstü	20	18.0 (8.5)	

Tablo 7'de çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının eğitim durumuna göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$).

Flört Şiddeti Tutumunun eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda flört şiddetinin eğitim durumuna göre farklılık gösterdiği bulunmuştur. (c^2=10.798; p=0.013; $p<0.05$).

Çocukluk çağı olumsuz yaşantılarına göre eğitim durumu gruplar arası farkının anlamlı olduğunu belirlemek amacıyla Dunnet C testi yapılmış, sonuçta

ön lisans mezunlarının flört şiddetinin lisansüstü mezunlarından daha yüksek olduğu görülmüştür.

Genel, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddetinin eğitim duruma göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda genel, fiziksel, duygusal, ekonomik ve cinsel şiddetinin eğitim duruma göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$).

Yeniden değerlendirmenin eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda yeniden değerlendirmenin eğitim durumuna göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$).

Bastırmanın eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda duygu düzenlemenin eğitim durumuna göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$).

Psikolojik sağlamlığın eğitim durumuna göre farklılık gösterip göstermediği belirlenmeye çalışılmış olup, test sonucunda psikolojik sağlamlığın eğitim durumuna göre farklılık göstermediği bulunmuştur ($p>0.05$).

3.6. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Korelasyon Analizleri

Tablo 10. *Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar, Flört Şiddeti Tutumu, Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlık Ölçek Puanları Arasındaki İlişkinin Korelasyon Analiz (Spearman's Rho Katsayısı) Sonuçları*

Değişkenler		Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar	Flört Şiddeti Tutum Ölçeği	Genel Flört Şiddeti	Fiziksel Şiddet	Duygusal Şiddet	Ekonomik Şiddet	Cinsel Şiddet	Duygu Düzenleme: Yeniden Değerlendirme	Duygu Düzenleme: Bastırma	Psikolojik Sağlamlık
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar		1									
Flört Şiddeti Tutum Ölçeği		-0.067**	1								
Genel Flört Şiddeti		0.119	0.211	1							
Fiziksel Şiddet		0.077	0.222	0.192	1						
Duygusal Şiddet		0.041	0.067	0.329	0.212	1					
Ekonomik Şiddet		0.111	0.144	0.173	0.333	0.188	1				
Cinsel Şiddet		0.097	0.077	0.193	0.321	0.065	0.121	1			
Duygu Düzenleme	Yeniden Değerlendirme	0.044	0.108*	0.088	0.274	0.084	0.099	0.099	1		

Bastırma	0.081	0.094*	0.066	0.198	0.049	0.222	0.123	-0.036	1	
Psikolojik Sağlamlık	-0.099**	-0.049	0.044	0.154	0.055	0.323	0.111	0.152**	-0.196**	1

Tablo 9'da çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddeti tutumu (-0.67), duygu düzenleme (-0.089) ve psikolojik sağlamlık (-0.099) arasında istatistiksel olarak negatif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki görülmüştür ($p<0.05$).

Flört şiddeti tutumu ile duygu düzenleme arasında (0.146), yeniden değerlendirme (0.108) ve bastırma ile arasında (0.094) pozitif, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmüştür ($p<0.05$; $p<0.01$). Böylelikle flört şiddeti arttıkça duygu düzenleme, yeniden değerlendirme ve bastırmanın arttığı görülmüştür.

Genel şiddet, fiziksel şiddet, duygusal şiddet ve cinsel şiddet ile duygu düzenleme ve alt boyutları ve psikolojik sağlamlık arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmemiştir ($p>0.05$).

Yeniden değerlendirme ile psikolojik sağlamlık arasında (0.152) pozitif, düşük düzeyde düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmüştür ($p<0.05$; $p<0.01$). Böylelikle yeniden değerlendirme arttıkça psikolojik sağlamlığın arttığı görülmüştür.

Bastırma ile psikolojik sağlamlık arasında (-0.196) negatif, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmüştür ($p<0.05$; $p<0.01$). Böylelikle bastırma arttıkça psikolojik sağlamlığın azaldığı görülmüştür.

Psikolojik sağlamlık ile flört şiddeti tutumu ve duygu düzenleme arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür. Yeniden düzenleme ve bastırma ile çocukluk çağı olumsuz yaşantılar arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir ($p>0.05$).

3.7. Ölçeklerden Elde Edilen Puanlara İlişkin Aracı Rolü Analizleri

Tablo 11

Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantıları ve Flört Şiddeti Tutumu Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolüne Ait Hayes Process Macro Analiz Sonuçları

Değişkenler			Estimate	Standardized Estimate	S.E.	C.R.	P	Tolerans	WIF
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar	--->	Duygu Düzenleme	0.060	0.114	0.001	0.298	**0.006**	0.167	1.765
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar	--->	Psikolojik Sağlamlık	-0.004	0.156	0.113	-1.186	**0.007**	0.173	1.567
Duygu Düzenleme (Yeniden düz.Bastırma)	--->	Flört Şiddeti	0.004	0.122	0.002	2.626	**0.009**	0.171	1.099
Psikolojik Sağlamlık	--->	Flört Şiddeti	-0.003	-0.054	0.003	-1.151	0.250	0.173	1.888

Tablo 12'de öncül analizlerden elde edilen normallik WIF ve tolerans değerleri doğrusallık, çoklu doğrusallık ve kovaryans varsayımlarının ihlal edilmediğini göstermektedir.

Tablo 10'da yetişkinlikte olumsuz çocukluk çağı yaşantıları ve flört şiddeti tutumu şiddeti, genel, fiziksel şiddet, duygusal şiddet ve cinsel şiddet arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolüne bakılmış ve çocukluk çağı olumsuz yaşantıların duygu düzenleme üzerinde (0.114) ve çocukluk çağı olumsuz yaşantıların psikolojik sağlamlık üzerinde (0.156) etkisinin olduğu görülmüştür ($p=0.006$, $p=0.007<0.05$). Duygu düzenlemenin genel flört şiddeti üzerinde (0.122) olumlu etkisinin olduğu görülmüştür. ($p=0.009<0.05$). Psikolojik sağlamlığın genel flört şiddeti üzerinde (-0.054) ise etkisinin olmadığı görülmüştür ($p>0.05$).

Tablo 12

Beliren Yetişkinlikte Olumsuz Çocukluk Çağı Yaşantıları ve Flört Şiddeti Tutumu, Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolüne Ait Model Uyum İyilik Testleri

CMIN	***DF***	***P***	***CMIN/DF***	***GFI***	***CFI***	***RMSEA***
12,083	6	**0.030**	2.084	0.997	0.961	0.049

Tablo 11'de yetişkinlikte çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ve flört şiddeti tutumu genel şiddeti, fiziksel şiddet, duygusal şiddet ve cinsel şiddet arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolüne bakılmış ve kurulan modelin anlamlı olduğu görülmüştür (p>0.05).

Tablo 13

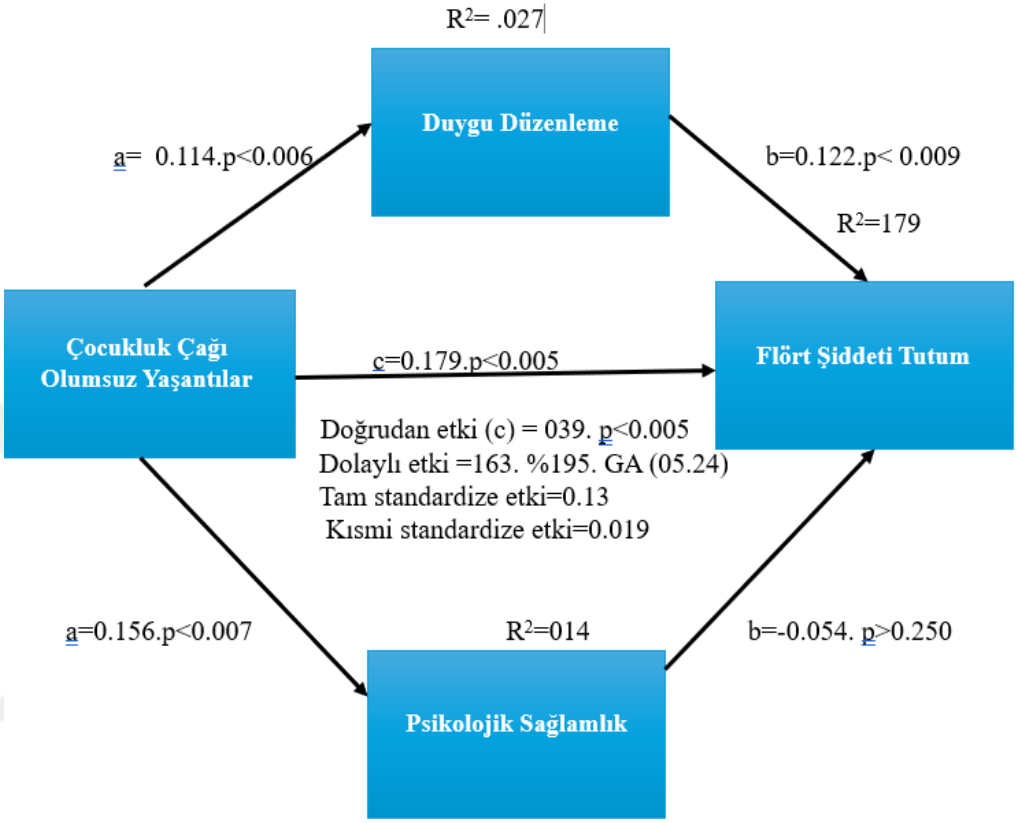
Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar ve Flört Şiddeti Tutumu Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Aracılık Etkisinin Belirlenmesine İlişkin Hayes Process Macro Analiz Sonuçları

Y: Flört Şiddeti Tutumu, Genel Şiddet, Fiziksel Şiddet, Duygusal Şiddet ve Cinsel şiddet	**Test(s) of X by M interaction:**				
X: Çocukluk Çağı Olumsuz Yaşantılar	*F*	*df1*	*df2*		*p*
M1: Duygu Düzenleme (Yeniden Düzenleme ve Bastırma)	M1*X	2.8686	1.0	270.0	0.021
M2: Psikolojik Sağlamlık	M2*X	0.5766	1.0	270.0	0.448

Tablo 13'te yetişkinlikte çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile flört şiddeti tutumu, genel şiddet, fiziksel şiddet, duygusal şiddet ve cinsel şiddet arasındaki ilişkide duygu düzenlemenin kısmi aracı rolünün olduğu görülmüştür (p=0.02<0.05). Çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile flört şiddeti tutumu, genel, fiziksel şiddet, duygusal şiddet ve cinsel şiddet arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracı rolünün olmadığı görülmüştür (p=0.448> 0.05).

Şekil 2

Beliren Yetişkinlikte Olumsuz Çocukluk Çağı Yaşantıları ve Flört Şiddeti Tutumu Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolüne ilişkin Hayes Process Macro Analiz Sonuçları

Şekil 2'de' görüldüğü üzere duygu düzenlemenin flört şiddeti tutumu üzerinde dolaylı etkisinin anlamlı olduğu, bu nedenle duygu düzenlemenin çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ve flört şiddeti tutumu arasındaki ilişkide aracılık ettiği görülmektedir (b=.163, %95 GA (05.24)). Bu bulgu güven aralığına (GA) ilişkin değerler sıfır (0) değerini kapsamamaktadır. Tam standardize etki büyüklüğü 0.13, kısmi standardize etki büyüklüğü ise 0.19 olduğu görülmektedir. Etki büyüklükleri değerlendirilirken .01'e yakın düşük, 09'a yakın orta ve 25'e yakın ise yüksek etki olduğu ve modeldeki aracılık etkisinin orta düzeye yakın olduğu görülmektedir.

BÖLÜM IV: TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

4.1. TARTIŞMA

Bu bölümde verilerin analiziyle elde edilen bulgular literatür eşliğinde yorumlanmıştır.

4.1.1. FŞ, ÇÇOY, DD ve PS'nin demografik değişkenlere göre incelenmesine yönelik tartışma

Yapılan araştırmada çocukluk çağı olumsuz yaşantılar, flört şiddeti, duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlık değişkenlerinin sosyodemografik değişkenlerle ilişkisi incelenmiştir. Çalışmada sosyodemografik değişkenlerden cinsiyet, yaş, medeni durum ve eğitim düzeyi ele alınmıştır.

4.1.1.1. Beliren yetişkinlikte ÇÇOY'nin demografik değişkenlere göre incelenmesine yönelik tartışma

Verilerin analizi sonucunda çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının sosyodemografik özelliklerden olan yaş ile ilişkili bir yapısının olduğu görülmüştür. Bunun sonucunda yaş açısından değerlendirildiğinde, yaş arttıkça çocukluk çağı olumsuz yaşantıların arttığı belirlenmiştir.

Mevcut literatür incelendiğinde araştırma sonuçlarıyla benzer çalışmaların olduğu görülmektedir. Yapılan bir çalışmada çocukluk çağı olumsuz yaşantıları yaygınlığının, belirli bir deneyim türünden bağımsız olarak yaş ile doğrudan ilişkili olarak arttığı görülmüştür (Sofuoğlu ve ark., 2014). Başka bir çalışmada, katılımcıların çocuklukta fiziksel istismar ve ihmale maruz kalma düzeylerinin yaş değişkenine göre farklılık gösterdiği gözlemlenmiştir (Gençtosun, 2022). Üniversite öğrencileri örnekleminde yapılan çalışmada, öğrencilerin yaş değişkeni ile çocukluk çağı olumsuz deneyim puanları arasında anlamlı bir fark olduğu gözlemlenmiştir. Çalışmanın sonuçları, 26 yaş ve üzeri öğrencilerin çocukluk çağı olumsuz deneyim puanlarının, 18-25 yaş arası öğrencilerin puanlarından daha yüksek olduğunu göstermiştir (Ins, 2022). Bu çalışmalar, araştırmadan elde edilen bulgularla benzer sonuçlar göstermektedir. Çocukluk çağı olumsuz yaşantılar bildirme oranının yaş arttıkça artması, ebeveynlerin daha önce daha otoriter davranmış olmasından kaynaklanabilmektedir (Kaygusuz, 2018). Ebeveynlerde daha demokratik bir tutumun ortaya çıkmasıyla birlikte, daha küçük yaşlarda olumsuzluk bildirmenin azalacağı düşünülmektedir.

Yaşları 20 ile 60 arasında değişen bireyler üzerinde yapılan bir çalışma, olumsuz çocukluk deneyimlerinin yaygınlığının yüksek olduğunu ortaya koymuştur (Çelebi ve Polat, 2019). Ayrıca çocukluk çağı olumsuz deneyimleri ile yaşa bağlı hastalıklar arasında ilişki tespit edilmiş, çocukluk çağı olumsuz deneyimleri görmüş bireylerde biyolojik yaşlanmanın hızlandığına dair kanıtlarla da desteklenmiştir (Danese ve McEwen, 2012). Çocuklukta kötü muamele geçmişi olan yetişkinler, kötü muamele görmemiş bireylere kıyasla telomer[1] uzunluğunda azalma göstermiştir (Tyrka ve ark., 2010). Bu durumlar yani bazı psikolojik (Zarit, 1980) ve sağlık sorunlarının (Danese & McEwen, 2012) ortaya çıkması nedeniyle yaş arttıkça bireylerin çocukluk çağı olumsuz yaşantıları bildirmeleri daha olasıdır.

Bununla beraber, mevcut literatürdeki bazı çalışmaların sonuçlarının çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının yaş değişkeni ile ilişkili olarak anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüştür (Akyüz, 2020; Arkçı, 2024; Çapın, 2022; Kılınç, 2023; Uğur, 2023). Gençtosun (2022) tarafından yapılan çalışmada çocuklukta yaşanılan duygusal istismar, duygusal ihmal ve cinsel istismarın yaşla anlamlı bir ilişki göstermediği görülmüştür.

Bireyin mevcut hazcı ve geçmişe yönelik olumsuz bakış açısının yaşla birlikte azaldığı (Karan, 2021), bireylerin yaşlandıkça daha fazla yaşam deneyimi ve olaylara farklı bir bakış açısı kazandıkça geçmiş olumsuz yaşantıları unutma eğiliminde oldukları gözlemlenmiştir (Merrictm ve ark., 1996). Bu eğilimde olmalarıyla beraber, yaş arttıkça olumsuz deneyim bildirmenin azaldığı düşünülebilir. Sonuç olarak, bireylerin olumsuz deneyimleri rapor etme eğiliminin ilerleyen yaşla birlikte azalabileceği sonucuna varılabilir. Mevcut literatürde yapılan çalışmaların yaş aralığı daha geniş bir örneklemi kapsadığından ve bu çalışmada örneklemin 19-26 yaş ile sınırlı olmasından kaynaklı sonuçların bu şekilde çıkmış olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının medeni durum değişkenine yönelik incelenmesinde, evlilerin çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının bekarlardan ve ilişkisi olanlardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Aydın (2018) tarafından çocukluk çağı travmatik yaşantılarının psikolojik sağlamlık üzerindeki etkisini inceleyen bir çalışmada, çocukluk çağı

[1] Kromozomların uç kısımlarını koruyan kısım

travmatik yaşantılarından duygusal istismar, fiziksel istismar, fiziksel ihmal ve toplam puanlar açısından medeni duruma göre farklılaştığı görülmüştür.

Peker (2017) ise çocukluk çağı travmalarının medeni duruma göre farklılaştığı, bekâr katılımcıların evli katılımcılara kıyasla çocukluk çağında daha yüksek oranda duygusal istismara maruz kaldığını belirtmiştir. Kadınlar arasında yapılan bir çalışmada, daha önce evlenmiş veya hiç evlenmemiş olanlar evli kadınlara kıyasla çok daha yüksek bir yaygınlık bildirmiştir (Sack ve ark.,1985). Çocukluk çağı olumsuz yaşantılar geçmişi olan bekar kadınlarda sosyal izolasyon ve stres riskinin arttığı görülmüştür (Danese ve ark., 2009). Bu durum, çocukluk çağı olumsuz yaşantılar geçmişi olan bekar anneleri hedefleyen programların gerekliliğini ortaya koymaktadır. (Bethell ve ark., 2014). Çin'de yapılan bir çalışmada bekârlık durumu çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile psikolojik belirti ilişkisine kısmen aracılık ettiği çocukluk çağı olumsuz yaşantılara maruz kalmayı azaltmak için yaşam döngüsü halk sağlığı stratejileri geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Yu ve ark., 2024). Ayrıca Çin'de gerçekleştirilen başka bir çalışmada, evli veya boşanmış bireylerin, dul veya bekar olanlara göre daha düşük psikolojik belirti riskine sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Flaherty ve ark., 2013). Evlilik, uzun yaşamaya ve daha az fiziksel ve ruhsal sağlık sorunu yaşamaya yardımcı olduğu bilinen faydalı bir ilişkidir. Araştırmalar, evli bireylerin daha düşük düzeyde ruhsal bozukluklara ve daha yüksek düzeyde algılanan sosyal desteğe sahip olduklarını göstermektedir (Ji ve ark., 2014).

Ancak çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının değişkenler açısından incelendiği bir çalışmada medeni duruma göre anlamlı bir farklılık bulunmamıştır (Solak Arabacı ve Demircioğlu, 2023). Benzer şekilde, başka çalışmalar da çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının medeni duruma göre anlamlı bir farklılık göstermediğini bildirmiştir (Çapın, 2022; Uğur, 2023). Erkekler arasında yapılan bir çalışmada da çocukluk çağı olumsuz yaşantılarına sahip olma yaygınlığının medeni duruma göre önemli bir farklılık göstermediği görülmüştür (Liu ve ark., 2013). Yukarıdaki çalışmaların sınırlı bölgede yapılması bu sonuçların ortaya çıkmasına neden olabilir.

Çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile medeni durum arasındaki ilişkiler karmaşıktır (Yu ve ark., 2024). Evli olmak yaşamsal olaylarda daha fazla ek yük getirmektedir (Akay ve Timur, 2017). Bu durumun yapılan çalışmayla tutarlı

olarak evlilerin çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının bekarlardan daha fazla bildiriyor olmasının beklenen bir sonuç olduğunu gösterebilir.

4.1.1.2 Beliren yetişkinlikte FŞ'nin demografik değişkenlere göre incelenmesine yönelik tartışma

Araştırmanın bulgularına göre flört şiddeti tutumunun cinsiyete göre anlamlı şekilde farklılaştığı ve örneklem grubunda erkeklerin kadınlara göre flört şiddeti tutumunun daha yüksek olduğu görülmüştür.

Mevcut literatür incelendiğinde yapılan bir çalışmada kadınların %15 ile %71'i yaşamları boyunca partnerleri tarafından şiddete maruz kaldığını bildirmişken, ergenlik döneminde şiddete maruz kalan kadınların genç yetişkinlik döneminde tekrar şiddete maruz kalma riski altında oldukları bulunmuştur (Eren, 2008). Gençlerle yapılan çalışmada, en yaygın flört şiddetinin fiziksel güç olduğu belirlenmiş ve bunun erkeklerde kadınlara göre daha yüksek bir oranla (%7,9) görüldüğü sonucuna ulaşılmıştır. Fiziksel olarak yaralayıcı veya korkutucu bir olay olarak kabul edilen flört şiddeti, kadınlarda %5,1, erkeklerde ise %3,1 oranında mağduriyete neden olduğu görülmüştür (Hamby ve Turner, 2013).

Mevcut literatür incelendiğinde yapılan çalışmayla benzer sonuçların ortaya çıktığı görülmüştür. Arslan (2020)'ın yaptığı bir çalışmada beliren yetişkinlerin flört şiddeti tutumlarının cinsiyete göre anlamlılık gösterdiği ve erkeklerde daha fazla olduğu görülmüştür. Aynı şekilde genç bireylerde kadınların erkeklerden daha fazla flört şiddetine maruz kaldığı görülmüştür (Jennings ve ark., 2017). Buna benzer şekilde başka bir çalışmada, kadınların erkeklerden daha yüksek düzeyde fiziksel flört şiddeti bildirdiğini göstermiştir (Fernández-González ve ark., 2013). Ayrıca, kadınlar erkeklere kıyasla fiziksel ve psikolojik istismara, şiddete ve duygusal manipülasyona maruz kaldıklarını iki kat daha fazla bildirmiştir (Dutton ve ark., 1996). Bununla birlikte erkeklerin siber flört istismarını kadınlara göre daha yüksek seviyede uyguladığı görülmüştür (Ayyıldız, 2019). Her dört kadından biri ve her on erkekten biri en az bir flört şiddeti türüyle karşılaştığını belirtmiştir (Bedir, 2021).

Kadınların flört şiddetini erkeklere göre daha fazla bildirmesindeki etken, şiddetin kabul edilebilirliğinin cinsiyete bağlı olarak farklılık göstermesidir. Gençler arasında, kadınların erkeklere uyguladığı şiddetin kabul

edilebilirliği, erkeklerin kadınlara uyguladığı şiddetin kabul edilebilirliğinden daha yüksektir (Diaz-Aguado ve Martinez, 2015). Diğer taraftan cinsiyetin ve hormonların şiddet eğilimini etkilediğine dair çalışmalar da bulunmaktadır. Bu çalışmalar doğrultusunda genellikle erkeklerin kadınlara göre daha şiddet eğilimli olduğu görülmektedir (Denson ve ark., 2018). Şiddetin biyolojik bir yönü olduğu kabul edilmekle birlikte sosyal çevrenin de şiddet eğilimini artırdığı göz önüne alınmalıdır. Aile ve arkadaşlar gibi sosyal çevre de şiddet eğilimine katkıda bulunabilir. Çocukluk döneminde bireyin yeterli ilgiyi görememesi, saldırganlık için önemli bir risk faktörü olarak görülebilir.

Uyuşturucu erişiminin kolay olması, ateşli silahlara kolay erişimin sağlanması ve boş zaman etkinliklerinin sınırlı olması da saldırganlığı artıran nedenler olarak karşımıza çıkmaktadır (Dahlberg, 1998; Sanchez ve ark., 2020). Bahsedilen bu sorunların erkeklerde daha fazla olduğu düşünüldüğünde erkeklerin flört şiddetinin daha yüksek olması beklenen bir durum olduğu düşünülebilir.

Literatürde, kadınların ve erkeklerin maruz kaldığı sözel ve psikolojik şiddet düzeyleri hakkında çelişkili bilgiler bulunmaktadır (Erpolat, 2024). Cinsiyetle ilgili olarak, yapılan bir çalışmada kadınların erkeklere göre daha fazla şiddet uyguladığını belirtmektedir (Foshee ve ark., 2007). Bu çalışmanın örneklem grubunun daha genç bireyler olduğu düşünülürse yapılan araştırmadaki farklılıkların çalışmamızla uyum göstermediği söylenebilir. Son çalışmalar, erkeklerin de kadınlar kadar gençler arasında flört şiddeti yaşadığını göstermektedir. (Sünetçi ve ark., 2016).

Flört şiddeti, ergenler ve genç yetişkinler arasında önemli bir sosyal sorun olarak ele alınmıştır (Yüce, 2021). 18-20 yaşları arasında 271 kişiyle yapılan bir araştırmada, katılımcıların %96,1'inin romantik ilişkilerinde şiddet yaşadığı belirlenmiştir. Araştırmanın bulgularına göre, şiddet uygulama, şiddete maruz kalma, toplumsal cinsiyet algısı ve empati düzeyleri, cinsiyet gibi demografik değişkenlere bağlı olarak farklılaşmaktadır. Bu bulgular, toplumsal cinsiyet algısı ve empatinin cinsel, sözel-duygusal ve fiziksel şiddetle ilişkili olduğunu göstermektedir. Ayrıca, yapılan regresyon analizleri, şiddet uygulama düzeyinin şiddete maruz kalma düzeyini, empati düzeyinin toplumsal cinsiyete ilişkin yargıları ve toplumsal cinsiyet algısının katılımcıların partnerlerine şiddet uygulama eğilimini öngördüğünü göstermiştir. Analizler ayrıca, kadınlarda

empati düzeyinin artmasıyla toplumsal cinsiyet algısının daha eşitlikçi hale geldiğini ortaya koymuştur (Akbayır, 2023).

Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde araştırmanın sonucuyla farklı çalışmalar olduğu görülse de çoğunlukla ortak bir zeminde buluşulduğu ve erkeklerin flört şiddetinin kadınlara kıyasla daha fazla olduğu görülmektedir.

Araştırmadan elde edilen bulgular doğrultusunda yaş arttıkça flört şiddetinin azaldığı görülmüştür. Arslan (2020) tarafından yapılan bir çalışmada, beliren yetişkinlerin flört şiddetine yönelik tutumlarının yaş ile anlamlı bir korelasyon sergilediği görülmüştür. Flört şiddeti en sık 16-30 yaşları arasında görülmekte ve özellikle üniversite döneminde yaygınlık kazanmaktadır (İnce, 2022). Buna göre, 17-29 yaş aralığı flört şiddeti için riskin yüksek olduğu bir dönem olarak kabul edilmektedir. Ancak bulgular, bu riskin 30 yaşından sonra azalmaya başladığını göstermektedir (Rizzo ve ark., 2020). Elde edilen bu bulguların çalışmamızla benzer nitelikte olduğu görülmektedir. Bireylerin yaşlandıkça flört şiddeti davranışlarında azalma olduğu görülmektedir (Hébert ve ark., 2019). Ancak flört şiddeti, yaş aldıkça daha az sıklıkta gerçekleşse de ilerleyen yaşlarda bireyleri daha olumsuz bir şekilde etkileyebileceği düşünülmektedir (Gedik & Akçıl, 2020).

Bunun yanında, yaş arttıkça sözel-duygusal şiddetin arttığı da belirtilmektedir. Boylamsal çalışmalar, ergenlerin yaşları arttıkça fiziksel şiddeti azaltabildiğini, ancak sözel-duygusal şiddette zorluk yaşadıklarını göstermektedir (Brendgen ve ark., 2001). Sözel-duygusal şiddet aynı zamanda gençler arasında en yaygın kabul gören şiddet şekli olduğu için ortadan kaldırılması daha zor olabilmektedir (Muñoz-Rivas ve ark., 2007).

Yapılan bazı çalışmalarda genç yetişkinlerde flört şiddetine yönelik tutum puan ortalamalarının yaş arttıkça yükselme eğilimi gösterdiğini ortaya koymuştur (Couturiaux ve ark., 2021; Joppa, 2020). Bu bulgular, genç yetişkinler arasında flört şiddeti konusunda farklılıklar olduğunu göstermektedir (Set, 2020). Çalışmanın deneysel çalışma olmaması bu farklılığın nedeni olarak düşünülebilir.

Çalışma sonucunda flört şiddeti tutumunun eğitim durumuna göre farklılık gösterdiği görülmüştür. Böylece ön lisans mezunlarının flört şiddeti tutumunun lisansüstü mezunlarından daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Genç bireylerde yapılan bir çalışmada flört şiddeti ile ilgili algı ve tutumda eğitimin

en güçlü belirleyici olduğu bulunmuştur (Kütük ve ark., 2018). Mevcut literatür incelendiğinde flört şiddeti ve eğitim durumu arasında yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür.

Kadınların aleyhine olan olumsuz tutumlarda önemli bir etken bireylerin eğitim düzeyidir. İlgili çalışmalar eğitim düzeyi yüksek olan kadınların daha az şiddete maruz kaldıklarına işaret etmektedir (Bilge ve ark., 2020). Okuma yazma bilmeyen kadınların eğitimli ya da üniversite mezunu olanlara göre 2,6 kat daha fazla şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir (Gökdağ, 2017). Diğer taraftan ebeveynlerinin eğitim düzeyi düşük olan gençlerin flört ilişkilerinde daha fazla oranda fiziksel şiddet uyguladıkları belirtilmiştir (Fellmeth ve ark., 2013). Bu durum, annenin geleneksel bir tutuma sahip olması ve çocukların da bu tutumu model almasıyla açıklanabilir. Bu sonuçlar, gençlerin flört şiddetine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla yapılan diğer araştırmalarda da benzer şekilde ortaya çıkmaktadır. Bu bulgular, flört şiddetinin toplumsal cinsiyet rollerine ilişkin geleneksel tutumlarla ilişkili olduğunu ve anne eğitim düzeyinin bu tutumları etkileyebileceğini göstermektedir. (Taylan ve Ayyıldız, 2018).

4.1.1.3. Beliren yetişkinlikte DD'nin demografik değişkenlere göre incelenmesine yönelik tartışma

Araştırmada duygu düzenlemenin cinsiyete göre farklılık gösterdiği ve erkeklerin, duygu düzenleme ve bastırma alt boyutunda kadınlara kıyasla daha yüksek sonuç gösterdiği belirlenmiştir.

Cinsiyet ile duygu düzenleme güçlükleri arasındaki farkı inceleyen bir çalışma yapılmış ve sonuçlar cinsiyetin bu konuda önemli bir faktör olduğunu göstermiştir. Analiz bulgularına göre, erkeklerin kadınlara kıyasla daha yüksek düzeyde duygu düzenleme güçlüğü sergilediği görülmüştür (Vinter ve ark., 2021). Bu bulgu, duygusal ifadelerin cinsiyetler arasında farklılaşmasının sosyal öğrenme, cinsiyete dayalı davranış gelişimi, kültürel faktörler ve cinsiyetle ilgili bilişsel şemalardan etkilendiği düşüncesiyle uyumludur (Brody ve Hall, 2010).

Duygu düzenlemede cinsiyet farklılıkları konusunda, bir araştırma yöntemi olarak fonksiyonel manyetik rezonans görüntüleme kullanılarak çalışma yapılmıştır (Gardener ve ark., 2013). Ancak, bu çalışmadan elde edilen bulguların tutarsız olduğu kanıtlanmıştır. McRae ve arkadaşları (2008) katılımcıların olumsuz duygusal uyaranlara karşı duygusal tepkilerini

azaltmalarını gerektiren bir duygu düzenleme görevi gerçekleştirirken kişilerin beyin aktivitesini kaydetmiştir. Bu çalışmada yapılan gözlemler, erkeklerin olumsuz duygusal uyaranlara yanıt olarak daha düşük amigdala aktivitesi sergilediğini ve kadınlara kıyasla duygusal tepkilerini düzenleme kapasitelerinin daha yüksek olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, erkeklerin prefrontal ağları, kadınlarla aynı ölçüde aktive etmedikleri ve daha etkili duygu düzenleme işlemine sahip oldukları yorumu yapılmıştır. Ancak Domes ve arkadaşları (2010) katılımcıların olumsuz uyaranlara karşı duygusal tepkilerini artırmaları, azaltmaları ve sürdürmelerinin istendiği bir görevde kişilerin beyin aktivitesini incelemiştir. Bu çalışma, erkeklerin kadınlara kıyasla prefrontal bölgelerde daha yüksek aktivasyon sergilediğini, ancak amigdala aktivitesinde cinsiyetler arasında önemli bir fark gözlenmediğini ortaya koymuştur. Sonuç olarak Domes ve arkadaşları (2010) erkeklerin daha etkin bir duygu düzenleme sürecine sahip olduğu sonucuna varmıştır.

Alanyazın incelendiğinde, yapılan bir araştırmanın sonuçlarına göre, kadınlar erkeklere kıyasla ruminasyon, felaketleştirme ve pozitif yeniden odaklanma stratejilerini daha sık kullanmaktadır. Bu nedenle kadınların duygu düzenleme puanlarının erkeklerden daha yüksek olduğu bulunmuştur. Bu sonuçlar, cinsiyetin duygu düzenleme stratejileri üzerinde etkili olabileceğini göstermektedir (Garnefski ve ark., 2004). Benzer sonuç Nolen-Hoeksema, ve Aldao, (2011) tarafından yapılan çalışmada kadınların erkeklere kıyasla daha fazla duygu düzenleme stratejisi kullanma eğiliminde olduğu bulunmuştur.

Tamres ve arkadaşlarının (2002) yapmış olduğu bir çalışmada, kadınların erkeklere göre daha fazla stres yaşadığını ve bu nedenle daha fazla duygu düzenleme stratejisi kullandığını belirtmişlerdir. Yapılan çalışmada, kadınların duygu düzenlemeden kaçınma, olumlu yeniden değerlendirme ve kendini suçlama stratejilerini erkeklere göre daha fazla kullandıkları görülmüştür. Bununla birlikte, kadınların stres faktörünü yoğun bir şekilde yaşadıkları gözlemlenmiştir. Bu durum, stratejiler arasındaki cinsiyet farklılıklarının stres ve depresyon faktöründen kaynaklı olabileceği düşündürmektedir (Nolen-Hoeksema, ve Aldao, 2011).

Araştırmalar, duygu düzenlemenin kadınlarda, yaşamış oldukları zorluklara ilişkin duygularını daha açık bir şekilde ifade ettiklerini göstermiştir. Yüce (2021) tarafından yapılan bir çalışma kadınların duyguların açık bir şekilde

ifade edilmesi konusunda daha az zorluk gösterdiğini ortaya koymuştur. Diğer taraftan, Thomsen ve arkadaşlarının (2005) yaptıkları çalışmada ise kadınlar erkeklere göre daha fazla olumsuz duygu bildirdikleri sonucuna varmışlardır. Literatürde duygu düzenleme becerilerinde cinsiyete bağlı eşitsizlikler vurgulanırken, bazı çalışmaların cinsiyetin bu becerileri etkilemediğini göstermesi de dikkat çekicidir (Bilim, 2012; Akyıl, 2019; Bilge ve Sezgin, 2020). Diğer taraftan bir çalışmada ise kadınların sürekli olarak erkeklerden daha fazla duygu düzenleme stratejileri kullandığını ve bu duygu düzenleme uygulanmasında daha esnek olduklarını ortaya koymuştur. Benzer şekilde Cheng (2001) tarafından yapılan bir çalışmada kadınların duygu düzenleme stratejilerini erkeklere kıyasla daha esnek kullandıkları sonucuna varılmıştır. Bir meta-analiz çalışması da kadınların erkeklere kıyasla duygu düzenleme stratejilerini daha fazla kullandıklarını ortaya koymaktadır (Goubet ve Chrysikou, 2019). Özellikle, duygu düzenlemenin yakın partner şiddeti üzerindeki doğrudan etkileri istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Buna karşılık, aile şiddetinin dolaylı etkileri, uyumsuz duygu düzenleme stratejileri aracılığıyla eş şiddeti ile önemli ölçüde ilişkili erkeklerin kadınlara karşı daha yüksek düzeyde saldırganlık bildirdiğini açıkça göstermiştir. Son olarak, duygu düzenleme stratejilerinin seçimi ile ilgili, kadınlar daha uyumlu duygu düzenlemeleri kullanırken, erkekler uyumsuz duygu düzenlemeleri kullanma konusunda daha belirgin bir eğilim göstermiştir (Orozco-Vargas ve ark., 2021).

Bir araştırmada, on sekiz yaşından önce evlenen kadınlar ile on sekiz yaşından sonra evlenen kadınların algıladıkları eş kabul-red düzeyleri ile psikolojik belirtileri ve duygu düzenlemeleri arasındaki ilişki incelenmiştir. Nicel verilere göre, on sekiz yaşından önce evlenen kadınların duygu düzenleme güçlükleri, eş ve kayınvalide reddi ve psikolojik belirti puanlarının, on sekiz yaşından sonra evlenen kadınlardan anlamlı düzeyde yüksek olduğu görülmektedir. Bu bulgular, erken yaşta evlilik deneyimi yaşayan kadınların duygusal zorluklara ve psikolojik streslere daha yatkın olduğunu göstermektedir (Aslan, 2018).

Görüldüğü üzere duygu düzenlemede cinsiyet değişkenine göre farklılıklar bulunmaktadır. Bu çalışmanın sonuçlarıyla örtüşen bazı çalışmalar bulunmakla birlikte çelişkili bulgular da mevcuttur. Genel kanı ise kadınların erkeklere oranla duygusal düzenlemede erkeklere göre farklı ve daha esnek

olduklarıdır. Bu çalışmada örneklem grubunun erkek katılımcı sayısının daha az olması bu farklılığın nedeni olarak düşünülebilir.

4.1.1.4. Beliren yetişkinlikte PS'nin demografik değişkenlere göre incelenmesine yönelik tartışma

Bu araştırmada psikolojik sağlamlığın cinsiyete göre farklılık gösterdiği erkeklerin psikolojik sağlamlıklarının kadınlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur.

Çelebi (2020), psikolojik sağlamlık düzeyi yüksek olan bireylerin zorluklarla daha iyi başa çıkabildiği ve daha az psikolojik hasar yaşadığı belirtilmektedir. Literatüre bakıldığında erkeklerin psikolojik sağlamlık düzeylerinin kadınlara göre daha yüksek olduğu bulunmuştur (Çelebi, 2020). Bu durumun kadınların daha duygusal ve süreç odaklı yaklaşımlarıyla ilişkili olabileceği düşünülmektedir (Barrett ve ark., 1998). Öte yandan, erkeklerin daha iyimser olduğu ve iyimserliğin de psikolojik sağlamlığın bir bileşeni olarak kabul edildiği bilinmektedir (Pathak ve Lata, 2018). Bu açıdan bakıldığında erkeklerin psikolojik sağlamlığının kadınlara kıyasla neden daha yüksek olabileceği görülmektedir.

Öğretmenlerle ilgili yapılan bir çalışmada erkek öğretmenlerin psikolojik sağlamlığının, kadın öğretmenlere kıyasla daha yüksek olduğu görülmüştür (Kamboj ve Garg, 2021). Bu çalışmada erkek katılımcıların daha yüksek psikolojik sağlamlığa sahip olmaları, kadınların daha duygusal olması, daha fazla beklenti ve sorumluluk taşıması ve toplumda algılanış biçimleriyle açıklanabilir (Köse, 2022). Yetişkinlerde psikolojik sağlamlık ve olumlu çocukluk deneyimleri üzerinde yapılan bir çalışmada da erkeklerin kadınlara göre psikolojik sağlamlığının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Doğan ve Yavuz, 2020). Bu sonuçların aynı zamanda çalışmamızı destekler nitelikte olduğu da görülmektedir.

Alanyazın incelendiğinde cinsiyet açısından farklı sonuçlar da bulunmaktadır. Yapılan bir çalışmada erkeklerin daha yüksek psikolojik sağlamlığa sahip olduğunu gösterilirken (McCrae ve Costa 1988), bir başka çalışmada ise kadınların daha yüksek psikolojik sağlamlığa sahip olduğunu göstermektedir (O'Rourke, 2004). Benzer şekilde Karaoğlan (2020) tarafından yapılan çalışmada da kadınların psikolojik sağlamlık düzeyleri, erkeklere kıyasla

daha yüksek bulunmuştur. Bu bulgular doğrultusunda psikolojik sağlamlığın cinsiyet açısından farklılık gösterdiği sonucuna varılsa da genellikle yapılan çalışmaların sonucunda erkeklerin psikolojik sağlamlıklarının kadınlara göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Bunun da çalışmamızla paralel olduğu söylenebilir.

Yapılan bu çalışmada psikolojik sağlamlık ile yaş arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığına bakılmış, anlamlı bir farklılık gösterdiği ve yaş arttıkça psikolojik sağlamlığın da arttığı görülmüştür. Beliren yetişkinlerle yapılan bir çalışmada, psikolojik sağlamlık ve yaş arasında anlamlı farklılık olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgulara göre katılımcıların yaşı arttıkça psikolojik sağlamlık düzeylerinin de yükseldiği görülmüştür (Arslan, 2020). Araştırmanın sonuçlarının bu çalışma ile tutarlı olduğu görülmektedir. 45 yaş ve üzeri katılımcıların diğer yaş gruplarına göre daha yüksek psikolojik sağlamlık düzeyine sahip oldukları tespit edilmiştir (Bozkurt ve Levent, 2021). Rutter, (1985) tarafından yapılan bir çalışmaya göre bireylerin yaşı arttıkça psikolojik sağlamlığının arttığı bulunmuştur. Gizir, (2007) ise yetişkinlerde yaş kriterinin psikolojik sağlamlık açısından koruyucu faktörlerden biri olduğunu bulmuştur. Bu nedenle yaşla birlikte psikolojik dayanıklılık düzeylerinin artması doğal bir süreçtir denilebilir. Elbette unutulmaması gereken yaşlı bireylerin tüm sağlık sorunlarının etkisiyle psikolojik sağlamlıkta paralel bir düşüş oluşturacağıdır. (Ağar, 2020). Bu nedenle ortaya çıkan bulguların yapılan çalışmadan beklenen sonuçları destekler nitelikte olduğu görülmektedir.

Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ve psikolojik sağlamlığın ilişkisinin araştırıldığı bir çalışmada yaş değişkeni ile psikolojik sağlamlık arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür (Bağcı ve Atak, 2022). Yapılan başka bir çalışmada da psikolojik sağlamlığın yaşa göre anlamlı bir farklılık göstermediği belirlenmiştir (Mert, 2023). Yaşa göre psikolojik sağlamlık düzeyleri incelendiğinde, yaş grupları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür (Ulukan, 2020). Genel refahın yaş ile birlikte artması ve bazı yaşamsal faktörler dikkate alındığında yaş ile mutluluk arasında anlamlı bir fark tespit edilememiştir (Rizzato ve ark., 2023). Ayrıca, ergen ve yetişkinlerin mutluluk düzeyinin genç yetişkinlerle karşılaştırıldığında daha düşük olduğu bulunmuştur (An ve ark., 2020; Moskowitz ve Dewaele, 2021). Dolayısıyla bireylerin ruh sağlığını korumak için yaş faktörünün önemli olduğu

belirtilmektedir (Wu ve ark., 2020). Duygusal refahın yaşla birlikte genellikle arttığı ve insanların duygusal durumunun yaş ilerledikçe sabit kaldığı hatta iyileşme gösterdiği gözlemlenmektedir (Carstensen, 2019; Li ve ark., 2021).

4.1.2. FŞ, ÇÇOY, DD ve PS arasındaki ilişkilere yönelik tartışma

Bu bölümde değişkenlere yönelik bulgular tartışılmıştır.

4.1.2.1. Beliren yetişkinlikte FŞ ve ÇÇOY arasındaki ilişkiye yönelik bulguların tartışılması

Yapılan analiz sonucunda çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile flört şiddeti tutumu arasında negatif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Yani çocukluk çağı olumsuz yaşantıları arttıkça flört şiddet tutumunun azaldığı sonucuna ulaşılmıştır.

Mevcut literatürün gözden geçirilmesi, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimler ile flört şiddeti arasında anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur (Karaçay, 2021; Kocamanoğlu, 2021; Serçe ve Bişkin, 2023). Yapılan bir çalışmada, katılımcılar arasında çocukluk çağı olumsuzlukları için %53,4'lük bir risk oranı bildirilmiştir. En yaygın çocukluk çağı olumsuzlukları cinsel istismar (%13,8), ebeveynler arası şiddet (%11,6) ve ebeveyn ruh sağlığı sorunları (%10,7) olarak belirlenmiştir. Tanımlayıcı analiz sonuçları, bu oranların katılımcıların çocukluk çağı olumsuzluk risk profillerine göre sıralandığını ortaya koymuştur. Bu bağlamda, flört şiddeti vakalarının %46,4'ünün ilk iki risk grubunda yer aldığı görülmüştür (Miller ve ark., 2011). Yakın zamanda yapılan bir çalışma, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimler ile flört şiddeti arasında önemli bir ilişki olduğunu göstermiş ve çocuk cinsel istismarının bu tür deneyimlerin en güçlü yordayıcısı olduğunu ortaya koymuştur (Karsberg ve ark., 2019). Bulgular, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimler ile flört şiddeti arasında karmaşık bir etkileşim olduğunu ortaya koymakta ve bu faktörler arasındaki etkileşimin kapsamlı bir şekilde anlaşılması gerektiğini vurgulamaktadır (Karsberg ve ark., 2019).

Sosyal öğrenme ve şiddetin nesiller arası aktarımına dayanan teoriler, çocuklara yönelik kötü muamele deneyimlerinin artan bir risk faktörü oluşturduğunu öne sürmektedir. Bu tür deneyimler, çocukların yetişkinlikte partnerlerine karşı şiddet uygulama veya daha sonraki yaşamlarında şiddet

mağduru olma olasılığını artırabilir (Bandura ve Walters, 1977). Araştırmalar, çocukluk döneminde şiddete maruz kalan bireylerin yetişkinlikte şiddet uygulamaya veya şiddet mağduru olmaya yatkın olduğunu göstermiştir (Akkoç, 2024; Roberts ve ark., 2010). Ayrıca, çok sayıda çalışma olumsuz çocukluk deneyimlerinin halk sağlığı açısından öneminin altını çizmiştir (Bethell ve ark., 2017). Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir çalışma, örneklemin %61,55'inin en az bir olumsuz çocukluk deneyimi yaşadığını ve %24,64'ünün üç veya daha fazla olumsuz çocukluk deneyimi yaşadığını ortaya koymuştur (Asyraf ve ark., 2021). Çocukluk dönemi olumsuz deneyimlerinin sağlıksız davranışlar, şiddet ve erken ölüm riskinde artış gibi bir dizi olumsuz sonuçla ilişkili olduğu gösterilmiştir (Akkaş, 2022).

Flört şiddeti tipik olarak ergenlik döneminde görülür ve genellikle 10-14 yaşları arasında romantik ve cinsel deneyimlerin başlamasıyla aynı zamana denk gelir (Shahid, 2022). İlişkiler geliştikçe ve daha ciddi hale geldikçe, zorbalık ve saldırganlık eğilimlerinin ortaya çıkma olasılığı vardır. Bu şiddet biçimi yalnızca ergenleri etkilememekte, genç yetişkinler arasında da ortaya çıkabilmektedir (Manchikanti Gómez, 2011). Araştırmalar, bu tür şiddetin yaygınlığının genç yetişkinler arasında yüzde 23 ila 38 arasında değiştiğini, 35 yaşına kadar azaldığını ve bu noktada ilişkilerin çoğunun birlikte yaşama veya evlilik birlikteliklerine dönüştüğünü göstermektedir (Linder ve Collins, 2005; Navarro ve ark., 2022). Ancak, çocukluk dönemi olumsuz yaşantıları türleri arasındaki ilişkiye dair bulgular tutarlı değildir. Örneğin, Linder ve Collins (2005) tarafından yapılan bir çalışma, çocukluk dönemi olumsuz yaşantılarının belirli biçimleri ile yetişkinlikte şiddet içeren davranışlar arasında bir ilişki olduğunu öne sürmektedir. Ancak, daha sonra yapılan araştırmalar, ikisi arasında nedensel bir ilişki olduğunu kanıtlamak için yeterli kanıt olmadığını belirterek bu bulguyu sorgulamıştır (Navarro ve ark., 2022). Sonuç olarak, mevcut araştırmalar, çocukluk dönemi olumsuz yaşantıları daha sonraki yaşamda şiddet içeren davranışların doğrudan bir nedeni olduğuna dair kesin kanıtlar sunmamaktadır. Bununla birlikte, araştırmalar çocukluk dönemi olumsuz yaşantıları gelecekteki şiddet davranışlarının gelişimi için önemli bir risk faktörü olduğunu göstermektedir (Carlson, 2016).

Bu bağlamda, çocukluk çağı olumsuz deneyimleri ile flört şiddeti arasındaki ilişkinin, bireylerin yaşadığı ve risk faktörü oluşturan bazı olumsuz

sonuçlara atfedilebileceği ileri sürülebilir. Buna karşılık, bazı çalışmalar bu sonucu desteklememektedir. Ancak, mevcut literatür genel olarak değerlendirildiğinde, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimlerin flört şiddeti ile ilişkili olduğu sonucuna varılabilir ve bu çalışmalar araştırmamızla uyumludur.

4.1.2.2. Beliren yetişkinlikte ÇÇOY ve DD arasındaki ilişkiye yönelik bulguların tartışılması

Yapılan analiz sonucunda çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile duygu düzenleme arasında istatistiksel olarak negatif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yani çocukluk çağı olumsuz yaşantıları arttıkça duygu düzenlemenin azaldığı görülmektedir.

Dragan (2020) tarafından yürütülen bir çalışmada, mevcut literatürün incelenmesiyle kanıtlandığı üzere, çocukluktaki olumsuz deneyimler ile duygu düzenleme arasında negatif bir ilişki olduğunu göstermektedir. Mevcut çalışmanın bulgularının, yukarıda bahsedilen çalışmanın bulgularıyla tam bir uyum içinde olduğu söylenebilir. Ancak ayrı bir çalışmada, çocukluktaki olumsuz deneyimler ile duygu düzenleme arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve çocukluktaki olumsuz deneyimler ile yetişkinlikteki psikolojik sorunlar arasında doğrudan bir ilişki olduğu tespit edilmiştir (Rudenstine ve ark., 2019). Bu çalışmanın bulguları, çocukluk çağındaki olumsuz yaşantılardaki artışın duygu düzenleme güçlüklerindeki artışla ilişkili olduğunu ve çocukluk çağındaki olumsuz yaşantıların genç yetişkinlikte bir dizi olumsuz psikolojik ve fiziksel sonuçla ilişkili olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte duygu düzenlemenin çocukluk deneyimleriyle ilişkili olduğu psikolojik ve fiziksel sağlık sorunları arasındaki ilişkiye önemli ölçüde de aracılık ettiği vurgulanmıştır (Cloitre ve ark., 2019).

Çocukluk çağı travmalarının duygusal olarak sağlıklı başa çıkma stratejilerinin geliştirilememesine neden olduğu gösterilmiştir (Kaya, 2015). Bu stratejiler, duyguların kabulü, duyguların tanımlanması ve duyguların işlevsel bir şekilde azaltılmasını içeren bir dizi adımdan oluşmaktadır (Toker, 2014). Yapılan bir çalışma, çocukluk döneminde duygusal, fiziksel ve cinsel istismarın, diğer travmalara maruz kalmanın ve duygu düzenleme bozukluğunun alkol ve madde kullanımı ile ilişkili olduğunu ortaya koymuştur (Efendioğlu, 2019). Çalışma ayrıca, ek travmalara maruz kalmanın ve duygu düzenleme

bozukluğunun, çocukluk döneminde duygusal istismar ile alkol ve madde kullanım bozukluklarının gelişimi arasındaki ilişki üzerinde dolaylı bir etkiye sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bulgu, duygu düzenleme stratejilerinin erken çocukluk döneminde edinildiği ve bu dönemde kötü muameleye maruz kalan bireylerin genellikle bu mekanizmaların geliştirilmesinde zorluklarla karşılaştığı fikriyle daha da doğrulanmaktadır (Parlak, 2018). Bir başka çalışma, duygu düzenleme güçlüklerinin çocukluktaki olumsuz yaşam deneyimleri ile anlamlı bir ilişkisi olduğunu göstermiştir (Ünal, 2021).

Bununla birlikte, bir çalışmada çocuklukta yaşanan her türlü olumsuzluk ile duygu düzenleme arasında anlamlı bir ilişki olduğu ve bu ilişkinin alkol kullanımı da dahil olmak üzere psikolojik riskleri artırdığı tespit edilmiştir (Demirkapı, 2014). Ancak araştırmalar çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimlerin duygu düzenleme üzerinde çok az etkisi olduğunu göstermiştir (Akcan ve Taşören, 2020; Dragan, 2020). Çocukluk çağı olumsuz yaşantı puanları düşük olan bireylerin duygu düzenleme stratejileri ile anlamlı bir ilişki sergilediği ve bu ilişkiye psikolojik sorunların aracılık ettiği ileri sürülmüştür. Bu bulgular, duygu düzenlemenin kırsal bölgelerde yaşayan bireyler için belirli zorluklar doğurabileceği fikrinin altını çizmektedir (Rudenstine ve ark., 2019).

Duygu düzenleme stratejilerinin stresin etkisini hafiflettiği gösterilmiştir; ancak bu etki bireyler arasında farklılık gösterebilir (Kalia ve Knauft, 2020). Buna karşılık, erken gelişim dönemindeki hem olumlu hem de olumsuz deneyimlerin beyin gelişimi üzerinde önemli bir etkisi olduğu gösterilmiştir (Bick ve Nelson, 2016). Bu durum, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimler ile duygu düzenleme arasında önemli bir ilişki olduğunun tespit edilmesine yol açmıştır (Rudenstine ve ark., 2019). Duygu düzenleme becerilerini geliştirmeyi amaçlayan müdahalelerin psikolojik ve fiziksel sağlık sonuçlarını ele almada etkili olduğu gösterilmiştir (Cloitre ve ark., 2019). Bu durum, olumlu çocukluk deneyimlerinin olumlu yetişkin sonuçlarını teşvik etmedeki öneminin altını çizmekte ve böylece olumsuz çocukluk deneyimlerinin sonraki ruhsal ve fiziksel sağlık üzerindeki etkisini azaltmaya yönelik hedefli müdahalelerin potansiyelini vurgulamaktadır (Rudenstine ve ark., 2019).

Sonuç olarak, yaşamın erken dönemlerinde olumsuzluklara maruz kalan bireylerin genç yetişkinlik döneminde olumsuz duygu düzenleme sorunları yaşama olasılığı yüksektir. Sonuç olarak, duygu düzenleme becerilerinin

geliştirilmesi, olumsuz çocukluk deneyimlerinin bireyler üzerindeki yansımalarını azaltma potansiyeline sahiptir. Mevcut literatür, olumsuz çocukluk deneyimleri ile duygu düzenleme arasında hem olumlu hem de olumsuz anlamda bir korelasyon olduğunu göstermekte ve böylece bu çalışmanın bulgularını kısmen desteklemektedir.

4.1.2.3. Beliren yetişkinlikte ÇÇOY ve PS arasındaki ilişkiye yönelik bulguların tartışılması

Yapılan analiz sonucunda çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile psikolojik sağlamlık arasında istatistiksel olarak negatif yönlü düşük düzeyde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Yani çocukluk çağı olumsuz yaşantıları arttıkça psikolojik sağlamlığın azaldığı görülmektedir.

Çocukluk çağı olumsuz yaşantıların psikolojik sağlamlık ile olumsuz bir ilişkisi olduğunu gösteren çalışmalar bulunmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre çocukluk çağı olumsuz yaşantılarına maruz kalan kişilerde psikolojik sağlamlığın ve olumlu duyguların düşük, olumsuz duyguların ise yüksek olduğu belirtilmektedir (Oyuncakçı ve Güloğlu, 2024). Psikolojik sağlamlığı yüksek olan bireylerin çocukluk döneminde zorluklar yaşamış olsalar bile daha az üzüntü ve somatik belirtiler gösterdikleri bulunmuştur (Çiftci, 2019). Ancak bir çalışmada, çocukluk çağı olumsuz yaşantıları olan ve olmayan bireyler arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır (Oyuncakçı ve Güloğlu, 2024). Bir çalışmada, çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile yetişkinlikteki psikolojik sıkıntı arasında doğrudan bir ilişki bulunmuş ve toplam duygu düzenleme puanlarının bu ilişkiye aracılık ettiği görülmüştür (Rudenstine ve ark., 2019).

Merrick (2019) olumsuz çocukluk deneyimleri ile yetişkinlikte alkolizm, uyuşturucu kullanımı, depresyon, intihar, kötü fiziksel sağlık ve obezite dahil olmak üzere bir dizi sağlık sorunu arasında bir ilişki olduğunu göstermiştir. Bu sorunların psikolojik dayanıklılık üzerinde etkisi vardır. Ayrıca araştırmalar, olumsuz çocukluk deneyimlerinin yaygınlığı ile olumsuz sağlık sonuçları arasında pozitif bir korelasyon olduğunu göstermiştir. Bu çalışma, çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimler ile sonraki sağlık sonuçları arasında kurulan ilişki göz önüne alındığında, psikolojik dayanıklılığın bu süreçte önemli bir rol oynadığını varsaymaktadır (Salokangas ve ark., 2018). Önemli bir araştırma

grubu, psikolojik dayanıklılık ile olumsuz çocukluk deneyimleri arasında güçlü bir korelasyon tespit etmiştir (Bağcı ve Atak, 2022; Bethell ve ark., 2014). Bu bulgu, çocukluk döneminde olumsuz deneyimlere maruz kalmanın psikolojik dayanıklılıkta azalmaya yol açtığını göstermektedir (Oldehinkel ve ark., 2014). Richter ve arkadaşları (2019), olumsuz çocukluk deneyimlerine maruz kalmanın nöral bağlantıları işlevsel olarak olumsuz etkilediğini ve bunun da hem çocuklarda hem de genç yetişkinlerde psikolojik dayanıklılığı olumsuz etkilediğini vurgulamıştır. Sonuç olarak, çocukluk döneminde olumsuz deneyimlere maruz kalma arttıkça, genç yetişkinlik döneminde psikolojik dayanıklılık seviyelerinde bir düşüş olduğu varsayılabilir (Morgan ve ark., 2021). Bu çalışmaların bulguları, yapılan çalışmanın sonuçlarıyla tutarlıdır.

Buna karşılık, genç yetişkinler arasında olumlu çocukluk deneyimleri ile psikolojik dayanıklılık arasındaki etkileşimi anlamak zorunludur. Kanıtlar, olumlu çocukluk deneyimleri yaşayan bireylerin gelecekte olumlu sonuçlar elde etme eğiliminde olduğunu göstermektedir (Han ve ark., 2023). Bu tür deneyimlerin bireyin psikolojik olarak güçlenmesine katkıda bulunduğu gösterilmiştir (Han ve ark., 2023). Bireysel psikososyal gelişimi destekleyen faktörlerin bu süreçteki rolü çok önemli bir unsur olarak tanımlanmıştır (Allen ve ark., 2016). Bu faktörler arasında okul ortamı, okula aidiyet duygusu, cesaretlendirme, destekleyici ilişkiler ve spor faaliyetlerine katılım yer almaktadır. Sonuç olarak, okul psikologları ve danışmanları, çocukların eğitimsel gelişiminde olumlu deneyimleri beslemenin önemini kabul etmeli ve bu konuda aktif bir rol üstlenmelidir (Kourkoutas ve Xavier, 2010). Bu bağlamda, olumlu deneyimler, sağlıklı etkileşimler, koruyucu sosyal ilişkiler ve destekleyici ortamlarla ilgili ilişkilerin incelenmesinin önemi de vurgulanmalıdır (Kocatürk ve Çiçek, 2023).

Çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının psikolojik sağlamlık ile ilişkili olduğu ve bu ilişkiye olumlu ve olumsuz süreçlerin etki ettiği yapılan literatür çalışmalarında görülmektedir. Bu bağlamda mevcut literatür, çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının psikolojik sağlamlığı azalttığı ve bunun için de psikolojik danışmanların veya psikologların bu ilişkiyi incelemesi gerektiğini vurgulamaktadır.

4.1.2.4. Beliren yetişkinlikte FŞ ve DD arasındaki ilişkiye yönelik bulguların tartışılması

Araştırmada flört şiddeti tutumu ile duygu düzenleme arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığına bakılmış, ortaya çıkan bulgular doğrultusunda flört şiddeti tutumu ile duygu düzenleme ve alt boyutları olan yeniden değerlendirme ve bastırma arasında pozitif, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmüştür.

Son zamanlarda yapılan araştırmalar, duygusal düzenleme güçlüklerinin romantik ilişkilerde bir risk faktörü olduğunu göstermektedir. Shorey ve ark. (2025) ilişkilerde duygusal düzenleme zayıf olduğunda saldırganlık olasılığının arttığını bulmuştur. Benzer şekilde, Kelley ve ark. (2015) yakın partner şiddeti ile duygusal düzenleme güçlükleri arasında anlamlı bir ilişki olduğunu bildirmiştir. Brem ve arkadaşları tarafından yapılan bir çalışmada, üniversite öğrencileri arasında duygusal düzenleme güçlükleri ile psikolojik flört şiddeti arasında bir ilişki bulunmuştur. Ayrıca, Shorey ve ark. (2011) duygusal düzenleme güçlüklerinin üniversite öğrencileri arasında psikolojik flört şiddetinin bir yordayıcısı olduğunu bildirmiştir. Bu bulgular, duygu düzenleme becerilerinin romantik ilişkilerde saldırganlık ve şiddetin önlenmesinde önemli bir rol oynayabileceğini düşündürmektedir. Bu bağlamda, bireylerin duygu düzenleme becerilerinin şiddete maruz kalma ya da şiddeti uygulama düzeyleriyle ilişkili olduğu düşünülmektedir (Başaran, 2022).

Bireylerin duygu düzenleme becerileri, problemleri çözmek, kaygı ve zorlukları yönetmek için önemli ve gerekli bir öncül olarak görülmektedir (Gross, 1998). Duygu düzenlemede bireyler herhangi bir duruma tepki vermeden önce o durumla ilgili bilişsel stratejiler geliştirmekte ve daha sonra bu stratejiler yoluyla duygusal tepki vermektedirler (Garnefski ve ark., 2001). Duygu düzenleme stratejileri ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde, duygu düzenleme stratejilerinin stresli olaylar sonrasında bireylerin duygularını yönetmelerine yardımcı olduğu belirtilmektedir (Garnefski ve Kraaij, 2006). Ancak duygu düzenleme stratejileri incelendiğinde; olumlu adaptif stratejiler (kabullenme, olumlu yeniden odaklanma, planlamaya yeniden odaklanma, olumlu yeniden değerlendirme ve perspektife koyma) ve olumsuz maladaptif stratejilerden (kendini suçlama, ruminasyon, felaketleştirme, diğerlerini suçlama) oluştuğu görülmüştür. Bu nedenle, duygu düzenlemelerinde olumlu

stratejileri kullanma becerileri düşük olan bireylerin saldırgan davranışlar göstermesi ve dolayısıyla flört şiddeti uyguluyor olması görülebilmektedir (Eisenberg ve ark., 1994). Farklı çalışmalarda da benzer şekilde, duygu düzenleme becerileri düşük olan bireylerin flört şiddetine olumsuz etki etki ettiği yüksek olanların olumlu etki ettiği bulunmuştur (Bacıoğlu ve Kocabıyık, 2020; Ortiz, 2015).

Flört şiddeti sosyolojik, psikolojik ve kültürel açılardan incelenmesi gereken bir konudur ve aynı zamanda bir halk sağlığı sorunudur (Akdeniz, 2022). Araştırmalar, ilişki doyumu ile flört şiddetine yönelik tutumlar arasında negatif bir ilişki olduğunu göstermektedir (Karateke, 2020). Ayrıca ilişki doyumu ile bilişsel duygu düzenleme becerileri arasında pozitif, kabullenme, yıkma ve başkalarını suçlama gibi faktörler arasında ise negatif ilişkiler bulunmaktadır (İnce, 2022). Analiz sonuçlarına göre flört şiddetine yönelik tutumlar ve bilişsel duygu düzenleme, romantik ilişki doyumunun yaklaşık %30'unu açıklamaktadır (Akat ve ark., 2023).

Araştırmalar, flört şiddetine maruz kalan kişilerde pozitif duygu düzenleme ile negatif duygu güçlükleri arasında bir ilişki olduğunu göstermiştir (Weiss ve ark., 2018). Literatürde, önceki çalışmalar olumsuz duyguları düzenlemedeki zorlukların flört şiddeti mağdurları ve failleri ile ilişkili olduğunu göstermiştir (Young ve Huwae, 2022). Bununla birlikte, olumlu duyguların flört şiddeti ile ilişkili olduğunu gösteren çalışmalar da vardır. Örneğin, insanların aynı ortalama olumlu duygu seviyesine sahip olabileceği, ancak duygusal değişkenliklerinin farklılık gösterebileceği bulunmuştur (Fernández-González ve ark., 2018). Bu durum, olumlu duyguların yakın ilişkilerde davranışları şekillendirmede zorluklara neden olabileceğini göstermektedir (İnce, 2022). Buna ek olarak, ergenlerin romantik partnerleriyle yaşadıkları flört şiddetinin duygusal düzensizlik yoluyla otoriter ebeveynlik tarzlarından etkilendiği kavramsal bir modeli test edildi. İtalya'daki 622 ergen arasından seçilen katılımcılardan ebeveynlik tarzlarına ilişkin anıları ölçen bir anketi, flört ilişkilerindeki olası istismarcı davranışları ölçen bir çatışma envanterini ve duygu düzenleme güçlüklerini ölçen bir anketi doldurmaları istenmiştir. Hem erkek hem de kız ergenler için hem anne hem de baba otoriter tarzlarına ilişkin anıların, ergenlerin dürtü kontrol zorluklarının aracılık ettiği flört şiddetinin sürekliliği üzerinde önemli dolaylı etkileri olmuştur. Bu çalışma, anne ve

babalara yönelik şiddet üzerinde algılanan kontrolün ergenlerin flört ilişkilerinde önemli bir rol oynadığını ve duygusal düzensizliğin bu ilişkiye aracılık ettiğini göstermektedir (Cucc ve ark., 2019). Buna ek olarak, bir çalışma flört şiddetini etkileyen faktörleri araştırmayı amaçlamıştır. Toplam 335 üniversite öğrencisinden elde edilen verilere göre, cinsiyet, yaş, değerler ve bilişsel duygu düzenleme stratejileri flört şiddetini yordamıştır. Sosyal değerler, entelektüel değerler ve özgürlük değerlerinin önemi arttıkça flört şiddetinin azaldığı vurgulanmıştır (Bacıoğlu ve Kocabıyık, 2020). Öte yandan, üniversite öğrencileri arasında duygusal düzenleme eksiklikleri, çevresel stres ve tehlikeli alkol kullanımı gibi faktörler yakın partner şiddetinin devam etmesine katkıda bulunmaktadır (Neilson ve ark., 2023). Başka bir çalışmada, duygusal zekânın yakın partner şiddetinin sürdürülmesinde koruyucu bir faktör olduğu ve cinsiyetin duygusal zekânın koruyucu rolü üzerinde etkisi olduğu bulunmuştur. Duygusal netlik kızlarda flört şiddetinin sürdürülmesiyle, erkeklerde ise duygusal onarımla ilişkilendirilmiştir (Shorey ve ark., 2015). Bir başka çalışmada, düzenleme becerileri psikolojik flört şiddetini anlamlı bir şekilde yordamamıştır (Başaran, 2022). Bu çalışmanın katılımcıları sadece kadınlardan oluşmaktadır. Bu nedenle, genel bir yorum yapabilmek için örneklemin yetersiz olduğu söylenebilir.

Genel olarak literatüre bakıldığında duygu düzenlemenin flört şiddeti tutumu üzerinde olumlu etkisinin olduğunu görülmektedir.

4.1.2.5. Beliren yetişkinlikte FŞ ve PS arasındaki ilişkiye yönelik bulguların tartışılması

Yapılan analiz sonucunda psikolojik sağlamlık ile flört şiddeti tutumu arasında anlamlı bir ilişki olmadığı görülmüştür.

Literatür taramasında, çalışmamızın bulgularına benzer şekilde, üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışları ile psikolojik sağlamlık düzeylerinin belirlendiği çalışmada, üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları ile psikolojik sağlamlık düzeyleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki bulunmamıştır (Yanık ve Ediz, 2023). Öte yandan, cinsiyetin öğrencilerin flört şiddetine yönelik tutumları ve psikolojik dayanıklılık düzeyleri üzerinde etkili olduğu, psikolojik dayanıklılığın

ise tükenmişlik düzeylerini etkilediği sonucuna ulaşılmıştır (Çengel ve Yurdalan, 2022).

Şiddet, yetişkin ilişkilerinde aniden ortaya çıkmamakta, ergenlik döneminde başlama eğilimi göstermektedir (Gómez ve ark., 2014). Erken yetişkinlik döneminde eş şiddeti mağduru olan kişilerde sosyal destek ve dayanıklılık arasındaki ilişki incelenmiştir. Samarinda şehrinde yürütülen bir çalışmada, 18-30 yaş arası 100 erken yetişkin bireyden veri toplanmıştır. Bu kişiler halen bir ilişki içinde olanlar ve olmayanlar olarak ikiye ayrılmıştır. Sosyal destek ve dayanıklılık ölçümlerine dayanan veriler, istatistiksel analiz yöntemleri kullanılarak analiz edilmiştir. Sonuçlar, sosyal destek ile dayanıklılık arasında pozitif ve anlamlı bir ilişki olduğunu göstermektedir. Araştırmacılar, flört şiddeti mağdurlarına sağlanan sosyal desteğin bu bireylerin dayanıklılığını artırabileceğini vurgulamaktadır (Hidayah, 2022). Bu bulgular, flört şiddetinin ele alınmasında sosyal destek sağlamanın önemini vurgulamaktadır. Ancak, çalışmamızda psikolojik dayanıklılığın flört şiddeti üzerinde etkisinin bulunmaması, Türkiye'de kültürel ve sosyal desteğin diğer toplumlara göre daha yüksek olmasından kaynaklanıyor olabilir (Karabulut ve ark., 2021).

4.1.3. Aracılık rolüne ilişkin bulguların tartışılması

Bu bölümde çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ve flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolüne ilişkin bulgular tartışılmıştır.

4.1.3.1. Beliren yetişkinlikte ÇÇOY ile FŞ arasındaki ilişkide DD'nin aracı rolüne ilişkin sonuçların tartışılması

Yapılan çalışma sonucunda çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının duygu düzenleme üzerinde etkisinin olduğu tespit edilmiş ve çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ve flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenlemenin aracı rolü olduğu belirlenmiştir. Bradbury ve Shaffer (2012) tarafından genç yetişkinlerle yapılan bir çalışmada, çocuklukta duygusal istismar ve ihmale maruz kalan bireylerin mevcut romantik ilişkilerinden diğerlerine göre daha az memnun oldukları öne sürülmüştür. Ayrıca, duygu düzenleme güçlüklerinin duygusal istismar ve ilişki memnuniyeti arasında aracı bir rol oynadığı varsayılmıştır.

Yaşamın erken dönemlerinde yaşanan olumsuzlukların yetişkinlikte bilişsel esneklik üzerindeki etkisini ve bu etkinin kronik stres algısı tarafından nasıl modüle edildiğini inceleyen bir çalışma yetişkin bir örneklemde yürütülmüş ve çocuklukta yaşanan olumsuzlukların prefrontal korteksteki aktivite üzerindeki etkileri incelenmiştir. Sonuçlar, olumsuz çocukluk deneyimlerinin yetişkinlikte bilişsel esnekliği azalttığını göstermiştir (Çakadaş ve Karaaziz, 2024). Bununla birlikte, algılanan stresin de bu etkiye aracılık ettiği bulunmuştur. Ayrıca, duygu düzenleme stratejilerinin bu etkiyi hafiflettiği bulunmuştur. Özellikle, bilişsel yeniden değerlendirme stratejisinin stres düzeylerini azalttığı ve dışsallaştırmanın stres düzeylerini azalttığı bulunmuştur. Bu bulgular, erken yaşamdaki olumsuz deneyimlerin yetişkinlikteki sağlık sonuçlarını etkileyebileceğini ve duygu düzenleme stratejilerinin bu etkileri hafifletebileceğini göstermektedir (Kalia ve Knauft, 2020). Çünkü duygu düzenleme stratejileri psikolojik iyi oluşun da en güçlü yordayıcılarıdır (Uyar, 2019).

Bununla birlikte, Karan (2021) geçmişteki olumsuz ve şimdiki kaderci zaman perspektifinin ve duygu düzenleme güçlüklerinin çocukluk çağı travması ile disosiyatif deneyimler arasındaki ilişkide rol oynadığını bulmuştur. Bir başka çalışma, olumsuz çocukluk deneyimlerinin duygu düzenleme stratejileri geliştirmenin önemini vurgulamaktadır (McLafferty ve ark., 2020), çünkü bu tür stratejiler ruh sağlığı sorunlarını azaltabilir. Çocuklukta yaşanan olumsuzlukların ruh sağlığı üzerinde olumsuz bir etkisi olduğunu gösteren çalışmalar mevcuttur (Schilling ve ark., 2008). Örneğin, yüksek düzeyde çocukluk çağı sıkıntısı yaşayan üniversite öğrencilerinin intihar davranışında bulunma olasılığının, düşük düzeyde sıkıntı yaşayanlara göre yaklaşık sekiz kat daha fazla olduğu görülmüştür (Serafini ve ark., 2015). Bazı ebeveynlik uygulamaları da ruh sağlığını olumsuz etkileyebilir (Bøe ve ark., 2014). Örneğin, aşırı kontrol, aşırı hoşgörü veya aşırı koruma gibi ebeveynlik davranışları üzerine yapılan çalışmalar, bu tür ebeveynlerin çocuklarının daha yüksek depresyon oranlarına sahip olduğunu göstermiştir (Humphreys, 2004). Bu çalışmalar, çocuklukta yaşanan olumsuzlukların duygu düzenleme üzerinde önemli bir etkisi olduğunu göstermektedir (Miu ve ark., 2022). Duygu düzenlemenin gelişimi üzerine yapılan çalışmalar da bu alanın çocuklukta yaşanan sıkıntılara karşı savunmasız olabileceğini düşündürmektedir.

Gelişimsel bir perspektiften bakıldığında, duygu; dikkat, hafıza, zihin teorisi ve kategorizasyon gibi yeteneklerden kademeli olarak ortaya çıkan bir kavramdır ve bunların tümü çocuklukta yaşanan sorunlardan etkilenebilir (Ruba ve Pollak, 2020). Duygu düzenleme, çocukluk ve ergenlik boyunca gelişimsel olarak değişen birçok yönü ve süreci içerir (McLafferty ve ark., 2020). Bu nedenle duygu düzenleme yaşam boyu çocukluk ve ergenlik döneminde olumsuz yaşantılardan etkilenebilir.

Duygu düzenleme güçlüğünün ruhsal bozuklukların ortaya çıkmasında önemli bir role sahip olduğu bilinmektedir (Ünal, 2021). Genç yetişkinler arasında partner ilişkilerindeki şiddet, küresel bir sağlık sorunu haline gelmiştir ve fiziksel ve psikolojik refah üzerinde olumsuz etkilere neden olmaktadır. Bu sorunun ciddiyeti nedeniyle, genç çiftlerde mağduriyetle ilişkili değişkenleri inceleyen araştırmalar yapılmaktadır. Daha önceki çalışmalar genellikle toplumsal cinsiyet şiddeti perspektifiyle kadın mağdurların bakış açısını ele almıştır. Ancak son zamanlarda, karşılıklı şiddetin genç ilişkilerde de yaygın olduğuna dair kanıtlar ortaya çıkmıştır. Bu bulgular, şiddeti açıklamak için basit açıklamaların yetersiz olduğunu göstermektedir. Gençlerin maruz kaldığı ve uyguladığı karşılıklı şiddeti etkileyen değişkenler arasındaki etkileşiminin araştırtıldığı sonuçlar, duygusal düzenlemedeki zorlukların, bir partnerin bağlanma stilinin etkisiyle, yakın ilişkilerdeki şiddetin bir belirleyici olduğunu ve uygulanan şiddetin doğrudan ve dolaylı etkilerinin partnerin bağlanma stili tarafından yönetilebileceğini göstermektedir (Morales-Sanhueza ve ark., 2024).

Genç yetişkinlerde çocukluk çağı travması, algılanan sosyal destek ve bilişsel duygu düzenleme stratejilerinin saldırganlık üzerindeki etkilerinin incelendiği çalışmada, çocukluk çağı travmasından kaynaklanan duygusal istismarın bilişsel duygu düzenleme stratejilerinden kendini suçlama, yıkım ve başkalarını suçlama davranışlarını olumlu yönde etkilediği bulunmuştur. Öte yandan, algılanan sosyal desteğin saldırganlık üzerinde olumsuz bir etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca aracı değişkenlere ilişkin analizler, çocukluk çağı travması, bilişsel duygu düzenleme stratejileri ve saldırganlık arasındaki ilişkide sosyal destek faktörünün aracı rolü olduğunu ortaya koymuştur (Toksöz, 2022).

Üniversiteli kadınların psikolojik flört şiddetine maruz kalmalarını ve bu şiddeti uygulamalarını etkileyen faktörlerin araştırıldığı çalışmada, akılcı olmayan inançların psikolojik flört şiddetini uygulama üzerinde olumlu bir

etkiye sahip olduğu bulunmuştur. Bununla birlikte, duygu düzenleme becerilerinin psikolojik flört şiddeti üzerinde bir etkisi olmadığı bulunmuştur. Ayrıca, psikolojik flört şiddetinin maruz kalma ve sürdürme boyutları arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulunmuştur (Başaran, 2022). Tüm bu bulgular ışığında, olumsuz çocukluk deneyimlerinden sonra uyarlanabilir duygu düzenleme stratejileri geliştirmenin önemi vurgulanmaktadır, çünkü bu tür stratejiler psikolojik sorunları azaltabilir. Duygu düzenleme stratejileri, bir kişinin duygularını nasıl kontrol ettiği, ifade ettiği ve yönettiği ile ilgilidir ve stresli deneyimlerle başa çıkmada ve bunlara yanıt vermede kilit bir rol oynayabilir (Gross, 2002).

Olumlu duygu düzenleme stratejileri, yaşamın erken dönemlerinde geliştirilmektedir ve bu süreçte birincil bakıcılarla kurulan güvenli bağlar önemlidir. (Tugade ve Fredrickson, 2007). Bu güvenli bağlar, çocukların uyumlu başa çıkma stratejilerini öğrenmelerine ve duygularını başarılı bir şekilde düzenlemelerine yardımcı olur (Narayan ve ark., 2017). Ancak, erken dönemdeki olumsuz çocukluk deneyimleri, özellikle fiziksel ve duygusal istismar ve ihmal gibi ebeveyn uyumsuzluğu ve kötü muameleyle ilgili olanlar, bu öğrenme sürecini kesintiye uğratabilir ve kişinin psikolojik sağlığı ve refahını etkileyebilecek adapte edilebilir duygu düzenleme stratejileri geliştirmesini engelleyebilir (McLafferty ve ark., 2020).

Araştırmada gösterildiği üzere, duygu düzenlemenin erken çocukluk dönemindeki olumsuz deneyimler ile flört şiddeti tutumu davranışları arasındaki ilişkide aracı bir faktör olarak hareket ettiği görülmektedir. Erken yaşamdaki olumsuz deneyimlerin bireyler üzerinde uzun vadeli bir etkisi olabileceği ve duygu düzenlemenin potansiyel olarak bu deneyimlerin olumsuz etkilerini hafifletmek için bir araç sunduğu varsayılmaktadır.

4.1.3.2. Beliren yetişkinlikte ÇÇOY ile FŞ arasındaki ilişkide PS'nin aracı rolüne ilişkin sonuçların tartışılması

Yapılan çalışma sonucunda çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile flört şiddeti tutumu, genel şiddet, fiziksel şiddet, duygusal şiddet ve cinsel şiddet arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracı rolünün olmadığı görülmüştür.

Literatür incelendiğinde, çocukluk çağı olumsuz deneyimlerin bireylerin içselleştirme ve dışsallaştırma davranışları üzerinde etkili olduğu ve böylece

gençlerde olumsuz çocukluk deneyimleri ile psikolojik sağlamlık arasındaki ilişki tespit edildiği görülmüştür (Kişlal, 2022). Düşük psikolojik sağlamlığa sahip olanların çocukluk çağı olumsuz deneyimlerine maruz kaldıklarında daha olumsuz sağlık sonuçlar yaşadıkları bulunmuştur. Bu bulgular, psikolojik sağlamlığın çocukluk çağı olumsuz deneyimleri ve olumsuz sağlık sonuçları arasındaki ilişkide aracı bir rol oynadığına işaret etmektedir. (Morgan ve ark., 2021; Atar, 2023). Bu nedenle, gençlerde psikolojik sağlamlığın özellikle de çocukluk çağı olumsuz deneyimlerinin etkisi açısından önemli bir etki ettiği görülmektedir (Bethell ve ark., 2014).

Çalışmalar, psikolojik sağlamlığın farklı popülasyonlar arasında olumsuzluklara katkıda bulunduğunu göstermiştir (Poole ve ark., 2017). Yükseköğretim ortamlarında da psikolojik sağlamlık, strese karşı koruyucu rolü olduğu ve akademik performansı artırdığı belirtilmektedir (Allan ve ark., 2014). Üniversite öğrencileri arasında yapılan bir çalışmada çocukluk çağında olumsuzluklara maruz kalma ile psikolojik sağlamlık arasında ters ilişkili olduğu bulunmuştur (Kelifa ve ark., 2020). Ruh sağlığı sorunları için yardım talep eden üniversite öğrencileri, talep etmeyenlere kıyasla daha düşük sağlamlık puanları sergilemektedir (Hartley, 2013). Bu nedenle eğitim ortamında sağlamlığın teşvik edilmesi ve anlaşılmasının önemine vurgu yapılmaktadır (Theron, 2021).

Sağlamlığın, Türk üniversite öğrencileri arasında ebeveyn reddi ile depresyon belirtileri arasındaki ilişkiyi tamponladığı belirtilmektedir (Sart ve ark., 2016). Özellikle travma geçmişi olan bireylerin çocukluk çağı olumsuz yaşantılarına daha hassas tepki vererek depresyona karşı daha savunmasız oldukları öne sürülmektedir (Kirlic ve ark., 2020). Ancak herkes aynı derecede çocukluk çağı olumsuz yaşantılara maruz kalmamaktadır (Beck ve Bredemeier, 2016). Düşük sosyoekonomik geçmişi olan kişiler, öğrenciler ve genç yetişkinler stresli olaylarla daha fazla karşılaşma riskine sahiptir. Özellikle gençler, savaş ve savaş sonrası dönemlerde yerinden edilme ve ekonomik zorluklar gibi birçok kronik stres faktörüyle sürekli olarak olumsuzluklara maruz kalma riskine sahiptirler (Abraham, 2022). Türkiye'nin farklı illerinde çocukluk çağı travmasının romantik ilişki doyumuyla olan ilişkisinde bilişsel çarpıtmaların ve çatışma çözme tarzlarının aracı rolünün incelendiği bir çalışmada çocukluk çağı travmaları ile olumsuz ve boyun eğici çatışma çözme tarzı ve bilişsel çarpıtmalar arasında pozitif bir ilişki olduğunu gösterirken, bu değişkenlerle ilişki doyumu

arasında negatif bir ilişki tespit edilmiştir. Ayrıca, ilişki doyumuyla olumlu çatışma çözme tarzı arasında pozitif bir ilişki bulunmuştur. Regresyon analizi sonuçları, çocukluk çağı travmalarının duygusal ihmal, olumlu ve olumsuz çatışma çözme tarzları ve ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmalar üzerinde yordayıcı etkisi olduğunu göstermiştir. Ayrıca, çocukluk çağı travmalarıyla ilişki doyumu arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların ve çatışma çözme tarzlarının aracılık ettiği belirlenmiştir (Minaz, 2023). Bu durumlar çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının psikolojik sağlamlığı etkilediği düşünülebilir (Popham ve ark., 2021).

Mevcut literatür incelendiğinde, psikolojik sağlamlık ile çok sayıda yaşamsal faktör arasında güçlü bir korelasyon olduğu görülmektedir. Ancak bu çalışma, çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ile flört şiddeti tutumu arasındaki ilişkide psikolojik sağlamlığın aracı rolünü ortaya koyamayarak mevcut literatürle çelişmektedir. Çalışmanın belirli bir yaş grubuyla sınırlı olması ve geniş bir yaş aralığını kapsamaması gibi sınırlılıkları, psikolojik sağlamlığın potansiyel bir aracı etkisinin tespit edilmesini engellemiş olabilir. Sonuç olarak, bu çalışmanın bulguları bu konudaki mevcut literatürle uyum göstermemektedir.

Her çalışmada olduğu gibi bu çalışmanın da bir kısıtlılığı, çocukluk çağı olumsuz yaşantılar, flört şiddeti, duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın öz bildirim ölçekleri aracılığıyla değerlendirilmiş olmasıdır; bu da katılımcıların olumsuz tutumları eksik bildirmesine yol açmış olabilir. Buna ek olarak, çalışma sadece flört ilişkisi içinde olan bireyleri kapsamaktadır ve nispeten küçük bir örneklem büyüklüğüne sahiptir, bu da genellenebilirliğini sınırlamaktadır. Google Gmail form aracılığıyla örneklem yönteminin kullanılması ve sadece bu örneklemden elde verilere odaklanılması bulguları daha da kısıtlamaktadır. Gelecekteki çalışmalar, daha büyük ve daha çeşitli örneklemleri dahil ederek, ilişkideki her iki partnerden de veri toplayarak ve görüşmeler ve gözlemler gibi nitel yöntemler kullanarak bu sınırlamaları ele alabilir. Ayrıca, sosyo-ekonomik durum, kültürel geçmiş ve aile ilişkileri gibi değişkenlerin flört şiddeti tutumları ve romantik ilişki beklentileri üzerindeki etkisi de araştırılabilir. Araştırmanın diğer bir kısıtlılığı erkek katılımcıların kadın katılımcılara kıyasla daha az olması karşılaştırmalı analizlerin farklı sonuçlar çıkmasına neden olmuş olabilir. Bununla birlikte karşılaştırmalar parametrik analiz kullanılması bu kısıtlılığı

nispeten azaltmış olabilir. Ayrıca bu flört şiddetinin süresi ve ilişki doyumu gibi faktörlerin çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile ilişkisi araştırılmamıştır. Bu bağlamda flört şiddetine etki edebilecek faktörlerin detaylı bir şekilde incelenmemesi bir diğer kısıtlılık olarak görülebilir.

Buna ek olarak, çalışmadaki popülasyon yalnızca Türkiye popülasyonu ile sınırlıdır ve sonuçlar diğer ülkelere genişletilemez. Gelecekte, öz değerlendirme ölçeğinin klinik objektif tanı ile kombinasyonu ruh sağlığı değerlendirmesi için daha iyi kullanılabilir ve farklı ülkelerden ve farklı kültürlerden daha fazla insanı dahil ederek daha yüksek güvenilirlik ve ikna edici sonuçlar elde edilebilir. Ayrıca, çocukluk çağı olumsuz yaşantıları ve flört şiddeti yaşamış bireyler arasında duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlık aracılık rolüne ilişkin etiyolojisi veya patofizyolojisinde biyolojik faktörlerin rolünü inceleyen daha fazla çalışmaya ihtiyaç vardır.

4.2. SONUÇ

Çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ve flört şiddeti arasındaki ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolünü incelemek adına yapılan araştırmadan elde edilen sonuçlarda, çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının yaşa göre farklılaştığı, yaş arttıkça çocukluk çağı olumsuz yaşantıların da arttığı görülmüştür. Alanyazında buna benzer sonuçların yanı sıra aynı farklı sonuçların da ortaya çıktığı görülmektedir. Bu durumun araştırmaların örneklem gruplarının farklılaşmasından kaynaklı olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmanın bir diğer sosyodemografik değişkeni olan medeni durumun çocukluk çağı olumsuz yaşantıları yönünden incelenmesinde evlilerin çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının bekarlardan ve ilişkisi olanlardan daha yüksek olduğu görülmüştür. Literatür incelendiğinde medeni durumla ilgili yapılan çalışmaların sınırlı olduğu görülmüştür. Elde edilen bulgularda ise tutarsızlık olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Flört şiddeti demografik özellikler açısından değerlendirildiğinde, flört şiddetinin cinsiyete göre farklılık gösterdiği ve erkeklerin flört şiddeti daha yüksek olduğu görülmüştür. Erkeklerde flört şiddetinin daha çok görülüyor olması literatür incelendiğinde de yapılan çalışmalarda sık karşılaşılan bir durumdur.

Flört şiddetinin demografik özelliklerle ilişkili olarak değerlendirilmesi, yaş arttıkça romantik ilişkilerde şiddet görülme sıklığında bir azalma olduğunu ortaya koymaktadır. Bu gözlem, yaş arttıkça artan yaşam deneyimi ve daha fazla sorumluluk üstlenme ile şiddetin azalacağı yönündeki beklenen örüntü ile tutarlıdır. Bununla birlikte demografik özelliklerle ilişkili olarak flört şiddetinin eğitim durumuna göre değiştiğini, ön lisans mezunlarının lisansüstü mezunlara kıyasla daha yüksek flört şiddeti tutumları sergilediği yapılan çalışma sonucunda ortaya çıkmıştır.

Duygu düzenlemenin demografik özellikler açısından analizi, cinsiyetin duygu düzenlemede önemli bir faktör olduğunu ve erkeklerin bu kapasiteyi daha yüksek düzeyde sergilediğini ortaya koymuştur. Benzer şekilde, çalışmadaki bir diğer değişken olan psikolojik sağlamlık demografik özelliklerle birlikte analiz edildiğinde, psikolojik sağlamlılığın cinsiyete göre değiştiği ve erkeklerin bu değişkende daha yüksek seviyeler sergilediği görülmüştür. Mevcut literatürün

gözden geçirilmesi de benzer sonuçların altını çizerek bu bulguları desteklemektedir. Mevcut bulguları hem destekleyen hem de çelişen literatürün varlığına rağmen, incelenen örneklem gruplarının ayırt edici özelliklerinin bu olguya neden olan faktör olduğu düşünülmektedir. Bununla birlikte, çalışmanın bulguları psikolojik sağlamlık ile yaş arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu ortaya koymuş ve psikolojik sağlamlığın yaşla birlikte arttığını göstermiştir.

Değişkenler arasındaki ilişkinin kapsamlı bir şekilde analiz edilmesinin ardından, çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddeti arasında negatif ve düşük düzeyde anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Bu durum çocuklukta yaşanan olumsuz deneyimlerin flört şiddetine yönelik tutumları azalttığını göstermektedir.

Çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ve duygu düzenleme arasındaki ilişki incelendiğinde, elde edilen sonuçların, çocuklukta yaşanan olumsuz olayların beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin duygu düzenleme becerilerini olumsuz yönde etkilediğini göstermiştir. Aynı şekilde çocukluk çağı olumsuz yaşantıları fazla olan bireylerin beliren yetişkinlik döneminde psikolojik sağlamlıklarının da olumsuz etkilendiği ve azalma gösterdiği görülmüştür. Literatür incelendiğinde yapılan çalışma ile tutarlı sonuçların olduğu görülmektedir.

Çalışma ayrıca flört şiddeti ile duygu düzenleme arasındaki ilişkiyi de incelemiştir. Bulgular, flört şiddeti ile duygu düzenlemenin yanı sıra yeniden değerlendirme ve bastırma alt boyutları arasında pozitif, düşük düzeyde istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki olduğunu göstermiştir. Bu durum çocuklukta yaşanan olumsuz yaşantıların duygu düzenlemenin yanı sıra yeniden değerlendirme ve bastırma alt boyutlarını arttırdığını göstermektedir.

Aralarındaki ilişkinin incelendiği diğer değişkenler ise flört şiddeti ve psikolojik sağlamlık olmuştur.

Bu çalışma, olumsuz çocukluk deneyimleri ile flört şiddeti arasındaki ilişkide aracılık rolünü incelemiştir. Sonuçlar, duygu düzenlemenin kısmi aracılık rolüne sahip olduğunu göstermiştir. Ancak psikolojik sağlamlığın çocukluk çağı olumsuz deneyimleri ve flört şiddeti arasındaki ilişkide aracılık rolü incelenmiş ve çocukluk çağı olumsuz deneyimleri ve flört şiddeti arasındaki ilişkiye aracılık etmediği bulunmuştur. Bu durum duygu de düzenlemenin

çocukluk deneyimleri ile flört şiddeti arasındaki ilişkiyi yordadığını ve iki değişken arasındaki etkiyi azalttığını göstermektedir.

4.3. ÖNERİLER

Bu çalışmadan elde edilen sonuçlar doğrultusunda öneriler;

1) Uygulamaya yönelik;

- Beliren yetişkinlik döneminde çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddetine etki edebilecek duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlık üzerine yönelik ruh sağlığı çalışanları tarafından kamu kurum ve kuruluşları iş birliği ile bilinçli farkındalık oluşturulması,
- Beliren yetişkinlik döneminde çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddetine etki edebilecek duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlık üzerine yönelik tanı ve tedavi protokolleri oluşturulması,
- Beliren yetişkinlik döneminde çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddeti arasındaki ilişkiye ilişkin duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlık ile ilgili izleme ve önleme çalışmalarının kamu ve kurum ve kuruluşları tarafından psikoeğitim verilerek etkili önlemler alınması,
- Gençlere ortaöğretim ve üniversite eğitimleri sırasında sağlıklı romantik ilişkiler geliştirmeleri amacıyla seçmeli derslere katılma fırsatı verilmesi, flört şiddetine ilişkin öğrenme fırsatları sağlamak için rehberlik ve psikolojik danışmanlık hizmetleri sunulmalı ve flört şiddetine yönelik tutumları azaltmak amacıyla eğitim programları oluşturulmalıdır.

2) Araştırmaya yönelik;

- Beliren yetişkinlik döneminde çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddetine ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlık ile ilgili farklı değişkenler ile ilgili çalışmalar,
- Beliren yetişkinlik döneminde çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddetine ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın etkisinin incelendiği nitel ve deneysel çalışmalar,
- Beliren yetişkinlik döneminde çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddetine ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın etkisinin incelendiği daha fazla örneklem grubu ile tekrar edilmesi,

- Beliren yetişkinlik döneminde çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddetine ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın etkisinin incelendiği daha farklı yer ve mekanda yapılması,
- Beliren yetişkinlik döneminde çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ile flört şiddetine ilişkide duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın etkisinin incelendiği farklı ölçüm araçları ile yapılması önerilir.

KAYNAKÇA

Abelev, M. S. (2009). Advancing out of poverty: Social class worldview and its relation to resilience. *Journal of Adolescent Research*, *24*(1), 114-141. https://doi.org/10.1177/0743558408328

Abraham, R. (2022). Trauma exposure, resilience, religiosity/spirituality and quality of life among Eritrean female refugees living in Norwegian asylum centres. *International Journal of Social Psychiatry*, *64*(4), 359-366. https://doi.org/10.1177/00207640211010207

Abramson, D. M., Grattan, L. M., Mayer, B., Colten, C. E., Arosemena, F. A., Bedimo-Rung, A., & Lichtveld, M. (2015). The resilience activation framework: a conceptual model of how access to social resources promotes adaptation and rapid recovery in post-disaster settings. *The journal of behavioral health services & research*, *42*, 42-57.

Afifi, T. O., Boman, J., Fleisher, W., & Sareen, J. (2009). The relationship between child abuse, parental divorce, and lifetime mental disorders and suicidality in a nationally representative adult sample. *Child abuse&neglect*, *33*(3),139-147. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2008.12.009

Agorastos, A., Pervanidou, P., Chrousos, G. P., & Kolaitis, G. (2018). Early life stress and trauma: developmental neuroendocrine aspects of prolonged stress system dysregulation. *Hormones*, *17*, 507-520. https://doi.org/10.1007/s42000-018-0065-x

Ağar, A. (2020). Yaşlılarda ortaya çıkan psikolojik değişiklikler. *Geriatrik Bilimler Dergisi*, *3*(2), 75-80.

Ahn, S. H. (2021). *Adverse childhood experience and loneliness among young adults: Exploring the roles of attachment style and resilience* (Doctoral dissertation). Dalhousie Unversity

Akat, M., Bakioğlu, F., & Ercan, H. (2023). Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine yönelik tutum, duygu düzenleme stratejileriyle ilişki doyumunun incelenmesi. *Yaşadıkça Eğitim*, *37*(3), 814-827. https://doi.org/10.33308/26674874.2023373515

Akay, E. Ç., & Timur, B. (2017). Kadın ve erkeklerin mutluluğunu etkileyen faktörlerin genelleştirilmiş sıralı logit modeli ile analizi. *Sosyal Bilimler Araştırma Dergisi*, *6*(3), 88-105.

Akbayır, S. (2023). *Geç ergenlik dönemindeki gençlerde flört şiddetinin, toplumsal cinsiyet algısı ve empati düzeyi ile ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi.

Akcan, G., & Taşören, A. B. (2020). Genç yetişkinlerde çocukluk çağı olumsuz yaşantıları, öz-şefkat ve duygu düzenleme becerileri depresyon belirtilerini yordar mı? *Bogazici University Journal of Education*, *37*(2), 59-80.

Akdeniz, B. (2022). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti algıları ve toplumsal cinsiyet rollerini kabul düzeyleri* (Yayınlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi.

Akkaş, İ. (2022). *Sağlık ve Hastalık Sosyolojisi*. Eğitim Yayınevi.

Akkoç, A. (2024). *Kadına Yönelik Şiddet ve Farkındalık. Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Alanında Uluslararası Araştırmalar* XXX, 113.

Akyıl, A. (2019). *Çocukluk çağı travmaları, bilişsel duygu düzenleme ve psikolojik iyi oluş arasındaki ilişkinin incelenmesi: Diyarbakır ve Mardin* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversites.

Aldao, A. (2013). The future of emotion regulation research: Capturing context. *Perspectives on Psychological Science*, *8*(2), 155-172. https://doi.org/10.1177/174569161245

Aldao, A., & Tull, M. T. (2015). Putting emotion regulation in context. *Current Opinion in Psychology*, *3*, 100-107. https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2015.03.022

Aldao, A., Nolen-Hoeksema, S., & Schweizer, S. (2010). Emotion-regulation strategies across psychopathology: A meta-analytic review. *Clinical psychology review*, *30*(2), 217-237. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2009.11.004

Al-Fayez, G. A., Ohaeri, J. U., & Gado, O. M. (2012). Prevalence of physical, psychological, and sexual abuse among a nationwide sample of Arab high school students: association with family characteristics, anxiety, depression, self-esteem, and quality of life. *Social Psychiatry and*

Psychiatric epidemiology, 47, 53-66. https://doi10.1007/s00127-010-0311-2

Allan, J. F., McKenna, J., & Dominey, S. (2014). Degrees of resilience: profiling psychological resilience and prospective academic achievement in university inductees. *British Journal of Guidance & Counselling, 42*(1),9-25. https://doi.org/10.1080/03069885.2013.793784

Allen, K. A., Vella-Brodrick, D., & Waters, L. (2016). Fostering school belonging in secondary schools using a socio-ecological framework. *The Educational and Developmental Psychologist*, *33*(1), 97-121. https://doi.org/10.1017/edp.2016.5

Al-Matalka, F. I. M. (2014). The influence of parental socioeconomic status on their involvement at home. *International Journal of Humanities and Social Science*, *4*(5), 146-154.

An, H. Y., Chen, W., Wang, C. W., Yang, H. F., Huang, W. T., & Fan, S. Y. (2020). The relationships between physical activity and life satisfaction and happiness among young, middle-aged, and older adults. *International Journal Of Environmental Research And Public Health*, *17*(13), 4817. https://doi.org/10.3390/ijerph17134817

Anda, R., Tietjen, G., Schulman, E., Felitti, V., & Croft, J. (2010). Adverse childhood experiences and frequent headaches in adults. Headache: *The Journal of Head and Face Pain*, *50*(9), 1473-1481. https://doi.org/10.1111/j.1526-4610.2010.01756.x

Are, F., & Shaffer, A. (2016). Family emotion expressiveness mediates the relations between maternal emotion regulation and child emotion regulation. *Child Psychiatry & Human Development*, *47*, 708-715.

Arkçı, E. İ. (2024). Yetişkinlerde çocukluk çağı olumsuz yaşantılarının şiddete yönelik tutum ve iletişim becerileri üzerine etkisi (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İnönü Üniversitesi

Arnett, J. J. (1998). Learning to stand alone: The contemporary American transition to adulthood in cultural and historical context. *Human Development*, *41*(5-6), 295-315. https://doi.org/10.1159/000022591

Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American psychologist*, *55*(5), 469-480.

Arnett, J. J. (2004). *Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties*. New York: Oxford University Press. https://doi:10.1093/oso/9780197695937.001.000

Arnett, J. J. (2007). Emerging adulthood: What is it, and what is it good for? *Child development perspectives*, *1*(2), 68-73. https://doi.org/10.1111/j.1750-8606.2007.00016.x

Arnett, J. J. (2010). *Emerging adulthood (s). Bridging cultural and developmental approaches to psychology: New syntheses in theory, research, and policy*: Oxford University Press.

Arnett, J. J. (2014). *Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties*. New York: Oxford University Press.

Arnett, J. J. (2015). Identity development from adolescence to emerging adulthood: What we know and (especially) don't know. *The Oxford Handbook of İdentity Development*, 53-64.

Arnett, J. J. (2016). Does emerging adulthood theory apply across social classes? National data on a persistent question. *Emerging adulthood*, *4*(4), 227-235. https://doi.org/10.1177/21676968156130

Arnett, J. J. (2018). *Conceptual foundations of emerging adulthood. In Emerging adulthood and higher education*. Routledge.

Arnett, J. J. (2023). *Emerging adulthood: The winding road from the late teens through the twenties*. Oxford University Press.

Arnett, J. J., & Mitra, D. (2020). Are the features of emerging adulthood developmentally distinctive? A comparison of ages 18–60 in the United States. *Emerging Adulthood*, *8*(5), 412-419. https://doi.org/10.1177/216769681881

Arnett, J. J., Žukauskienė, R., & Sugimura, K. (2014). The new life stage of emerging adulthood at ages 18–29 years: Implications for mental health. *The Lancet Psychiatry*, *1*(7), 569-576.

Arslan, A. (2020). *Beliren yetişkinlik dönemindeki bireylerin yakın ilişki şiddeti algılarının baş etme stilleri ve psikolojik sağlamlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kocaeli Üniversitesi.

Arslan, G. (2015). Çocuk ve Genç Psikolojik Sağlamlık Ölçeği'nin (ÇGPSÖ) psikometrik özellikleri: Geçerlilik ve güvenirlik çalışması. *Ege Eğitim Dergisi, 16*(1), 1-12. https://doi.org/10.12984/eed.23397

Artuch-Garde, R., González-Torres, M. D. C., de La Fuente, J., Vera, M. M., Fernández-Cabezas, M., & López-García, M. (2017). Relationship between resilience and self-regulation: a study of Spanish youth at risk of social exclusion. *Frontiers in psychology*, 8, 258469. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2017.00612

Ashkanasy, N. M., & Daus, C. S. (2002). Emotion in the workplace: The new challenge for managers. *Academy of Management Perspectives, 16*(1),76-86. https://doi.org/10.5465/ame.2002.6640191

Aslan, B. (2018). Erken evlenen kadınların psikolojik belirtileri ve evlilik uyumlarını etkileyen faktörler (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara Üniversitesi.

Aslan, D., Vefikuluçay, D., Zeyneloğlu, S., Erdost., T., ve Temel, F. (2008), Ankara'daki *İki Hemşirelik Yüksekokulunun Birinci ve Dördüncü Sınıflarında Okuyan Öğrencilerinin Flört Şiddetine Maruz Kalma, Flört İlişkilerinde Şiddet Uygulama Durumlarının ve Bu Konudaki Görüşlerinin Saptanması Araştırması*, Hacettepe Üniversitesi Kadın Sorunları Araştırma Merkezi, Teknik Rapor. https://avesis.hacettepe.edu.tr/yayin/8d622a0c-d9b1-4502-a466 4d7c56bb647d/

Asyraf, M., Dunne, M. P., Hairi, N. N., Mohd Hairi, F., Radzali, N., & Wan Yuen, C. (2021). The association between elder abuse and childhood adversity: A study of older adults in Malaysia. *PLoS one, 16*(7), e0254717. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0254717

Atak, H. (2005). *Beliren yetişkinlik: Yeni bir yaşam döneminin Türkiye'de incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Üniversitesi.

Atak, H. (2011). Yetişkinliğe aşamalı geçiş: Beliren yetişkinlik tek bir ana yol mu? *Elementary Education Online, 10*(1): 51-67.

Atak, H., ve Çok, F. (2010). İnsan yaşaminda yeni bir dönem: Beliren yetişkinlik. *Çocuk ve Gençlik Ruh Sağlığı Dergisi, 17*(1), 39-50.

Atar, B. N. (2023). Kalp damar hastalıklarında çocukluk çağı travmaları, psikolojik dayanıklılık ve beden farkındalığının rolü (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe Üniversitesi.

Ayala, M. D. L. C., Molleda, C. B., Rodríguez-Franco, L., Galaz, M. F., Ramiro-Sánchez, T., ve Díaz, F. J. R. (2014). Unperceived dating violence among Mexican students. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, *14*(1), 39-47. https://doi.org/10.1016/S1697-2600(14)70035-3

Aydın, B. T., & Süslü, D. P. (2023). The mediating role of difficulties in emotion regulation in the relationship between childhood trauma and resilience among university students. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, *13*(70), 315-329. https://doi.org/10.17066/tpdrd.1265528.4

Aydın, E. (2018). *Çocukluk çağı travmatik yaşantılarının psikolojik sağlamlık ve depresyon belirtileri üzerine etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi.

Ayyıldız, A. B. (2019). *Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutumları: Sakarya Üniversitesi örneği* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi).

Ayyıldız, A. B., & Taylan, H. H. (2019). Üniversite Öğrencilerinde Flört Şiddeti Tutumları: Sakarya Üniversitesi Örneği. *The Journal of Academic Social Science, 86*(86), 413-427. https:// doi.10.16992/ASOS.14577

Azeez, A., ve Dubey, A. (2023). Resilıence: A Comprehensıve Revıew Of The Concept. *Journal of Korean Academy of Psychiatric and Mental Health Nursing, 5*(4), 926-936.

Bacıoğlu, S. D., & Kocabıyık, O. O. (2020). The roles of value preferences and cognitive emotion regulation strategies on prediction of dating violence. International *Journal of Psychology and Educational Studies, 7*(1), 96-107. https://doi.org/10.17220/ijpes.2020.01.009

Bağcı, A. G., & Atak, H. (2022). Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı ruhsal travmaları, eylemlilik ve psikolojik sağlamlık arasındaki ilişkiler. *Muş Alparslan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *2*(1), 104-122.

Baker, C. K., & Carreño, P. K. (2016). Understanding the role of technology in adolescent dating and dating violence. *Journal of child and family studies*, 25, 308-320. https:// doi,10.1007/s10826-015-0196-5

Bal, F. (2023). The Differences of the feeling case in romantic relations. *European Journal of Humanities and Social Sciences*, *3*(1), 76-90. https://doi.org/10.24018/ejsocial.2023.3.1.398

Bandura, A., Adams, N. E., & Beyer, J. (1977). Cognitive processes mediating behavioral change. *Journal of Personality And Social Psychology*, *35*(3), 125. https://doi.org/10.1037/0022-3514.35.3.125

Bandura, A., ve Walters, R. H. (1977). *Social learning theory (Vol. 1)*. Prentice Hall: Englewood cliffs.

Barnes, A. J., Anthony, B. J., Karatekin, C., Lingras, K. A., Mercado, R., & Thompson, L. A. (2020). Identifying adverse childhood experiences in pediatrics to prevent chronic health conditions. *Pediatric Research*, *87*(2), 362-370. https://doi.org/10.1038/s41390-019-0613-3

Barrett, L. F., Robin, L., Pietromonaco, P. R., & Eyssell, K. M. (1998). Are women the "more emotional" sex? Evidence from emotional experiences in social context. *Cognition & Emotion*, *12*(4), 555-578. https://doi.org/10.1080/026999398379565

Barter, C. (2009) In the name of love: exploitation and violence in teenage dating relationships, *British Journal of Social Work*, 39, pp211–233.

Barth, J., Bermetz, L., Heim, E., Trelle, S., & Tonia, T. (2013). The current prevalence of child sexual abuse worldwide: A systematic review and meta-analysis. *International Journal of Public Health*, 58, 469-483.

Başaran, B. İ. (2022). *Kadın üniversite öğrencilerinde psikolojik flört şiddetinin akılcı olmayan inançlar ve duygu düzenleme becerileri ile ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Ankara Universitesi.

Başkale, H. ve Sözer, A. (2015). Eşinden/partnerinden şiddet gören kadınların şiddet algısı ve mağduriyet nedenleri. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, *14*(6). https://doi.org/10.5455/pmb.1-1433339980

Baştürk, S., & Taştepe, M. (2013). Evren ve örneklem. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri.* Vize Yayıncılık.

Bebko, G. M., Franconeri, S. L., Ochsner, K. N., & Chiao, J. Y. (2014). Attentional deployment is not necessary for successful emotion regulation via cognitive reappraisal or expressive suppression. *Emotion, 14*(3), 504.

Beck, A. T. , Rush, A. J. , Show, B. F., & Emery, G. (1979). *Cognitive therapy of depression*. The Guilford Pres.

Beck, A. T., & Bredemeier, K. (2016). A unified model of depression: Integrating clinical, cognitive, biological, and evolutionary perspectives. *Clinical Psychological Science*, *4*(4), 596-619. https://doi.org/10.1177/2167702616628

Beck, J. S. (2020). *Cognitive behavior therapy: Basics and beyond.* Guilford Publications.

Bedir, Y. (2021). *Romantik ilişkilerde partner şiddetine maruz kalan kadınların şiddete ilişkin algılarının incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Aksaray Üniversitesi.

Bellis, M. A., Hughes, K., Ford, K., Edwards, S., Sharples, O., Hardcastle, K., & Wood, S. (2018). Does adult alcohol consumption combine with adverse childhood experiences to increase involvement in violence in men and women? A cross-sectional study in England and Wales. *BMJ Open*, *8*(12), e020591. https://doi.org/10.1136/bmjopen-2017-020591

Bellis, M. A., Hughes, K., Leckenby, N., Perkins, C., & Lowey, H. (2014). National household survey of adverse childhood experiences and their relationship with resilience to health-harming behaviors in England. *BMC Medicine*, *12*(1), 1-10.

Belsky, J., Steinberg, L., & Draper, P. (1991). Childhood experience, interpersonal development, and reproductive strategy: An evolutionary theory of socialization. *Child Development*, *62*(4), 647-670. https://doi.org/10.1111/j.1467-8624.1991.tb01558.x

Bennett, D. C., Guran, E. L., Ramos, M. C., ve Margolin, G. (2011). College students' electronic victimization in friendships and dating relationships: Anticipated distress and associations with risky behaviors. *Violence and Victims,* 26, 410–429. https://doi.10.1891/0886-6708.26.4.410

Betancourt, T. S., Grelotti, D. J., & Hansen, N. B. (2015). Mental health and resilience in children and adolescents affected by HIV/AIDS. *Rutter's Child and Adolescent Psychiatry*, 599-611. https://doi.org/10.1002/9781118381953.ch46

Bethell, C. D., Newacheck, P., Hawes, E., & Halfon, N. (2014). Adverse childhood experiences: Assessing the impact on health and school engagement and the mitigating role of resilience. *Health Affairs, 33*(12), 2106-2115. https://doi.org/10.1377/hlthaff.2014.0914

Bethell, C. D., Solloway, M. R., Guinosso, S., Hassink, S., Srivastav, A., Ford, D., & Simpson, L. A. (2017). Prioritizing possibilities for child and family health: an agenda to address adverse childhood experiences and foster the social and emotional roots of well-being in pediatrics. *AcademicPediatrics, 17*(7),36-S50. https://doi.org/10.1016/j.acap.2017.06.002

Bethke, T. M., & DeJoy, D. M. (1993). An experimental study of factors influencing the acceptability of dating violence. *Journal of Interpersonal Violence, 8*(1), 36-51. https://doi.org/10.1177/088626093008001

Bick, J., & Nelson, C. A. (2016). Early adverse experiences and the developing brain. *Neuropsychopharmacology, 41*(1), 177-196. https://doi:10.1038/npp.2015.252

Bielby, W. T., & Hauser, R. M. (1977). Structural equation models. *Annual Review Of Sociology,* 3, 137-161.

Bilge, Ç., Karakaş, S., & Oskay, Ü. (2020). İstanbul'da bir üniversitede hemşirelik öğrencilerinin evlilikte kadına karşı şiddet konusundaki düşünce ve tutumları. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi, 23*(2), 196-204. https://doi.org/10.17049/ataunihem.466919

Bilge, Y., & Sezgin, E. (2020). Anne ve çocuk duygu düzenleme arasındaki ilişkide annenin kişilik özelliklerinin ve bağlanma stillerinin aracı rolü. *Anadolu Psikiyatri Dergisi, 21*(3), 310-318.

Bøe, T., Sivertsen, B., Heiervang, E., Goodman, R., Lundervold, A. J., & Hysing, M. (2014). Socioeconomic status and child mental health: The role of parental emotional well-being and parenting practices. *Journal of abnormal child psychology*, 42, 705-715.

Boggio, P. S., Giglio, A. C. A., Nakao, C. K., Wingenbach, T. S. H., Marques, L. M., Koller, S., & Gruber, J. (2020). Writing about gratitude increases emotion-regulation efficacy. *The Journal of Positive Psychology*, *15*(6), 783-794. https://doi.org/10.1080/17439760.2019.1651893

Bolen, R. M., & Gergely, K. B. (2014). Child sexual abuse. *Child abuse and neglect worldwide*, 1, 59-94.

Bonanno, G. A., & Burton, C. L. (2013). Regulatory flexibility: An individual differences perspective on coping and emotion regulation. *Perspectives on Psychological Science*, *8*(6), 591-612. https://doi.org/10.1177/1745691613504

Bonanno, G. A., Romero, S. A., & Klein, S. I. (2015). The temporal elements of psychological resilience: An integrative framework for the study of individuals, families, and communities. *Psychological Inquiry, 26*(2), 139-169. https://doi.org/10.1080/1047840X.2015.992677

Boullier, M., & Blair, M. (2018). Adverse childhood experiences. Paediatrics and Child Health, *28*(3), 132-137. https://doi.org/10.1016/j.paed.2017.12.008

Boyd, R. W., Lukishova, S. G., & Shen, Y. R. (2009). *Self-focusing: Past and present: Fundamentals and prospects*.Springer.

Bozkurt, D., ve Levent, F. (2021). Öğretmenlerin psikolojik dayanıklılık ile tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki. *OPUS International Journal of Society Researches*, *18*(44), 7968-8000. https://doi.org/10.26466/opus.937692

Bradbury, L. L., & Shaffer, A. (2012). Emotion dysregulation mediates the link between childhood emotional maltreatment and young adult romantic relationship satisfaction. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, *21*(5), 497-515. https://doi.org/10.1080/10926771.2012.678466

Brassard, M. R. (2019). Is psychological maltreatment as harmful as other forms of child abuse and neglect? A research review. *APSAC Advisor, 31*(3), 18-27.

Breiding, M. J., Chen, J., & Black, M. C. (2014). *Intimate partner violence in the United States--2010*. https://stacks.cdc.gov/view/cdc/21961

Breiding, M. J., Smith, S. G., Basile, K. C., Walters, M. L., Chen, J., & Merrick, M. T. (2014). Prevalence and characteristics of sexual violence, stalking, and intimate partner violence victimization—National Intimate Partner and Sexual Violence Survey, United States, 2011. *MMWR Surveill Summ*, *63*(8), 1-18.

Brendgen, M., Vitaro, F., Tremblay, R. E., & Lavoie, F. (2001). Reactive and proactive aggression: Predictions to physical violence in different contexts and moderating effects of parental monitoring and caregiving behavior. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 29, 293-304.

Briggs, E. C., Amaya-Jackson, L., Putnam, K. T., & Putnam, F. W. (2021). All adverse childhood experiences are not equal: The contribution of synergy to adverse childhood experience scores. *American Psychologist*, *76*(2), 243. https://doi.org/10.1037/amp0000768

Brockman, R., Ciarrochi, J., Parker, P., & Kashdan, T. (2017). Emotion regulation strategies in daily life: Mindfulness, cognitive reappraisal and emotion suppression. *Cognitive Behaviour Therapy*, *46*(2), 91-113. https://doi.org/10.1080/16506073.2016.1218926

Brody, L. R., & Hall, J. A. (2010). Gender, emotion, and socialization. Handbook of Gender Research in Psychology: Volume 1: *Gender Research in General and Experimental Psychology*, 429-454.

Bynner, J. (2005). Rethinking the youth phase of the life-course: the case for emerging adulthood? Journal of Youth Studies, *8*(4), 367-384. https://doi.org/10.1080/13676260500431628

Caballero, T. M., Johnson, S. B., Buchanan, C. R. M., & DeCamp, L. R. (2017). Adverse childhood experiences among Hispanic children in immigrant families versus US-native families. *Pediatrics, 140*(5). https://doi.org/10.1542/peds.2017-0297

Capuzzi, D., Stauffer, M. D., & O'Neil, T. (2016). Theories of human development. *Human growth and development across the lifespan: Applications for counselors*, 25-53.

Carlson, C. E. (2016). Romantic relationship trajectories: A qualitative analysis of young adults exposed to marital violence (Doctoral dissertation, Auburn University).

Carstensen, L. L. (2019). Integrating cognitive and emotion paradigms to address the paradox of aging. *Cognition and Emotion, 33*(1), 119-125. https://doi.org/10.1080/02699931.2018.1543181

Cate, R. M., Koval, J., Lloyd, S. A., & Wilson, G. (1995). Assessment of relationship thinking in dating relationships. *Personal Relationships, 2*(2), 77-95. https://doi.org/10.1111/j.1475-6811.1995.tb00079.x

Celiloğlu, B. (2018). *Çocuk istismarı ve ihmali farkındalık ölçeklerinin geçerlik ve güvenirlik çalışmaları ile okul öncesi öğretmen adaylarının farkındalık düzeylerinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi.

Center for Social Development. (2007). Domestic Violence, Economic Abuse, and Implications of a Program for Building Economic Resources for Low-Income Women. Findings from Interviews with Participants in a Women's Economic Action Program. Chrome extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://openscholarship.wustl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=1183&context=csd_research

Chamberlain, L., & Levenson, R. (2012). Addressing intimate partner violence, reproductive and sexual coercion. A Guide for Obstetric, Gynecologic and Reproductive Health Care Settings, Second Edition. San Francisco, CA: Futures WithoutViolence [Online]. *Accessed on August*, 27, 2012.

Chan, K. L., Straus, M. A., Brownridge, D. A., Tiwari, A., ve Leung, W. C. (2008). Prevalence of dating partner violence and suicidal ideation among male and female university students worldwide. *Journal of Midwifery & Women's Health*, 53, 529–537. https://doi.org/10.1016/j.jmwh.2008.04.016

Chandler, G. E., Roberts, S. J., & Chiodo, L. (2015). Resilience intervention for young adults with adverse childhood experiences. *Journal of the American Psychiatric Nurses Association, 21*(6), 406-416. https://doi.org/10.1177/1078390315620609.

Chapman, D. P., Dube, S. R., & Anda, R. F. (2007). Adverse childhood events as risk factors for negative mental health outcomes. *Psychiatric Annals*, *37*(5), 359. https://doi.org/10.3928/00485713-20070501-07

Chapman, D. P., Whitfield, C. L., Felitti, V. J., Dube, S. R., Edwards, V. J., & Anda, R. F. (2004). Adverse childhood experiences and the risk of depressive disorders in adulthood. *Journal of affective disorders*, *82*(2), 217-225. https://doi.org/10.1016/j.jad.2003.12.013

Cheng, C. (2001). Assessing coping flexibility in real-life and laboratory settings: a multimethod approach. *Journal of personality and social psychology*, *80*(5), 814. https://doi.org/10.1037/0022-3514.80.5.814

Chiesa, A. E., Kallechey, L., Harlaar, N., Ford, C. R., Garrido, E. F., Betts, W. R., & Maguire, S. (2018). Intimate partner violence victimization and parenting: A systematic review. Child Abuse & Neglect, 80, 285-300. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2018.03.028

Cleaver, H., Unell, I., & Aldgate, J. (2011). *Children's needs–parenting capacity. Child abuse: Parental mental illness, learning disability, substance misuse and domestic violence*, TSO

Cloitre, M., Khan, C., Mackintosh, M. A., Garvert, D. W., Henn-Haase, C. M., Falvey, E. C., & Saito, J. (2019). Emotion regulation mediates the relationship between ACES and physical and mental health. Psychological Trauma: Theory, Research, *Practice, and Policy*, *11*(1), 82. https://doi.org/10.1037/tra0000374

Cohrdes, C., & Mauz, E. (2020). Self-efficacy and emotional stability buffer negative effects of adverse childhood experiences on young adult health-related quality of life. *Journal of Adolescent Health*, *67*(1), 93-100. https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2020.01.005

Coleman, S. R., Zawadzki, M. J., Heron, K. E., Vartanian, L. R., & Smyth, J. M. (2016). Self-focused and other-focused resiliency: Plausible mechanisms linking early family adversity to health problems in college women. *Journal of American College Health*, *64*(2), 85-95. https://doi.org/10.1080/07448481.2015.1075994

Compian, L., & Hayward, C. (2003). Gender differences in opposite sex relationships: Interactions with puberty. *Gender Differences at Puberty*, 77-92. https://doi.org/10.1017/CBO9780511489716.006

Conklin, L. R., Cassiello-Robbins, C., Brake, C. A., Sauer-Zavala, S., Farchione, T. J., Ciraulo, D. A., & Barlow, D. H. (2015). Relationships among adaptive and maladaptive emotion regulation strategies and psychopathology during the treatment of comorbid anxiety and alcohol use disorders. *Behaviour research and therapy*, 73, 124-130. https://doi.org/10.1016/j.brat.2015.08.001

Connor, K. M., & Zhang, W. (2006). Resilience: Determinants, measurement, and treatment responsiveness. *CNS Spectrums*, *11*(S12), 5-12. https://doi.org/10.1017/S1092852900025797

Côté, J. E. (2002). The role of identity capital in the transition to adulthood: The individualization thesis examined. Journal of Youth Studies, *5*(2), 117-134. https://doi.org/10.1080/13676260220134403

Côté, J.E. (2006).*Emerging adulthood as an institutionalized moratorium:Risks and benefits to identity formation. InJ.J.Arnett& J.L.Tanner (Eds.),Emerging adults in America:Comingofage in the 21st century*: Washington,DC:American Psychological Association.

Couturiaux, D. V., Young, H., Anthony, R. E., Page, N., Lowthian, E., Melendez-Torres, G. J., ... & Moore, G. F. (2021). Risk behaviours associated with dating and relationship violence among 11–16 year olds in Wales: Results from the 2019 Student Health and Wellbeing Survey. *International Journal of Environmental Research And Public Health*, *18*(3), 1192. https://doi.org/10.3390/ijerph18031192

Cowie, H., Boardman, C., Dawkins, J., & Jennifer, D. (2004). *Emotional health and well-being: A practical guide for schools*. Sage.

Crocetti, E., Scrignaro, M., Sica, L. S., & Magrin, M. E. (2012). Correlates of identity configurations: Three studies with adolescent and emerging adult cohorts. *Journal of Youth and Adolescence*, *41*, 732-748. https://doi.org/10.1007/s10964-011-9702-2

Cutuli, D. (2014). Cognitive reappraisal and expressive suppression strategies role in the emotion regulation: an overview on their modulatory effects and neural correlates. *Frontiers in systems neuroscience*, 8, 110157. https://doi.org/10.3389/fnsys.2014.00175

Cuzzocrea, V. (2019). Moratorium or waithood? Forms of time-taking and the changing shape of youth. *Time & Society, 28*(2), 567-586. https://doi.org/10.1177/0961463X18763680

Çakadaş, G. S., & Karaaziz, M. (2024). Çocukluk Çağı Travmalarının Yetişkinlerde Psikolojik Esneklik ve Alkol Kullanımı Arasındaki İlişkide Aracı Rolü, *Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*, DOI 10.52096/usbd.8.34.33. https://doi.org/10.52096/usbd.8.34.33

Çapın, H. G. (2022). *25-50 yaş aralığındaki bireylerin çocukluk çağı travmalarının yetişkinlikteki şemaları ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi

Çaylak, I. A. (2022). *Sosyal kaygı düzeyleri, cocukluk cağı travmaları, duygu düzenleme süreçleri ve dissosiyasyon arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi

Çelebi, B. M., & Polat, A. (2019). Çocukluk çağı travmatik yaşantıların, yetişkin bağlanma stillerinin ve psikolojik iyi oluşun evlilik doyumu üzerindeki etkisi. *Kocaeli Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi, 5*(1), 29-34. https://doi.org/10.30934/kusbed.417436

Çelebi, G. Y. (2020). Covid 19 salgınına ilişkin tepkilerin psikolojik sağlamlık açısından incelenmesi. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi,* (8), 471-483. https://doi.org/10.21733/ibad.737406

Çelik, H., & Kocabıyık, O. O. (2014). Genç yetişkinlerin saldırganlık ifade biçimlerinin cinsiyet ve bilişsel duygu düzenleme tarzları bağlamında incelenmesi. *Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 4*(1), 139-155.

Çengel, D., & Yurdalan, F. (2022). Erkeklerin toplumsal cinsiyet rollerinin öz şefkat üzerindeki etkisinin incelenmesi: Flört şiddeti ve bağlanma kaygısının aracılık etkisi. *Sosyal, Beşeri ve İdari Bilimler Dergisi, 5*(9),1293-1311.https://doi.org/10.26677/TR1010.2022.1077

Çiftci, A. (2019). *14-18 yaş grubunda Tanrı algısı ile psikolojik sağlamlık ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Necmettin Erbakan University.

Çürükvelioğlu, E. (2012). *Romantic relationship satisfaction in emerging adulthood: the role of self concept clarity and personal agency* (Master's thesis). Middle East Technical University).

D'Zurilla, T. J., & Nezu, A. M. (2010). Problem-solving therapy. *Handbook of cognitive-behavioral therapies*, *3*(1), 197-225.

Dahlberg, L. L. (1998). Youth violence in the United States major trends, risk factors, and prevention approaches. *American journal of preventive medicine*, *14*(4), 259-272. https://doi.org/10.1016/s0749-3797(98)00009-9

Dalgard, O. S., Dowrick, C., Lehtinen, V., Vazquez-Barquero, J. L., Casey, P., Wilkinson, G., ... & Odin Group. (2006). Negative life events, social support and gender difference in depression: a multinational community survey with data from the ODIN study. *Social psychiatry and psychiatric epidemiology*, *41*, 444-451. https://doi.org/10.1007/s00127-006-0051-5

Danese, A., & McEwen, B. S. (2012). Adverse childhood experiences, allostasis, allostatic load, and age-related disease. *Physiology & behavior*, *106*(1),29-39. https://doi.org/10.1016/j.physbeh.2011.08.019

Danese, A., Moffitt, T. E., Harrington, H., Milne, B. J., Polanczyk, G., Pariante, C. M., ... & Caspi, A. (2009). Adverse childhood experiences and adult risk factors for age-related disease: depression, inflammation, and clustering of metabolic risk markers. *Archives of pediatrics & adolescent medicine*, *163*(12), 1135-1143. https://doi.org/10.1001/archpediatrics.2009.214

Davis, J. P., Dumas, T. M., & Roberts, B. W. (2018). Adverse childhood experiences and development in emerging adulthood. *Emerging adulthood*, *6*(4), 223-234. https://doi.org/10.1177/2167696817725608

Davis, J. P., Ports, K. A., Basile, K. C., Espelage, D. L., & David-Ferdon, C. F. (2019). Understanding the buffering effects of protective factors on the relationship between adverse childhood experiences and teen dating violence perpetration. *Journal of youth and adolescence*, 48, 2343-2359. https://doi.org/10.1007/s10964-019-01028-9

Demircioğlu, H. & Yoldaş, C. (2019). Çocukluk ve ergenlik döneminde psikososyal risk faktörleri ve koruyucu unsurlar. *Ankara Sağlık Hizmetleri Dergisi*, *18*(1), 40-48.

Demirkapı, E. Ş. (2014). *Çocukluk çağı travmalarının duygu düzenleme ve kimlik gelişimine etkisi ve bunların psikopatolojiler ile ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi

Demirtaş, E. T., & Sümer, Z. H. (2022). Psikolojik, fiziksel ve cinsel flört şiddetini ölçmek: beliren yetişkinlerin flört şiddeti yaşantıları. *Humanistic Perspective*, *4*(2), 408-432. https://doi.org/10.47793/hp.1079451

Denson, T. F., O'Dean, S. M., Blake, K. R., & Beames, J. R. (2018). Aggression in women: behavior, brain and hormones. *Frontiers in behavioral neuroscience*, 12, 331733. https://doi.org/10.3389/fnbeh.2018.00081

Devries, K. M., Mak, J. Y., Child, J. C., Falder, G., Bacchus, L. J., Astbury, J., & Watts, C. H. (2014). Childhood sexual abuse and suicidal behavior: a meta-analysis. *Pediatrics*, *133*(5), e1331-e1344. https://doi.org/10.1542/peds.2013-2166

Di Leo, G., & Sardanelli, F. (2020). Statistical significance: p value, 0.05 threshold, and applications to radiomics—reasons for a conservative approach. *European Radiology Experimental*, 4, 1-8. https://doi.org/10.1186/s41747-020-0145-y

Dias, P. C., & Cadime, I. (2017). Protective factors and resilience in adolescents: The mediating role of self-regulation. Psicologia Educativa, *23*(1), 37-43. https://doi.org/10.1016/j.pse.2016.09.003

Diaz-Aguado, M. J., & Martinez, R. (2015). Types of adolescent male dating violence against women, self-esteem, and justification of dominance and aggression. *Journal of İnterpersonal Violence*, *30*(15), 2636-2658. https://doi.org/10.1177/0886260514553631

Dikmen, H. A., Özaydın, T., & Yılmaz, S. D. (2018). Üniversitedeki kadın öğrencilerde yaşanan flört şiddeti ile anksiyete ve umutsuzluk düzeyleri arasındaki ilişki. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, (2), 170-176. https://doi.org/10.31067/0.2018.9

Dobson, D. J., & Dobson, K. S. (2018). Avoidance in the clinic: Strategies to conceptualize and reduce avoidant thoughts, emotions, and behaviors with cognitive-behavioral therapy. *Practice Innovations, 3*(1), 32. https://doi.org/10.1037/pri0000061

Doğan, T. (2015). Kısa psikolojik saglamlık ölçegi'nin Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenirlik çalısması. *J. Happiness Well-Being, 3*, 93-102.

Doğan, T., & Yavuz, K. (2020). Yetişkinlerde psikolojik sağlamlık, olumlu çocukluk deneyimleri ve algılanan mutluluk. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 12*, 312-330. https://doi.org/10.18863/pgy.750839

Domes, G., Schulze, L., Böttger, M., Grossmann, A., Hauenstein, K., Wirtz, P. H., ... & Herpertz, S. C. (2010). The neural correlates of sex differences in emotional reactivity and emotion regulation. *Human brain mapping, 31*(5), 758-769. https://doi.org/10.1002/hbm.20903

Doyle, C. (1997). Emotional abuse of children: Issues for intervention. Child Abuse Review: Journal of the British Association for the Study and Prevention of Child. *Abuse and Neglect*, *6*(5), 330-342.

Dragan, M. (2020). Adverse experiences, emotional regulation difficulties and psychopathology in a sample of young women: Model of associations and results of cluster and discriminant function analysis. *European Journal of Trauma & Dissociation, 4*(1), 100091. https://doi.org/10.1016/j.ejtd.2018.12.001

du Bois-Reymond, M. (2015). Emerging adulthood theory and social class. Oxford Handbook of Emerging Adulthood, 47-61.

Dube, S. R., Anda, R. F., Felitti, V. J., Chapman, D. P., Williamson, D. F., & Giles, W. H. (2001). Childhood abuse, household dysfunction, and the risk of attempted suicide throughout the life span: findings from the Adverse Childhood Experiences Study. *Jama, 286*(24), 3089-3096. https://doi.org/10.1001/jama.286.24.3089

Dube, S. R., Felitti, V. J., Dong, M., Chapman, D. P., Giles, W. H., & Anda, R. F. (2003). Childhood abuse, neglect, and household dysfunction and the risk of illicit drug use: the adverse childhood experiences study. *Pediatrics, 111*(3), 564-572. https://doi.org/10.1542/peds.111.3.564

Dubowitz, H. (2000). What is child neglect. *Handbook for child protection practice*, 10-14.

Dubowitz, H., & Bennett, S. (2007). Physical abuse and neglect of children. *The Lancet*, *369*(9576), 1891-1899. https://doi.org/10.1016/S0140-6736(07)60856-3

Duffy, K. A., McLaughlin, K. A., & Green, P. A. (2018). Early life adversity and health-risk behaviors: proposed psychological and neural mechanisms. *Annals of the New York Academy of Sciences*, *1428*(1), 151-169. https://doi.org/10.1111/nyas.13928

Durlak, J. A. (1998). Common risk and protective factors in successful prevention programs. *American Journal of Orthopsychiatry*, *68*(4), 512-520. https://doi.org/10.1037/h0080360

Dursun, S., & Özdemir, E. (2024). Türkiye'de İş Yerinde Kadına Yönelik Şiddetin Yaygınlığı ve Etkisi: Kesitsel Bir Anket Çalışması. *KADEM Kadın Araştırmaları Dergisi*, *10*(1), 305-332. https://doi.org/10.21798/kadem.2024.154

Dutton, D. G., Starzomski, A., & Ryan, L. (1996). Antecedents of abusive personality and abusive behavior in wife assaulters. *Journal of Family Violence*, 11, 113-132. https://doi.org/10.1007/BF02336665

Efendioğlu, T. (2019). *Boşanma sürecinde olan kişilerde çocukluk çağı travmalarının duygu düzenleme stratejileri ile ilişkisi üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ankara Üniversitesi).

Eisenberg, N., Fabes, R. A., Nyman, M., Bernzweig, J., & Pinuelas, A. (1994). The relations of emotionality and regulation to children's anger-related reactions. *Child Development*, *65*(1), 109-128. https://doi.org/10.2307/1131369

Eldeleklioğlu, J., & Eroğlu, Y. (2015). A Turkish adaptation of the emotion regulation questionnaire. *Journal of Human Sciences*, *12*(1), 1157-1168. https://doi.org/10.14687/ijhs.v12i1.3144

Elder Jr, G. H., & Shanahan, M. J. (2007). The life course and human development. *Handbook of Child Psychology*, 1. https://doi.org/10.14687/ijhs.v12i1.3144

Elder, G. H. (1975). Age differentiation and the life course. *Annual Review of Sociology*, 1, 165-190. https://doi.org/10.1146/annurev.so.01.080175.001121

Elder, G. H. (2003). The emergence and development of life course theory. *Handbook of the life course/Springer*. https://doi.org/10.1007/978-0-306-48247-2_1

Elkington, K. S., Bauermeister, J. A., & Zimmerman, M. A. (2010). Psychological distress, substance use, and HIV/STI risk behaviors among youth. *Journal of Youth And Adolescence*, 39, 514-527. https://doi.org/10.1007/s10964-010-9524-7

Elliott, M., Browne, K., & Kilcoyne, J. (1995). Child sexual abuse prevention: What offenders tell us. Child Abuse & Neglect, *19*(5), 579-594. https://doi.org/10.1016/0145-2134(95)00017-3

Eren, B. (2008). Bursa'da *partneri tarafindan şiddet uygulanan kadinlarin demografik özellikleri ve travmatik bulgularin araştırılması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludag University.

Erpolat, A. (2024). *Kadına yönelik aile içi şiddette travma sonrası stres bozukluğu (tssb) ve depresyonun gelişmesinde etki eden faktörlerin incelenmesi*. *Avrasya Sosyal ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi*, *11*(1), 240-261.

Eshel, Y., Kimhi, S., Lahad, M., Leykin, D., & Goroshit, M. (2018). Risk factors as major determinants of resilience: A replication study. *Community Mental Health Journal*, *54*(8), 1228-1238. https://doi.org/10.1007/s10597-018-0263-7

Eskici, M., & Tinkir, N. S. (2019). Exposure to Emotional Violence: Relationship between University Students According to Their Demographic Characteristics. *Pedagogical Research*, 4(1). https://doi.org/10.29333/pr/5731

Evans, G. W., Li, D., & Whipple, S. S. (2013). Cumulative risk and child development. *Psychological bulletin, 139*(6), 1342. https://doi.org/10.1037/a0031808

Fagan, J., & Browne, A. (1994). Violence between spouses and intimates: Physical aggression between women and men in intimate relationships. *Understanding and preventing violence*, 3.

Fairburn CG (1985) *Cognitive-behavioral treatment for bulimia. Handbook of Psychotherapy for Anorexia Nervosa and Bulimia,* DM Garner, PE Garfinkel (Ed), Guilford Press, New York, s.160-191.

Fawole, O. I. (2008). Economic violence to women and girls: Is it receiving the necessary attention? *Trauma, Violence, & Abuse*, *9*(3), 167-177. https://doi.org/10.1177/1524838008319255

Felitti, V. J., Anda, R. F., Nordenberg, D., Williamson, D. F., Spitz, A. M., Edwards, V., & Marks, J. S. (1998). Relationship of childhood abuse and household dysfunction to many of the leading causes of death in adults: The Adverse Childhood Experiences (ACE) Study. *American journal of preventive medicine*, *14*(4), 245-258. https://doi.org/10.1016/S0749-3797(98)00017-8

Fellmeth, G. L., Heffernan, C., Nurse, J., Habibula, S., & Sethi, D. (2013). Educational and skills-based interventions for preventing relationship and dating violence in adolescents and young adults: a systematic review. *Campbell Systematic Reviews*, *9*(1), i-124. https://doi.org/10.1002/14651858.CD004534.pub3

Ferguson, T. W., Andercheck, B., Tom, J. C., Martinez, B. C., & Stroope, S. (2015). Occupational conditions, self-care, and obesity among clergy in the United States. *Social science research*, *49*, 249-263. https://doi.org/10.1016/j.ssresearch.2014.08.014

Fernández-González, L., Calvete, E., & Orue, I. (2020). Adolescent dating violence stability and mutuality: A 4-year longitudinal study. *Journal of Interpersonal Violence*, *35*(9-10), 2012-2032. https://doi.org/10.1177/0886260517699953

Fernández-González, L., Calvete, E., Orue, I., & Echezarraga, A. (2018). The role of emotional intelligence in the maintenance of adolescent dating violence perpetration. *Personality and Individual Differences*, 127, 68-73. https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.01.038

Fernández-González, L., O'leary, K. D., & Muñoz-Rivas, M. J. (2013). We are not joking: Need for controls in reports of dating violence. *Journal of*

Interpersonal violence, *28*(3), 602-620. https://doi.org/10.1177/0886260512455518

Feshbach, S. (1964). The function of aggression and the regulation of aggressive drive. *Psychological Review*, *71*(4), 257. https://doi.org/10.1037/h0043041

Fidan, F., & Yeşil, Y. (2018). Nedenleri ve sonuçları itibariyle flört şiddeti. *Balkan ve Yakın Doğu Sosyal Bilimler Dergisi*, *4*(1), 16-24.

Finch, J., Finch, J. V., & Mason, J. (2003). *Negotiating family responsibilities*. Routledge.

Fink, L. A., Bernstein, D., Handelsman, L., Foote, J., & Lovejoy, M. (1995). Initial reliability and validity of the childhood trauma interview: a new multidimensional measure of childhood interpersonal trauma. *The American journal of psychiatry*, *152*(9), 1329-1335. https://doi.org/10.1176/ajp.152.9.1329

Finkelhor, D. (1990). Early and long-term effects of child sexual abuse: An update. Professional psychology: *Research and Practice*, 21(5), 325. https://doi.org/10.1037/0735-7028.21.5.325

Finkelhor, D. (1994). Current information on the scope and nature of child sexual abuse. The Future of Children, 31-53.

Flaherty, E. G., Thompson, R., Dubowitz, H., Harvey, E. M., English, D. J., Proctor, L. J., & Runyan, D. K. (2013). Adverse childhood experiences and child health in early adolescence. *JAMA Pediatrics*, *167*(7), 622-629. https://doi.org/10.1001/jamapediatrics.2013.22

Fletcher, D., & Sarkar, M. (2013). Psychological resilience. European psychologist. *Original Articles and Reviews*, *18*(1). https://doi.org/10.1027/1016-9040/a000124

Flores, S. M., Salum, G. A., & Manfro, G. G. (2014). Dysfunctional family environments and childhood psychopathology: the role of psychiatric comorbidity. *Trends in Psychiatry and Psychotherapy*, 36, 147-151. https://doi.org/10.1590/2237-6089-2014-0003

Ford, J. D., & Delker, B. C. (2018). Polyvictimization in childhood and its adverse impacts across the lifespan: Introduction to the special

issue. *Journal of Trauma & Dissociation*, *19*(3), 275-288. https://doi.org/10.1080/15299732.2018.1440479

Foshee, V. A., & Matthew, R. A. (2007). Adolescent dating abuse perpetration: A review of findings, methodological limitations, and suggestions for future research. *The Cambridge handbook of violent behavior and aggression* (431449). https://doi.org/10.1017/CBO9780511816840.022

Foshee, V. A., Bauman, K. E., Arriaga, X. B., Helms, R. W., Koch, G. G., & Linder, G. F. (1998). An evaluation of Safe Dates, an adolescent dating violence prevention program. *American journal of public health*, *88*(1), 45-50. https://doi.org/10.2105/ajph.88.1.45

Franzese, M., & Iuliano, A. (2018). Correlation analysis. In Encyclopedia of bioinformatics and computational biology: ABC of bioinformatics, *Elsevier*. (1), 706-721). https://doi.org/10.1016/B978-0-12-809633-8.20358-0

Fredrickson, B. L. (2004). The broaden–and–build theory of positive emotions. Philosophical transactions of the royal society of London. Series B: *Biological Sciences*, *359*(1449), 1367-1377. https://doi.org/10.1098/rstb.2004.1512

Fulu, E., Jewkes, R., Roselli, T., & Garcia-Moreno, C. (2013). Prevalence of and factors associated with male perpetration of intimate partner violence: findings from the UN Multi-country Cross-sectional Study on Men and Violence in Asia and the Pacific. *The Lancet Global Health*, *1*(4), e187-e207. https://doi.org/10.1016/S2214-109X(13)70074-3

Gámez-Guadix, M., Almendros, C., Borrajo, E., & Calvete, E. (2015). Prevalence and association of sexting and online sexual victimization among Spanish adults. *Sexuality Research and Social Policy*, *12*(2), 145-154. https://doi.org/10.1007/s13178-015-0186-9

Gardener, E. K., Carr, A. R., MacGregor, A., & Felmingham, K. L. (2013). Sex differences and emotion regulation: an event-related potential study. *PloS one*, *8*(10), 73475. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0073475

Garmezy, N., & Masten, A. S. (1986). Stress, competence, and resilience: Common frontiers for therapist and psychopathologist. *Behavior*

Therapy, 17(5), 500-521. https://doi.org/10.1016/S0005-7894(86)80091-0

Garnefski, N., & Kraaij, V. (2006). Relationships between cognitive emotion regulation strategies and depressive symptoms: A comparative study of five specific samples. *Personality and Individual Differences, 40*(8), 1659-1669. https://doi.org/10.1016/j.paid.2005.12.009

Garnefski, N., Kraaij, V. & Spinhoven, P. (2001). Negative life events, cognitive emotion regulation and emotional problems. *Personality and Individual Differences*, 30, 1311–1327. https://doi.org/10.1016/S0191-8869(00)00113-6

Garnefski, N., Teerds, J., Kraaij, V., Legerstee, J., & van Den Kommer, T. (2004). Cognitive emotion regulation strategies and depressive symptoms: Differences between males and females. *Personality and Individual Differences, 36*(2), 267-276. https://doi.org/10.1016/S0191-8869(03)00083-7

Gedik, E., & Akçıl, B. U. (2020). Çalışan bekâr kadınların şiddet algısı: Yozgat örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (63), 228-245.

Geisler, F. C., & Schröder-Abé, M. (2015). Is emotion suppression beneficial or harmful? It depends on self-regulatory strength. *Motivation and Emotion*, 39, 553-562. https://doi.org/10.1007/s11031-014-9467-5

Gençtosun, K. N. (2022). *Yetişkinlik dönemindeki mutsuzluğun çocukluk yaşantıları ve travmaları ile ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü).

Giano, Z., Wheeler, D. L., & Hubach, R. D. (2020). The frequencies and disparities of adverse childhood experiences in the US. BMC *Public Health*, *20*(1), 1-12. https://doi.org/10.1186/s12889-020-09411-z

Gilmore, K. (2019). Is emerging adulthood a new developmental phase? *Journal of the American Psychoanalytic Association*, 67(4), 625-653. https://doi.org/10.1177/0003065119868680

Givens, D. B. (1978). The nonverbal basis of attraction: Flirtation, courtship, and seduction. *Psychiatry, 41*(4), 346-359. https://doi.org/10.1080/00332747.1978.11023994

Gizir, C. (2007). Psikolojik sağlamlık, risk faktörleri ve koruyucu faktörler üzerine bir derleme çalışması. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, *3*(28), 113-128. https://doi.org/10.17066/pdrd.95701

Glaser, D. (2002). Emotional abuse and neglect (psychological maltreatment): A conceptual framework. *Child Abuse & Neglect*, *26*(6-7), 697-714. https://doi.org/10.1016/S0145-2134(02)00342-3

Godbout, N., Daspe, M. È., Lussier, Y., Sabourin, S., Dutton, D., & Hébert, M. (2017). Early exposure to violence, relationship violence, and relationship satisfaction in adolescents and emerging adults: The role of romantic attachment. Psychological trauma: Theory, *Research, Practice, and Policy*, *9*(2), 127. https://doi.org/10.1037/tra0000136

Gómez, M. P., Delgado, A. O., & Gómez, Á. H. (2014). Violencia en relaciones de pareja de jóvenes y adolescentes. *Revista Latinoamericana De Psicología*, *46*(3), 148-159.

Gore, S., & Eckenrode, J. (1996). Context and process in research on risk and resilience. Stress, risk, and resilience in children and adolescents: *Processes, Mechanisms, and Interventions,* 19-63.

Gottman J. M. & Katz L. F. (2002). Children's emotional reactions to stressful parent- child ınteractions: the link between emotion regulation and vagal tone. *Marriage & Family Review, 34*(3), 265-283. https://doi.org/10.1300/J002v34n03_04

Goubet, K. E., & Chrysikou, E. G. (2019). Emotion regulation flexibility: Gender differences in context sensitivity and repertoire. *Frontiers in psychology*, *10*, 935. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00935

Gover, A. R., Kaukinen, C., & Fox, K. A. (2008). The relationship between violence in the family of origin and dating violence among college students. *Journal of Interpersonal Violence*, *23*(12), 1667-1693. https://doi.org/10.1177/0886260508314330

Gökçen, G., Arslan, C., & Tras, Z. (2020). Examining the Relationship between Patience, Emotion Regulation Difficulty and Cognitive Flexibility. *Online Submission, 7*(7), 131-152. https://doi.org/10.46827/ejes.v7i7.3160

Gökdağ, R. (2017). Painful Side of Flirting: Role of Parents' Education Level on Flirting Violence. *Online Journal of Communication and Media Technologies*, 7(4). https://doi.org/10.29333/ojcmt/2618

Göz Çengelli, B. (2024). *Beliren yetişkinlik döneminde duygusal güvenliğin benlik kurgusu ile öz-tanımlayıcı anılar arasındaki ilişkide aracı rolü* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). İstanbul Üniversitesi.

Graber, R., Pichon, F., & Carabine, E. (2015). Psychological resilience. *London: Overseas Development Institute*, 3-27.

Greenberg, L. S., Vandekerckhove, M., von Scheve, C., Ismer, S., Jung, S., & Kronast, S. (2008). Emotional experience, expression, and regulation in the psychotherapeutic processes. Regulating Emotions: Culture, Social Necessity, and Biological Inheritance; John Wiley & Sons: Hoboken, NJ, USA, 240-268.

Greenberger, E., & Sørensen, A. B. (1974). Toward a concept of psychosocial maturity. Journal of Youth and Adolescence, *3*(4), 329-358. https://doi.org/10.1007/BF02214746

Grigsby, T. J., Rogers, C. J., Albers, L. D., Benjamin, S. M., Lust, K., Eisenberg, M. E., & Forster, M. (2020). Adverse childhood experiences and health indicators in a young adult, college student sample: Differences by gender. International Journal of Behavioral Medicine, 27, 660-667. https://doi.org/10.1007/s12529-020-09913-5

Gross, J. J. & John, O.P. (2003). Individual differences in two emotion regulation Processes: Implications for Affect, Relationships, and Well-Being. *Journal Of Personality and Social Psychology*, *85*(2), 348–362. https://doi.org/10.1037/0022-3514.85.2.348

Gross, J. J. (1998). Antecedent-and response-focused emotion regulation: divergent consequences for experience, expression, and physiology. *Journal Of Personality and Social Psychology*, 74(1), 224. https://doi.org/10.1037/0022-3514.74.1.224

Gross, J. J. (2002). Emotion regulation: Affective, cognitive, and social consequences. *Psychophysiology*, *39*(3), 281-291. https://doi.org/10.1017/s0048577201393198

Gross, J. J. (2014). Emotion regulation: Conceptual and empirical foundations. *Handbook of Emotion Regulation*, 2, 3-20.

Gross, J. J. (2015). Emotion regulation: Current status and future prospects. *PsychologicalI İnquiry*, *26*(1), 1-26. https://doi.org/10.1080/1047840X.2014.940781

Gurtman, M. B. (1992). *Construct validity of interpersonal personality measures: The interpersonal circumplex as a nomological net. Journal of Personality And Social Psychology, 63*(1), 105. https://doi.org/10.1037/0022-3514.63.1.105

Gurung, R. A., & Roethel-Wendorf, A. *(2009). Stress and mental health. Culture and Mental Health: Sociocultural Influences, Theory, and Practice,* 35-53. https://doi.org/10.1002/9781444305807

Güdek, U. S. K. *(2016). Suçluluk ve suç davranışı adli sosyal çalışma. Nobel Tıp Kitabevi.*

Gülnar, M., & Bal, F. (2023). Investigation of the Relationship Between Self-Perception and Problem-Solving Skills in Women Exposed to Violence. *Sakarya Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, *2*(1), 1-15.

Gündüz, A., Yaşar, A. B., Gündoğmuş, İ., Savran, C., & Konuk, E. (2018). Çocukluk çağı olumsuz yaşantılar ölçeği türkçe formunun geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, *19*(1), 68-75.

Haga, S. M., Kraft, P., & Corby, E. K. (2009). Emotion regulation: Antecedents and well-being outcomes of cognitive reappraisal and expressive suppression in cross-cultural samples. *Journal of Happiness Studies*, 10, 271-291. https://doi.org/10.1007/s10902-007-9080-3

Haj-Yahia, M. M., Sokar, S., Hassan-Abbas, N., & Malka, M. (2019). The relationship between exposure to family violence in childhood and post-traumatic stress symptoms in young adulthood: The mediating role of social support. *Child Abuse & Neglect*, 92, 126-138. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.03.023

Hall, J. A., & Xing, C. (2015). The verbal and nonverbal correlates of the five flirting styles. *Journal of Nonverbal Behavior*, 39, 41-68. https://doi.org/10.1007/s10919-014-0199-8

Hamberger, L. K., & Ambuel, B. (1998). Dating violence. *Pediatric Clinics of North America*, *45*(2), 381-390. https://doi.org/10.1016/s0031-3955(05)70013-4

Hamby, S., & Turner, H. (2013). Measuring teen dating violence in males and females: Insights from the national survey of children's exposure to violence. *Psychology of Violence*, *3*(4), 323. https://doi.org/10.1037/a0029706

Han, D., Dieujuste, N., Doom, J. R., & Narayan, A. J. (2023). A systematic review of positive childhood experiences and adult outcomes: Promotive and protective processes for resilience in the context of childhood adversity. *Child Abuse & Neglect*, 144, 106346. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2023.106346

Hancı, İH. (2002). *Adli Tıp ve Adli Bilimler*. Seçkin Yayıncılık, 1, 263-84.

Hannula, M. S. (2015). *Emotions in problem solving. In Selected regular lectures from the 12th international congress on mathematical education* (pp. 269-288). Springer International Publishing. https://doi.org/10.1007/978-3-319-17187-6_16

Hanson, C. (Ed.). (2014). *In Search of Self: Exploring Student Identity Development: New Directions for Higher Education, Number 166.* John Wiley & Sons.

Hartley, M. T. (2013). Investigating the relationship of resilience to academic persistence in college students with mental health issues. *Rehabilitation Counseling Bulletin*, *56*(4), 240-250. https://doi.org/10.1177/0034355213480527

Hartmann, D., & Swartz, T. T. (2006). The new adulthood? The transition to adulthood from the perspective of transitioning young adults. *Advances in Life Course Research*, 11, 253-286. https://doi.org/10.1016/S1040-2608(06)11010-2

Hatfield, A. B., & Lefley, H. P. (1993). *Surviving mental illness: Stress, coping, and adaptation*. Guilford Press.

Hathaway, E. H. (2000). *Psyche's virtual reality: A psychological exploration of self-doubt in the experience and structure of the post-modern self*. Pacifica Graduate Institute.

Hawkins, M. T., Letcher, P., Sanson, A., Smart, D., & Toumbourou, J. W. (2009). Positive development in emerging adulthood. *Australian Journal of Psychology*, *61*(2), 89-99. https://doi.org/10.1080/00049530802001346

Hayes, S. C., Luoma, J. B., Bond, F. W., Masuda, A., & Lillis, J. (2006). Acceptance and Commitment Therapy: Model, processes and outcomes. *Behaviour Research and Therapy*, *44*(1), 1–25. https://doi.org/10.1016/j.brat.2005.06.006.

Hazzard, V. M., Yoon, C., Emery, R. L., Mason, S. M., Crosby, R. D., Wonderlich, S. A., & Neumark-Sztainer, D. (2021). Adverse childhood experiences in relation to mood-, weight-, and eating-related outcomes in emerging adulthood: Does self-compassion play a buffering role? *Child Abuse & Neglect*, 122, 105307. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2021.105307

Hébert, M., Daspe, M. È., Lapierre, A., Godbout, N., Blais, M., Fernet, M., & Lavoie, F. (2019). A meta-analysis of risk and protective factors for dating violence victimization: The role of family and peer interpersonal context. Trauma, Violence, & Abuse, *20*(4), 574-590. https://doi.org/10.1177/1524838017725336

Heim, C., Newport, D. J., Heit, S., Graham, Y. P., Wilcox, M., Bonsall, R., ... & Nemeroff, C. B. (2000). Pituitary-adrenal and autonomic responses to stress in women after sexual and physical abuse in childhood. *Jama*, *284*(5),592-597. https://doi.org/10.1001/jama.284.5.592

Henderson, J. V. (2005). *Urbanization and growth. In Handbook of economic growth* (Vol. 1, pp. 1543-1591). Elsevier. https://doi.org/10.1016/S1574-0684(05)01024-5

Hendry, L. B., & Kloep, M. (2010). How universal is emerging adulthood? An empirical example. *Journal of Youth Studies*, *13*(2), 169-179. https://doi.org/10.1080/13676260903295067

Henig, R. M. (2010). What is it about 20-somethings. *The New York Times*, *8*(18), 2010.

Henschel, S., Bruin, M.D., Möhler, E. (2014). Self Control and child abuse potential in mothers with an abuse history and their preschool children. *Journal of Child Fam Stud*., 23, 824–836. https://doi.org/10.1007/s10826-013-9735-0

Hesser, H., Axelsson, S., Bäcke, V., Engstrand, J., Gustafsson, T., Holmgren, E., ... & Andersson, G. (2017). Preventing intimate partner violence via

the internet: A randomized controlled trial of emotion-regulation and conflict-management training for individuals with aggression problems. Clinical Psychology & Psychotherapy, *24*(5), 1163-1177. https://doi.org/10.1002/cpp.2082

Hidayah, S. N. (2022). Social Support with Resilience in Early Adult Women Victims of Dating Violence. Aji Internasional Journal of Social Science, *1*(1), 30-40.

Hinduja, S., & Patchin, J. W. (2011). *Electronic dating violence*. Thousand Oaks: Cyberbullying Research Center.

Hobfoll, S. E. (1989). Conservation of resources: A new attempt at conceptualizing stress. American Psychologist, *44*(3), 513. https://doi.org/10.1037/0003-066X.44.3.513

Hoffmann, J. D., Brackett, M. A., Bailey, C. S., & Willner, C. J. (2020). Teaching emotion regulation in schools: Translating research into practice with the RULER approach to social and emotional learning. *Emotion*, *20*(1), 105. https://doi.org/10.1037/emo0000649

Hopp, H., Troy, A. S., & Mauss, I. B. (2011). The unconscious pursuit of emotion regulation: Implications for psychological health. Cognition and *Emotion*, *25*(3), 532-545. https://doi.org/10.1080/02699931.2010.532606

Hornor, G. (2014). Child neglect: Assessment and intervention. Journal of Pediatric Health Care, *28*(2), 186-192. https://doi.org/10.1016/j.pedhc.2013.10.002

Hughes, K., Bellis, M. A., Hardcastle, K. A., Sethi, D., Butchart, A., Mikton, C., ... & Dunne, M. P. (2017). The effect of multiple adverse childhood experiences on health: a systematic review and meta-analysis. *The Lancet Public Health*, *2*(8), e356-e366. https://doi.org/10.1016/S2468-2667(17)30118-4

Humphreys, T. (2004). *All about children–questions parents ask: Vital skills and ınformation for parents today*. Gill & Macmillan Ltd.

Hutchison, E. D. (2010). A life course perspective. Dimensions of human behavior: *The changing life course*, 4, 1-38.

Infurna, M. R., Reichl, C., Parzer, P., Schimmenti, A., Bifulco, A., & Kaess, M. (2016). Associations between depression and specific childhood

experiences of abuse and neglect: A meta-analysis. *Journal of Affective Disorders*, 190, 47-55. https://doi.org/10.1016/j.jad.2015.09.006

Iwaniec, D. (2006). *The emotionally abused and neglected child: Identification, assessment and intervention: A practice handbook*. John Wiley & Sons.

İlk, G. (2023). Ergenlik dönemi Borderline Kişilik Bozukluğu (BKB) belirtilerinin epistemik güven, zihinselleştirme, duygu düzenleme ve kimlik dağılımı ile ilişkilerinin incelenmesi. (Yayınlanmamış doktora tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

İnce, E. H. (2022). *Erken dönem uyum bozucu şemalar ve dijital flört şiddeti arasındaki ilişkide olumlu duygu düzenleme güçlüğü ve olumsuz duygu düzenleme güçlüğünün aracı rolü* (Yayınlanmamış doktora tezi)., Işık Üniversitesi).

Jennings, W. G., Okeem, C., Piquero, A. R., Sellers, C. S., Theobald, D., & Farrington, D. P. (2017). Dating and intimate partner violence among young persons ages 15–30: Evidence from a systematic review. *Aggression and Violent Behavior*, *33*, 107-125. https://doi.org/10.1016/j.avb.2017.01.007

Ji, Y., & Yeung, W. J. J. (2014). Heterogeneity in contemporary Chinese marriage. *Journal of Family Issues*, *35*(12), 1662-1682. https://doi.org/10.1177/0192513X14538030

Jina, R., & Thomas, L. S. (2013). Health consequences of sexual violence against women. *Best practice & research Clinical Obstetrics & Gynaecology*, *27*(1), 15-26. https://doi.org/10.1016/j.bpobgyn.2012.08.012

Johnson, C. F. (2004). Child sexual abuse. *The lancet*, *364*(9432), 462-470. https://doi.org/10.1016/S0140-6736(04)16771-8

Joppa, M. C. (2020). Dating violence in adolescence: Implications for girls' sexual health. *Journal of Pediatric and Adolescent Gynecology*, *33*(4), 332-338. https://doi.org/10.1016/j.jpag.2020.02.007

Juliano, M. C. C., & Yunes, M. A. M. (2014). Reflections on the social support network as a mechanism for the protection and promotion of resilience. *Ambiente & Sociedade*, *17*, 135-154.

Kalia, V., & Knauft, K. (2020). Emotion regulation strategies modulate the effect of adverse childhood experiences on perceived chronic stress with implications for cognitive flexibility. *PloS One*, *15*(6), e0235412. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0235412

Kalmakis, K. A., & Chandler, G. E. (2015). Health consequences of adverse childhood experiences: A systematic review. *Journal of the American Association of Nurse Practitioners*, *27*(8), 457-465. https://doi.org/10.1002/2327-6924.12215

Kamboj, K. P., & Garg, P. (2021). Teachers' psychological well-being role of emotional intelligence and resilient character traits in determining the psychological well-being of Indian school teachers. *International Journal of Educational Management*, *35*(4), 768-788. https://doi.org/10.1108/IJEM-08-2019-0278

Kaplan, B. (2020). Şiddetin toplumsal taşıyıcısı olarak flört şiddeti: Ankara örneği. *Kent Akademisi*, *13*(3), 526-538. https://doi.org/10.35674/kent.722338

Karabulut, E., Çayköylü, A., & Özkan, B. Türkiye ve Avrupa'da Toplum Ruh Sağlığı: Veriler ve Etkileyen Faktörler. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar, 16*(4):673-682. https://doi.org/10.18863/pgy.1392348

Karaçay, E. (2021). Genç Yetişkinlerde Çocukluk Çağı Travmalarının, Bağlanma Stillerinin ve Benlik Saygısının Flört Şiddetine Yönelik Tutumları Üzerindeki Yordayıcı Etkisi (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Maltepe University.

Karaırmak, Ö. (2006). Resılıence, Risk And Protective Factors. *Turkish Psychological Counseling & Guidance Journal*, *3*(26).

Karan, A. (2021). *Çocukluk çağı travmalarının dissosiyatif yaşantılar ile ilişkisi: zaman perspektifi ve duygu düzenlemenin aracı rolü* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Işık Üniversitesi).

Karaoğlan, Ç. (2020). *Şiddet gören kadınların depresyon, psikolojik dayanıklılık ve benlik saygıları üzerine bir araştırma* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bursa Uludag Üniversitesi.

Karasar, N. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri.(21. bs.).* Nobel Yayın Dağıtım.

Karatay, G. D. G. (2018). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine ilişkin tutum ve davranışları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, *27*(1), 62-71.

Karateke, B. (2020). Bir teknoloji bağımlısı yetiştirmek: yeni doğandan ergenliğe ebeveynliğe yardımcı bir duygu düzenleme aracı olarak sanal ortamlar. *Bağımlılık Dergisi*, *21*(4), 338-347.

Karsberg, S., Bramsen, R. H., Lasgaard, M., & Elklit, A. (2019). The association between distinct categories of child abuse experiences and dating violence in early adolescence. *Journal of family violence*, *34*, 165-176. https://doi.org/10.1007/s10896-018-9979-y

Kaura, S. A., & Lohman, B. J. (2007). Dating violence victimization, relationship satisfaction, mental health problems, and acceptability of violence: A comparison of men and women. *Journal of family Violence*, *22*, 367-381. https://doi.org/10.1007/s10896-007-9092-0

Kaya, İ. (2015). *Ergenlerin çocukluk dönemi istismar yaşantıları ile davranış problemleri ve psikolojik sağlamlıkları arasında ilişkinin incelenmesinde otomatik düşünceler ve bilişsel duygu düzenleme stratejilerinin aracı rolü* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe University.

Kaygusuz, E. (2018). *Çocukluk çağı travmasının bireylerin psikolojik dayanıklılık ve mutluluk düzeyleri açısından incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi.

Kelifa, M. O., Yang, Y., Herbert, C., He, Q., & Wang, P. (2020). Psychological resilience and current stressful events as potential mediators between adverse childhood experiences and depression among college students in Eritrea. *Child Abuse & Neglect*, *106*, 104480. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2020.104480

Kelley, E. L., Edwards, K. M., Dardis, C. M., & Gidycz, C. A. (2015). Motives for physical dating violence among college students: A Gendered Analysis. *Psychology of Violence*, *5*(1), 56. https://doi.org/10.1037/a0036171

Kelly-Irving, M., & Delpierre, C. (2019). A critique of the adverse childhood experiences framework in epidemiology and public health: uses and misuses. *Social Policy and Society*, *18*(3), 445-456. https://doi.org/10.1017/S1474746419000101

Khalifeh, H., Hargreaves, J., Howard, L. M., & Birdthistle, I. (2013). Intimate partner violence and socioeconomic deprivation in England: findings from a national cross-sectional survey. *American journal of Public Health*, *103*(3), 462-472. https://doi.org/10.2105/AJPH.2012.300723

Khatun, N. (2021). Applications of normality test in statistical analysis. *Open Journal of Statistics*, *11*(01), 113. https://doi.org/10.4236/ojs.2021.111006

Kılınç, B. B., Kök, A. N., & Şener, M. T. (2023). Çocukluk Çağı Fiziksel Travmaların Nedenleri ve Sonuçları: Adli Olguların Retrospektif İncelenmesi. *Turkiye Klinikleri Journal of Pediatrics*, *32*(2). https://doi.org/10.5336/pediatr.2023-97105

Kirlic, N., Cohen, Z. P., & Singh, M. K. (2020). Is there an ace up our sleeve? A review of interventions and strategies for addressing behavioral and neurobiological effects of adverse childhood experiences in youth. *Adversity and resilience science*, *1*(1), 5-28. https://doi.org/10.1007/s42844-020-00001-x

Kişlal, Y. D. (2022). *Zorbalık mağduriyetinin yordayıcıları olarak öz-şefkat, çocukluk deneyimleri ve temel psikolojik ihtiyaçlar: Bir karma yöntem araştırması* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Hasan Kalyoncu Üniversitesi).

Kobylińska, D., & Kusev, P. (2019). Flexible emotion regulation: How situational demands and individual differences influence the effectiveness of regulatory strategies. *Frontiers in Psychology*, *10*, 72. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2019.00072

Kocamanoğlu, F. N. (2021). *Geç ergenlik döneminde flört şiddeti ile çocukluk çağı ruhsal travmaları ve ruhsal belirtiler arasındaki ilişki* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi.

Kocatürk, M., & Çiçek, İ. (2023). Relationship between positive childhood experiences and psychological resilience in university students: The

mediating role of self-esteem. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools, 33*(1), 78-89. https://doi.org/10.1017/jgc.2021.16

Koçak, Y. Ç., & Can, H. Ö. (2019). Flört şiddeti: Tanımı, sınıflaması ve değerlendirmesi. *Türkiye klinikleri (obstetric-women's health and diseases nursing-special topic). 5*(3), 43-53.

Koole, S. L. (2009). The psychology of emotion regulation: An integrative review. *Cognition and emotion*, *23*(1), 4-41. https://doi.org/10.1080/02699930802619031

Kourkoutas, E. E., & Xavier, M. R. (2010). Counseling children at risk in a resilient contextual perspective: A paradigmatic shift of school psychologists' role in inclusive education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 5, 1210-1219. https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2010.07.263

Köse, F. (2022). Öğretmenlerin psikolojik sağlamlıkları ve kendini işe vermeleri üzerine korelasyonel bir çalışma. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, *19*(1), 102-110. https://doi.org/10.33437/ksusbd.940730

Kraemer, H. C., Stice, E., Kazdin, A., Offord, D., & Kupfer, D. (2001). How do risk factors work together? Mediators, moderators, and independent, overlapping, and proxy risk factors. *American Journal Of Psychiatry*, *158*(6), 848-856. https://doi.org/10.1176/appi.ajp.158.6.848

Kroger, J. (2004). *Identity in adolescence: The balance between self and other*. Routledge.

Kroger, J. (2006). *Identity development: Adolescence through adulthood*. Sage publications.

Krohne, H. W., Pieper, M., Knoll, N., & Breimer, N. (2002). The cognitive regulation of emotions: The role of success versus failure experience and coping dispositions. *Cognition & Emotion*, *16*(2), 217-243. https://doi.org/10.1080/02699930143000301

Kudagammana, S. T. (2011). Defining and comprehending child abuse at present times. An appraisal. *Sri Lanka Journal of Forensic Medicine, Science & Law*, *1*(2). https://doi.org/10.4038/sljfmsl.v1i2.2726

Kütük, E. K., Gümüştaş, F., & Almiş, B. H. (2018). Üniversite öğrencisi kızlarda flört şiddetinin belirleyicileri ve psikiyatrik sonuçlar açısından flört dışı şiddetten farklılıkları. *Anadolu Psikiyatri Dergisi*, *19*(2), 217-222. https://doi.org/10.5455/apd.274195

Kwong, M. J., Bartholomew, K., Henderson, A. J., & Trinke, S. J. (2003). The intergenerational transmission of relationship violence. *Journal of Family Psychology*, *17*(3), 288. https://doi.org/10.1037/0893-3200.17.3.288

Larsen, R.J., Prizmic, Z. (2004). Affect regulation. Baumeister, R.F., Vohs, K.D. (Eds.), *Handbook of self-regulation: Research, theory, and applications* (pp. 40–61). New York: Guilford.

Lazarus, R. S. (1991). Progress on a cognitive-motivational-relational theory of emotion. *American Psychologist*, *46*(8), 819. https://doi.org/10.1037/0003-066X.46.8.819

Lazarus, R. S., & Cohen, J. B. (1977). Environmental stress. In *Human Behavior and Environment: Advances in Theory and Research Volume 2* (pp. 89-127). Boston, MA: Springer US. https://doi.org/10.1007/978-1-4684-0808-9_3

Leahy, R. L., Tirch, D., ve Napolitano, L. A. (2011). *Emotion regulation in psychotherapy: A practitioner's guide.* The Guilford Press.

Lee, N., Massetti, G. M., Perry, E. W., & Self-Brown, S. (2022). Adverse childhood experiences and associated mental distress and suicide risk: Results from the Zambia violence against children survey. *Journal of İnterpersonal Violence*, *37*(21-22), NP21244-NP21265. https://doi.org/10.1177/08862605211056726

Leemis, R. W., Friar, N., Khatiwada, S., Chen, M. S., Kresnow, M. J., Smith, S. G., ... & Basile, K. C. (2022). *The national intimate partner and sexual violence survey: 2016/2017 report on intimate partner violence*. https://stacks.cdc.gov/view/cdc/124646

Legano, L., McHugh, M. T., & Palusci, V. J. (2009). Child abuse and neglect. *Current Problems in Pediatric and Adolescent Health Care*, *39*(2), 31-e1. https://doi.org/10.1016/j.cppeds.2008.11.001

Lester, B. M., McGrath, M. M., García-Coll, C., Brem, F. S., Sullivan, M. C., & Mattis, S. G. (2021*). Relationship between risk and protective factors,*

developmental outcome, and the home environment at four years of age in term and preterm infants. In Children of poverty ; Routledge.

Leung, D. Y., Chan, A. C., & Ho, G. W. (2022). Resilience of emerging adults after adverse childhood experiences: A qualitative systematic review. *Trauma, Violence, & Abuse*, *23*(1), 163-181. https://doi.org/10.1177/1524838020933865

Levinson, D. J. (1986). A conception of adult development. *American psychologist*, *41*(1), 3.

Lewis, S. F., & Fremouw, W. (2001). Dating violence: A critical review of the literature. *Clinical Psychology Review*, *21*(1), 105-127. https://doi.org/10.1016/S0272-7358(99)00042-2

Li, F., Luo, S., Mu, W., Li, Y., Ye, L., Zheng, X., ... & Chen, X. (2021). Effects of sources of social support and resilience on the mental health of different age groups during the COVID-19 pandemic. *BMC Psychiatry*, *21*, 1-14. https://doi.org/10.1186/s12888-020-03012-1

Li, H. Martin, A. J. Armstrong, D. ve Walker, R. (2011). Risk, protection, and resilience in chinese adolescents: A psycho-social study. Asian Journal of Social Psychology, *14*(4), 269-282. https://doi.org/10.1111/j.1467-839X.2011.01356.x

Li, Q., Guo, L., Zhang, S., Wang, W., Li, W., Chen, X., ... & McIntyre, R. S. (2021). The relationship between childhood emotional abuse and depressive symptoms among Chinese college students: The multiple mediating effects of emotional and behavioral problems. *Journal of Affective Disorders*, *288*, 129-135. https://doi.org/10.1016/j.jad.2021.03.074

Liles, S., Usita, P. , Irvin, V. L., Hofstetter, C. R., Beeston, T. ,ve Hovell, M. F. (2012). Prevalence and correlates of intimate partner violence among young, middle, and older women of Korean descent in California. Journal of Family Violence, 27, 801-811. https://doi.org/10.1007/s10896-012-9471-z

Linder, J. R., & Collins, W. A. (2005). Parent and peer predictors of physical aggression and conflict management in romantic relationships in early adulthood. Journal of Family Psychology, *19*(2), 252. https://doi.org/10.1037/0893-3200.19.2.252

Lindsay, E. K., & Creswell, J. D. (2019). Mindfulness, acceptance, and emotion regulation: Perspectives from Monitor and Acceptance Theory (MAT). *Current Opinion in Psychology*, *28*, 120-125. https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2018.12.004

Liu, Y., Croft, J. B., Chapman, D. P., Perry, G. S., Greenlund, K. J., Zhao, G., & Edwards, V. J. (2013). Relationship between adverse childhood experiences and unemployment among adults from five US states. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology*, *48*, 357-369. https://doi.org/10.1007/s00127-012-0554-1

Lotfi, S., Özkan, A. O., Babacan, M., & Akduman, Ö. (2022). Sosyal hizmet öğrencilerinin toplumsal cinsiyet algılarının ve flört şiddeti tutumlarının çeşitli değişkenler bağlamında incelenmesi. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, *33*(2), 463-482. https://doi.org/10.33417/tsh.983536

Luthar, S. S. (2015). Resilience in development: A synthesis of research across five decades. *Developmental psychopathology: Volume three: Risk, Disorder, and Adaptation*, 739-795. https://doi.org/10.1002/9780470939406.ch20

Luyckx, K., Goossens, L., & Soenens, B. (2006). A developmental contextual perspective on identity construction in emerging adulthood: change dynamics in commitment formation and commitment evaluation. *Developmental Psychology*, *42*(2), 366. https://doi.org/10.1037/0012-1649.42.2.366

Makepeace, J. M. (1986). Gender differences in courtship violence victimization. *Family Relations*, 383-388. https://doi.org/10.2307/584365

Malecki, C. K., & Demaray, M. K. (2003). What type of support do they need? Investigating student adjustment as related to emotional, informational, appraisal, and instrumental support. *School Psychology Quarterly*, *18*(3), 231. https://doi.org/10.1521/scpq.18.3.231.22576

Manchikanti Gómez, A. (2011). Testing the cycle of violence hypothesis: Child abuse and adolescent dating violence as predictors of intimate partner violence in young adulthood. *Youth & Society*, *43*(1), 171-192.

Manning, A. D. (2021). *Developing a pathway towards resilience for adolescents experiencing homelessness using complexity science* (Doctoral dissertation).The University of Texas.

Marganski, A. ve Melander, L. (2015). Intimate partner violence victimization ın the cyber and real world: Examining the extent of cyber aggression experiences and ıts association with ın-person dating violence. *Journal of Interpersonal Violence*, *33*(7), 1-25. https://doi.org/10.1177/088626051561428

Marlatt, G. A., Baer, J. S., Donovan, D. M., & Kivlahan, D. R. (1988). Addictive behaviors: Etiology and treatment. *Annual review of Psychology*, *39*(1),223-252. https://doi.org/10.1146/annurev.ps.39.020188.001255

Masten, A. S., & Cicchetti, D. (2016). Resilience in development: Progress and transformation. *Developmental Psychopathology*, *4*(3), 271-333. https://doi.org/10.1002/9781119125556.devpsy406

Maunakea, A. K., Phankitnirundorn, K., Peres, R., Dye, C., Juarez, R., Walsh, C., ... & Le Marchand, L. (2024). Socioeconomic status, lifestyle, and DNA methylation age among racially and ethnically diverse adults: NIMHD Social Epigenomics Program. *JAMA Network Open*, *7*(7), e2421889-e2421889. https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2024.21889

Mauss, I. B., Cook, C. L., & Gross, J. J. (2007). Automatic emotion regulation during anger provocation. *Journal of Experimental Social Psychology*, *43*(5), 698-711. https://doi.org/10.1016/j.jesp.2006.07.003

McCrae, R. R., & Costa Jr, P. T. (1988). Psychological resilience among widowed men and women: A 10-year follow-up of a national sample. *Journal of Social Issues*, *44*(3), 129-142. https://doi.org/10.1111/j.1540-4560.1988.tb02081.x

McFarlane, J., Malecha, A., Watson, K., Gist, J., Batten, E., Hall, I., & Smith, S. (2005). Intimate partner sexual assault against women: Frequency, health consequences, and treatment outcomes. *Obstetrics & Gynecology*, *105*(1), 99-108. https://doi.org/10.1097/01.AOG.0000146641.98665.b6

McLafferty, M., Bunting, B. P., Armour, C., Lapsley, C., Ennis, E., Murray, E., & O'Neill, S. M. (2020). The mediating role of emotion regulation strategies on psychopathology and suicidal behaviour following negative childhood experiences. *Children and Youth Services Review*, *116*, 105212. https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2020.105212

McRae, K., Ochsner, K. N., Mauss, I. B., Gabrieli, J. J., & Gross, J. J. (2008). Gender differences in emotion regulation: An fMRI study of cognitive reappraisal. *Group Processes & İntergroup relations*, *11*(2), 143-162. https://doi.org/10.1177/13684302070880

Merrick, M. T. (2019). Vital signs: estimated proportion of adult health problems attributable to adverse childhood experiences and implications for prevention—25 states, 2015–2017. *MMWR. Morbidity and Mortality Weekly Report*, *68*. http://dx.doi.org/10.15585/mmwr.mm6844e1.

Merrictm, S. B., WMott, V., & Lee, M. Y. (1996). Learning that comes from the negative interpretation of life experience. *Studies in Continuing Education*, *18*(1), 1-23.

Mert, K. (2023). *Üniversite öğrencilerinin yakın ilişkilerde çiftler arası şiddet kabul düzeyleri ile psikolojik sağlamlıkları arasındaki ilişkisinin incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi,

Mıhçıokur, S. ve Akın, A. (2015). Flört şiddeti-"şiddet'li sevgi". *Sağlık ve Toplum, 25*(2), 9-15.

Miller, E., Breslau, J., Chung, W. J., Green, J. G., McLaughlin, K. A., & Kessler, R. C. (2011). Adverse childhood experiences and risk of physical violence in adolescent dating relationships. *J Epidemiol Community Health*, *65*(11), 1006-1013. https://doi.org/10.1136/jech.2009.105429

Minaz, M. (2023). *Çocukluk çağı travmaları ve romantik ilişki doyumu arasındaki ilişkide çatışma çözme stillerinin ve ilişkilerle ilgili bilişsel çarpıtmaların aracı rolünün incelenmesi* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Maltepe University.

Miu, A. C., Szentágotai-Tătar, A., Balazsi, R., Nechita, D., Bunea, I., & Pollak, S. D. (2022). Emotion regulation as mediator between childhood

adversity and psychopathology: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, *93*, 102141. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2022.102141

Molgat, M. (2007). Do transitions and social structures matter? How 'emerging adults' define themselves as adults. *Journal of Youth Studies*, *10*(5), 495-516. https://doi.org/10.1080/13676260701580769

Morales-Sanhueza, J., Martín-Mora-Parra, G., & Cuadrado-Gordillo, I. (2024, March). Attachment style and emotional regulation as protective and risk factors in mutual dating violence among youngsters: a moderated mediation model. In Healthcare. *MDPI*, *12*(6), 605). https://doi.org/10.3390/healthcare12060605

Moran, S. (2019). Is Personal Life Purpose Replacing Shared Worldview as Youths Increasingly Individuate? Implications for Educators. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, *18*(5), 8-23. https://doi.org/10.26803/ijlter.18.5.2

Morgan, C. A., Chang, Y. H., Choy, O., Tsai, M. C., & Hsieh, S. (2021). Adverse childhood experiences are associated with reduced psychological resilience in youth: A systematic review and meta-analysis. *Children*, *9*(1), 27. https://doi.org/10.3390/children9010027

Morreim, E. H. (1983). Conception and the concept of harm. *The Journal of Medicine and Philosophy*, *8*(2), 137-158.

Moskowitz, S., & Dewaele, J. M. (2021). Is teacher happiness contagious? A study of the link between perceptions of language teacher happiness and student attitudes. *Innovation in Language Learning and Teaching*, *15*(2), 117-130. https://doi.org/10.1080/17501229.2019.1707205

Muehlenhard, C. L. ve Linton, M. A. (1987). Date rape and sexual aggression in dating situations: Incidence and risk factors. Journal of Counseling Psychology, *34*(2), 186. https://doi.org/10.1037/0022-0167.34.2.186

Muñoz-Rivas, M. J., Graña, J. L., O'Leary, K. D., & González, M. P. (2007). Aggression in adolescent dating relationships: Prevalence, justification, and health consequences. *Journal of Adolescent Health*, *40*(4), 298-304. https://doi.org/10.1016/j.jadohealth.2006.11.137

Murray, J., Farrington, D. P., & Sekol, I. (2012). Children's antisocial behavior, mental health, drug use, and educational performance after parental incarceration: a systematic review and meta-analysis. *Psychological Bulletin*, *138*(2), 175. https://doi.org/10.1037/a0026407

Myruski, S., Denefrio, S., & Dennis-Tiwary, T. A. (2019). Stress and emotion

Nagaoka, J., Farrington, C. A., Ehrlich, S. B., & Heath, R. D. (2015). *Foundations for Young Adult Success: A Developmental Framework. Concept Paper for Research and Practice*. University of Chicago Consortium on Chicago School Research. 1313 East 60th Street, Chicago, IL 60637.

Narayan, A. J., Kalstabakken, A. W., Labella, M. H., Nerenberg, L. S., Monn, A. R., & Masten, A. S. (2017). Intergenerational continuity of adverse childhood experiences in homeless families: Unpacking exposure to maltreatment versus family dysfunction. *American Journal of Orthopsychiatry*, *87*(1), 3. https://doi.org/10.1037/ort0000133

Navalta, C. P., McGee, L., & Underwood, J. (2018). Adverse childhood experiences, brain development, and mental health: A call for neurocounseling. *Journal of Mental Health Counseling*, *40*(3), 266-278. https://doi.org/10.17744/mehc.40.3.07

Navarro, R., Larrañaga, E., Yubero, S., & Víllora, B. (2022). Associations between adverse childhood experiences within the family context and in-person and online dating violence in adulthood: a scoping review. *Behavioral Sciences*, *12*(6), 162. https://doi.org/10.3390/bs12060162

Neilson, E. C., Gulati, N. K., Stappenbeck, C. A., George, W. H., & Davis, K. C. (2023). Emotion regulation and intimate partner violence perpetration in undergraduate samples: A review of the literature. *Trauma, Violence, & Abuse*, *24*(2), 576-596. https://doi.org/10.1177/15248380211036063

Newton, P. M. (1994). Daniel Levinson and his theory of adult development: A reminiscence and some clarifications. *Journal of Adult Development*, *1*, 135-147.

Nikulina, V., Gelin, M., & Zwilling, A. (2021). Is there a cumulative association between adverse childhood experiences and intimate partner violence

in emerging adulthood? *Journal of Interpersonal Violence*, *36*(3-4), NP1205-1232NP. https://doi.org/10.1177/0886260517741626

Nolen-Hoeksema, S., & Aldao, A. (2011). Gender and age differences in emotion regulation strategies and their relationship to depressive symptoms. *Personality and Individual Differences*, *51*(6), 704-708. https://doi.org/10.1016/j.paid.2011.06.012

Noll, J. G. (2008). Sexual abuse of children—Unique in its effects on development? *Child Abuse & Neglect*, *32*(6), 603-605. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2007.09.008

Nowakowski, E. (2006). *An analysis of family violence, dating violence perpetration and social learning theory*. Barry University School of Social Work.

Nowinski, S. N., & Bowen, E. (2012). Partner violence against heterosexual and gay men: Prevalence and correlates. *Aggression and Violent Behavior*, *17*(1), 36-52. https://doi.org/10.1016/j.avb.2011.09.005

O'Connell, M. E., Boat, T., & Warner, K. E. (2009). Committee on the prevention of mental disorders and substance abuse among children, youth, and young adults: Research advances and promising interventions. *Preventing mental, emotional, and behavioral disorders among young people: Progress and possibilities*. chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://mindpeacecincinnati.com/wp-content/uploads/Bookshelf_NBK32775.pdf

O'Rourke, N. (2004). Psychological resilience and the well-being of widowed women. *Ageing International*, *29*, 267-280. https://doi.org/10.1007/s12126-996-1002-x

Offenhauer, P. ve Buchalter, A. (2011). Teen dating violence: A literature review and annotated bibliography. Washington, D.C: Library of congress.

O'Hara, H., & Morelli, V. (2019). ACES: Screening for Adverse Childhood Experiences. In *Adolescent health screening: An update in the age of big data. Elsevier*, 75-82

Oldehinkel, A. J., Ormel, J., Verhulst, F. C., & Nederhof, E. (2014). Childhood adversities and adolescent depression: A matter of both risk and resilience. *Development and Psychopathology*, *26*(4,1), 1067-1075. https://doi.org/10.1017/S0954579414000534

Ong, A. D., Zautra, A. J. ve Reid, M. C. (2010). Psychological resilience predicts decreases in pain catastrophizing through positive emotions. *Psychology and aging, 25*(3), 516. https://doi.org/10.1037/a0019384

Orozco-Vargas, A. E., Venebra-Muñoz, A., Aguilera-Reyes, U., & García-López, G. I. (2021). The mediating role of emotion regulation strategies in the relationship between family of origin violence and intimate partner violence. *Psicologia: Reflexão e Crítica*, 34, 23. https://doi.org/10.1186/s41155-021-00187-8

Ortiz, E. (2015). An examination of emotion regulation and alcohol use as risk factors for female-perpetrated dating violence. Violence and Victims, *30*(3), 417. https://doi.org/10.1891/0886-6708.vv-d-13-00173

Oshri, A., Carlson, M. W., Kwon, J. A., Zeichner, A., & Wickrama, K. K. (2017). Developmental growth trajectories of self-esteem in adolescence: Associations with child neglect and drug use and abuse in young adulthood. *Journal of Youth and Adolescence,* 46, 151-164. https://doi.org/10.1007/s10964-016-0483-5

Oyuncakçı, S., & Güloğlu, B. (2024). Çocukluk Çağı Travmaları, Psikolojik Sağlamlık, Affetme ve Olumlu-Olumsuz Duygular. *Baskent University Journal of Education, 11*(1), 66-76.

Ozan, S., Miman, Ö., Güvercin, C. H., & Uyanıker, Z. D. (2020). Yapılandırılmış Bir Eğitim Modülünün, Tıp Fakültesi Öğrencilerinin Toplumsal Cinsiyet ve Flört Şiddetine Yönelik Algı ve Tutumlarına Etkisi. *Tıp Eğitimi Dünyası*, *19*(58), 24-41. https://doi.org/10.25282/ted.619272

Özcan, Ö. (2009). *Partneri Tarafından Duygusal ve Fiziksel şiddete uğramış ve uğramamış kadınların umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi* (Yüksek lisans tezi), Maltepe Üniversitesi

Özcebe, H., Aslan, D., Karabiber, A. H., Küçüköztaş, M. F., Oransoy, K., & Ölmez, İ. (2002). Bir grup üniversite öğrencisinin "Flört Şiddeti" konusundaki görüşleri. *Toplum ve Sosyal Hizmet, 13*(1), 20-28.

Özpirinçci M. (2017). *Ergenlerin sahip olduğu değerler,psikolojik sağlamlık ve yaşam doyumları arasındaki yordayıcı ilişkiler* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi.

Öztürk, H. K. (2016). Persıstant Followıng As A Form Of Socıal Abuse-Stalkıng-An Evaluatıon Based On Motıon Pıctures. *Route Educational and Social Science*, *3*(5).

Park, Y., Mulford, C., & Blachman-Demner, D. (2018). The acute and chronic impact of adolescent dating violence: A public health perspective. In Adolescent dating violence. *Academic Press,* (53-83). https://doi.org/10.1016/B978-0-12-811797-2.00003-7

Parks, S. D. (2011). *Big questions, worthy dreams: Mentoring emerging adults in their search for meaning, purpose, and faith*. John Wiley & Sons.

Pathak, R., & Lata, S. (2018). Optimism in relation to resilience and perceived stress. *Journal of Psychosocial Research*, *13*(2), 359-367. https://doi.org/10.32381/JPR.2018.13.02.10

Pearce, J., Murray, C., & Larkin, W. (2019). Childhood adversity and trauma: experiences of professionals trained to routinely enquire about childhoodadversity. *Heliyon*, *5*(7). https://doi.org/10.1016/j.heliyon.2019.e01900

Peker, E. (2017). *Çocukluk çağı travmaları, yetişkinlik döneminde bağlanma biçimi ve öz anlayış arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Arel Üniversitesi

Pérez-Fuentes, G., Olfson, M., Villegas, L., Morcillo, C., Wang, S., & Blanco, C. (2013). Prevalence and correlates of child sexual abuse: a national study. *Comprehensive Psychiatry*, *54*(1), 16-27. https://doi.org/10.1016/j.comppsych.2012.05.010

Petruccelli, K., Davis, J., & Berman, T. (2019). Adverse childhood experiences and associated health outcomes: A systematic review and meta-analysis. *Child Abuse & Neglect*, *97*, 104127. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2019.104127

Pisano, U. (2012). Resilience and Sustainable Development: Theory of resilience, systems thinking. *European sustainable development network (ESDN)*, *26*, 50.

Polat O. (2004). Klinik Adli Tıp. Seçkin Yayıncılık 1. Baskı Ankara; 85-131.

Poole, J. C., Dobson, K. S., & Pusch, D. (2017). Childhood adversity and adult depression: The protective role of psychological resilience. *Child*

Abuse & Neglect, *64*, 89-100. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2016.12.012

Popham, C. M., McEwen, F. S., & Pluess, M. (2021). Psychological resilience in response to adverse experiences. *Multisystemic Resilience*, 395-416. https://doi.org/10.1093/oso/9780190095888.003.0022

Prevention, V. (2020). About the CDC-Kaiser ACE Study. *Age (years)*, *19*(29), 5-3.

Quarantini, L. C., Netto, L. R., Andrade-Nascimento, M., Almeida, A. G. D., Sampaio, A. S., Miranda-Scippa, A., ... & Koenen, K. C. (2009). Comorbid mood and anxiety disorders in victims of violence with posttraumatic stress disorder. *Brazilian Journal of Psychiatry*, *31*, S66-S76. https://doi.org/10.1590/s1516-44462009000600005

Rees, C. A. (2010). Understanding emotional abuse. *Archives of Disease in childhood*, *95*(1), 59-67. https://doi.org/10.1136/adc.2008.143156

Reeves, M. D. (2007). *The effect of invalidation on emotion regulation: An empirical investigation of Linehan's biosocial theory*.(Doc The Florida State University.

Renzi, C., Provencal, N., Bassil, K. C., Evers, K., Kihlbom, U., Radford, E. J., ... & Rutten, B. P. (2018). From epigenetic associations to biological and psychosocial explanations in mental health. *Progress in Molecular Biology and Translational Science*, *158*, 299-323. https://doi.org/10.1016/bs.pmbts.2018.04.011

Resnick, M. D. (2000). Protective factors, resiliency, and healthy youth development. *Adolescent medicine: State of the art Reviews*, *11*(1), 157-164.

Richter, A., Krämer, B., Diekhof, E. K., & Gruber, O. (2019). Resilience to adversity is associated with increased activity and connectivity in the VTA and hippocampus. *NeuroImage: Clinical*, *23*, 101920. https://doi.org/10.1016/j.nicl.2019.101920

Rizzato, M., Antonelli, M., Sam, C., Di Dio, C., Lazzeroni, D., & Donelli, D. (2023, May). Happiness and Socio-Demographic Factors in an Italian Sample: A Propensity-Matched Study. In *Healthcare. MDPI.* 11, (11), 1557. https://doi.org/10.3390/healthcare11111557

Rizzo, C. J., Joppa, M. C., Barker, D., Zlotnick, C., Warren, J., Saint-Eloi Cadely, H., & Brown, L. K. (2020). Individual and relationship characteristics of adolescent girls with histories of physical dating violence. *Journal of Interpersonal Violence*, *35*(5-6), 1389-1414. https://doi.org/10.1177/0886260517696859

Roberton, T., Daffern, M., & Bucks, R. S. (2012). Emotion regulation and aggression. *Aggression and Violent Behavior*, *17*(1), 72-82. https://doi.org/10.1016/j.avb.2011.09.006

Roberts, A. L., Gilman, S. E., Fitzmaurice, G., Decker, M. R., & Koenen, K. C. (2010). Witness of intimate partner violence in childhood and perpetration of intimate partner violence in adulthood. *Epidemiology*, *21*(6), 809-818. https://doi.org/10.1097/EDE.0b013e3181f39f03

Roemer, L., Williston, S. K., & Rollins, L. G. (2015). Mindfulness and emotion regulation. *Current Opinion in Psychology*, *3*, 52-57. https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2015.02.006

Rogers, C. J., Pakdaman, S., Forster, M., Sussman, S., Grigsby, T. J., Victoria, J., & Unger, J. B. (2022). Effects of multiple adverse childhood experiences on substance use in young adults: A review of the literature. *Drug and Alcohol Dependence*, *234*, 109407. https:// 10.1016/j.drugalcdep.2022.109407

Rogers, H., & Maytan, M. (2019). *Mindfulness for the next generation: Helping emerging adults manage stress and lead healthier lives*. Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/med-psych/9780190905156.001.0001

Romans, S., Forte, T., Cohen, M. M., Mont, J. D., & Hyman, I. (2007). Who Is Most at Risk for Intimate Partner Violence? A Canadian Population-Based Study. *Journal of Interpersonal Violence*, *22*(12), 1495-1514. https:// 10.1177/0886260507306566

Ruba, A. L., & Pollak, S. D. (2020). Children's emotion inferences from masked faces: Implications for social interactions during COVID-19. *Plos One*, *15*(12),e0243708. https://doi.org/10.1371/journal.pone.0243708

Rubio-Garay, F., López-González, M. A., Carrasco, M. Á., & Amor, P. J. (2017). The prevalence of dating violence: A systematic review. *Papeles del*

Psicólogo, *38*(2),135147. https://doi.org/10.23923/pap.psicol2017.2831

Rudenstine, S., Espinosa, A., McGee, A. B., & Routhier, E. (2019). Adverse childhood events, adult distress, and the role of emotion regulation. *Traumatology*, *25*(2),124. https://doi.org/10.1037/trm0000176

Rutter, M. (1985). Resilience in the face of adversity: Protective factors and resistance to psychiatric disorder. *The British Journal of Psychiatry*, *147*(6), 598-611.https://doi.org/10.1192/bjp.147.6.598

Rutter, M. (1987). Psychosocial resilience and protective mechanisms. *American Journal of Orthopsychiatry*, *57*(3), 316-331. https://doi.org/10.1111/j.1939-0025.1987.tb03541.x

Rutter, M. (2006). Implications of resilience concepts for scientific understanding. *Annals of the New York Academy of Sciences*, *1094*(1), 1-12. https://10.1196/annals.1376.002

Rutter, M. (2012). Resilience as a dynamic concept. *Development and Psychopathology*, *24*(2),335344. https://10.1017/S0954579412000028

Sack, W. H., Mason, R., & Higgins, J. E. (1985). The single-parent family and abusive child punishment. *American Journal of Orthopsychiatry*, *55*(2), 252-259. https://doi.org/10.1111/j.1939-0025.1985.tb03439.x

Sacks, V., & Murphey, D. (2018). The prevalence of adverse childhood experiences, nationally, by state, and by race or ethnicity. *Child Trends*, *20*, 2018.

Salokangas, R. K., From, T., Luutonen, S., & Hietala, J. (2018). Adverse childhood experiences leads to perceived negative attitude of others and the effect of adverse childhood experiences on depression in adulthood is mediated via negative attitude of others. *European Psychiatry*, *54*, 27-34. https://10.1016/j.eurpsy.2018.06.011

Sanchez, C., Jaguan, D., Shaikh, S., McKenney, M., & Elkbuli, A. (2020). A systematic review of the causes and prevention strategies in reducing gun violence in the United States. *The American Journal of*

EmergencyMedicine, *38*(10),2169-2178. https://doi.org/10.1016/j.ajem.2020.06.062

Sart, Z. H., Börkan, B., Erkman, F., & Serbest, S. (2016). Resilience as a mediator between parental acceptance–rejection and depressive symptoms among university students in Turkey. *Journal of Counseling & Development*, *94*(2), 195-209. https://doi.org/10.1002/jcad.12076

Schilling, E. A., Aseltine, R. H., & Gore, S. (2008). The impact of cumulative childhood adversity on young adult mental health: Measures, models, and interpretations. *Social science & Medicine*, *66*(5), 1140-1151. https://10.1016/j.socscimed.2007.11.023

Schlenker, B. R., & Weigold, M. F. (1989). Process: Constructing Desired Identities. *Goal Concepts in Personality and Social Psychology*, *23*, 243. https://10.4324/9781315717517

Schore, A. N. (2015). *Affect regulation and the origin of the self: The neurobiology of emotional development*. Routledge.

Schulenberg, J. E., & Zarrett, N. R. (2006). Mental Health During Emerging Adulthood: Continuity and Discontinuity in Courses, Causes, and Functions. In J. J. Arnett & J. L. Tanner (Eds.), *Emerging adults in America: Coming of age in the 21st century* (pp. 135–172). American Psychological Association. https://doi.org/10.1037/11381-006

Schumacher, J. A., & Slep, A. M. S. (2004). Attitudes and dating aggression: A cognitive dissonance approach. *Prevention Science*, *5*, 231-243. https://10.1023/b:prev.0000045357.19100.77

Scott, E. S. (2004). Marriage, cohabitation and collective responsibility for dependency. *U. Chi. Legal F.*, 225.

Scott, E. S., & Scott, R. E. (1998). Marriage as relational contract. *Va. L. Rev.*, *84*, 1225. https://doi.org/10.2307/1073673

Seagull, E. A. (1987). Social support and child maltreatment: A review of the evidence. *Child Abuse & Neglect*, *11*(1), 41-52. https://doi.org/10.1016/0145-2134(87)90032-9

Seatter, C. S., & Ceulemans, K. (2017). Teaching sustainability in higher education: Pedagogical styles that make a difference. *Canadian*

Journal of Higher Education, *47*(2), 47-70. https://doi.org/10.47678/cjhe.v47i2.186284

Seçim, G. (2020). Bilişsel esneklik ve duygu düzenleme özelliklerinin psikolojik sağlamlık üzerine etkisi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, *18*(2), 505-524. https://doi.org/10.37217/tebd.716151

Sedgwick, P. (2015). A comparison of parametric and non-parametric statistical tests. *BMJ*, *350*. https://doi.org/10.1136/bmj.h2053

Sedlak, A. J. (2014). *Risk factors for the occurrence of child abuse and neglect. In Violence and Sexual Abuse at Home*: Routledge. https://10.1300/J146v01n01_09

Serafini, G., Muzio, C., Piccinini, G., Flouri, E., Ferrigno, G., Pompili, M., ... & Amore, M. (2015). Life adversities and suicidal behavior in young individuals: a systematic review. *European Child & Adolescent Psychiatry*, *24*, 1423-1446. https://10.1007/s00787-015-0760-y

Serçe, R. (2023). Flört şiddeti ve çocukluk dönemi örselenme yaşantıları: reddedilme duyarlılığı, akılcı olmayan inançların aracılık rolü (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi.

Set, Z. (2020). Dating violence: A review. *Psikiyatride Guncel Yaklasimlar*, *12*(4), 444-454. https://doi.org/10.18863/pgy.674468

Shahid, S. (2022). *Life experiences and pathways to violence: exploring meaning-making and the externalisation of trauma* (Doctoral dissertation, Coventry University).

Shean, M. (2015). *Current theories relating to resilience and young people. Victorian Health Promotion Foundation: Melbourne, Australia*, *2*. https://10.12691/wjssh-8-1-5

Sheppes, G., & Gross, J. J. (2012). Emotion regulation effectiveness: What works when. *Handbook of Psychology*, *5*, 391-406. https://10.1002/9781118133880.hop205018

Sheppes, G., Suri, G., & Gross, J. J. (2015). Emotion regulation and psychopathology. *Annual review of Clinical Psychology*, *11*(1), 379-405. https://10.1146/annurev-clinpsy-032814-112739

Shonkoff, J. P., Garner, A. S., Committee on Psychosocial Aspects of Child and Family Health, Committee on Early Childhood, Adoption, and

Dependent Care, and Section on Developmental and Behavioral Pediatrics, Siegel, B. S., Dobbins, M. I., Earls, M. F., ... & Wood, D. L. (2012). The lifelong effects of early childhood adversity and toxic stress. *Pediatrics*, *129*(1), e232-e246. https://10.1542/peds.2011-2663

Shorey, R. C., Brasfield, H., Febres, J., & Stuart, G. L. (2011). An examination of the association between difficulties with emotion regulation and dating violence perpetration. *Journal of aggression, Maltreatment & Trauma,20*(8),870-885. https://doi.org/10.1080/10926771.2011.629342

Shorey, R. C., Cornelius, T. L., & Bell, K. M. (2008). A critical review of theoretical frameworks for dating violence: Comparing the dating and marital fields. *Aggression and Violent Behavior*, *13*(3), 185-194. https://doi.org/10.1016/j.avb.2008.03.003

Shorey, R. C., McNulty, J. K., Moore, T. M., & Stuart, G. L. (2015). Emotion regulation moderates the association between proximal negative affect and intimate partner violence perpetration. *Prevention Science*, *16,* 873-880. https://doi.org/10.1007/s11121-015-0568-5

Sırım, M. (2021). *Genç yetişkinlerde flört şiddeti mağduriyeti ile yaşam doyumu arasındaki ilişkide bilişsel çarpıtmaların aracı rolünün incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). İstanbul Kent Üniversitesi.

Singer, J. A. (2004). Narrative identity and meaning making across the adult lifespan: an introduction. *Journal of Personality*, *72*(3). https://doi.org/10.1111/j.0022-3506.2004.00268.x

Singh, S., & Mishra, R. C. (2011). Emotion regulation strategies and their implications for well-being. *Social Science International*, *27*(2), 179. http://dx.doi.org/10.1037/emo0000432

Smıth, D. M. Ve Donnelly, J. (2000). Adolescent dating violence: A multisystemic approach of enhancing awareness in educators, parents, and society. JPrev Interv Community, 21, 53-64. https://doi.org/10.1300/J005v21n01_04

Smith, B. W., Dalen, J., Wiggins, K., Tooley, E., Christopher, P., & Bernard, J. (2008). The brief resilience scale: assessing the ability to bounce

back. *International Journal of Behavioral Medicine, 15*, 194-200. https://doi.org/10.1080/10705500802222972

Smith, C., Christoffersen, K., Davidson, H., & Herzog, P. S. (2011). *Lost in transition: The dark side of emerging adulthood*. Oxford University Press. https://doi.org/10.1093/acprof:oso/9780199828029.001.0001

Smolewska, K. (2012). *Testing the biosocial theory of borderline personality disorder: the association of temperament, early environment, emotional experience, self-regulation and decision-making* (Doctoral dissertation), University of Waterloo.

Soares, A. L. G., Howe, L. D., Matijasevich, A., Wehrmeister, F. C., Menezes, A. M., & Gonçalves, H. (2016). Adverse childhood experiences: Prevalence and related factors in adolescents of a Brazilian birth cohort. *Child Abuse & Neglect, 51*, 21-30. https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2015.11.017

Sofuoğlu, Z., Oral, R., Aydın, F., Cankardeş, S., Kandemirci, B., Koç, F., ... & Akşit, S. (2014). Türkiye'nin üç ilinde olumsuz çocukluk çağı deneyimleri epidemiyolojik çalışması. *Türk Pediatri Arşivi*, *49*(1), 47-56. https://doi.org/10.5152/tpa.2014.838

Solak Arabacı, M., & Demircioğlu, H. (2023). Yetişkinlerin Olumsuz Çocukluk Çağı Deneyimlerinin Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Dergisi,* 10(4), 303-311. https://doi.org/10.34087/cbusbed.1285825

Sotilleo, E. A. (2020). *Factors Impacting the Decision to Leave an Abusive Relationship: The Role of Spirituality, Religiosity, and Social Support* (Doctoral dissertation), Fielding Graduate University.

Southwick, S. M., Bonanno, G. A., Masten, A. S., Panter-Brick, C., & Yehuda, R. (2014). Resilience definitions, theory, and challenges: interdisciplinary perspectives. *European Journal of Psychotraumatology, 5*(1), 25338. https://doi,0.3402/ejpt.v5.25338

Spišákova, D., & Ráczová, B. (2020). Emerging adulthood features: An overview of the research in approaches and perspectives in goals area. *Individual and Society, 23*, 1-16. https://10.31577/cas.2020.01.565

Stoddard, F. J., & Saxe, G., (2001). Ten-year research review of physical injuries. *Journal of the American Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, *40*(10), 1128-1145. https://10.1097/00004583-200110000-00007

Stoltenborgh, M., Bakermans-Kranenburg, M. J., Alink, L. R., & van IJzendoorn, M. H. (2015). The prevalence of child maltreatment across the globe: Review of a series of meta-analyses. *Child Abuse Review*, *24*(1), 37-50. https://doi.org/10.1002/car.2353

Stonard, K. E., Bowen, E., Lawrence, T. R., & Price, S. A. (2014). The relevance of technology to the nature, prevalence and impact of adolescent dating violence and abuse: A research synthesis. *Aggression and Violent Behavior, 19*(4), 390-417. https://doi.org/10.1016/j.avb.2014.06.005

Straus, M. A. (2004). Prevalence of violence against dating partners by male and female university students worldwide. *Violence Against Women, 10*(7), 790-811. https://doi.org/10.1177/1077801204265552

Stuster, J. (2010). *Behavioral issues associated with long-duration space expeditions: review and analysis of astronaut journals: experiment 01-E104 (Journals)*. Houston, TX: National Aeronautics and Space Administration, Johnson Space Center.

Sugarman, D. y Hotaling, G. (1989). Dating violence: Prevalence, context, and risk markers. En M. Pirog-Good y J. Stets (Eds.), Violence and dating relationships, (pp. 3-32). Nueva York, NY: Praeger.

Sugarman, D. y Hotaling, G. (1989). Dating violence: Prevalence, context, and risk markers. En M. Pirog-Good y J. Stets (Eds.), Violence and dating relationships, (pp. 3-32). Nueva York, NY: Praeger.

Sünetçi, B., Say, A., Gümüştepe, B., Enginkaya, B., Yıldızdoğan, Ç., & Yalçın, M. (2016). Üniversite öğrencilerinin flört şiddeti algıları üzerine bir araştırma. *Ufkun Ötesi Bilim Dergisi, 16*(1), 56-83.

Süzer, G. (2019). *Beliren yetişkinlik döneminde flört şiddetine yönelik tutum, sosyal onay ihtiyacı ve olumsuzluk değerlendirme korkusunun incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). Çağ Üniversitesi.

Syed, M., & Seiffge-Krenke, I. (2013). Personality development from adolescence to emerging adulthood: linking trajectories of ego

development to the family context and identity formation. *Journal of Personality And Social Psychology*, *104*(2), 371. https://doi.org/10.1037/a0030070

Şahbal, A. R. A. S., Sema, Ö. Z. A. N., Timbil, S., Şemin, S., & Kasapçi, O. (2016). Exposure of students to emotional and physical violence in the school environment. *Nöro Psikiyatri Arşivi*, *53*(4), 303. https://doi.org/10.5152/npa.2016.11323

Şahin, H., İşleyen, F., & Özdemir, S. (2012). Eğitim fakültesi öğrencilerinin romantik ilişki durumları ve sosyal ağ kullanımlarına göre etkileşim kaygısı ve sosyal destek algılarının incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, *8*(2), 25-36.

Şenkal, İ. (2013). *Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ve bağlanma biçiminin depresyon ve kaygı belirtileri ile ilişkisinde aleksitiminin aracı rolünün incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). Hacettepe Üniversitesi

Şimşek, S., Önder, C.F. (2011). Ergenlerde davranış problemlerinin, anne-babadan ve öğretmenlerden algılanan duygusal istismar açısından incelenmesi. *Elementary Education Online*, *10*(3), 1124-37.

Şişman, Y. (2003). Sosyal politika açısından Türkiye'de çocuk ve genç işgücü. *Kamu-İş Dergisi, C*, *7*, 2-34.

Tamres, L. K., Janicki, D., & Helgeson, V. S. (2002). Sex differences in coping behavior: A meta-analytic review and an examination of relative coping. *Personality and Social Psychology Review*, *6*(1), 2-30. https://doi.org/10.1207/S15327957PSPR0601_1

Taquette, S. R., & Monteiro, D. L. M. (2019). Causes and consequences of adolescent dating violence: A systematic review. *Journal of İnjury and Violence Research*, *11*(2), 137. https://doi.org/10.5249/jivr.v11i2.1061

Tay, P. K. C., & Lim, K. K. (2020). Psychological resilience as an emergent characteristic for well-being: a pragmatic view. Gerontology, *66*(5), 476-483. https://doi.org/10.1159/000509210

Taylan, H.H., ve Ayyıldız, A.B., (2018). Üniversite öğrencilerinde flört şiddeti tutumları: sakarya üniversitesi örneği*, Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, *6*(86), 413-427. https://doi.org/10.16992/ASOS.14577

Teicher, M. H., Samson, J. A., Sheu, Y. S., Polcari, A., & McGreenery, C. E. (2010). Hurtful words: Exposure to peer verbal aggression is associated with elevated psychiatric symptom scores and corpus callosum abnormalities. *The American Journal of Psychiatry*, *167*(12), 1464. https://doi.org/10.1176/appi.ajp.2010.10010030

Tekin, A., & Türk, B. (2018). Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ile flört şiddeti arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İçinde Turaz Akademi,* 85-91.

Temple, J. R., Choi, H.J., Reuter, T., Wolfe, D., Taylor, C.A., Madigan, S. ve Scott, L.E. (2017). Childhood corporal punishment and future perpetration of physical dating violence. *The Journal of Pediatrics,* 194, 233-237. https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2017.10.028

Tennakoon, L., Hakes, N. A., Knowlton, L. M., & Spain, D. A. (2020). Traumatic injuries due to interpersonal and domestic violence in the United States. *Journal of Surgical Research*, 254, 206-216. https://doi.org/10.1016/j.jss.2020.03.062

Teper, R., Segal, Z. V., & Inzlicht, M. (2013). Inside the mindful mind: How mindfulness enhances emotion regulation through improvements in executive control. *Current Directions in Psychological Science*, *22*(6), 449-454. https://doi.org/10.1177/0963721413495869

Terzi, Ş. (2008). Üniversite öğrencilerinde kendini toparlama gücünün içsel koruyucu faktörlerle ilişkisi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 35, 297-306.

Terzioğlu, F., Gönenç, İ. M., Özdemir, F., Güvenç, G., Kök, G. N., Sezer, N. Y., & Demirtaş Hiçyılmaz, B. (2016). Flört şiddeti tutum ölçeği geçerlilik ve güvenirlilik çalışması. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, *19*(4), 225-232.

Theodoratou, M., & Argyrides, M. (2024). Neuropsychological Insights into Coping Strategies: Integrating Theory and Practice in Clinical and Therapeutic Contexts. *Psychiatry International*, *5*(1), 53-73. https://doi.org/10.3390/psychiatryint5010005

Theron, L. (2021). Learning about systemic resilience from studies of student resilience. Multisystemic resilience: *Adaptation and Transformation*

İn Contexts Of Change, 232-252. https://doi.org/10.1093/oso/9780190095888.003.0014

Thompson, R. (2007). *Socialization of emotion regulation in the family. Handbook of Emotion Regulation*: Guilford Pre.

Thompson, R. (2018). Cultivating social media safety awareness in middle school girls. *Australian Journal of Middle Schooling*, *18*(2), 6-16.

Thompson, R. A. (1991). Emotional regulation and emotional development. *Educational Psychology Review*, 3, 269-307. https://doi.org/10.1007/BF01319934

Thompson, R. A., & Goodman, M. (2010). Development of emotion regulation: More than meets the eye. In A. M. Kring, D. M. Sloan (Eds.), *Emotion regulation and psychopathology: A transdiagnostic approach to etiology and treatment* (pp. 38–58). New York, NY: The Guilford Press.

Thompson, R. A., Winer, A. C., & Goodvin, R. (2010). *The individual child: Temperament, emotion, self, and personality. In Developmental science*: Psychology Press.

Thomsen, D. K., Mehlsen, M. Y., Viidik, A., Sommerlund, B., & Zachariae, R. (2005). Age and gender differences in negative affect—Is there a role for emotion regulation? *Personality and individual differences*, *38*(8), 1935-1946. https://doi.org/10.1016/j.paid.2004.12.001

Thulin, E. J., Heinze, J. E., & Zimmerman, M. A. (2021). Adolescent adverse childhood experiences and risk of adult intimate partner violence. American journal of Preventive Medicine, *60*(1), 80-86. https://doi.org/10.1016/j.amepre.2020.06.030

Tiruneh, W. K., Derso, T., & Boke, M. M. (2022). Proportion and associated factors of sexual violence among female night junior school students in Gondar town, Northwest, Ethiopia, 2019. *Int J Sex Reprod Health Care*, *5*(1), 001-007. https://dx.doi.org/10.17352/ijsrhc

Toker, B. (2014). *Bilişsel davranışçı kurama dayalı olarak geliştirilen akademik erteleme davranışıyla baş etme beceri eğitimi psikoeğitim grup yaşantısının üniversite öğrencilerinin akademik erteleme davranışlarına etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Toksöz, B. (2022). *Yetişkin bireylerde saldırganlık düzeylerinin yordayıcıları olarak çocukluk çağı travmaları, bilişsel duygu düzenleme stratejileri ve sosyal destek düzeylerinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). Marmara Universitesi.

Tontodonato, P., & Crew, B. K. (1992). Dating violence, social learning theory, and gender: A multivariate analysis. *Violence and Victims, 7*(1), 3-14. https://doi.org/10.1891/0886-6708.7.1.3

Trickey, D., Siddaway, A. P., Meiser-Stedman, R., Serpell, L., & Field, A. P. (2012). A meta-analysis of risk factors for post-traumatic stress disorder in children and adolescents. *Clinical Psychology Review, 32*(2), 122-138. https://doi.org/10.1016/j.cpr.2011.12.001

Tugade, M. M., & Fredrickson, B. L. (2007). Regulation of positive emotions: Emotion regulation strategies that promote resilience. Journal of Happiness Studies, 8, 311-333. https://doi.org/10.1007/s10902-006-9015-4

Tull, M. T., & Aldao, A. (2015). Editorial overview: New directions in the science of emotion regulation. Current opinion in psychology, 3, iv-x. https://doi.org/10.1016/j.copsyc.2015.03.009

Turiel, E. (2002). *The culture of morality: Social development, context, and conflict*. Cambridge University Press. https://doi.org/10.1017/CBO9780511613500

Türk, B., Hamzaoğlu, N. ve Yayak, A. (2019). Flört şiddeti üzerine bir inceleme. *Türkiye Klinikleri Adli Tıp ve Adli Bilimler Dergisi, 17*(1), 73-81. https://doi.org/10.5336/forensic.2019-70929

Tyrka, A. R., Price, L. H., Kao, H. T., Porton, B., Marsella, S. A., & Carpenter, L. L. (2010). Childhood maltreatment and telomere shortening: preliminary support for an effect of early stress on cellular aging. *Biological Psychiatry, 67*(6), 531-534. https://doi.org/10.1016/j.biopsych.2009.08.014

Ulukan, M. (2020). Öğretmenlerin Mutluluk ile Psikolojik Sağlamlık Düzeyleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Journal of International Social Research, 13*(73). https://doi.org/10.17719/jisr.10978

Uluocak, S., Gökulu, G., & Bilir, O. (2014). A strategic starting point for the elimination of violence against women: Intimate partner violence

Kadına yönelik şiddetin önlenmesinde stratejik bir başlangıç noktası: Partner şiddeti. *Journal of Human Sciences*, *11*(2), 362-387. https://doi.org/10.14687/ijhs.v11i2.2942

Ünal, G. (2021). *Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı travmaları ve öz şefkat düzeyinin, duygu düzenleme güçlüğü ile ilişkisinin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi.

Vagi, K. J., Rothman, E. F., Latzman, N. E., Tharp, A. T., Hall, D. M., & Breiding, M. J. (2013). Beyond correlates: A review of risk and protective factors for adolescent dating violence perpetration. *Journal of Youth And Adolescence*, 42, 633-649. https://doi.org/10.1007/s10964-013-9907-7

Valdivieso-Mora, E., Peet, C. L., Garnier-Villarreal, M., Salazar-Villanea, M., & Johnson, D. K. (2016). A systematic review of the relationship between familism and mental health outcomes in Latino population. *Frontiers in Psychology*, 7, 1632. https://doi.org/10.3389/fpsyg.2016.01632

Van Breda, A. D. (2001). Resilience theory: A literature review. Pretoria, South Africa: *South African Military Health Service*, 613.

Van der Kolk, B. A. (2003). The neurobiology of childhood trauma and abuse. *Child and Adolescent Psychiatric Clinics*, *12*(2), 293-317. https://doi.org/10.1016/S1056-4993(03)00003-8

Van Kleef, G. A., & Côté, S. (2022). The social effects of emotions. *Annual Review of Psychology*, *73*(1), 629-658. https://doi.org/10.1146/annurev-psych-020821-010855

Van Ouytsel, J., Ponnet, K., Malrave, M., ve Temple, J. R. (2016). Adolescent cyber dating abuse victimization and its associations with substance use, and sexual behaviors. *Public Health*, 135, 147–151. https://doi.org/10.1016/j.puhe.2016.02.011

Vella, S. L. C., & Pai, N. B. (2019). A theoretical review of psychological resilience: Defining resilience and resilience research over the decades. *Archives of Medicine and Health Sciences*, *7*(2), 233-239. https://doi.org/10.4103/amhs.amhs_119_19

Verzeletti, C., Zammuner, V. L., Galli, C., & Agnoli, S. (2016). Emotion regulation strategies and psychosocial well-being in adolescence. *Cogent Psychology, 3*(1), 1199294. https://doi.org/10.1080/23311908.2016.1199294

Vinter, K., Aus, K., & Arro, G. (2021). Adolescent girls' and boys' academic burnout and its associations with cognitive emotion regulation strategies. *Educational Psychology, 41*(8), 1061-1077. https://doi.org/10.1080/01443410.2020.1855631

Walker, C. A. ve Davies, J. (2012). A cross-cultural validation of the brief child abuse potential ınventory (BCAP). *J Fam Viol*, 27, 697-705. https://doi.org/10.1007/s10896-012-9458-9

Walsh, F. (2002). A family resilience framework: Innovative practice applications. *Family Relations, 51*(2), 130–137. https://doi.org/10.1111/j.1741-3729.2002.00130.x

Wang, M. C., & Gordon, E. W. (2012). *Educational resilience in inner-city America: Challenges and prospects*. Routledge.

Ward, K. (2003). Teaching resilience theory to substance abuse counselors. *Journal of Teaching in the Addictions, 2*(2), 17–31.

Waterman, A. S. (1982). Identity development from adolescence to adulthood: An extension of theory and a review of research. *Developmental Psychology*, *18*(3), 341. https://doi.org/10.1037/0012-1649.18.3.341

Webb, T. L., Miles, E., & Sheeran, P. (2012). Dealing with feeling: a meta-analysis of the effectiveness of strategies derived from the process model of emotion regulation. *Psychological Bulletin*, *138*(4), 775. https://doi.org/10.1037/a0027600

Wegner, D. M., & Zanakos, S. (1994). Chronic thought suppression. *Journal of Personality*, *62*(4), 615-640. https://doi.org/10.1111/j.1467-6494.1994.tb00311.x

Weiss, N. H., Darosh, A. G., Contractor, A. A., Forkus, S. R., Dixon-Gordon, K. L., & Sullivan, T. P. (2018). Heterogeneity in emotion regulation difficulties among women victims of domestic violence: A latent profile analysis. *Journal of Affective Disorders*, 239, 192-200. https://doi.org/10.1016/j.jad.2018.07.009

Wells, C. (1997). Stalking: *The Criminal Law Response*, 463.

Wenzlaff, R. M., & Wegner, D. M. (2000). Thought suppression. *Annual Review of Psychology*, *51*(1), 59-91. https://doi.org/10.1146/annurev.psych.51.1.59

Whitfield, C. L. (1998). Adverse childhood experiences and trauma. American Journal of Preventive Medicine, *14*(4), 361-364. https://doi.org/10.1016/S0749-3797(98)00013-0

Whitfield, C. L., Anda, R. F., Dube, S. R., & Felitti, V. J. (2003). Violent childhood experiences and the risk of intimate partner *violence in adults: Assessment in a large health maintenance organization. Journal of İnterpersonal Violence, 18*(2), 166-185. https://doi.org/10.1177/0886260502238733

Wiederman, M. W. (1997). The truth must be in here somewhere: Examining the gender discrepancy in self-reported lifetime number of sex partners. *Journal of Sex Research, 34*(4), 375-386. https://doi.org/10.1080/00224499709551905

Wincentak, K., Connolly, J., & Card, N. (2017). Teen dating violence: A meta-analytic review of prevalence rates. *Psychology of Violence, 7*(2), 224. https://doi.org/10.1037/a0040194

Windle, G. (2011). What is resilience? A review and concept analysis. *Reviews in Clinical Gerontology*, *21*(2), 152-169. https://doi.org/10.1017/S0959259810000420

Witt, A., Sachser, C., Plener, P. L., Brähler, E., & Fegert, J. M. (2019). The prevalence and consequences of adverse childhood experiences in the German population. *Deutsches Ärzteblatt International*, *116*(38), 635. https://doi.org/10.3238/arztebl.2019.0635

Wolfe, D. A. (1985). Child-abusive parents: an empirical review and analysis. *Psychological Bulletin, 97*(3), 462. https://doi.org/10.1037/0033-2909.97.3.462

Wolitzky-Taylor, K. B., Ruggiero, K. J., Danielson, C. K., Resnick, H. S., Hanson, R. F., Smith, D. W., ... & Kilpatrick, D. G. (2008). Prevalence and correlates of dating violence in a national sample of adolescents. Journal of the American *Academy of Child & Adolescent Psychiatry*, *47*(7),755-762. https://doi.org/10.1097/CHI.0b013e318172ef5f

Wood, D., Crapnell, T., Lau, L., Bennett, A., Lotstein, D., Ferris, M., & Kuo, A. (2018). Emerging adulthood as a critical stage in the life course. *Handbook of Life Course Health Development*, 123-143. https://doi.org/10.1007/978-3-319-47143-3_27

World Health Organization. (2019). *INSPIRE handbook: Action for implementing the seven strategies for ending violence against children.* World Health Organization.

Wright, M. O. D., Masten, A. S., & Narayan, A. J. (2012). *Resilience processes in development: Four waves of research on positive adaptation in the context of adversity. In Handbook of resilience in children*: Springer US. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-3661-4_2

Wu, J. T., Leung, K., Bushman, M., Kishore, N., Niehus, R., de Salazar, P. M., ... & Leung, G. M. (2020). Estimating clinical severity of COVID-19 from the transmission dynamics in Wuhan, China. *Nature Medicine*, *26*(4), 506-510. https://doi.org/10.1038/s41591-020-0822-7

Wu, M. H., Chiao, C., & Lin, W. H. (2024). Adverse childhood experience and persistent insomnia during emerging adulthood: do positive childhood experiences matter? BMC Public Health, *24*(1), 287. https://doi.org/10.1186/s12889-024-17774-w

Yanık, D., & Ediz, Ç. (2023). Üniversite öğrencilerinin flört şiddetine yönelik tutum ve davranışları ile psikolojik sağlamlık ve tükenmişlik düzeylerinin belirlenmesi. Anatolian Journal of Health Research, *3*(3), 119-125. https://doi.org/10.29228/anatoljhr.64192

Yenici, A. (2021). *Meslek yüksekokulu öğrencilerinde flört şiddeti tutum ve davranışlarının duygu düzenleme güçlüğü, gözlerden zihin okuma ve empati becerileriyle ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). İstanbul Üniversitesi.

Yıldırım, M., Arslan, G., & Wong, P. T. (2022). Meaningful living, resilience, affective balance, and psychological health problems among Turkish young adults during coronavirus pandemic. *Current Psychology*, *41*(11), 7812-7823. https://doi.org/10.1007/s12144-020-01244-8

Yıldırım, S., & Terzioğlu, F. (2018). Şiddetin farklı bir yüzü: flört şiddeti, etkileri ve etkileyen faktörler. *Anadolu Hemşirelik ve Sağlık Bilimleri Dergisi*, *21*(4), 285-292.

Yıldız, M. (2016). *Romantik ilişkilerde şiddetin ana-baba tutumları ve benlik saygısı ile ilişkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). Uludağ Üniversitesi

Young, C. M., & Huwae, A. (2022). Emotion Regulation and Dating Violence On Students That Go Through Toxic *Relationship*. *Psychocentrum Review*, *4*(3), 257-267. https://doi.org/10.26539/pcr.43893

Yörük Tepe, İ., & Çalık Var, E. (2021). Üniversite öğrencilerinin aşka ve flört şiddetine yönelik tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Journal of International Social Research, 14*(77). https://doi.org/10.17719/jisr.11583

Yu, P., Wang, X., Liu, J., Luo, H., & Yi, Y. (2024). Adverse childhood experiences, marital status and depressive symptoms in later life among the Chinese middle-aged and older adults: the mediating role of marital status. *BMC Public Health*, *24*(1), 2246. https://doi.org/10.1186/s12889-024-19787-x

Yurdakök, K. (2010). Çocuk istismar ve ihmali, tanım ve risk faktörleri. *Katkı Pediatri Dergisi, 32*(5), 537-546.

Yüce, H. G. (2021). *Bir spor kulübündeki milli yüzücülerde psikolojik dayanıklılık, duygu düzenleme becerileri ve psikolojik belirtilerin incelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisan Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi.

Zarb, J. M. (2013). *Developmental cognitive behavioral therapy with adults*. Routledge.

Zarit, S. H. (1980). *Aging & Mental Disorders (Psychological Approaches To Assessment & Treatment)*. Simon and Schuster.

Zeidner, M., & Kampler, S. (2020). Memory traces of childhood exposure to terror attack and resilience and post-traumatic growth in adulthood. *Personality and Individual Differences*, 155, 109719. https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109719

Zeren, C., Yengil, E., Çelikel, A., Arık, A., & Arslan, M. (2012). Üniversite öğrencilerinde çocukluk çağı istismarı sıklığı. *Dicle Tıp*

Dergisi, *39*(4),536-541. https://doi.org/10.5798/diclemedj.0921.2012.04.0196

Zimmerman, M. A. (2013). Resiliency theory: A strengths-based approach to research and practice for adolescent health. *Health Education & Behavior*, *40*(4),381-383. https://doi.org/10.1177/1090198113493782

Zweig, J. M., Dank, M., Yahner, J. ve Lachman, P. (2013). The rate of cyber dating abuse among teens and how it relates to other forms of teen dating violence. *Journal of Youth and Adolescence*, *42*(7), 1063-1077. https://doi.org/10.1007/s10964-013-9922-8

EKLER

EK 1. ETİK KURUL ONAYI ÜST YAZISI

MEDİPOL UNV-İSTANBUL
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ

T.C.
İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığı

Sayı : E-43037191-604.01-13154 20/02/2024
Konu : Etik Kurulu Kararı

Sayın Sena Balcı

Üniversitemiz Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kuruluna yapmış olduğunuz "*Beliren Yetişkinlikte Olumsuz Çocukluk Çağı Yaşantıları ve Flört Şiddeti Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolü*" isimli başvurunuz incelenmiş olup, etik kurulu kararı ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize rica ederim.

Prof. Dr. Ali Büyükaslan
Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırmalar
Etik Kurulu Başkanı

Ekler:

-Karar Formu (2 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.
Evrağınızı https://turkiye.gov.tr/istanbul-medipol-universitesi-ebys linkinden 425F182CXA kodu ile dogrulayabilirsiniz.

Medipol Üniversitesi Kavacık Yerleşkesi (Ana Yerleşke Rektörlük)
Kavacık Mah. Ekinciler Cad. No: 19, Kavacık Kavşağı, 34810 Beykoz/İstanbul
T: 444 85 44 F: 0212 531 75 55
E-Posta: bilgi@medipol.edu.tr İnternet Adresi: www.medipol.edu.tr
Kep Adresi: medipoluniversitesi@hs03.kep.tr

Ayrıntılı Bilgi İçin: Burcu Sena Tosun
Tel: 444 85 44 - 1679
E-Posta: burcu.tosun@medipol.edu.tr

EK 2. ETİK KURUL ONAYI

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
ETİK KURULU KARAR FORMU

BAŞVURU BİLGİLERİ	**ARAŞTIRMANIN AÇIK ADI**	*Beliren Yetişkinlikte Olumsuz Çocukluk Çağı Yaşantıları ve Flört Şiddeti Arasındaki İlişkide Duygu Düzenleme ve Psikolojik Sağlamlığın Aracı Rolü*			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACI UNVANI/ADI/SOYADI	Sena Balcı			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ UZMANLIK ALANI	Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık Tezli Yüksek Lisans Programı			
	KOORDİNATÖR/SORUMLU ARAŞTIRMACININ BULUNDUĞU MERKEZ	İstanbul			
	DESTEKLEYİCİ	-			
	ARAŞTIRMAYA KATILAN MERKEZLER	TEK MERKEZ ☒	ÇOK MERKEZLİ ☐	ULUSAL ☒	ULUSLARARASI ☐

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU
ETİK KURULU KARAR FORMU

	Belge Adı	Tarihi	Versiyon Numarası	Dili
Değerlendirilen Belgeler	ARAŞTIRMA PROTOKOLÜ/PLANI			Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐
	BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ OLUR FORMU			Türkçe ☒ İngilizce ☐ Diğer ☐
Karar Bilgileri	**Karar No: 25**	**Tarih: 19/02/2024**		
	Yukarıda bilgileri verilen Sosyal Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu başvuru dosyası ile ilgili belgeler araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak incelenmiş ve araştırmanın etik ve bilimsel yönden uygun olduğuna **"oy birliği"** ile karar verilmiştir.			

İSTANBUL MEDİPOL ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU	
BAŞKANIN UNVANI / ADI / SOYADI	Prof. Dr. Ali Büyükaslan

Unvanı/Adı/Soyadı	Uzmanlık Alanı	Kurumu	Cinsiyet		Araştırma ile ilişki		Katılım *		İmza
Prof. Dr. Ali Büyükaslan	İletişim Çalışmaları	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	Uygundur
Prof. Dr. Serhat Yüksel	Finans	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	Uygundur
Doç. Dr. İhsan Eken	Medya ve Reklam Araştırmaları	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	Uygundur
Dr. Öğr. Üyesi Sinan Seçkin	Hukuk	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☒	K ☐	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	Uygundur
Dr. Öğr. Üyesi Ela Arı	Psikoloji	İstanbul Medipol Üniversitesi	E ☐	K ☒	E ☐	H ☒	E ☒	H ☐	Uygundur

* :Toplantıda Bulunma

EK 3. BİLGİLENDİRİLMİŞ ONAM FORMU

Değerli Katılımcı,

Bu çalışma İstanbul Medipol Üniversitesi Rehberlik ve Psikolojik Danışmanlık yüksek lisans öğrencisi Sena BALCI tarafından Dr. Öğr. Üyesi Yelda YILDIZ ÖNAL danışmanlığında yürütülmektedir. Araştırmanın amacı 19-26 yaş arasındaki bireylerin olumsuz çocukluk çağı yaşantıları ve flört şiddeti arasındaki ilişkilerinde duygu düzenleme ve psikolojik sağlamlığın aracı rolünü belirlemektir. Sorular için yaklaşık 15 dakika ayırmanız gerekecektir. Bu çalışmaya katılmak tamamen gönüllülük esasına dayanmakta olup istediğiniz zaman çalışmayı bırakma hakkına da sahipsiniz. Vermiş olduğunuz bilgiler üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır. Çalışmanın amacına ulaşması için sizlerden beklenen, bütün soruları eksiksiz bir şekilde ve içtenlikle cevaplamanızdır. Araştırmaya göstermiş olduğunuz katkıdan dolayı teşekkür ederiz.

Bu çalışmaya gönüllü katılım sağlıyorum. *

EK 4. KİŞİSEL BİLGİ FORMU

Kişisel Bilgi Formu

Lütfen aşağıdaki soruların karşılığını sizi en iyi yansıtacak şekilde veriniz.

Yaşınız *

Kısa yanıt metni

Cinsiyetiniz *

- Kadın
- Erkek

Medeni durumunuz *

- Bekar
- Evli
- Boşanmış
- İlişkisi var
- Diğer...

Eğitim Durumunuz *

- İlkokul
- Ortaokul
- Lise
- Önlisans
- Lisans
- Yüksek lisans
- Doktora

EK 5. ÇOCUKLUK ÇAĞI OLUMSUZ YAŞANTILAR ÖLÇEĞİ ÖRNEK SORULAR

ACE Travma Puanınızı Bulabilirsiniz Tarih :

Siz büyürken, hayatınızın ilk 18 yılında;

1	Bir ebeveyniniz ya da ev halkından yetişkin biri **sıklıkla ya da çok sıklıkla...** Size **küfür** etti mi, sizi **hor gördü mü**, sizi **aşağıladı** mı ya da sizi **küçümsedi mi**? Ya da Sizi **fiziksel** anlamda **incitecek** bir şekilde davranıp sizi **korkuttu mu**? Bir tane dahi varsa işaretleyin **Evet** ◯
2	Bir ebeveyniniz ya da ev halkından yetişkin biri **sıklıkla ya da çok sıklıkla...** Sizi **itip tartakladı mı**, **tokatladı mı** ya da size bir şey **fırlattı mı?** Ya da Size **hiç iz kalacak** ya da **yaralanacağınız kadar güçlü vurdu mu**? Bir tane dahi varsa işaretleyin **Evet** ◯
3	Bir yetişkin ya da sizden en az 5 yaş büyük biri **hiç...** Size hiç **dokundu mu** ya da sizi hiç **okşadı mı** ya da sizden hiç onların bedenine **cinsel anlamda dokunmanızı istedi mi?** **Ya da** Sizinle **oral, anal** ya da **vajinal olarak cinsel ilişki yaşadı mı ya da teşebbüs etti mi?** Bir tane dahi varsa işaretleyin **Evet** ◯

EK 6. FLÖRT ŞİDDETİ TUTUM ÖLÇEĞİ ÖRNEK SORULAR

FLÖRT ŞİDDETİ TUTUM ÖLÇEĞİ

	Kesin Katılmıyor	Katılmıyor	Kararsız	Katılıyor	Kesin Katılıyor
1. Kız/erkek arkadaşlığında ilişkinin sürdürülmesi için, tehdit bir araç olarak kullanılabilir.					
2. Kız /erkek arkadaşlığında şiddet karşılıklı saygının olmadığının bir göstergesidir.					
3. Kız /erkek arkadaşlığında şiddet bazen uygulanabilir.					
4. Kız /erkek arkadaşlığında şiddetin olması ilişkiyi düzene sokar.					
5. Kız /erkek arkadaşlığında şiddetin olması normal karşılanmalıdır.					
6. Gerektiğinde erkekler, kız arkadaşına vurabilir.					
7. Gerektiğinde kızlar, erkek arkadaşına vurabilir.					

EK 7. DUYGU DÜZENLEME ÖLÇEĞİ ÖRNEK SORULAR

1.Daha olumlu duygular hissetmek istediğimde (keyif veya eğlence gibi) düşündüğüm şeyi değiştiririm.	1	2	3	4	5	6	7
2.Duygularımı kendime saklarım.	1	2	3	4	5	6	7
3.Daha az olumsuz duygu hissetmek istediğimde (üzüntü ve öfke gibi) düşünüyor olduğum şeyi değiştiririm.	1	2	3	4	5	6	7
4.Olumlu duygular hissettiğimde onları ifade etmemeye özen gösteririm.	1	2	3	4	5	6	7
5.Stresli bir durumla karşılaştığımda sakin kalmama yardım edecek biçimde düşünmeye çalışırım.	1	2	3	4	5	6	7

EK 8. KISA PSİKOLOJİK SAĞLAMLIK ÖLÇEĞİ ÖRNEK SORULAR

	Hiç uygun değil	Uygun değil	Biraz uygun	Uygun	Tamamen uygun
1. Sıkıntılı zamanlardan sonra kendimi çabucak toparlayabilirim.	1	2	3	4	5
2. Stresli olayların üstesinden gelmekte güçlük çekerim.*	1	2	3	4	5
3. Stresli durumlardan sonra kendime gelmem uzun zaman almaz.	1	2	3	4	5